

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Litt.
Sv.

TRANEMÅLA
SAMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

NYA
TECKNINGAR

UTUR
HVAR DAGSLIFVET.

[Från Bremen]

ANDRA DELEN.

N I N A.

KOMPLETT I TVÄNNE AFDELNINGAR.

SEDNARE AFDELNINGEN.

STOCKHOLM,
HOS L. J. HJERTA, 1835.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

NINA.

Sednare Afdelningen.

Alla människor resa nu för tiden. Lifvets väg är till hälften landsväg. Individerna springa om hvarann, "till grannas," under nationernas stora lek: *låna eld*. Det är på modet. Folket i min historia är till större delen folk af goda tonen; man undre då ej på om de oupphörligt resa. Mången — hoppas jag — skall ej ogerna följa dit jag nu för dem, neml. österut, till

Paradis.

"Och thet landets guld var kosteligt;"

1 Mose Bok.

"Ä'ke det gudomligt? Dessa ängarna?
Gudomliga! gudomliga!"

BELLMAN.

Paradis hette det lilla gods, som baron H.

ärft af sina fäder. Paradis ligger i det sollysta och gästvänliga Skåne.

”Kennst du das land?.....”

Det är ett herrligt land! Rika skördar vagga på dess slätter. Hjertat blir varmt der, varmt af den sydliga solen, varmt af den godhet och glädje, som lifvar inbyggarnes bröst. Lifvet går lätt bland dem. Främlingen bevarar evigt i tacksamt minne den godhet, den gästfrihet han rönte i deras krets. Der ligger Paradis. Dit reste baron H., se'n han i all stillhet låtit viga sig med fröken Greta. Dem följde den goda och lyckliga Clara. Der skulle de snart på hemkomme-öl emottaga grefvinnan Natalie, Nina, samt en mängd andra bekanta och vänner.

Fröken Gr..., d. v. s. friherrinnan H., var under resan oändligen nyfiken på Paradis, hvilket namn hon var angelägen att ställa hop med idéer om svin, höns, m. fl. oparadisiska djur, — hvilket, med de lärdas tillstånd, jag tar mig friheten att förmoda *) —

*) Biskop Spegel i sitt stora verk om ”Guds verk

och hvaröfver allt hon skämtade flitigt, utan att dermed kunna framkalla det allraminste lilla moln på baron H...s panna.

Sannt är, att *Paradis* och besagde fyrfota djur, såsom nära slägt med *skinna*, icke i hans själ frambragte särdeles motsatta föreställningar.

Och lät mig säga dig, min läsare, att ett muntrare hemkomme-öl, än det som firades på *Paradis*, har sällan stått på den gröna jorden. Rent af omöjligt är att tänka sig ett kosteligare kalas, en mera god och mera lycklig man, en mera munter och mera förekommande hustru, en mera deltagande, älskad och älskvärd vän. För detta sista, se Clara!

O! vi måste ej heller glömma att omför-

och hvila," nämner väl bland djuren i paradiset

"lät osnygga svin," men som lärde fornforskare

öfvertygat oss om traditionernas otillräcklighet,

att med säkerhet kunna bestämma något öfver

detta viktiga ämne, så ta vi oss friheten att be-

trakta detta biskop Spegels uttryck som en poe-

tisk frihet.

mäla, huruledes Filius, under hela denna vigtiga period, skickade sig med stor anständighet och gjorde åtskilliga utkast till familjescener, i hvilka hans fosterfar och nya fostermor alltid hade hufvudrolerna.

Sedan man en tid hade tillsammans gästtat, skrattat och väl beskådat alla Paradisets skönheter, — bland hvilka friherrinnan H. aldrig glömde att utmärka ladugården, — sedan man dansat och roat sig, äfven slutligen litet gäspat tillsammans, började gästerna troppa af. Grefvinnan Natalie drog med Nina norr ut ifrån Paradis, sedan man öfverenskommit om, att baron H. med sin familj skulle på vintern draga efter och jula i Norrland hos grefvinnan.

Huru nu baron H. och hans fru kultiverade deras Paradis, huru de der — likasom (med Guds hjälp!) hvarje nygift par — förnyade på deras vis, det första Paradisets ljufva gyllne saga, af kärlek och sällhet; huru friherrinnan H., i motsats med salig Eva, flitigt *varnade* sin man och hans älskade Filius, för äppelätning, och huru hon med otaligt och

lustigt skämt, orienterade sig i sin värld, hade människor och kreatur att gapa på sig och fick ordning och munterhet i allesammans, — vore visst en uppbygglig och lärorik historia att berätta, och att läsa; i synnerhet vore det mig kärt att förtälja, huru lycklig Clara var, huru verksam och huru älskad af sina vänner, huru hon njöt af Paradisets ängar och djupa skogar, ja! så, att man kunde väl ha sagt, att här som i världens första da'r, englar höllo sällskap med människors barn; — allt detta skulle jag gerna berätta; men — — de lyckliga sköta sig så bra sjelfva; och mig längtar att se efter den bleka Nina, och forska, om ej lifvet har någon elixir, för att stärka och försköna hennes lif, hvilket — vi bekänna det — hittills har föga liknat en hjeltinnas, och har förtjenat ett interesse af medlidande mer än af kärlek. Jag jagar därför tiden fram, öfver nötternas, öfver torkningens, syltningens, saltningens arbetsamma period, under en djup och vördnadsfull nigning för alla goda matmödrar och husrådinnor, — friherrinnan H. med inbegripen. Re'n

tjuter novemberstormen vid fönstret; himlen är grå, jorden är grå, luften är grå, dufna fåglar, torra löf! Nu blånar nordbons näsa, nu hänger sig Engelsmannen, nu fastnar man på vägarne, nu fryser skaldens själ och bergskrefvans sista pensée. Nu behöfves varma hem och vänliga själar. Elda, elda öfverallt! November! du är en ful och grämlig gubbe, full af snäsor och frost! Men du går, och mörkare och strängare ännu kommer December. Nu samla sig himlens töckneskaror, och för att dölja jordens fulhet och bevara sommarens hopp, faller "den lätta, flockiga snö," och breder sitt hvita täcke öfver sjö och land. Nu spänner jag för baron H...s täcksläda, och för honom och hans familj med skjutshästar och klingande bjellror upp till Norrland, för att der betrakta

Mörker och Ljus.

"Det är jul! det är jul!"

Barnen.

Hur det fryser! hur det mörknar! Isen betäcker glasrutan. Morgonskymning går mu-

len att viga sig med aftonskymning, och snart bygger natten sitt grafchor öfver hela dygnet. I Norrland har middagstimman ännu några ljusa stunder, solen några matta strålar, men de sjunka snart åter, och det mörknar. Längre upp vet man ej af dagen. Natten dröjer månader om.

”Naturen sofver!” säger man i Norden; men sömnen liknar döden, är kall och hemsk som den, och skulle förmörka människans hjerta, om ej vid samma tid ett annat ljus gick upp, ett varmt sköte öppnade sig för henne och lifvade henne af sitt lif. I Sverige vet man väl derom, och då i naturen allt domnar och mörknar och dör, börja inom alla hem, alla sinnen och händer röra sig, för att bereda en fest. J veten derom, husets snälla döttrar, som under vakor och skämt möden era fingrar och ögon vid långvekta ljus för att få era skänker färdiga. J veten derom, husets söner, som äten upp era naglar, för att hitta på ”hyad i all verlden” i skolen företaga till julklapp. *Du* vet det, glada, lilla barn, som ingen omsorg har, utom den mindre allvarliga,

att julbocken torde gå miste, och ej hitta till ditt hem. J veten derom pappor och mam-mor, med tömda pungar och glädjefulla hjer-tan. Tanter och kusiner af den odödliga bro-deri- och tapisseri-slägten, onklar bortskäm-da och bortskämmande, j veten det väl, och kännen denna tid af hemlighetsfulla miner, förrädiska löjen, och glada omsorger! I rike mans hus reder man till de feta stekar, den underliga lutfisk; korfvarne fräsa, och tår-torna pösa; och så fattig koja finnes ej, att icke vid denna tid derinom hoppar och skri-ker en liten gris, som, granrisfödt offer, får för det mesta göda sig af sitt goda humör.

Annorlunda lefver det under denna tid i elementerna. Köldens ande har gjort sig till despot, och fångslar hvart litet lif i naturen, stämmer ned hvart svall af hafvets bröst, qväfver hvart litet uppsprittande grönt, för-bjuder fogelus sång och myggans dans, och blott dess minister, gevaldiger Nordan, dan-drar frött i den grånande rymden och ser efter, att allt håller sig stumt och dödt. En-dast sparfvarne — luftens små optimister, —

hålla sig muntra och tyckas med deras qvitter bebåda, att bättre tider skola komma.

Nu kommer årets mörkaste stund, naturens midnattstimma, och på en gång stråla ljus ur alla boningar, och täfla med himmelens stjernor. Kyrkan öppnar sitt sköte fullt af klarhet och af lofsånger, och barnen höja deras röster med glädjerop: 'Det är jul! det är jul!' Jorden uppsänder sitt hallelujah!

Och hvarföre dessa ljus, denna fröjd, dessa lofsånger? 'Ett barn är födt!' Ett barn?! I nattlig stund, i låga krubban har det blifvit födt, och några änglar ha sjungit om "Frid på jorden!" Detta är festen som firas. Och väl må ni, små älskade barn, dervid höja era glädjerop. Hälsen, om äfven medvetslöst, denna stund, då han föddes åt er denna vän, denna bror, som skall föra er genom jordelifvet, och ljusna upp döden för er blick; som skall göra att alla era sköna barndomsdrömmar få verklighet en dag; som skall för er förklara armod och mörker och sorg och hjälpa er att lösa lifvets djupaste frågor! Jublen lyckliga små, som han välsignat! Ju-

blen, och följ den honom! Han har kommit, för att föra er och oss alla till Gud.

Det finnas tankar outtömliga, ljufva, underbara, förtjusande, dem man ej tröttnar att försänka sig uti. I dessa badar sig den sjuka själen som i ett Bethesda, och finner helsa; den friska finner der ett förhöjdare lif. *Så* är tanken öfver *detta barn*, *detta armod*, *denna låghet* och *denna herrlighet!*

Skön och vis är den inrättning, att kyrkans lif utvecklar sig rikast, i den stund naturens är dödt! Haf tack äfven för denna omsorg vår milda fader!

Så tänkte den stilla Clara, under det hon med sina vänner långsamt tågade uppför backarna, som genom mörka barrskogar förde upp till den höjd, der ljus lyste från grefvinnan Natalies närvarande residens. Vi kalla det Umenäs. Clara såg ut i den gråkalla skymningen, som insvepte alla föremål. I detta mörker syntes ljuset på höjden dubbelt behagligare, och Claras ögon fästades ovillkorligt derpå, under det att vänliga känslor lifvade hennes själ. Hon var glad att

återse Nina, för hvilken hon alltid känt ett hjertligt deltagande. Hon frågade ofrivilligt: "Har äfven ditt lif fått något ljus, som värmer och lyser det? Du bleka, sköna, goda, så rikt begåfvade flicka, — hvarföre skall du vara mindre lycklig än den obetydliga Clara?"

"Kaffe!" ropade baron H. sofvande.

"Straxt!" Svarade friherrinnan H., som ej sof.

"Hvad?" frågade baron H. vaknande.

"Vi äro snart framme!"

"Omöjligt!"

"Visst!"

"Omöjligt!"

"Men, min bästa vän, jag försäkrar dig!"

"Men, min bästa vän, jag tror dig ej!"

"Vi se ljusen re'n!"

"Jag ser inga ljus!"

"Ja, det tror jag; När man sofver!...."

"Man sofver ej, men man ser inga syner! Man har blott klarare ögon än andra!"

"Det är obegripligt, sade friherrinnan H. med en liten hetta, att du, yrvaken, vill disputera hvad två vakna menniskor se; — imman på fönstret gör dig blind. Se nu!" Och

friherrinnan H. räckte ut handen för att släppa ned fönstret, men i förbifarten konfiskerades den af baron H. som höll den fast, kysste den hjertligt, tryckte den på sina ögon, och försäkrade att han nu såg ljus äfven der ingen annan såg dem. Friherrinnan H. disputerade ej mer, och i ömmaste frid eller strid, — ty det är märkligt huru de två motsatserna stundom äro ett, — stannade de resande, kort derpå, vid porten till hvad friherrinnan H. kallade "huset," och grefvinnan Natalie ville ha kallat "slottet."

Vi vilja nu redogöra för tillståndet der, men vi se en penna i friherrinnan H..s hand och finna det trefligare att lemna läsaren ett utdrag af det bref, hon, några dagar efter sin ankomst till Umenäs, skref till en förtrogen vän.

... .. "men nog om resan och dess matta äfventyr! Framkomsten var ganska behaglig. Det såg på intet vis Lappländskt ut i Natalies hem. En vacker salong, väl upplyst, nya möbler, mattor, eldbrasa! Natalie får

får svårt att inbilla sig och andra att hon här lefver som en försakande eremit. Och folket i denna granna eremitage? Du vet att jag i allmänhet öfverallt ser först till människorna. Natalie — präktig — tyckes vilja spela rolen af en fée i sitt slott på berget. Hon har föryngrats, hon klär sig grännt, spelar på harpa, vill förtjusa alla. Jag är viss på att hon lyckas. Nina hade jag ett verkligt nöje af att återse; hon är förvånande embellerad; hon börjar att se ut som en människa med kött och blod. "Det kommer sig af luften här," säger Natalie. Det måtte vara något trolleri i denna norrlands-luften, som så har förmågan att föryngra och försköna människor. Jag är därför rätt glad att ha kommit hit; — jag vore alldeles icke emot att bli litet yngre och litet vackrare, för min goda H...s skuld. När jag sist såg Nina, för omkring fyra månader sedan, såg hon ut som en vingskjuten dufva, så krithvit och matt; nu har det kommit lif och färg i henne. Gud vet äfven, om allt kommer ur luften. Jag

har mina misstankar. Du vet att jag ej är fallen för att göra mig opp idealer, att se änglar och gudomligheter i lifvet, utan att jag ser människorna, temmeligen sådana de verkligen äro; — du skall således törhända litet förvåna dig öfver den beskrifning jag går att göra, men ej misstänka mig för någon exaltation, ty det kan jag ej fördraga, och det vore dessutom högst orättvist. Men till saken!”

”Om aftonen, då vi kommo till Umenäs, voro några herrar i salongen hos Natalie. Jag fick straxt ögonen på en af dem och kunde knappt ta bort dem sedan. Ej att han var så utmärkt vacker, eller spelade någon lysande rol, nej! Men han var så *särdeles*. Något mera enkelt och älskvärdt vet jag mig ej ha sett i karlskepnad. Det är en panna och ögon för dig att måla af! Hans ansigtsfärg är ovanligt mörk men klar och frisk. I hans väsen är en den behagligaste förening af lugn och liflighet, af mildhet och kraft. Han har något af Johannes och af Paulus på en gång. Jag vet mig aldrig ha känt

mig så fort bekant med en menniska, och så nöjd af en bekantskap. Natalie talade långa stycken till hans pris, och säger att han spelar harpa som sjelfva konung David. Jag ser att du börjar bli litet otålig på min beskrifning, och frågar: — ”men hvem är då denna Phœnix, hvad är han, hvad heter han?” Denna hyggliga karl, är pastor i kapellförsamlingen härstädes, och heter *Eduard Hervey!* Är det ej ett riktigt roman-namn? Hvad hans ögon och ord och harpospel kunnat, utom landtluften, ha för inflytande till att uppväcka Nina från de döda, lemna jag derhän.’

”Tro för all del ej att jag härmed menar det minsta ondt. Att menniskor kunna vara för hvarandra en uppväckelse och hälsa, är ju vår Herres nåd och välsignelse! Man behöfver ej straxt tänka på enleveringar och hemliga giftermål. Det passar ej till vår tid; ej heller ser pastor Hervey ut som en roman-hjelte. Han ser ut som en mycket allvarfull och glad menniska. Enligt min tanke är detta ganska bra sagdt om honom. Jag

måste äfven säga dig, att om hans ögon ganska ofta, såsom tvenne klara väktare, lyste öfver Nina, så betraktade de äfven rätt uppmärksamt min stilla Clara; — och det tyckte jag ej illa om. Jag har aldrig sett ögon så svarta och med ett så mildt uttryck, — litet melankoliskt ibland, — dock är en viss strålande klarhet det rådande, — — men jag är tokig tror jag med den karlens ögon! Jag måste distrahera mig. Jag vill kasta mina omkring mig och säga dig hvad de förnimma utom hus, ty just nu sitter jag nära fönstret, och kan se trakten både när och fjerran. Horribelt fult! Kolsvarta skogar, höga berg, — allt vildmark. Längst bort hafvet, hvars brus man hör då det stormar. Till vänster Ume å, som faller ut i hafvet, — ditåt skall vara en vacker dal. Jag har ej sett den och tänker ej se den så snart, ty jag tycker ej om att gå ut under vintern. Huset ligger på ett berg, och alla vindar tjuta deromkring. Det är märkvärdigt huru inom hus det kan vara så trefligt. Äfven elda vi oupphörligt. Deraf kommer att utsigten åt skogen ej är

så ointeressant. Uti hafvet ligga underliga klippor, alla med underliga namn; en kallas Bonden eller den *svarta mannen*, och ser helt spökhemsk ut.”

”Nu vill du väl äfven veta något om ett visst nygift herrskap? Det skall bestås. Man och hustru befinna sig på det hela rätt väl med hvarandra. Hustrun är litet bäske ibland, och låter mannen se sig omkring. Hon har allt lust att behålla husbondeväldet, men blir dag för dag allt mera rädd, att mannen med sin välsignade godhet, och sitt obegripliga förstånd, alldeles rinnerar hennes makt och gör henne tam och medgörlig som en annan människa. Emedlertid ha de båda makarne en skyds-ängel, som de bära på sina händer, och komma i ingenting fullkomligare öfverens än i att älska St. Clara, och akta på hennes råd. Med hennes hjälp, är det godt hopp att de ej skola förfela vägen till himmelen. Emedlertid gå vi nu på jorden att äta sötegröt och att fira Julen. Jag gläder mig verkligen öfver att få höra Eduard Hervey predika. Han måste då se ut som en Apostel.

Jag måste säga dig, att min goda H. är lika intagen af honom som jag.”

”Törhända komma vi att dröja här längre än som i början var ämnadt. Natalie vill gärna behålla oss öfver vintern; min man slickar sig om munnen vid frågan om de jagtpartier som här äro brukliga, och jag som en god hustru får väl inrätta mig efter min mans nöjen. Och jag skulle ljuga, om jag sade att det vid detta tillfälle kostar på, — men, lilla Paradis var allt ett trefligt ställe!

Jag måste nu lemna dig ty min man ropar mig för att dela jul-ron.”

Så mycket ur friherrinnan H. . . s bref.

Julen har sjungit sina frid- och glädjesånger; och nu är det glädje på jorden, och dans och lekar och ljus i människornas boningar. Det dansas i slott, vid vaxljus och dånande musik; det dansas i stuga och loge på halm, vid pärtors sken och fiolens gnäll. Granna tåg af slädar med klingande bjellror, med damer och herrar, flyga genom städerna, och härmande den ståtliga leken, ses trasiga gossen, utför hala backen, på sin kälke köra

och stundom äfven stjelpa sin lilla barfota dame.

På Umenäs är detta år lifligare än man sett det i mannaminne. Grefvinnan låter illuminera och spela och dansa, så det är en lust åt. Hon skulle med sina gåfvor och tillställningar införa lux i allmogens stugor, om icke Hervey så bestämdt och allvarsamt satte sig deremot.

”De ha ej sjelfva medel,” säger han, ”förskaffa sig mera ljus och bättre musik. Gif dem ej begär till hvad de nu ej sakna, och äro glada förutan. Behåll dessa ljus åt dem, men till deras sjukas vakor, — de skola då förjaga mången mörk skugga.”

Emedlertid skred vintern fram under trefnad och munterhet. En lifligare vintertid erkände grefvinnan och friherrinnan H. att de ej öfverlevvat. Nina tycktes nu först begynna att lefva.

Till det behagliga umgängessätt, till det lif som rådde på orten, var dock *en menniska* framför allt skyldig. Vi vilja betrakta honom litet närmare.

Eduard Hervey.

”Ett förstånd rent och visst; ett hjerta starkt och godt; sundhet och sällhet. — *Det är människans värde.*”

THORILD.

Vill du se pastorn bland sina sockenbor af allmogen? Intet var vackrare. Han var ofta ibland dem; han älskade att se dem glada; deltog stundom i deras dans och anförde deras lekar. För bondfolket var ingen högtid fullkomlig, om ej Hervey var der. Hans närvaro verkade aldrig något tvång, ehuru den hindrade all utsväfning. Vid minsta skynt af råhet eller sjelfsvåld, kände den felande Herveys hand på sin axel, och för hans blick och det vänligt, men allvarligt varnande ordet ”sakta barn!” lade sig genast det obändiga sinnet.

Hervey var bygdens älskling. Den ena prisade hans visa åsigter, hans verksamhet för ortens bästa; den andra hans kosteliga predikningar; den tredje hans vård om de gamla, hans omsorg för barnens uppfostran; den

fjerde hans lärdom och villighet att meddela den; den femte hans angenäma väsen, hans mildhet och hans liflighet. Det hette om honom öfverallt, som man fördom sade om Ansgarius, *"att man aldrig hade sett en så god man."*

Följden var — den naturliga — att man aldrig hade sett någon mera älskad och vördad. Alla, höga och låga, rika och fattiga, gingo till honom för råd och tröst. Och han hade kunskap och kärlek för alla. Aldrig försköt han någon; nedtryckte aldrig en felande, förqväfde aldrig ett gryende anlag. Hans rika själ kunde upprätta, upplifva, omfatta allt. Han förde människorna ovilkorligt med sig; ty hans blick var klar, hans vandel ostrafflig, hans vilja stark, och hans hjerta en ängels.

Under de 6 år som Hervey lefvat och verkat i denna trakt, hade mycket förändrat sig i mark och människor. En anda af odling och högre lif, lät ax och gräs springa upp ur den förras sköte, friska känslor och tankar upp i de sednares bröst. Sūra ängar och

klenmodig misströstan, kärr och råhet försvunno allt mer. Smak för litteratur, och sinne för konst, tårtel och väppling rotade sig småningom. Hvad Fenelon lärde, hvad Oberlin utöfvade, det lärde, det utöfvade Eduard Hervey. Främst i dygd, i kunskap, i arbete, var han i ordets hela sköna bemärkelse, sin församlings *Herde*.

Hvad som i synnerhet gjorde Hervey så dyrbar för alla, var det värde, den vigt, som öfverallt *menniskan* hade för honom. Hvad som af allt mest fäste hans uppmärksamhet, var det rent menskliga i hvarje menniskolif. Huru kärleksfullt betraktade han ej religionens verkningar, i de stilla lif som obemärkt väfva fram sina dagar i världens vrår. De skenbart obetydligaste, de mest i skuggan gömda täflor af lifvet, betraktade han lika gerna, lika forskande, som de mest glansbelysta. Han älskade att under samtal framdraga dem, att sätta dem i deras rätta dager. Huru månet betydningfullt drag, huru månet himmelskt uttryck, kom då ej fram! hu-

ru stort syntes ofta ej lifvet, i det lilla, i det af verden öfversedda.

Hervey tillhörde den romantiska skolan. Den blef till, den stund *då Gud föddes i ett stall*. Historien och romanen utföra i oändliga variationer detta underbara thema. Om bland dessa stundom förekomma några vidunderligheter, så är det blott ett menskligt fel. Dock var detta ej Herveys. Hans själ var klar, och han älskade att göra rättvisa.

Det ovanligt intagande af hans personlighet, det obeskrifligt milda och välgörande af hans blick, hans vackra leende, det bestämda, klara, friska, i hans ord och väsen, bidrog att öka hans inflytande. Hans öfverlägsenhet skulle ha imponerat, om ej hans godhet hade intagit alla hjertan. Och likväl var han fruktad; men fruktad som en Guds man bör vara det. Man skydde för en sträng blick, för ett straffande ord af honom, såsom för en olycka.

Har du, under ditt lif, mött någon i hvars närvaro ett onämnbart väl intog din själ, som lät en lycksalig känsla af trygghet och be-

haglighet strömma lifvande genom ditt väsen, som gjorde att du kände dig god, nöjd med Gud, med lifvet, med dina medmenniskor, en varelse till hvilken du ovillkorligt och ljusligt drogs som blomman mot ljuset, som menniskan till en stark och mild änglanatur? då har du erfårit hvad Hervey lät de flesta menniskor känna. Det gick likasom ett ljusligt solsken ut ur hans välviljande hjerta.

Hvem kan säga huru detta Herveys lif och väsen verkade på Nina?! En stor förändring började föregå med henne. Hon var ej mer den matta, nästan liflösa skönheten, den drömlika gestalten. En åder af lif och glädje, tycktes spela igenom hela hennes varelse. Såsom ett barn vaknat ur en djup sömn, såg hon klart och leende ut i lifvet. Hon ljusnade upp såsom en morgonrodnad.

Men äfven på Hervey verkade hon med oemotståndlig tjusning. En hemlig dragningskraft förde dem till hvarandra, och lät dem känna sällhet blott af att se, af att vara nära hvarandra. Ord behöfdes ej. Och likväl, — huru ljusliga gingo ej dessa emellan dem.

Huru fullt, huru väl, förstod hon ej honom; huru skönt uppfattade han ej henne?! Han var solen öfver hennes jord, hon den milda daggen uppå hans. De välgjorde hvarandra ömsesidigt. Dock rikast var, hvad hon emottog. Det var mer än lifvet, eller snarare — det var lifvet sjelft.

Så lefde de lyckligt, så lefde de lugnt, ty ingen, ej en gång varnaren inom dem sjelfva, tänkte ännu på att oroa dem. Äfven den skarp-synta friherrinnan H. blef småningom trygg, ty Hervey och Nina voro med hvarandra så öppna, så frimodiga, och den stilla Clara var nästan alltid med dem, och delade med Nina Herveys uppmärksamhet. Att Hervey skulle beundra Nina, att hon skulle finna behag vid honom, var blott naturligt och nödvändigt. Friherrinnan H. fann det dessutom *förnufts-*enligt att *Pastor* Hervey skulle förr fästa sig vid Clara, än vid den sköna excellens-dottren, så att hon ville ej göra honom den orättvisan att förmoda annat. Friherrinnan H. förstod snart att värdera Hervey, och ju mera hon lärde känna honom, ju lifligare uppsteg hos

henne den önskan, att Clara och Hervey måtte vexla hjertan; och att hon kunde få bidraga till bådas sällhet.

Grefvinnan var först förvånad, och sedan intagen af Herveys ovanliga karakter och bildning. Hon sökte å sin sida att intaga honom, och fästa hans interesse uteslutande vid sig. Men hon märkte snart att han föredrog framför hennes sällskap Ninas, ja äfven den originella friherrinnan H:s och den stilla Claras. Något stött häröfver, vände hon sin uppmärksamhet ifrån honom, och till en stor och vacker öfverste, som å sin sida hylade sin sköna grannfru, med något mer ännu än beundran.

Hervey var ofta om vinteraftnarne på Umenäs. Hans närvaro gaf alltid ett förhöjdt lif åt alla. Ögonblick af dysterhet som stundom gingo öfver honom såsom åskmoln öfver en klar himmel, störde ej detta inflytande. De voro snart förskingrade. En blick af Nina; ljudet af hennes röst, lät dem försvinna, och han syntes dubbelt älskvärdare under den skugga af vemod, som det flydda ögonblicket

qvarlemnade. Ofta äfven var han barnsligt glad och full af lek. Oemotståndligt måste då alla bli glada med honom.

Då Nina såg Hervey bland de främmande som ofta församlade sig i grefvinnans salong, fick hon blott föga njuta af hans sällskap. Alla männer kommo då omkring honom, allas händer räcktes ut för att trycka hans hand, allas blickar tycktes vilja förfriska sig i hans. Hvar och en hade något att säga honom, något att rådgöra med honom om. Med skäl kallades han *vänsäll* och *fridsäll*.

Då satt merendels vid Ninas sida den unga kapten S. hvars greffliga titel och stora förmögenhet, lät mången vinka och gissa och förespå — hvad, — får läsaren gissa! (Ninas halfva förlofning med grefve Ludvig hade förblifvit en familj-hemlighet och var ej anad på orten). Ej heller syntes Ninas uppförande säga nej till spådomarne. Hon lyssnade så gerna, så vänligt, så uppmärksamt till den unga kaptenen, och hans ståtliga figur och vackra ansigte gjorde detta ganska förklarligt, äfven för dem som ej hörde hvad talet

angick. Och hvad angick väl talet? Om hvad tror läsaren att den unga mannen talade med den sköna unga flickan? Jo, om sin vän, om Eduard Hervey, om hans karakter, hans handlingar, hans förträfflighet. Han talade af sitt hjertas fullhet, utan att ana hvarföre han så gerna blef hörd. Den unge S. hörde till dessa älskvärda karakterer, som glömma sitt eget jag för ett förträffligare, och äro lyckliga deraf.

Och nu — efter allt detta pris för en meniska, lät oss säga ett litet ord om menskligheten.

Det har varit ofta sagdt, men det är så roligt att omsäga då man djupt känner att så är: det finnes hos människorna en allmän böjelse att se uppåt, att beundra, och att älska det beundrade, och om det gifves stunder, då en gemensam känsla af brödraskap går igenom menskligheten, så är det då en stor gerning, eller ett ädelt snille, uppenbaras för världen. Då uppstår världen som *en* man, och hyllar. Denna hyllning är en du-skål som alla dricka till alla vid samma odödliga

källa, och i hvilken de erkänna sig barn af samma fader.

Min ovän! hvad är det värdt att vi bittert strida? vi måste ju ändå komma öfverens när vi få se *Gud!*

Skogen och Nybyggaren.

”Det tassar, det braskar öfver stock och sten
Och trollena springa på heden.”

KOLARGOSSEN.

Isblommorna smälte från rutan. Solen sken in i förmaket der sällskapet hade samlat sig till frukost. Sockret smälte i de förgyllda kopparne, smöret på det rostade brödet. Kring bordet suto förnöjliga gäster, som läto sig väl smaka. Elden i spisen låg dunkel på sina kol. Den hade mörknat i hyn, och tycktes budera, allt sedan solen kom in. Aek, människosvagheter spela äfven i elementerna! Grefvinnans tre små hundar åto skorpor på mattan; och från sin pinne i högan loft, ro-

pade pappegojan ett hjert: "god morgon!" Och god var morgonen, och frisk, och klar, som en tanke af Geijer. Nina gick till fönstret. I himmelen summo skyar, ros- och gull-; skogen tittade grön ännu fram under vinterfällan, isen glindrade i millioner diamanter och små sparfvarne lekte på snön.

"En skön dag!" utbrast Nina glad. "Clara! vi måste gå ut! Vi skola öfverraska bergskungen och trollen i deras morgonsömn, och jaga vättarne små ur deras bäddar. Vi skola fördjupa oss i skogarne, vi skola förvilla oss." Nina hade nu, som andra unga flickor, tankar, vackra, friska, oförståndiga. Hon började att vara ung.

Gerna ville Clara. De äldre vännerna varnade dem blott att icke gå långt. Friherinnan H. i synnerhet varnade de unga flickorne för bergskungens list, spådde att deras förmätenhet skulle straffas och att de skulle möta något rätt brydsamt äfventyr. Spådomen lifvade blott de unga vännernas mod. De klädde sig, de gingo ut. Snön knarrade under deras fötter. Frostn var skarp, men

luften tillika så ren och skär, att kölden blott gaf ett ökad lif och mera spänstighet åt deras rörelser. Elastiska, lätta och glada, med rosiga kinder och strålande ögon, ilade de fram. De blefvo snart varma. Rörelsen, den friska luften, den praktfulla vintertaflan som i bländande solglans låg omkring dem, lät dem känna tillvarelsens njutning. Ninas sköna ansigte strålade af ungdomslif och nöje. Clara såg på henne med beundran, och med den glädje som en ängels hjerta alltid känner, då det ser sällhetens leende på en varelses läppar.

”Nå väl Nina!” sade Clara, ”äro vi ej lyckligare här än de som i dag troligen i mängd vandra på Stockholms promenader, för att lysa i andras ögon, för att bekika och bekikas. De föra sin fåfänga ut att sola sig, och det hindrar dem att se Guds sol.”

”Visserligen, min kära lilla prest!” svarade Nina glädtigt; ”ty öfverallt der det finnes anspråk, finnes det äfven oro. Blicken som för mycket riktas på oss sjelfva, hindrar oss att se ut i verlden. Likväl få vi ej utsträcka

dessa anmärkningar på större delen af städernas spatserande. Många söka blott luften och hälsan.”

”Visserligen!” svarade Clara. ”Du till exempel har kunnat känna mycket af det nöje som tillfredsställd fåfånga ger. Då du gick på Drottninggatan, eller åkte i din fars präktiga vagn, med din gröna sammetspels och roshatten med den vackra plymen, var det ej ett öga som icke följde dig med beundran; men du såg aldrig lycklig ut som nu.”

”Jag var det ej!” svarade Nina. ”Jag var ibland road, men aldrig lycklig af den uppmärksamhet, man visade mig, af det fåfånga bifall jag vann.”

”Hvem är det,” fortfor Clara, ”utom för ögonblick? Och dessa ögonblick lemna blott tomhet efter sig! O jag ville människorna skulle förstå att vara lyckliga! De skulle då lemna städerna och lefva på landet, i naturen; se omkring sig och lära och njuta af dess friska föremål. Men för att rätt älska Gud i naturen, måste vi äfven vara fria från det tunga sjelfvet. Vi måste ha utrotat alla små-

saker, all liten egenkärlek, alla trångsinta bekymmer inom oss; med klara ögon och rena hjertan måste vi se ut i skapelsen. Äfven här kan det heta: 'den som förlorar sitt lif för Guds skull, han skall emottaga det åter till högre lif.'"

Nina svarade ej. Hon tänkte något om en gudomlig människa. Hon såg upp till himmelen; hon gjorde Clara uppmärksam på dess ovanliga glans. En tår af tillbedjande darrade ljuft i Claras öga. "Huru skönt! huru härligt!" sade de unga flickorna. De märkte ej att en mörk molnrand drog sig allt högre omkring horisonten. De veko af på en smal väg inåt skogen. Haren sprang upp ur sin gömma, men städnade på ett litet afstånd och satte sig ned, nästan orädd, att betrakta de fredliga vandrarinne. Tjädern flaxade tungt emellan träden och lät snön falla ned i glittrande klasar från granarnes qvistar. Underliga, ovissa, men behagliga ljud, rörde sig i luften; ibland tycktes sjelfva snön på marken lifva sig, antaga skapnad och vingar och — hvita snöripan flög skrattande upp!

De unga flickorna fägnade sig åt lifvet i ensligheten. Detta var för dem så nytt, så särdeles. De veko af från gångstigen till en annan, och åter till en annan, och med en känsla af vördnad stego de in i en vild, hög furuskog. På en omkullfallen tall satte sig Nina och Clara att hvila. De pelarraka stammarne voro beklädda med en lätt snögas, som smög sig omkring dem i skimrande veck. Högt öfver vännernas hufvuden och vidt omkring dem, susade den omätliga och majestätiska skogen.

"Huru stort, huru högtidligt!" sade Clara i det hennes öga tankfullt blickade omkring; här tycker jag mig förstå den nordiska forntidens lif. Jorden var ej odlad. Naturen var dyster och hemlighetsfull. Menniskan, ammad i dess sköte, blef dyster och hög som den, våldsam i sin gerning, ty hon var oklar i sitt inre. Stor var hon dock och herrlig i sin råa kraft. Jag vet icke hvilken känsla af hemskt välbehag, af underligt nöje, intar mig, när jag tänker på denna tid och dess underbara väsen; dess titaner, dvärgar, dess troll,

dess spådoms- och besvärjnings-krafter. Jag ville ge mycket, för att ett ögonblick se denna sagolika värld uppträda omkring oss och göra bekantskap med dess jättar och vättar.”

”Icke jag! icke jag! sade Nina med en afvärjande rörelse af handen. Jag känner blott fruktan för dessa hemska, obegripliga gestalter. Låt oss ej med våra önsknings besvärja dem upp. Låt oss vara tacksamma att lefva på en tid, då mensklig flit har ljusnat upp jorden, då ordning och godhet ha gjort den till ett lugnt och trefligt hem. Låt oss ej sakna titanernas tid; deras kraft var mera grof än den var, stor, än den var sann. Ack låt oss vara lyckliga att *menniskans* stund är inne! Ofta när jag hört personer smäda den närvarande tiden, i jernförelse med förgångna åldrar, har jag kommit ihåg skalden Schelleys ord, eller snarare deras mening: ”Religionens och poësiens ande ha utgjutit sig i det allmänna hjertat, de genomtränga själva granitmassan; varelsen stå fram, mindre mäktiga, men mera milda. Hvardagliga geruingar bli sköna genom kärleken.” Och vis-

serligen Clara! fortfor Nina, i det hon tog hennes hand, "visserligen är den rena kärleksfulla människan, och den verld hon skapar omkring sig, den sanna och sköna Guds-spegeln. Minns du att dessa voro Herveys ord förliden afton?"

"Jag mins det, svarade Clara. Och jag tror innerligen såsom du och han. Tro mig, tillade hon glädtigt, jag har ingen längtan att ha lefvat ihop med Gygiorne och Starkoddarne; jag ville blott för ett ögonblick sampråka med en af våra förfäder af hedningatid, för att få veta huru de då kände *lifvet*. Kunde de blott rätt ha känt, rätt ha förstått *Gud*, så tycker jag att de skulle varit lyckligare, än de flesta människor nu för tiden."

"Lyckligare! Och hvarföre?" frågade Nina förvånad.

"Emedan — svarade Clara — de voro mera ensamma med sig sjelfva och med naturen. Jorden hade mera skogar än människor. Det var ej trångt att röra sig, och det gick
friska

friska vindar genom lifvet. Sällskapsverlden var då ej ännu till, med sina små saker och små nöjen och små plågor, talrika, frätande och förödande som Pharaos gräshoppor. Menniskan kunde ej vara mycket olycklig. Hon dog ofta för våldet, men hon tärdes ej långsamt som nu. Hon var friare, hade mera andrum”

”Mera andrum! utbrast Nina, — men ingen luft, ingen atmosfer af mildhet och kärlek. O Clara! utan kärlek, utan mennisko-bröst att hvila vid, att lefva i, är den vidsträcktaste rymd blott en tomhet; friheten blott löshet, blott tyngd. Äfven naturen Clara! äfven himmelen komma oss ej nära, bli ej lefvande för oss, förrän genom”

Nina afbröts här, af ett gällt hvisslande helt nära stället der de sutto. De unga flickorna sprungo upp, ej utan förskräckelse. Hvisslandet upprepades flera gånger skarpt entonigt, och uthållande.

”Vi ha väckt ett skogsrå!” sade Nina skämtande.

”Eller anden af någon hedningadvärg, sade Clara äfvenså, som hvisslar ut våra förmät-
na betraktelser öfver den tid då han var stor.”

”Det är, sade Nina, lappskatan, eller olycks-
fogeln, som man här kallar den. Jag har
förr hört hans gälla läte. Se der flyger den
öfver våra hufvuden! Låt oss gå hem, goda
Clara! Det är hemskt här i skogen. Hör
hur underligt det dånar!”

Ett häftigt buller och brus uppfyllde verk-
ligen skogen. Det var dånet af en annalkan-
de storm. Det knakade i den höga furan,
och olycksfogeln lät deremellan höra sitt hem-
ska skrik. Himmelen blef, nästan i samma
ögonblick, betäckt med mörka, hastigt faran-
de moln, och snön började falla. De unga
vännerna skyndade hemåt med hastiga steg.
Men bergsrå och skogsrå voro nu lösa och
drefvo sitt vilda spel. Vandrerskorna togo
miste om vägen i skogen. De sågo det och
försökte en annan och en annan och åter
en annan. Alla förlorade sig i otydlighet,
och förde dem blott djupare in i den villan-
de skogen. Snön hvirflade i skurar omkring

dem, och höljde snart alla spår af vägar. Orkanen tilltog med hvart ögonblick, träden störtade för dess ilar. Ovädret var fullkomligt. Först skrattade de unga vandrarinnorna åt sin förlägenhet, så blefvo de tysta, se'n ängsliga, och ångrade sin oförsigtighet. De irrade länge omkring, i hopp att finna någon stuga, eller att deras rop skulle höras af dess innevånare. Den svaga Nina följde den starkare Glara, utan klagan, men med allt mattare steg. Så fortforo de i flera timmars tid. En lycka för dem var det emellertid, att kölden under yrvädret mildrades; vi hade eljest troligen för sista gången följt våra unga vänner.

Det började mörkna, då de kommo till foten af ett högt och kalt berg. De ämnade bestiga det, för att derifrån se öfver trakten, försöka att igenfinna sig och kunna bestämma sin återväg. Men knappast hade de gjort några steg uppföre, kringhvirflade af stormen och snön, då Nina sjönk ned nästan vanmäktig, och oakadt hennes egna och Claras bemödanden, kunde hon ej resa sig, ej göra

ett steg vidare. Stormen var i detta ögonblick i sitt största raseri. Det var en vild musik af dissonerande toner; det var en vild dans af skogen och molnen; det var ett vildt skrån af skrämda eller flygtande djur. Hela naturen var i uppror.

Nina var ej stark till själ och kropp. En obeskriflig ängslan fattade henne. Hon lutade sitt hufvud till Claras bröst. "Skola vi förgås här?" hviskade hon under tårar.

"Nej! svarade Clara, med fast förtröstan. Gud skall sända oss hjälp." Och hon tryckte Nina i sina armar, och sökte att värma henne vid sitt bröst.

"Menniskor ha förr förfrusit i skogen, eller blifvit vild-djurens rof;" sade Nina med matt röst. "Hvarföre skulle försynen mer se till oss än till dessa?"

"Nå väl! sade Clara med sitt himmelska mod, är det så att vi skola dö här, så somna vi dock i fadersarmar."

Nina grät. "Jag är så ung . . . hviskade hon, jag har så litet glädje haft! Edla! . . . Herv . . . namnet dog på hennes bleka läppar.

”Du skall lefva, du skall bli lycklig! tröstade Clara ifrigt men ångestfullt. Jag skall ropa!”

”Hvem kan höra din röst? Stormen, stormen!”

En underbar sång ljöd i detta ögonblick öfver de unga vännernas hufvud. En röst, hård och stark, utan välljud, men full af vild energi, sjöng följande ord som tycktes beherrska stormen, hvars raseri förvandlade sig under sången, till ett doft och liksom knotande mumlande. Så sjöng rösten på berget:

”Uti mörknande qväll,
Uti stigande storm,
Upppå snöbergets rygg,
En vandrare står;
Ser mastträden falla,
Ser snöskurar svalla,
Hör förstörelsens röst,
Men lugnt är hans bröst.”

”Hemskt det suckar i skog,
Vildt det hviner i luft,
Sorgsna klagoljud gå
Ifrån häll och till häll.
Men vandrarn är stilla,
Ej ve eller villa

Fördunkla hans själ;
Sin väg vet han väl!

”Hör! högt skriande flyr
Djurens lättskrämda här,
Allt sig böjer, allt skyr
För den vilda orkan.
Men vandrarn ej svigtar;
Sitt öga han rigtar,
Till en annan trakt,
Till en högre makt.

”O du mächtigaste!
I den stormande natt
Vill jag sjunga ditt lof
Vill jag prisa din makt.
Din vink skall befalla
Och stormarna falla,
Och det hvinande brus
Bli ett hviskande sus!

”Känn din herre, Titan!
Han skall tämja ditt mod!
Känn o! människobröst,
Känn den lugnaren god
Som kan stilla all smärta;
Mod o svigtande hjerta!
Sätt till honom din tro,
Och i stormnatt haf ro.”

Vid första ljudet af sången, sprang Clara upp. En ögonblicklig ljusning i molnen tillät henne, att midt ibland snöhvirflarne, som

kringdansade bergspetsen, se en gestalt, mera lik ett ljudet troll, än en människa. Den stod på bergets höjd klädd i skinn och ackompanjerade med befallande åtbörder sin vilda sång.

Clara ropade högt, men den vilda sångaren tycktes ej höra. Clara betänkte sig ej ett ögonblick; och efter att ha hviskat till Nina några uppmuntrande ord, började hon raskt att klifva uppför berget. Nina hade i början, nästan utan att veta hvad hon gjorde, sökt återhålla Clara, men då hon såg sig allena, fattades hennes själ af en obeskriflig ångest. Sången tystnade; hon hörde ett rop af förskräckelse. Stormen tilltog med ökadt raseri, träden störtade nära henne; hon hörde ej mera ljudet af människoröst; hon hörde blott vildjurens tjutande; hiskliga gestalter skymtade fram för hennes blickar; snart hvirflade allt i ett omätligt chaos; hon kände på sitt bröst en obeskriflig tyngd och hon förlorade sansningen. Re'n fläktade döden med svala vingar öfver Ninas hufvud, men en ängel gick emellan. På en gång började

Nina drömde, dunkelt men ljust. Hon hörde melodiska toner och ord. Hon förstod dem ej, men de gjorde henne godt. Hon kände sig lyftad ifrån jorden, och framförd, likasom på engla-vingar. En ljuf värme trängde genom hennes bröst, och lät hennes hjerta slå. Det var ingen tyngd, ingen storm, ingen vinter mer. Paradisiska nejder tycktes vilja öppna sig för hennes blickar; ett obeskrifligt väl intog hennes själ allt innerligare; — hon fruktade blott att vakna.

Vi skola för ett ögonblick återvända till Clara. De ord af sången, som nådde hennes öra, lifvade hennes mod, och hon steg ifrigt berget uppföre, under rop om hjälp. Men den ludne sångaren var för mycket sysselsatt med sin egen röst, för att höra någon annans. Först då Clara, nästan dignande af trötthet, var nära bergs-toppen, hörde han hennes rop och vände sig till henne. Men hans utseende blef plötsligen så förvirradt, hans åtbörder så vilda, att Clara, då han sprang fram emot henne, trodde sig ha att göra med en vansinnig. I detsamma störta-

de en man fram, som kraftigt stötte tillbaka den ludne, och i sina armar emottog den sjunkande Clara. Med ett rop af förskräckelse, förvåning och glädje, kände Clara igen — Hervey. Men den ludne ville rycka honom ifrån Clara. Hervey satte sig till motvärn, och en vild brottning uppstod emellan båda,

”De brottades som björnar
På deras fjell af snö,
De spände hop som örnar
Utöfver vredgad sjö.”

Ändtligen lyckades det Hervey att kasta omkull sin motståndare; denne sade på en gång helt tvärt: ”Sluta opp! Det är nog!” — ”Knut!” ropade förvånad Hervey, som igenkände rösten. ”Pastor Hervey!” skrek den ludne, ”är det ni, som farit så illa med mig?” Och striden upplöstes i en handtryckning.

”Hvar — — hvar är fröken G...?” frågade Hervey Clara, med synbar ångest. Clara, betagen af förskräckelse, kunde blott med möda säga det. ”Min hydda är nära!” sade

den ludne, och visade med handen åt ett håll, motsatt det hvarifrån Clara kom. "Blif stilla här!" bad Hervey den utmattade Clara, "och ni! (till den ludne) vaka öfver henne! Jag är om ett ögonblick tillbaka." Och inom få sekunder var han ur deras åsyn. Den ludne såg efter honom med förnöjd blick. "Han kan hoppa, han kan springa i bergen, som trots någon get!" sade han för sig sjelf. Nu vände han sin blick på Clara. Han såg på henne allt allvarligare, allt innerligare, allt lugnare. Han sammanknäppte sina händer och tårar stego i hans ögon. Man skulle sagt en Faun, tillbedjande en Hamadryad. Men Hamadryaden blef förvånad och ängslig, och skulle gerna ha följt Hervey till Nina, om ej trötthet fånglat hennes fötter.

Liggande på snön, och så hvit och kall, som den, fann Hervey Nina. Ett stygn gick igenom hans hjerta. Han lyfte henne upp i sina armar, han värmdde henne vid sitt bröst. Med den dyrbara bördan tryckt till sitt klappande hjerta, uppnådde han Clara och hen-

nes underliga tillbedjare. Här hviladé han ett ögonblick. Här var det som Nina vaknade, och såg Edvard Herveys öga stråla öfver henne, och fann sig buren af hans armar, och hufvudet hvilande vid hans bröst. Hon tyckte sig se en ängel, och kraftlös men lycklig slöt hon åter sina ögonlock. Hvarföre färgades hennes bleka kind? Såg någon perlan, som föll från det manliga ögat? Natten gömde den, men Nina kände på sina läppar den varma kärleks- och glädje-tåren, och aldrig verkade ljuflig dagg mer uppfriskande på vissnad blomma.

Nedgången från berget på andra sidan var ej brant. Clara måste, oaktadt sin fruktan, tillåta sin ludne tillbedjare att bära sig, ty hon var uttröttad, och hennes fot fann, under det stigande mörkret, intet fäste. Knut gick med henne förut; dem följde Hervey med Nina, lycksaliga i den mörka, stormiga natten.

Det varade ej länge, förrän de kommo till ett litet nybygge. Ur stugans fönster skeu elden vänlig och klar, emellan granens sva-

jande grenar. Den ludne upphof ett rop, som plötsligt besvarades af flera djurs blandade läten. Hundar skällde, kor råmade, får bräkte, höns kacklade, men öfver alla dessa ljud hördes ett gällt, nästan hvisslande läte, som man hvarken kunde tillskrifva djur eller menniska. Den ludne ropade: "Beckasin!" Och i hyddans dörr syntes, med ett brinnande kåd-trä i handen, en dvärg, hvars smala och tunna kropp, rinnande och inkrupna ögon, ej på minsta vis påminte om en "Skapelsens Herre." Med fånigt uttryck betraktade han de ankommande, men en glimt af glädje sken fram i hans ögon, då den ludne lade handen på hans hufvud, i det han sade: "Beckasin! du måste flyga. Tänd lyktan och gör dig färdig!"

I den rena och rymliga hyddan, lades Nina på en säng, bäddad med renhudar, öfver hvilka den ludne bredde ut ett lakan. Hervey hade emedlertid, med Beckasins tillhjälp, beredt en styrkande dryck, som han närmande till Ninas läppar. "Den är bitter, men välgörande," sade han. Hon tog leende emot

den. "Den är ej bitter!" sade hon sakta. Hervey drack ut det öfriga vid stället, der hennes läppar hvilat, och Amor, kemist må förklara, huru i hast den bäska drycken blef förvandlad till ljuflig nektar. Clara *måste* emottaga sin lifs-elixir af den ludnes egen hand. Det var i hans väsen en underlig blandning af blyghet och djerfhet, af förvirring och bestämdhet, af barnslighet och värdighet. Öfver hufvud rådde det sednare af de stridande lynnena. Hans drag voro vackra, hans gestalt kraftig. Han gjorde ett underligt, men långt ifrån obehagligt intryck. Efter att ha intagit den styrkande drycken, lemnades Nina i Claras vård, som, upplifvad åter och rådlig, gned med snö hennes stelnade lemmar. Nybyggaren hade afkastat sin ludna dräkt, och visade sig i en af groft kläde, skuren på allmogens vis. Han sysselsatte sig att tillreda aftonmåltiden, under det Hervey gick ut och lossade tre skott, — en öfverenskommen signal med folket, som åt flera håll blifvit utsändt, för att uppsöka de förvillade. Denna signal, som upprepades

hvar tionde minut, förde snart de sökande till nybygget. Med storm på sin pannan, med lykta i handen, stod framför dörren sjelfva friherrinnan H. i spetsen för en legion af folk. Men vredens ord förvandlades, när Clara gråtande slöt henne i sina armar, och hon fann ej ett ord mer, för att bannas, — hon äfven hade blott tårar af glädje. Och på hela denna natt återfick hon ej sitt vanliga lynne. Folket blef återsändt under Beckasins anförande till grefvinnan, för att underrätta henne huru sakerna stodo. Friherrinnan H. ville sjelf dröja denna natt med sina unga vänner, och dagen derpå med Edvard Hervey återföra "de borttappade fåren," till Umeå. Eduard afsände ett bud till sin mor; och då allt detta var afgjort, spridde sig ett behagligt lugn i det lilla nyss så orofulla sällskapet. Friherrinnan H. satt vid Ninas bädd, och Clara gick ut, för att hjälpa nybyggaren med tillredelserna för aftonmåltiden. Han blef något förvirrad vid Claras ankomst, och fara var att äggen skulle rent af förlora sig, att oxtungau

skulle göra en närmare bekantskap med mjölken, än som helsosamt var för båda delarne; och potäterna gingo åt alla håll, utom åt det som var dem förelagdt af menniskoförnuftet. Men Claras lugna och besinnade väsen, hennes vana vid kökets angelägenheter, satte snart allt i sin ordning och rätta gång. Snart skämtade hon och kocken helt ledigt tillsammans öfver förvirringen och hjälptes åt, så att de blefvo allt mer och mer nöjda med hvarann. Men ordningen kom till Clara att rodna och att verkställa en liten oordning, då hon blef varse Herveys uppmärksamma och godt skälmaktiga blick.

Soupéern serverades, och befanns af utsökt beskaffenhet. Herrarnes lifliga uppmärksamhet ersatte bristen af vana vid serveringen. Ninas ögon fylldes af tårar, då hon hörde stormens ras omkring hyddan och såg derinne trygga, vid den vänliga elden, alla sina vänner, och sig sjelf ett mål för deras omsorger. Hennes hjerta var fullt af tacksägelse. Vid ett annat tillfälle hade denna måltid med alla sina brister af knifvar, gafflar, &c, och

deraf uppkommande små humoristiska omständigheter, säkert blifvit ganska munter, men den utståndna ångsten hade förlamat skämtets och löjets muskler. Friherrinnan H. satt stum, och Clara kunde ej se på henne och tänka den fara, för hvilken hon nu utsatt sig för Claras skull, utan att hennes milda ögon fylldes af tårar. Ty friherrinnan H. hade öppet sagt henne: "du må ej tro, att jag blott för Ninas skull hade, som en toka, sprungit omkring i den kolsvarta natten. Emellertid är jag glad att H. ej var hemma. Han skulle ha velat hindra mig, och vi hade då haft vår första äktenskapliga träta." Snart efter måltiden lemnades fruntimmerna att njuta den hvila, de så väl behöfde. I ett rum, utanföre deras, bredde nybyggaren ut halm, till bädd för Hervey och för sig.

Nyfiken öfver sin bekant, gjorde honom Hervey så fort de blefvo ensamma, några frågor öfver hans förflutna och närvarande lif. Nybyggaren svarade:

"Jag kan ej upplysa er deröfver muntligen.

Men om ni ömskar det, så skall jag lemna er min skriftliga bekännelse."

Hervey förebrådde honom vänligt det isolerade lif han förde, förebrådde honom att lefva onyttig för sina likar. Till detta svarade han blott med en vemodig skakning på hufvudet, och med dessa ord: "Jag har tjenat dem bäst derigenom, att jag gått ur vägen för dem. Alldeles onyttigt är mitt lif ej heller. Jag gör djuren, som omge mig, lyckliga, den stackars Beckasin med inberäknad."

"Ett paradys för djuren?" sade Hervey, och pekade frågande på åtskilliga fraktioner af förr lefvande djur, som hängde i taket, apetitliga som i en slagtarbod.

"Jag skall svara er härpå i morgon bittida!" sade nybyggaren. Och när morgonen kom, förde han Hervey i sin ladugård. Här i ett afstängdt rum, fann Hervey med förvåning tvenne guillotiner inrättade, en för större, en för mindre djur.

"Djuren *måste* dö!" sade nybyggaren, men naturen skulle sällan ge dem en så mild, så

plågfri död, som den de finna här. När deras stund är slagen, komma de hit, njuta ett ögonblick en älsklingsföda; sedan faller bilan, och skiljer dem, utan strid och utan smärta, vid ett lif, som de njutit så fullt som djur kunna det; der de ägt föda, värme, frihet för deras lekar, och smekning af husbondens hand."

Ett leende fullt af välbehag spridde sig öfver Herveys anletsdrag. "Detta är godt!" sade han, "och jag skall häruti följa ert exempel. Vi äro ännu ofta råa och barbariska i behandlingen af de djur som tjena och föda oss. Huru angelägen borde man ej vara att fria dem från lidanden, då på deras jordiska lif ej följer ett odödligt, — åtminstone ej för individerna af deras släkten."

"Ni tror då på *släktets odödlighet*?!" frågade lifligt nybyggaren.

"Ja!" svarade Hervey; "jag tror på en ny himmel och en ny jord; på den förklarade människans lif, i en förklarad natur. Jag tror med Paulus på *reaturens förlossning*!

Menniskan och naturen ha följts åt i fallet, de skola följas åt i försoningen.”

”Jag är glad deröfver!” sade nybyggaren, och tårar fyllde hans ögon. Jag älskar djuren, blommorna, bergen. Jag har funnit mig lyckligare i deras sällskap än i människornas. Jag känner mitt väsen i dem, deras väsen i mig. De äro delar af mitt lif.” Här räckte han ut sina armar emot den vilda naturseen som omgaf dem.

Moln och vindar tycktes vara på vägen att skiljas, efter deras nattliga strid. De förra drogo sig i snötunga massor nedåt vestra horisonten; de senare suckade och mullrade doft i skogen, som allt saktare vaggade sina toppar. Nybyggaren lockade ut sina djur. De samlades omkring honom, tama, muntra och smekande. Med det honom egna, stilla leendet, betraktade Hervey denna scen. Nybyggaren talade ömsom vid sina djur, såsom vid barn, ömsom svarade han Hervey på hans frågor öfver djurens moraliska och fysiska behandling. Hervey liknade häruti grefven i *Titan*, att han öfver allt botaniserade efter

kunskapens gräs och blommor. Intet fält var alldeles öde för honom.

Då solen steg ur österns port, och kastade sina eldstrålar öfver nejden, vände Hervey ovillkorligt sin blick mot hyddan, och se! i dess dörr stod bättre än solen, — sköna Nina stod der, ljuflig som en Majmorgon. Snart stod Hervey framför henne. Hon räckte honom sin hand, han tryckte den till sina läppar och höll den qvar i sin, och rundt omkring dem gick ett sus af gladt lif. Träden hviftade öfver dem med eldfärgade toppar, och himmelens blåa pell utbredde sig sollyst och klar. Hervey såg på Nina, sedan omkring sig, slutligen uppåt. Hennes blick följde hans. Det var bådas morgon-andakt; — en tyst själavigsel med naturen, med hvarandra och med *Gud*.

Lyckliga de hjertan, som finna hvarandra i fromhet och klarhet! Deras förbund skola inga jordiska öden slita.

Men hvem stod vid nybyggarens sida, om icke Clara? hon matade och smekte djuren i kapp med deras husbonde, eller snarare i

hans ställe, ty han glömde nu allt, blott för att se på henne. Hervey och Nina förenade sig snart med dem och gladde sig åt de vackra tama djuren, som lefde med hvarandra i gyllne ålderns frid. Friherrinnan H. kom nu äfven, och med en panna klar som vädret, Beckasins kaffe fann hela sällskapet vid det allraförträffligaste lynne, och värderades efter förtjenst af friherrinnan H.

En mängd folk, som grefvinnan hade skickat ut för att skotta upp en körväg fram till nybygget, gjorde nu deras bullersamma inträde i denna fredliga vrå, mellan klipporna och skogen. Åkdon, fällar, alla upptänkliga bekvämligheter voro af grefvinnan sända. Sällskapet måste nu skiljas vid deras gästfria värd, efter mången vänlig bjudning, särdeles från Hervey, om återbesök. Nybyggaren svarade intet härpå, och då hans gäster aflägsnade sig, kastade han blott på Clara en blick, som tycktes klaga: "och jag blir allena!"

Detta dygns äfventyr blef dock ej utan ledsamma följder för de unga vandrerskorna: Ninas hälsa isynnerhet led under flera vec-

kor af denna skogsvandring. Friherrinnan H. predikade häftigt emot alla korståg.

Och månne Hervey uppmanade nybyggaren att hålla sitt löfte, i anseende till det skriftliga meddelandet? Månne nybyggaren höll det? Och månne läsaren är lika nyfiken som Hervey, att veta något om hans lif och hans öden?

Vi taga oss den friheten att på *alla* dessa frågor svara *ja!* Protesterar någon läsare för sin del, så är han fri att öfverhoppa dessa blad.

Men i den stund jag fattar pennan, för att frambära i ljuset länge förborgade lidanden, dem många ej skola fatta — och godt är det! i denna stund hör jag en anderöst, som sakta varnar:

”En stolt och kraftfull människa skall svårligen, midt ibland trettioåriga krig, — domedagar, — vandrande folk, — splittrade solsystemer, upprifva sin klädnad och inför sig sjelf eller inför verlden uppvisa blodörnen på sitt bröst.”

Skugga af en stor man, herrlige Jean Paul!
förlåt om en af jordens små vågar svara dig:

”Kampen är icke vild derföre att den sli-
ter bland massor, olyckan icke stor derföre
att den gäller världssystemer. Det är möjligt,
att trettioårakriget, med alla dess fasor, ej kan
uppvisa en tragedi så hemsk, så fortsatt dy-
ster, som den hvilken uppföres inom ett men-
niskobröst, i fredliga tider, i blomstrande öm-
gifningar. Det är en Gud som verkar i den
kämpande tiden, det är en Gud äfven som
blöder i den lidande människans bröst.

”Intet är ringa och intet är stort för den Eviges
ögon,
ty i formernas skal skåda de kärnan allen*);
skåda, betydelsefullt, det minsta så väl som det
”största”

Derför, olycklige, eho du är, träd fram in-
för universum! — alla sferers sång skola ej
öfverrösta dina ord! Dock är det ej i den
vilda smärtans, ej i jämrets stund jag väntar
dig; — och skulle du på jorden ej upplefva
en annan — då klaga ej; bär i tysthet; då

*) Mellin.

”prisa Gud och dö:” Men har du funnit förlösning, har ljus för dig gått upp ur den mörka stunden, — o! då träd fram; säg oss hvad du lidit, hvad du lefvat, på det att några droppar ur den källa som läkte dina sår, må rinna äfven för oss!

Den Olycklige.

En skön morgon, i början af Juni, fann jag mig ute på fältet. Jag *fann* mig, ja! ty jag hade förlorat mig, förlorat känsla, tanke, medvetande, allt! Jagad af outsäglig oro, af behof att undfly ett obeskrifligt qval, hade jag om aftonen förut lemnat mitt hem i staden och irrat hela natten omkring, till dess nu en frisk morgonvind, — en blomsterånga, — ett hjertstygn, — jag vet ej hvilket, — väckte mig till sansning. Jag såg upp, såg omkring mig och begrep hvad jag såg. Ack det var herrligt omkring mig! Ängen
ly-

lyste af blommor och daggdroppar, solen lyste i dessa. Skogen, ännu insvept i sina skuggor, susade sakta och liksom mornade sig. Svingande på dallrande vingar upp mot purpurskyarne, sjöng lärkan, uti jublande drillar, den lifvets oändliga lust, som allt i naturen tycktes känna. Ja allt, — blott icke jag. Mörk och olycklig stod jag ensam i den glada ljusverlden. Och min olycka? Salig du, om du ej förstår den! Salig du, som säger: jag känner den icke! Du har då icke känt hvad det är, att aldrig kunna lyfta sitt öga och blicka trofast i en väns anlete — och att se, i följd deraf, din vän vända sitt anlete ifrån dig. Du vet ej hvad det är, att känna ditt hjerta hopdragas, och bly lägga sig på din tunga och dina ögonlock, då menniskor komma vänliga och deltagande emot dig, — och att derföre se menniskorna småningom sky dig. Du vet ej hvad det är att älska; brinnande älska, och ej finna ord för att uttala din kärlek; att känna sig darra, der man genom manlig beslutsamhet borde handla och

segra. Du vet ej hvad det är, att se den du älskar rodna för dig, att se henne vända sig bort ifrån din kärleks slutna himmelrike, och gifva sitt hjerta, sin hand, åt en käck, som ej kunde älska som du, men som kunde tala. Du vet ej hur det känns, att med sitt lidande väcka blott löje eller afsmak, att med ett rent hjerta vinna förakt! Lycksalig du, som ej förstår detta!

Jag älskade människorna, och jag skydde dem; ty umgänget med dem var för mig en plåga. Aldrig kunde jag yttra det deltagande jag kände, eller taga del i de fröjder de hade. Aldrig, då jag såg dem gråta, aldrig kom en tår att förfriska mitt brännande och sänkta ögonlock, aldrig fann min tunga ett ord till hugsvalelse. Med en verld af känslor i mitt bröst, var jag dömd till stumhet. Som Prometheus, låg jag kedjad vid klippan, medan gamen sönderslet mitt hjerta. Löjet öfver mig, — som mitt väsen ovilkorligt väckte, hväste som ormar omkring mina öron. Jag visste mig förtjena det, och ändå, o min Gud! var jag en oskyldig, var jag en god

menniska. Ingen låg känsla fanns inom mitt bröst. Jag hade med glädje dött på korset för menskligheten, och var dömd att lefva martyr af sällskapslifvet!

Lycklig du! trefallt lycklig du, som ej vet hvad *förlägenhet* är, — denna själens *nattmara*, som sätter sig på människans bröst, och med ett kramptag förhindrar dess nervers fria spel; som med hvassa klor ständigt rifver och hvälfver derinom, fördrifvande allt lugn och all sansning. Lycklig du! Få äro väl de, som icke någon gång i sin lifstid fått ett vingslag af denna helvetets nattuggla, men få äfven — Gudskelof! oändligt färre äro de, i hvilkas bröst hon beständigt spänner sina klor.

Jag hade ändå ej alltid varit så. Då jag var barn, — var jag frimodig som ett barn, och min blick höjde sig fri och klar mot andras. Jag minnes det med förtjusning, och nästan med förvåning.

Vid mitt första inträde i stora världen, träffade mig en i sig själf obetydlig händelse. Jag begick i ett stort sällskap en tafatthet;

— en af dessa, som ofta begås i verlden af nybegynnare och som skrattas bort och glömmas. Men löjet som jag väckte, skrattet som skrällde omkring mig väckte i mitt bröst en mig hittills obekant känsla. Jag glömde aldrig denna stund, och denna känsla vek ej mer ifrån mig. Den liksom förtrollade mitt väsen och mina handlingar. Mina dagar blevo en följd af de mest löjligen upptåg och af det största lidande. Alla försök att öfvervinna, att aflägsna denna dämon, tjenade blott till att djupare sänka mig under dess välde. Jag rasade emot den, jag förbannade den, och den omslöt mig desto fastare. Ju högre min fasa, min kamp blef mot denna osynliga fiende, ju högre blef hans makt öfver mig. O! huru har jag ej i tysta sömnlösa nätter, med bödens och filosofiens vapen kämpat mot detta gräsliga spöke och trott mig hafva öfvervunnit det; och när dagen kom och ljuset och människorna, låg jag mer än förr fången i dess isande armar. Det beherrskade ej blott mina rörelser, mina lemmar, men äfven mina känslor och tankar. Jag tillbragte

år efter år i denna osaliga och fruktlösa kamp. Allt mörkare, allt hemskare blef mitt inre. Jag sade åt glädjen: "hvad vill du?" och åt skrattet: "du är galenskap!" Jag önskade mig att bli *blind*. Lyckliga de blinda! Deras olycka böjer till dem människornas hjertan. Deras förlägenhet, deras små missöden träffa intet åtlöje. Deras ögon såras aldrig af strålen i andras. O! om den eviga natten hade förseglat *mina* och för alltid släckt deras otrygga hemska blick, då — då hade jag visst fått frid.

Det gifves på jorden de besynnerligaste lidanden, — men ett allena är olidligt, ja, nästan omöjligt att bära, ty det fräter själfva mären af människans kraft; och det är denna sönderfallenhet inom människan själf, som gör henne till en lefvande otrefnad för sig själf och för hennes medvarelser. Spetälska med själsstyrka — är knappast en olycka. Ja! jag kunde tänka mig förtärd af en stinkande kräfta, omgifven af Jobska tröstare, eller ensam i öknen, omsusad af roffoglarne som väntade mitt lik, — och jag

skulle dock kunnat vara *ej* olycklig, blott jag derunder behöll mina nerver och min blick i min viljas makt. Men gif helsa, rikedom, skönhet, och tillika denna svaghet, denna nervösa oro, denna förvirring, denna *hare i hjertgropen*, och du har en oförlikneligt och och ohjelpigt olycklig. Ohjelpigt, så framt *ej* . . . — dock, härom senare.

Jag hade hört talas om en person som alltid såg framför sig ett människoskelett, tänd af hvilken syn han långsamt sjönk i grafven. Denna syn syntes mig en behaglig synvilla, bredvid den verklighet som likt en förbannelse låg öfver mig. En stor ölycka hade varit mig en vederqvickelse. Ibland tyckte jag att ett brott, ett mord, skulle ha gjort mig godt; att blod och gräsliga rop skulle väcka mig ur min dröm. Fasa! fasa!

Hade jag lefvat i tider af kamp, då offer, då martyrer behöfdes, — jag hade blifvit en af dessa, och under kampen till deras kronor dödat mitt lifs dämon, och funnit mig sjelf. Men allt var frid, allt var glädje omkring

mig. Jag såg på sin höjd skymta fram något lidande glanslöst och föraktadt som mitt.

En ljus-gestalt framskymtade på min väg. En skön och god varelse talade till mig på änglars tungomål. Himlafriden i hennes öga lockade upp mitt. Jag kunde se på henne. Jag kunde sola mig i en människas blick. Gud! hvilken vällust! Jag förlorade den jag älskade genom mitt eget fel, — eller snarare genom makten af den osaliga makt som beherrskade mig, och liksom jagad af furier lemnade jag mitt — hennes hem.

Nu i den friska morgonstunden, fri från människoblickar, ostörd af menniskoord, kastade jag en lång, en djup blick ned i mitt hjerta och öfver mitt förflutna lif. Några af mina vänner hade sagt mig att högmod eller alltför stor och lätt sårad egenkärlek var källan till det tillstånd i hvilket jag befann mig.

Var jag då högmodig? Var min egenkärlek så stor? Ack min Gud! Den lilla Veronikan som vid mina fötter slog sitt blåa öga upp i dagen, som i medvetslöst behag gungade så ledig och fri på sin stjelk för vinden, — tyck-

te jag vara något mer än mig. Jag kände af-
und öfver dess lif. Och trädet — som maje-
stätiskt höjde sig öfver mig, så stolt, så lugnt,
liksom vore det medvetet af den kraft i hvil-
ken det trotsat vintrarne och stormen, och
som nu framkallade millioner löf, för att skyd-
da vandraren och foglarne, — detta herrliga
träd! — o hvilket väderdrifvet vrak kände jag
mig ej bredvid det!

Jag gick vidare under det en mängd, ofta
qväfda, alltid återkommande tankar uppste-
go med förnyad kraft i min själ. Jag hade
sett många människor, hvilkas lif voro be-
fläckade af laster och af brott, — och deras
blick var klar och fast, och deras väsen fullt
af säkerhet. De njöto medmänniskors välvil-
ja, och ack! de njöto kärlekens himmelska
fröjder; de voro älskade, ja! dyrkade af ljuf-
va och änglarena väsen. Jag hade sett an-
dra, — jag sjelf var en af dessa — rena i
hjerta och vandel, och som likväl ej kunde
vinna en enda smula af det himlabröd, som
lifvets lycklige slukade i fullt mått. Hvar-
före detta — tänkte jag — i en verld, der Gud

befaller? Gud som dock i sitt ord satt de goda på sin högra, och de onda på sin vänstra sida? Lifvets motsägelser, dess stridiga fenomen, dess obesvarade *hvarföre* uppstego i ett vimlande chaos för min blick. Min själ svindlade.

Jag stod i detta ögonblick på en klippa. Nedanför mig brusade ett vattenfall. Oerhörda vattenmassor störtade oupphörligt på hvarandra ned i djupet, der de vildt tumlade om och skummade såsom i sanslöst raseri.

Jag såg natur-jätten rasa. Jag lyssnade till det döfvande, vilda dånet. Mina känslor blefvo underliga, — mitt bröst vidgade sig; en vild kamplust rörde sig der. En förunderlig dragning, en obeskriflig längtan till djupet, fattade mig. Det var ej död jag ville; jag hade ett dunkelt men häftigt begär, att i detta dop, liksom dränka den afgrundsande som beherrskade mig, blifva honom qvitt för evigt, och födas till nytt lif. Här, i det stormande djupet, ville jag brottas med honom, omarma honom, söndertrycka honom, och sansa mig och andas! Ha! huru djupt, huru

herrligt skulle jag andas! Jag kände raseri, jag kände glädje, — vansinne! och med ett rop deladt mellan jubel och förtvillan, störtade jag mig med uträckta armar utföre. Det hven omkring mig. Jag svindlade. Naturjätten fattade mig, jag fattade honom. Det hvirflade omkring mig, uti mig, det åskade, det rasade; allt blef chaos, — så blef allt is och — tyst.

Da jag återkom till medvetande, låg jag på marken vid ingången af en grotta. En underlig liten gubbe, klädd i grått, stod lutad öfver mig. Han var nästan lika bred som han var lång, och hufvudet vanskapligt stort. Hans stora grå ögon stirrade nästan oafvändt på mig. Den höga hjessan var bar, och från testarne af snöhvitt hår som hängde omkring hufvudet, droppade vattnet. Denna besynnerliga gestalt, stället der jag låg, och dånet af vattenfallet, som jag hörde mig helt nära, läto underliga tankar drömmande gå igenom mig. Jag tyckte dunkelt att en flodgud upptagit mig, och att jag var i hans våld. Under det jag sträfvade att reda mina tan-

kar, utbredde sig ett sarkastiskt leende öfver gubbens grofva anletsdrag, i det han med en djup basstämma röt: "Ja så! Han börjar repa sig nu! Vackert upptåg! vackert spektakel; att lägga gammalt folk i stortvätt! Ja, ja! Euh!" och han började vrida ur sina rockskört.

Jag ville stamma en ursäkt, ty jag fann nu tydligt att jag ej hade med en flodgud att göra, utan med en människa, som törhända vågat sitt lif för att rädda mitt; men han afbröt mig, rytande som förut med grof basröst!

"Euh! vill han tuga! Vi få väl talas vid! Det är angelägnare nu att få vatten ur munnen på dig än ord! Euh!" Och utan vidare förberedelser tog han mig med Herkules-styrka i benen, och vände mig upp och ned. Oförmögen att göra något motstånd, svimmade jag åter, under gubbens medicinska behandling, och jag trodde en stund, att den dämon som så länge hade plågat min själ, nu hade antagit kropp och tog sig för att hand-

gripligen på mig hämnna sig för det försök, jag gjort att bli honom qvitt.

Andra tankar uppkommo likväl, under de dagar då jag i ett tillstånd af stor maktlöshet, låg på en bädd i grottan, och vårdades af gubben. Väl var hans röst grof, och hans ord ofta ej de mildaste, men i hans handlingar, i hela hans behandling af mig, låg lika mycket godhet som vishet. Gubben tycktes vara bosatt i grottan, som var torr och bekvämligt inredd. Sjelf tillredde gubben våra enkla mål. Om aftnarne läste han högt för mig ur forntidens klassiska författare och valde förnämligast hvad som kunde tjena till att bibringa styrka åt en svag själ, — exempel af ståndaktighet och stoisk resignation. Oftare ännu slog han för min själ upp kristendomens evangelium.

Han talade med mig om verldsförsonaren. Mitt hjerta var redan böjdt till honom. Jag var olycklig; tröstaren för alla lidande kunde ej vara mig okänd. Men hans bild hade ej ännu blifvit mig klar. Den förklarade sig nu. Jag lärde begripa, jag lärde älska honom.

Jag kände en obeskriflig trånad, att ha lefvat i den tid, då han vandrade på jorden. Jag tänkte mig oupphörligt, huru vid vägen der han gick fram, jag skulle ha trängt mig bland de blinda, de lama, de spetälska; och sjelf olyckligare än dessa, skullé jag med genomträngande röst ha ropat: "Jesus Guds son! varkunna dig öfver mig! Herre vill du, så kan du befria mig!" Jag hörde mig ropa, jag såg honom stadna och vända sig till mig. Jag såg hans blick! Kärleksstark, mild, majestätisk, hvilade den på mig; den genomträngde mig — jag kände den lösa banden i min blick och i min själ! Rysningar genomilade mig. Min Gud, och min frälsare! Detta var intet fåfängt spel af inbillningen! Så, *så* har du blickat, så, *så* har det kännts i den befriades själ, då du dref anden ut som plågade honom, då han helad och lycksalig fick sjunka till dina fötter!!! Men ack! denna befrielse på jordens väg, skulle ej bli min. Jag var kommen till verlden två tusén år för sent, på en underlig tid, då inga under skeddé utom mekaniska. De hjälpte ej mig.

Jag hade tillfrisknat. Gubben bad mig att ännu dröja hos honom. Gerna samtyckte jag. Det lif jag förde med honom och ännu mera hans person började behaga mig mycket. Jag fortskaffade till mina föräldrar bref, som lugnade dem öfver mitt hastiga försvinnande och som föregåfvo ett jagt-parti, vistande hos bekanta, o. s. v., såsom skäl för min fortsatta frånvaro.

Mitt vådliga dop hade gjort en slags revolution inom mig. Mitt förflutna lif låg bakom mig liksom en dröm full af plågsamma och orediga bilder. Den dämon som utgjort plågan af mitt lif, lefde väl ännu inom mig; men skiljd från menniskorne och sällskapslifvet kände jag mindre dess makt, och jag njöt innerligen af att ej mera se och ses af menniskor.

Gubben — var mig något serskildt. Hans utseende och väsen läto förr tänka på ett bergtroll än en menniska, och hans trygga sätt, hans verkliga ömhet, den öfverlägsna vishet som jag kände bo hos honom gåfvo

honom en makt öfver mig som var för mig välgörande.

Det nya lif jag förde uppfriskade min själ och min kropp. Jag hjälpte Gubben vid sitt fiske, följde honom på hans långa vandringer genom nejden och var beständigt sysselsatt.

Jag hade ett stort begär att veta hvem gubben var, men han talade aldrig om sig sjelf och jag vågade ej fråga honom. Jag kallade honom "Gubbe!" han kallade mig: "Gosse!" Och vårt förhållande blef allt mera likt det emellan far son. Jag hade länge föresatt mig, att tala med gubben om min själs-sjukdom och om orsaken till min våldsamma gerning emot mitt eget lif. En dag fattade jag äfven mod att utföra min föresats. Genast vid början af beskrifningen öfver mitt tillstånd, afbröt mig gubben så: "ja — jag vet! jag har redan märkt det!"

Härefter började han fråga sjelf, och forskade äfven i de minsta delar af mitt lif, mina tankar, mina känslor. Jag led martyren under detta samtal, men underkastade mig

tåligt den anatomiserande knifven, som jag kände rifva i det innersta af min varelse. Jag anade att det var mitt bästa och stred lyckligt mot den falska blygsel jag kände.

"Gosse!" sade slutligen gubben, sedan han länge frågat och jag svarat — "du skildrar med sanningen af en djup erfarenhet ett tillstånd som jag ej är främmande för. Något dylikt dref mig till det lif jag nu.... dock! detta är öfverflödigt att prata om. Det är en underlig, en förunderlig sak med denna sjukdom! fortfor han i det han med sin grofva hand skuggade ögonen — underligt att se, af huru olika orsaker det kan uppkomma och hos huru olika individer det rotar sig. Addisson och Cooper, deras tidehvarfs skönaste andar, lida under denna nattmara, äfvenså väl som en dumbom; mäktiga monarker, äfven så väl som fattiga stympare, såsom du och jag!!! Ja! i det hvardagliga, i sällskapslifvet, huru många finnas ej som hemligen lida af denna sjukdom! Huru mycket synes ej högfärd som i botten endast är blyghet; huru mången dumdristighet och oförsynthet som blott är en mask för att dölja brist på lugn och brist på

sansning! Hur ofta der man förargas borde man ej beklaga!"

Gubben tystnade och återtog om en stund: "Gosse! jag skall ej säga dig, såsom väl många gjort det, att allt kan öfvervinnas blott man har en fast vilja, blott man tar sig courage o. s. v. Mångfalldiga äro visst de själsjukdomar som genom fast vilja och klokhet kunna öfvervinnas. Men det finnes sinnessjukdomar som trotsa alla våra bemödanden, — de följa oss till döden. Men icke bör detta låta oss misströsta, och låta oss känna leda för denna sköna goda Guds gåfva — lifvet! Om vi äfven ej kunna öfvervinna vår sjukdom, så finnes det medel som kunna förtaga hela dess smärta, som kunna ge oss förmåga att njuta af jordens mångartade fröjder, så godt, så fullt som de, hvilka naturen och lyckan öfverhopat med deras gåfvor. Dessa medel skola vi taga i betraktande. Men Euh gosse! Nu vill jag tala med dig om aftonvard! Sednare, när vi få se verlds-kloten vandra öfver våra hufvuden, skola vi tala vidare om våra bekymmer."

Se'n stjernorna tändt sina ljus, och äfven det sista fogelqvittret domnat, satte vi oss på mossiga hällen utanför grottan. Elden, som brann der ännu, kastade ett ovisst sken på ljungen och tallbuskarne omkring oss. Syrorna sjöngo diskant till vattenfallets grofva bas, och viss och befallande tonade deröfver gubbens djupa stämman och kraftigt uttalade ord. Der satt, bredvid honom på ljungtufvan, en till själen hungrande, som begärligt sög hvart ord af hans läppar.

"I fordna tider" — sade gubben — "var det på modet att göra sig cremit, och fly människorna, för att bereda sig till himmelen. I våra tider, tyckes man ej känna någon väg till salighet utom den genom sällskapslifvet. Har man isynnerhet någon förmögenhet, är man af så kallad god familj, så är man så godt som dömd att slafva i umgänge med människorna. Och ändå! huru många människor gifvas ej, som aldrig, — göra hvad man vill, — komma att passa därför? Och hvarföre göra så trång sferen för mensklig gagnelighet och menskliga njutningar? Äfven

här på jorden finnas många boningar, många skiljda arter af lif och verksamhet, för olika mennisko-naturer."

"Philoktet, med sitt vämjeliga sår på benet, fann bland Lemnos' ensliga klippor, omgifven af djur, som älskade honom, och vinnande sitt bröd i sitt anletes svett, en lefnads-njutning, som var honom nekad ibland menniskorna. Ensam med sig sjelf och med naturen, och framför allt med den store verlds-anden, hvars lif genomströmmar allt, kände han ånyo lifvets friska floder rinna för honom; och han älskade lifvet. Och hvem skall väl neka att för den, som bär ett obotligt sår, — — det må nu vara i hjertat eller på kroppen — för honom är det godt att undvika människors blickar, och människors tröst, och söka sin i naturen, i de eviga solarne deruppe!"

Gubben såg med stilla rörelse upp till de strålande, vandrande verldarne, öfver oss, och han hopknäppte sina händer.

"Det är" — sade han efter en stunds tystnad — "i denna stjernhimmel öfver oss, i

den omätliga utsigt, som dess oändlighet öppnar — något som låter känna såsom bra små, bra obetydliga, våra, egna sorger, *våra* bekymmer; och detta är godt! Detta är rätt godt!" upprepade han, i det han med fuktigt öga såg upp till de vänliga himla-ljusen.

"Lef med naturen! lef i dess liffulla enslighet!" fortfor gubben. "Det är en balsam, god för själ och kropp. Det är ett lyckligt lif. Ej heller behöfver det vara onyttigt för andra. Samla omkring dig, likt Philoktet, djur som älska dig, och dem du lyckliggör. Är du rik på guld eller snille, så var människors okände välgörare. Och har du på jorden äfven blott renat och förädlat ditt eget hjerta, så har du visst ej lefvat onyttigt för himmelen och dess gäster."

"Kan du ej bära dina likars sällskap — lef dock med dem, lär att älska dem i deras tolkar — — *böckerna!* Det är en herrlig sak att kunna lefva och tänka med jordens yppersta andar, att följa dem på deras vandring genom lifvets slutnaste djup, och upp till ljusets eviga himlar. Det är skönt att i

lifvets natt lysas af deras blixtrar, — att omsider vid dessa kunna tända vårt eget ljus, och se verlden och oss sjelfvä vid en högre klarhet; — att redan här i lifvet känna sig stå i morgonrodnaden af en bättre verld.

Hvad som merändels står emot vår möjliga sällhet, är att vi envisas att söka den i det för oss omöjliga. Hvad vår håg, vårt begär, fäst sig vid, — vore det än lika så omöjligt att hinna, som det är för min hand att fatta norrskenet der borta, — det vilja vi, det sträfva vi efter, och se i verlden intet att värdera, att söka, utom det allena. Vi spjerna mot udden till dess den sönderstuckit oss. Den djerfva, den lyckliga kraft, som kan spjerna och segra, — må våga kampen: men mången gjorde klokt att i tid resignera sig, och söka en annan väg till sitt mål, — frihet och sällhet. Vi böra ihågkomma, att det ej är mot en afvundsam fiende som vi strida, men oftast mot Guds visa vilja, då vi envisas att söka vår sällhet i det som vår ställning i verlden, eller våra naturliga anlag, gör omöjligt för oss att vinna. Långt visare vore, att

i sådana hinder se vinkar af Försynens faderliga hand, och följa dit den leder oss, om äfven det vore långt bort ifrån vår första kärlek. Det finnes en hamn, en skön och stormfri hamn, dit Euh! va ba? Vill han ha hustru och barn? Euh gosse låt man bli och tänka på hustru då man inte kan fria! Euh gosse! utan försakelse finnes ingen säker njutning. Och har man ej mod att försaka — Euh! så är och förblir man en stackare och en olycklig! Euh! va ba?"

Jag gömde mitt ansigte i mina händer, och gubben fortfor i en vekare ton: "det är ej lätt, jag medger det; der är en svår uppoffring att göra. Det fordras styrka och fasthet. Det är vackert en qvinna en qvinna som lutar sig till mitt bröst med rosenkind, med ljuflig röst, — en qvinna med mitt barn på armen; . . . min hustru, mitt barn! . . ."

Gubben hade uttalat dessa sista ord såsom för sig sjelf, hänförd af känsla, af bittert — ljufva minnen, — men hastigt ryckte han sig ifrån dessa med ett: "Euh! Jag tror du gråter gosse! Fy! Kom och lägg dig! Det är

sent. Kom!" Och brummande gick han åter in i grottan.

Ett par dagar efter detta samtal, var gubben ovanligt tyst och allvarsam. Slutet af Augusti månad nalkades och medförde kyliga nätter och kortare dagar.

"Det blir tid för mig att flytta!" — sade en dag gubben, — "Hvart? Euh! gosse! låt bli att fråga mig! Men kom och sök mig nästa sommar här, — inte för att å nya blöta min grå rock! Det undanber jag mig! Men kom och sök mig som en förnuftig människa. Om jag ännu lefver på jorden, skall du finna mig här.

Vi sutto på en klippa ofvanför vattenfallet. Solen, som gick ned, förvandlade dess vågor och skum i glimrande silfver. Jag hade satt mig vid gubbens fötter. Mitt sinne var lätt denna afton och frimodigt, och jag betraktade med nöje och vördnad gubbens breda, kraftfulla ansigte, hans höga panna kring hvilken silfverhåren viftade, under det han med ett fromt uttryck såg åt sidan der solen gick ned. Gubben lade sin stora bruna hand på

mitt hufvud, och sade med en blandning af lustighet och rörelse: "Euh gosse! Landstrykare som du är! I morgon skall du lemna mig, och gå vackert hem till dig igen. Euh gosse! Håll han vackert mun igen, öfver gubben, och allt hvad honom rör, eljest skall fan ta honom!" Gubben uttalade detta med så dundrande röst och så vildt stirrande ögon, att jag betraktade honom med förvåning. "Nå nå!" fortfor han mildare och med sitt komiska leende, "det är ej så farligt; ty tiger han bara, så skall intet ondt hända honom!"

Och nu fortgick han, att med faderlig hand gifva mig råd för mitt kommande lif. Han rådde mig att för en längre tid undvika städerna och umgängeslifvet, att lefva på landet, taga stark kroppsrörelse, oupphörligt sysselsätta mig, o. s. v. "Bästa sättet," fortfor han, "att qväsa dessa dämoner, förlägenhet och falsk blygsel, är att behandla dem med det yttersta förakt, och ej på något vilkor tillåta dem att störa vår själsro. Det gifves — tro

en härutinnan bepröfvad vän — många spöken som agera despoter öfver oss och äro våra plågoandar, ända till dess vi skarpt och beslutsamt fatta dem i sigte, belysa dem med Guds ljus i vårt hjerta och förnuft och fråga: "hvad ären J?" Då skola vi snart igenkänna själlösa dunstbilder, fantomer, ej ämnade att stanna, och som blott till en liten tid kunna gyckla med vårt lif, dissonanser som skola upphöra då menniskan upphör att vara slaf under naturen, då hon en dag får makt att i det yttre skapa det eden som hon här uppfödt inom sitt eget bröst. Försonaren har visat oss huru och hvarigenom. Gosse! Vill du följa honom, så vet att det är ingen illusorisk tro, det är hägringen af en evärdelig sanning, den som lofvar dig frihet, som bjuder dig sällhet, som säger att en gång ditt öga skall stråla, din tunga uttala allt hvad godt och varmt ditt hjerta känner! Och om detta är en evig visshet, — sannt af Guds sanning, sannt som hans uppenbarelse i Jesu, — så kunna vi väl tåligt fördraga de

ögonblickliga hämningar som bojan af vår organism pålägger yttringarne af vårt lif. Då de tryckande banden låta känna sig, skola vi säga oss: "Hvad gör det? Hvad är för *verkligt* ondt deri? Är jag derföre mindre god, är jag Gud mindre behaglig?" Och om jag måste besvara alla dessa frågor med nej; om jag måste säga mig att intet är *verkligt* ondt, som ej är synd emot Gud och hans heliga vilja, — då skall jag stilla böja mitt hufvud under oket, känna det mindre tungt, och derföre äfven vara mindre under dess välde. Jag vet ju att befrielsens timma skall komma! Tro Jesus!"

Så var den sista förmaning jag hörde af gubben. Dagen derpå skiljdes vi. Ett år sednare sökte jag honom. Ormar kröpo i grottan; dess vänliga genius var borta.

Jag hade, efter min skiljsmessa från gubben, återvändt till min familj, utan att ännu ha stadgat någon plan för framtiden. Jag tyckte mig bättre; jag trodde mig stark åter. Jag älskade familjelifvet, jag älskade människorna; jag höll af alla de mina; ogera ville jag skil-

jas vid dem; jag ville ännu försöka! Men knappast befann jag mig i mina förra omgifningar förrän hela min sjukdom, alla mina qual återvände. Jag blef åter en plåga för mig sjelf och för alla som omgäfvade mig. Mina nätter blefvo utan sömn, och min korta slummer oroades af qualfulla drömmar. Min kropp förföll. Rysliga syner sväfvade för mig och liksom jagade mig genom eld och vatten. De koncentrerade sig slutligen i en enda fix idé. Vakande eller sofvande, arbetande eller hvilande, såg jag oupphörligt framför mig ett par flammande hemska, infernaliskt genomträngande ögon, som fixerade mig oupphörligt, med den blick, med den kraft, som man tillskrifver öknens orm öfver menniskan som skall bli hans rof. Jag fruktade att bli tokig. *Frukta* är ej ordet. Jag var för olycklig att frukta något, aldraminst — *Medvetlöshet*.

Jag kom väl ihåg gubbens ord och hans föreskrifter, men jag saknade kraft att utföra dem. Jag tyckte vid hvart steg afgrunder öppna sig vid mina sidor. Jag hade en ung bror, god och skön som en ängel. Han äl-

skåde mig. Jag hade varit hans lärare. Jag kunde ej vara det mer, men han sökte mig ännu. Jag smittade honom. Han såg på mig, och hans väsen insöp småningom otryggheten af mitt. Jag såg det. Jag ville dö; — jag kunde ej! Jag ville gå; jag kunde ej! Öfver mig var kommen den Dämon som Göthe låter tala så:

*) "Den jag vunnit till min egen,
 Kan ej hela världen hjälpa;
 Evig skymning honom omger,
 Solen går ej upp, ej neder.
 Fast hans sinnen äro friska
 Bor uti hans själ blott mörker;
 Och han kan af lifvets skatter
 Ej en enda sig tillegna.
 Lycka och olycka endast
 Bli till grubbel i hans sinne;
 Han har ymnighet — och svälter;
 Njutning, smärta, allt han fruktar,
 Skjuter upp till morgondagen,
 Lefver blott för oviss framtid,
 Ock så blir han aldrig färdig."

"Skall han fara? Skall han blifva?
 Han ej kan derom besluta.
 Midt uppå den jemna vägen

*) Se Faust, 2:dra delen.

Sina halfva steg han stapplar.
 Djupare han sig förirrar,
 Skefvare han skådar allting,
 Tryckande sig sjelf och andra;
 Hemtar anden och vill qväfvas,
 Qväfves ej och lefver icke,
 Kan ej gråta, kan ej skratta,
 Ej förtvifla, ej förstöra.
 Men en oupphörlig svallning,
 Smärtfullt låta, vidrigt göra,
 Halft befria, halft förtrycka,
 Otrygg sömn och plågsam vaka,
 Honom slår i stoftet neder,
 Och för helfvetet bereder."

"Olycksaliga spöken!" så kunde jag utropa med Faust. Ve! att jag ej, liksom han, kunde säga, i den stund han förblindas af Dämonens andedrägt:

"Allt djupare den svarta natt intränger!
 Men i mitt inre strålar ljuset klart,
 Hvad jag har tänkt — det går jag att fullborda...."

En afton då jag satt försänkt i den djupa-
 ste dysterhet, föll i mina händer — jag mins
 ej mera huru — en legend öfver St. Rochus.
 Med få ord vill jag redogöra för dess inne-
 håll:

"St. Rochus föddes i Montpellier. Han ut-

märkte sig tidigt genom gudsfruktan, rena seder och flit vid studier. Efter sina föräldrars död gaf han bort sin stora förmögenhet till en behöfvande släkting, tog vandringsstafven i handen och gick till Florens, der pesten härjade. Här öfvade han undergörande gåfvor och gjorde mången helbregda genom bön och genom händernas påläggande. Slutligen blef han sjelf angripen af farsoten och led så grusliga plågor, att han ej kunde afhålla sig ifrån häftiga rop. Men då han märkte att han genom dessa störde de sjuka på hospitalet, smög han sig obemärkt derutur och satte foten utanför porten. Folket som gick förbi trodde honom galen, och han drefs ur staden. Utmattad och eländig, föll han ned under ett Buxboms-träd. Här sprang en källa upp ur jorden, och svalkade hans törst. Vid en landtgård, ej fjerran derifrån, märkte en dag folket i huset, att gårdshunden sprang sin väg med ett stort stycke bröd. Straffad för sin stöld, begick han den likväl dagen derpå och äfven de följande dagarne. Detta föreföll be-

synnerligt, och man underrättade gårdsherrn derom. Denne beslöt att undersöka förhållandet, och jemte några af sitt folk, följde han en dag sjelf hundens spår. De kommo då till trädet der Rochus låg. När denne såg dem komma, ropade han högt till dem, att de ej skulle nalkas honom, att han hade pesten och skulle säkert besmitta dem. Gårdsherrn, — Gianozzo, — lät ej afskräcka sig härutaf. Han lät bära Rochus hem till sig och vårdade honom till dess han blef fullkomligt återställd. Då vandrade han åter till Florenz, åtföljd af Gianozzo, och fortfor att göra de sjuka helbregda. Sedan invigde han Gianozzo i eremitlifvets stränghet.

”Efter många års lif af försakelse och barmhertighetsverk, kände han längtan att återse sin födelsebyggd. Han återvände dit. Kriget härjade der. Han misstänktes som spion, blef fasttagen och insatt i ett hårdt fängelse. Men Rochus prisade Gud för sina lidanden och förblef lugn och glad i *honom*. Efter att ha lefvat fem år i ett mörkt och ohyggligt underjordiskt hål, kände han sin död vara nära,

och begärde att få tala vid en prest. Då denne inträdde i fängelset der Rochus låg, såg han det vara upplyst af ett ljusst sken, och öfver Rochus' anlete var en gudomlig glans, som så öfverväldigade presten, att han föll ned till jorden. Sedan skyndade han hastigt ut, för att underrätta regenten om den heliga mannen som så var af honom misshandlad. Snart spriddes detta rykte ibland folket, och en otalig mängd strömmade till tornet der Rochus låg. Men han hade redan uppgifvit sin anda."

Hvad som förnämligast gjorde intryck på mig i denna enkla berättelse, var den heliga mannens uppförande under sin sjukdom. Han lemnade sin säng, de bekvämligheter, den vård han njöt, och gick ur huset för att ej störa andra med sitt lidande. Ensam och mångfaldigt plågad, sökte han dock att aflägsna dem som kommo till hans hjälp, emedan han fruktade att skada dem. Jag läste åter och åter dessa ord. Och hvad? var icke just jag lik honom, besmittad af en olycksalig sjukdom? Verkade jag ej plågsamt på dem

som närmast omgäfvö mig? Störde jag ej deras ro som ville mig väl? *Han* gick ur huset, han led nöd, för att skona andra, han gick ur vägen för att gifva dem ro. Hvarföre skulle jag ej göra som han? Huru gjorde i förra tider de spetälska? Måste icke de äfven sky människorna och voro likväl blott sjuka, blott olyckliga? Jag äfven var en obotlig sjuk, — jag smittade andra, — jag borde fly. Ja! jag ville det! Känslan af att göra godt åt dem jag höll af, stärkte mig till en föresats som blotta klokheten ej hade kunnat förmå mig att fatta. Jag ville gå bort, — ack! det var ju att välsigna mitt hem! Jag ville befria mina älskade, — det fick bli af mig hvad Gud behagade.

Jag skref till mina föräldrar, skildrade för dem mitt tillstånd, min föresats och lofvade att återvända till dem en dag. Innan de fingo mitt bref, var jag re'n långt borta. Jag förändrade mitt namn och dolde min väg. Jag kom till denna trakt. Den behagade mig, ty den var enslig och vild. Jag byggde mig här med ringa hjelp en boning. Hvad jag äger,

hvad jag odlat, har ni sett. Allt är mitt eget, och Beckasins arbete. Han var min enda vän och tjenare. Jag lefde af mina händers arbete. Det stärkte mig, och tvang min tanke att gå fram ur dess mörka gömma. Mitt lif, min enslighet, blefvo mig kära. Jag hörde öknens röst, den mäktiga stormen, — en medvetlös ton ur allmaktens bröst! Dess sång lät mitt bröst vidga sig. Jag såg öfver mig himlens blåa öga, så stort, så skönt! — det forskade ej, det spejade ej, såsom människans. Jag läste Guds ord i blömmorna, i de små gräsen; — de frågade ej, de sårade ej! Klipporna stodo omkring mig så höga och lugna. I de djupa skogarne vandrade jag, och deras sus vaggade till ro min själ. Allt var stort, friskt och obekymradt omkring mig; allt lefde sitt eget stilla, ostörda, kraftiga lif. Det gick friskt igenom mig. Min själ reste sig och andades! I kyrkan gick jag för att höra den förträfflige Hervey. Jag gjorde äfven genom en händelse hans personliga bekantskap. Han har gjort mig mycket godt. Vid hans sida fann jag mig väl, och all o-

trygghet försvann. Jag kände behovet att älska och att älskas. Jag samlade djur omkring mig. Deras blickar störde ej mig, minna ej dem. De fingo sin föda af min hand och smekte den tacksamt. De voro glada vid min röst. Min själ vederqvicktes af deras lekar. Jag lärde dem att sänjas, gjorde deras lif lyckligt och deras död kort och mild. Jag delade min tid emellan deras vård och mitt arbete, — snart äfven fick min själ lugn nog, för att kunna sysselsätta sig med läsning. Småningom kände jag — lycksaliga känsla! — Dämonen, som hade varit min plåga, vika ifrån mig, och i dess ställe besökte mig en ljuf, en vänlig ande, som förhöjde för mig naturens skönhet, som fyllde min ensamhet med sin rikedom. I sällskap med naturen, drickande dess friska källor, värmd af dess mäktiga lif, kände jag mig skald. Med stormen, med foglarnes och insekternas sång uppsteg inom mig känslor, tankar och bilder; de klädde sig i ord, och ur ödemarkens djup höjde sig rösten af en nyss så djupt olycklig, för att i lofsägende hymner, i sitt och i naturens namn,

prisa Skaparen för lifvets gåfva. Aldrig har jag så älskat Gud, så tillbett honom som i denna enslighet.

Sju vintrar och sju somrar hade gått förbi, se'n dagarne då jag ingick i min kära enslighet. Min själ var stärkt, mitt förstånd under denna tid hade riktat sig med några kunskaper. Ett ljufligt lugn hade kommit öfver mig. Ibland kände jag en längtan till bildade människors sällskap. Det anade mig att jag en dag skulle kunna återvända bland dem, utan att vara en störande ande. Det skymtade för mig en ljuförhoppning, att äfven jag en dag kunde äga en maka och vänner. En händelse förde för kort tid sedan till min hydda en qvinna; — se'n denna stund kan jag blott tänka på henne. Det var ej hon, den gudasköna, hvilken man ville dyrka som en odödlig. Det var hon med friden i sitt anlete och i sitt väsen; som utan skönhet likväl tjusade alla sinnen; som lät hjertat slå så lugnt och ljuft; som tycktes helga allt

hvad hon vidrörde; hvars blick var så mild,
 hvars ord så goda; som var vänlig emot mig;
 som hjälpte mig vid aftonvarden; som ej för-
 smådde att hvila på den matta som jag ut-
 bredde. Det är *hon!* mitt hjerta uppröres
 vid tanken på henne. Jag känner för henne
 en outhärlig ömhet. O! om hon kunde, om
 hon ville blifva min maka! Vid hennes hand
 skulle jag ej frukta att åter inträda i ver-
 den, — hon skulle vara min goda ängel. Med
 henne skulle jag ej mer der känna mig så-
 som i en ödemark. Med henne, hos henne,
 öfverallt vid hennes sida, skulle jag känna
 mig hemma och lycklig. Jag har ro i hen-
 ne; — en ro som gör, att jag, långt ifrån hen-
 ne blott har oro; att min hydda synes mig
 fattig och tom, — och djuren omkring mig nä-
 stan såsom fän. Huru skön bredvid dem, hu-
 ru älskelig är dock människan! Jag är ej fat-
 tig. Jag kan tillbjuda min maka en behaglig
 ställning i lifvet. Jag vet hvad jag vill göra:
 I morgon lemnar jag min hydda; jag vill
 återvända till min familj; jag vill försöka mig
 åter bland människor; jag vill pröfva min

kraft. Skulle jag åter känna mig olycklig som förr, då vill jag återkomma till min enslighet, vårda mina djur, prisa Gud, och döder. Känner jag min sjukdom öfvervunnen eller känner jag mig ha makt att beherrska den; o! då vill jag gå till henne som jag älskar och säga: "Clara! — jag har hört dig kallas så och huru väl passar dig ej detta namu! Ljufva, goda Clara! blif min maka! Mitt lif vill jag helga till att göra dig lycklig!"

Huru djupt rodnade ej Claras kind, då hon fick läsa detta slut, som på en gång öfverraskade och rörde henne! Hervey hade lemnat manuskriptet till familjen på Umenäs, och näst Clara läste ingen det med så mycket intresse, som friherrinnan H. "Nå, Clara!" sade hon, sedan hon lagt det tillsammans — "hvad tänker du om denna sista utflykt?" Clara teg en stund, och sade sedan leende: "Vi skola tänka deröfver tillsammans om han kommer igen. Att kunna göra en god

menniska lycklig, är verkligen en sak att besinna."

"Vi skola likväl besinna oss länge, mycket länge på denna välgerning, Clara!" sade friherrinnan H., som för Clara hade helt andra planer och var litet generad af nybyggarens kärleksförklaring. Litet retsamt fortfor hon: "hvart har nu din förskräckelse för giftermål tagit vägen, Clara! har du lemnat den i skogen der borta?"

"Nej! men *du* har tagit bort den. Hvarföre har du, sedan ett år, låtit mig känna jordelifvet så skönt och godt, att jag ej mer så mycket fruktar att sätta bo der?"

"Clara! min goda, kära Clara! Lofva mig blott att med hvem helst du sätter bo, så måste nybygget bli nära intill mig, eljest springer jag ifrån min man, det säger jag dig och det skall jag säga honom.

Maj-dagar.

”Himmelens Herre gick vid tingens
skapelse fram, och uppenbarade sig
i full vår.”

CONFUCIUS.

Och vintern gick och våren kom, — tör-
hända anmärker någon, att den nyheten åter-
kommer i hvar ny liten bok ur Hvardags-
lifvet. Men är det väl underligt? Den är så
älsklig! Jorden tröttnar ej vid dess besök;
göre ej läsaren det vid min beskrifning!

I jordens djup jäsa safterna. Elementar-
andarne fara deröfver och locka och vin-
ka och mana. De längta att blomma i jor-
disk kropp, att, hvar efter sin art, tala ut
sitt sköna lif. Solen, den eviga, ler öfver jord-
lifvets lekar och välsignar och begjuter hvar
väsen med sin flod af ljus och värma. Och
mot ljuset stiga safterna kärleks-varma att
låta sig bildas af andarne, och tyst väfva dessa
sina herrliga gestalter — tyst, utan möda, utan
oro: — så väfver, så bildar äfven snillet sina

skönaste foster! Stunden är der, och naturen slår ut sin krans af stilla under. Då spritter löfvet fram, fulländadt i sina minsta delar, konstverk så väl som det största af verldarne. Mossorna svälla ur hårda klippans barm och göra den mjuk. Lilla blomman öppnar sin kalk; ett mysterium af skönhet, outgrundligt för människans blick så väl som dess Skapare. Sjungande sprider insekten ut sin purpurvinge i den fria rymden, — han är naturens frigjorde! derföre sjunger han! Allt, så stort, så skönt i det aldraminsta! Hvar del så fulländad, och det hela rikedom, mångfalden, harmonien, lifvets herrlighet, — — hvem kan det fatta? Hvem kan förstå? Odödlige Thorild! lär mig åtminstone att lofva!

”O naturens herrliga syn! Guds salighet! O det Ewigt sig utgjutande lifvet Heliga! i dig Hvimla kreatur, hvimla begär: lefver allt outgrundligt,
 Lefver den Evige. Ack, utgjut dig källa af skönhet! Vidt öfver verlden, din varelses sken, ditt väsendes uttryck
 O, all-lifvande anda! Guds fläkt, i mig, omkring mig!

Guds fläkt! rosens lif, och ljusets gladhet, och bergens, och
 Verldsstoftens vegeaterande, evigt hvälfvande kraft. O
 all-ljufve, gode!

Hvarje kreatur har sin krets af godhet och skönhet:
 Är i sitt stoft Gud! Så till sig hänförer allting:
 Skapar omkring sig en verld: en egen ordning af
 ting:
 Egen ordning af godt och fullkomligt, af stigande
 skönhet
 För dess skimrande flyende varelse. Verkar och
 skapar
 Efter sin fattnings-punkt, sitt sjelf, sitt kännande
 sinnes,
 Lif och njutning och väl. Oändeliga harmonier!
 En är den eviga, sanna: Guds! den stora, det Helas!"

Guda-druckna mennisko-ord äro dessa. Tolka de lifvet, tolka de känslan tillfyllest?
 Ack!!!

Våren i norrland är ej såsom i sydligare länder, ett långsamt vaknande ur en djup sömn. Den slår ut på en gång som ett ungt, friskt skratt. I går ännu låg snötäcket öfver marken, i dag är det borta, och gräset står grönt och träden i löfningen! Hur snöripor-na skratta i de immande skogarna, hur or-rarne spela, hur trastarne sjunga, hur björ-

karne dofta! Dalarne fylla sig med enkla törnfosor och Linnea, bergen kläda sig med fjellfioler, hvita neckrosor vagga på vågorna, gullpilen pryder sig med gullgula blomhufvuden. Himmelen simmar i ett haf af ljus. Solen vill ej gå ner, natten visar sitt anlete blott för ett ögonblick och försvinner. I dessa skymnings-stunder flamma snöbergens spetsar och lysa upp dalarne med underbar klarhet *).

En innerlig tjusning genombärfvar naturen. Det är ett sprittande lif af ljus, af värme och vällukt, i hvilket alla väsen, ifrån människan och till insekten, andas med vällustfull glädje.

I denna doftrika verld, i denna luft, full af sång, under denna himmel af ljus, stod Nina. Nina, soldottern, den begärande af ljus och värme, stod förvånad och tjust öfver detta starka, underbara lif, och hennes väsen öppnade sig blomlikt för att mottaga det. Vid hennes sida stod Hervey. O hvad denna stund af lifvet var skön för dem! 'De äl-

*) Se Inledningen till Svea rikets Häfder.

skade så djupt, så innerligt, och tyst med dem och varmt, älskade och lefde naturen. Allt var ett högt, harmoniskt ackord. De talade ej om hvad de kände för hvarandra; de gjorde sig sjelfva ej reda därför. Ett ord hade kanske släckt deras himmelsrena salighet. De voro nära hvarandra, de voro tillsammans, det var dem nog. Ofta gingo de tysta och druckna af deras känslors ljusliga fullhet; ofta äfven gaf Hervey lopp åt sin naturliga vältalighet, som hans kärlek för Nina gjorde ännu rikare. Huru varmt, huru fullt omfattade ej Hervey allt! Huru betydelsefulla blefvo ej de föremål, dem han vidrörde! Klippan upplät sina skatter, hafvets brus fick mening, stjernaus väg och folkens vandringar och korallens stilla lif; allt gick ordnadt och ljusst och meningsfullt fram ur hans klara själ. Hans blick låg som ett solsken öfver lifvet. Och det djupa, eviga temat till alla skapelsens variationer — *Gud*, såg Hervey genomtränga dem alla; från Detta gingo de ut, till Detta gingo de åter, rika och kärleksfulla uppenbarelser af den Eviges

lif. Vid Ninas sida, ingifven af henne, blef Hervey naturens skald, naturens herrliggörare.

Och hon? Tjust och salig gick hon vid hans sida, lyssnande till hans röst, till hans ord. Hur skönt skingrade ej ljuset i hans blick, dimmorna i hennes verld! Huru klar, huru vänlig blef den ej! Det blef så varmt, det blef så ljust, så oändligen väl om det unga hjertat. Det slog högt af en hittills okänd fröjd och lefnadslust. Hela Ninas varelse utvecklade i denna stund sin blomma. Rosens färger slogo ut på hennes kinder; hennes öga förbytte dess dunkla blick i en klarhet lik vårhimmelns öfver henne; hennes vext, hennes former fingo en skön fyllighet. En förtjusande glädtighet lifvade hennes rörelser och hennes ord. Hon var en lefvande bild af sällheten. Så Hervey vid hennes sida.

Och om denna blomningsstund af lifvet blott räckte en morgon, o! så är det dock skönt att ha haft den, att ha känt sitt bröst badadt af vår och kärlek, att ha förstått lifvets härlighet. Denna lysande morgonrodnad kastar

en tjusning öfver hela det öfriga lifvet. Man bär bättre dess jordtunga dag, då man haft en stunds fullhet, då hjertat en gång varit mättadt af fröjd, — då det haft *nog*. Kanske tänker du ej så, du som, efter ett lif af försakelse, vandrar vid din aftenhimmels stilla stjernljus och väntar en morgon hvars klarhet ej skall blekna. Och du har rätt törhända. Jag är böjd att tro det!

I söderns länder hade en kärlek som Herveys och Ninas, snart brutit ut i flammor. Den hade med volkanisk kraft sprängt alla omständigheter, kanske äfven heliga band, och tändt bröllopsfacklan eller bålet. I den stilla, allvarliga nord der den föddes och utvecklade sig, antog den ett annat skaplygne. Har du stundom sett träd af olika slag, sprungna upp från skilda rötter, liksom förda af en oemotståndlig dragningskraft, luta sina stammar tillsammans, djupare, djupare, innerligare, innerligare, till dess *en* bark omsluter båda, och man knappast mer kan urskilja stället der de grott samman? De tu äro ett, och ingen menskelig makt kan mer åtskilja dem

utan att med detsamma förstöra deras lif. Tillsammans suga de jordens safter, deras grenar äro sammanflätade till en krona, samma snölakan täcker dem under vintrens natt, samma sol lyfter det af, samma vind skakar deras qvistar, och samma sångare skyddas af deras löf.

Känna lyckliga makar igen sig på denna skildring? Må de vara många! Må de länge lefva på jorden! De skänka en syn, älsklig för Guds och för människors blickar.

Så djup, så stilla, så innerlig, var den känsla som förenade Hervey och Nina. Och just derföre att den var så djup, förblef den länge en hemlighet för dem båda. Den kom ej öfver dem, som en främmande känsla, den uppgick såsom verkligheten och förklaringen af deras lif; såsom deras väsens innersta sanning.

Nina hängaf sig blindt till en känsla som för henne var sjelfva lifvet, som öppnade himmelen för henne. Minnet af tidigare förbindelser liksom slocknade i hennes själ; hon visste ej af dem, hon tänkte ej på dem! Her-

vey var hennes verld, hennes lif, hennes öde, hennes allt. Men hon tänkte ej ordet *kärlek!* Och då Hervey tänkte det; då det blef honom klart hvilken känsla uppfyllde hans hjerta, då tog han blott den fasta föresatsen att aldrig störa hennes frid. Han kände kraft nog att besegra passionen i sitt eget bröst, blott för att vara henne nära, stödja henne, och ljusna upp hennes verld. Ty han kunde ej vara blind för den makt han öfvade öfver henne. Men han kallade ej hennes känsla kärlek. Kärlek önskade han ej att väcka hos henne; han kunde ej önska att förena hennes lif med det vid hvilket en lefvande skugga hade fäst sig, en skugga, oafvislig, ogenomtränglig, och som fruktansvärd skulle stiga fram i det ögonblick han sökte Nina och sällheten. Långt, långt ifrån sig, afviste han denna tanke. Men han hade behofvet att göra henne godt, att välsigna henne med hvad han hade bäst, med sin kunskap, med sitt hjerta. Han ville gifva henne allt, och han begärde intet åter. Hennes tillgifvenhet

var honom ljuf, ljufvare, nödvändigare törhända, än han tillstod det för sig sjelf. Det låg i Herveys själ ett så djupt behof att lyckliggöra, att äfven dess blotta tillfredsställelse var nog för hans hjerta. Derföre tänkte han så litet på hvad man gaf honom igen, derföre läste han ej ordet *kärlek*, trefallt uttaladt i det himmelska leendet som delade Ninas läppar vid hans ankomst, i hennes strålande blick, i den glans af ljuslighet och sällhet som då göt sig öfver hennes hela väsen.

Men han kom hvar afton, begärande att njuta denna anblick, såsom hjorten efter dagens hetta längtar till den friska källan, såsom jordens pilgrim till sin himmel då hans arbetsdag nalkas sitt slut. Vänligt otålig, manade han på sin syster Maria att göra sig färdig, att skynda sig, och med hastiga steg ilade han vägen fram ifrån Tärna till Umenäs. Vid Ninas åsyn blef han lugn. Clara och hon voro merendels färdiga till en vandring i den vilda men romantiskt sköna nejden, der Hervey, deras ledsagare, kände alla vä-

gar och stigar. De gingo. Snart delade sig det lilla sällskapet. Ninns arm hvilade i Herveys. De gingo förut, under det att något besynnerligt förlamade Claras steg. Hon dröjde efter med Maria, under det hon, med ett mildt och melankoliskt leende, lyssnade till det thema som ständigt med så innerlig kärlek gick öfver Marias läppar, — den älskade brodern, hans ord, hans gerningar, hans ömhet, hans vård om de sina, den kärlek, det förtroende som alla skänkte honom.

Nina älskade att tala med Hervey om Edla. Hon målade henne såsom en högre varelse, till hvilken jordens fröjder och lidanden ej hunno: sträng och dock mild; djup men klar; döljande sina goda gerningar såsom andra sina onda; enkel men ovanlig; ej lik någon; lik blott sig sjelf. Hon talade om sin egen första glädtiga barndom vid den lilla älskade systemens sida, om sitt långa svaghets-tillstånd sedan, om Edlas inflytande på henne. Hennes läppar vägrade sig dock att uttala hvad hennes själ upprepade med tusen röster, att *nu* först förstod hon lifvets skön-

het, nu först var hon ung, var hon lycklig, nu älskade hon först af hela sitt hjerta den allgode gifvaren af lifvet och det goda, den dygd, som behagade honom. Hervey hörde henne med stilla glädje, fröjdade sig öfver hennes sköna själ, som lik en klar spegel låg öppen för honom. Han lyssnade, med tjusta sinnen, till den melodiska rösten, till det rena och så enkla språket. O! hvad hans själ älskade henne!

Ofta förde han Nina till de nya anläggningar han gjorde, eller uppmuntrade andra till. Det tycktes såsom behöfde nyplogen, den ny-röjda betesmarken, trädplanteringen, välsignas af Ninas blick, så nödvändigt som af himlens sol, för att lyckas och förkofras. Många människor se lifvets storhet och Guds kraft, blott i historiens *stora* uppträden, naturens härlighet, blott i dess högtidliga scener, i dess bländande fenomen. Hervey såg i mänskliga lifvet ej något högre än det som hvar hydda kan uppvisa; så äfven såg han i insekt-larfvens utveckling, i det groende och mognande sädeskornet, hela naturens kraft och

ordning, dess djupa, dess gudomliga lif. Han gjorde Nina uppmärksam härpå, han lärde henne se huru stor Skaparen är i det allra-minsta, huru klar och likväl huru outgrundlig.

Han meddelade Nina sina planer för trak- tens och folkets förkofran; han fordrade henn- es yttrande, hennes råd. Ninas blick för det praktiska lifvet blef med hvar dag vid- sträcktare och säkrare. Hon blef lifvad af Herveys lif, intresserad af hans företag, och af alla dem som efter Herveys exempel ut- fördes af jordägarne i trakten. Gud ske lof! dygd och flit smitta starkare ännu än pest och last. Lifvet af ett ädelt träd kan in- ympas på hundra vilda, och adlar dem alla. Genom Hervey såg Nina det lefvande intresse för människoväl, som är människovarelsens ädlaste karaktersdrag.

Ofta roade sig de unga vännerna med att verkställa små anläggningar, till prydnad för den vilda nejden kring Umenäs. En gångstig gjordes nedåt en skön dal, och der, vid foten af en klippa, ej långt ifrån hafvet, anlades en grässoffa. En hög gullpil gaf den skugga,

en liten källa sorlade i dess närhet, och yfviga häckar af vilda törnrosbuskar vexte på båda sidor derom, längs med klipphällen. Detta ställe, som Nina särdeles älskade, kallades *Ninas ro*.

Stundom märkte Nina att en skenbart obetydlig fråga eller anmärkning störde Herveys lugn. Ett uttryck af smärta utbredde sig då öfver hans ansigte. Han teg länge och tycktes göra våld på sig, för att återtaga sin förra sinnesstämning. Nina försökte att akta på sina ord, men då hon vid det hon minst anade det, framkallade hos honom detta uttryck af lidande, som djupt smärtade henne, beslöt hon att öppet tala med honom derom.

”Det händer mig ofta,” sade hon en dag till honom, ”att säga något som gör er ondt, som tyckes hos er uppkalla ett smärftfullt minne. Jag ber er, — lär mig att undvika det.”

Han såg på henne med kärlek: ”Ni kan ej!” sade han; ”ingen kan! Jag måste ofta höra dem, dessa ord, och erfara dessa intryck!”

Blott en bön tillåt mig, — och han såg på henne med djupt allvar — tala aldrig med mig om mitt förflutna lif, fråga aldrig något om mig! Ni kallar då lätt upp en skugga, som förmörkar äfven Guds herrliga dag för min blick!”

— ”Gode Gud!” utbrast Nina med bleknande kinder, i det hon ofrivilligt till honom upplyfte sina sammanknäpta händer.

”Var lugn!” sade Hervey åter med sin klara mildhet, ”det är en smärta, men ingen bitter, och jag vet med hvad ord denna skugga kan besvärjas. Men uppfyll min bön.”

”Jag lofvar det!” svarade Nina undergifvet; men hennes hjerta frågade: ”hvilken mörk skugga kan väl skymma hans dag? O! att jag kunde förjaga den, att jag kunde ställa mig emellan den och honom! Mitt lif ville jag gifva för hans sällhet!”

Och hvad sade väl grefvinnan Natalie och friherrinnan H. till alla dessa spatsergångar och samtal? Grefvinnan Natalie hade två stora distraktioner: 1:o hennes stora park-anläggningar; 2:o öfverste Kugel, som hjälpte henne

att utföra dem, och hvälfde stenar ur jorden och suckar ur sitt hjerta, allt för den sköna ägarinnan till beggedera. Öfversten var en stor och vacker karl, kraftig som Göta lejon, naif, ond och god som naturen, utan att räsomnera och utan att rätt ta räsom; en slags Herkules, som efter att i seniga armar ha qväft det Nemeiska lejonet, väl kunde sitta och spinna vid en skön qvinnas fötter. Grefvinnan betraktade honom först med artistiskt sinne, såsom en slags *Titan*, sedan med varmare intresse. "Dessa stora barn," sade hon, "äro så uppfriskande! I vår konstlade och öfverciviliserade verld stå de fram liksom något ursprungligt och oförfalskadt."

Grefvinnan lät öfversten märka, att hon fann honom *uppfriskande*; han blef ganska upplifvad deraf, förtjust i hennes goda smak, och slutade med att bli allvarsamt kär i henne. Hon företog sig att bilda honom. Hon öfvertygade honom, att han hade stora anlag till att bli filosof, och uppmanade honom att studera åtskilliga böcker, som hon försåg honom med. Öfversten steg upp kl. half fyra alla

morgnar, studerade och pustade och skref och spann ut långa trådar om idéerna. Herkules hade lättare arbete vid det mjuka linet. Men grefvinnan förstod att belöna öfversten för sin möda. Grefvinnan Natalie hörde till dem som sky en verklig utsväfning, men tillåta sig mycket som gränsar derintill. Smickrad af att ännu vid sin ålders nedan ingifva en passion, sysselsatte hon sig att lifva och underhålla den, med en ifver som snart drog hennes hjerta med i spelet. Öfversten blef henne intressantare än alla parker i verlden; men hon hade verldslist; öfversten var ej utan krigslist, äfven i umgänget med fruntimmer; hvar och en ville försäkra sig om den andra, utan att likväl prisgifva sig sjelf, och så tillbragte de dagarne med att anlägga vägar och korsvägar i dubbel mening. I så fatta omständigheter var grefvinnan Natalie glad att aflägsna alla vittnen och gaf sitt lifliga bifall till ungdomens vandringar.

Nu måste vi skrida till att bekänna det friherrinnan H. äfven hade sina distraktioner. Men olika voro, dessa emot grefvinnan Nata-

lies. Den första var hennes man! Jag vill fråga hvem som har något att anmärka på det, och hvem som har något emot att de båda makarne voro vida mer kära i hvarann nu, än före deras giftermål? Den andra var en ännu ofödd varelse, en blifvande arving till Paradis, men hvars väntan satte baron H. i verklig förtjusning, och lät vår för detta fröken Greta, med rörelse ana äfven moderskänslans djupa glädje. "Och dessa distraktioner skulle vända hennes själ ifrån Clara, från hennes vän?!" hör jag en läsarinna missnöjd utropa. Nej, du goda! Visst icke! Men de hindrade henne från att följa Clara såsom förr, de drogo något litet hennes uppmärksamhet från hvad som föregick omkring henne. Dessutom såg hon Clara lugn, såg henne mer än någonsin öm, och väntande och tänkande på sin väns barn, såsom vore det hennes eget. Clara var i Herveys sällskap på upptäcktsresorna i nejden. Friherrinnan H. trodde att allt var bra och att allt gick som det borde. Med grefvinnan var hon mindre nöjd, samt med hennes anläggningar, och sparade

ej en och annan rätt allvarsam vink derom, men de föllo som säden på hälleberget.

Emedlertid, ehuru sällskapet på Umenäs är för det mesta spridt, så följer ej deraf att det icke någon gång skulle promenera tillsammans, och vi vilja nu följa dem på en

Vandring.

”Glädje och dygd
elda hvarannan;”

FRANZÉN.

Skön är Lördags eftermiddagen. Lätt andas vinden, gladt sjunger fogeln, ljust doftar blomman,

”Kon i vassen skylt sin kropp,
Snärd i våta tågen,
Bruna Oxen kastar opp
Himmelsblåa vågen.
Ängen står i herrlighet,
Kalfven dansar yr och fet,
Hästen tumlar stolt och het,
Svinet går i rågen”

Hvem vill sitta hemma? Ej grefvinnan Natalie. Hon utkorar denna dag till sitt första besök på Tärna prestgård, till Herveys gamla

mor. Hela familjen, öfversten inbegripen, skall följa med. Vägen dit skall ske till fots, och man skall fara i vagnar tillbaka. Alla äro vid godt lynne. Öfversten svettas och plockar blommor åt grefvinnan som ger honom tacksamma ögonkast. Friherrinnan H. kastar några skarpa på henne, men är angenämt distraherad af sin man som har den behagligaste uppmärksamhet för henne, röker sin pipa och ser så hjertligt god och glad ut. Filius.... gode Gud! hvad ha vi gjort af Filius?! Ack det är sannt! vi ha glömt, — och bedja mycket våra läsare om ursäkt därför, — vi ha glömt att innan baron H:s afreste från Paradis, han blifvit satt i en mycket förträfflig skola i närmaste stad, der han tillika har särskilda lektioner i rita och för att utveckla sin talang både i stora och små kompositioner. Att det går ingen slags nöd på honom, och att han ej förlorat något af sin fosterfaders hjerta, men dertill vunnit sin fostermoders, derom våga vi försäkra bevågne gynnare af honom och hans målning al Fresco. Nina och Clara njuta som barn, och kän-

na som systrar med och för hvarandra. Grefvinnan pröfvar huru den filosofiska odlingen i öfverstens hufvud tilltar. Hon talar Pascal, hon talar Cousin; öfversten går in i alla hennes idéer, tänker "just så," finner sublimt och djupt hvad hon finner så, och gör jättesteg — i sin lärarinneas gunst.

Der höja sig Tärnas grönskande kullar. Trefligt och vackert ligger prestgården på en af dem. En trädgård med unga buskar och träd grönskar vid husets sydliga sida. Hela trakten omkring ligger i förvandlings-tillstånd; öfverallt har yxa, spade och plog, begynt deras ordnande verk. Ur granskogen stiger kapellets spetsiga torn och pekar åt himmelen. Eduard Hervey är i sin trädgård med sin unga vän, kapten S. Under glädtiga samtal sysselsätta de sig med att ansa de unga träden, under hvilkas skugga Hervey snart hoppas se sin mor och sin syster njuta sommarqvällarne. Så länge det lilla stället ännu var omgifvet af sumpiga myror ville inga nyplanterade träd gå. Nu äro dessa mest uttorkade, och gjorda till fruktbar mark.

Frosterna ha i följd deraf minskats och löfträden skjuta lustigt upp.

Då Hervey märker de ankommande, kastar han bort sin skära, och skyndar med sin vän dem till möte, vacker af arbetsifvern, vacker af sjelfva vårdslösheten i sin klädsel, vacker i synnerhet af glädjen och välviljan som äro målade i hans anletsdrag. Nina kom ihåg detta ord — af Sterne tror jag —

”Hans ansigte är såsom en välsignelse”
 Mild och lugn, som alltid, förde Hervey sina gäster in till sin mor. I huset var re'n som en stilla helgdag. Allt så skuradt, så städadt, allt så prydligt, fast enkelt. En gladt ordnande ande hade tryckt sin stämpel på detta hem. Enris på salsgolfvet generar litet friherrinnan H., men behagar de unga flickorna ganska väl. Man går ur salen in i de andra rummen, och med förvåning bemärker greffvinnan den enkla men verkliga elegans som råder i möblerna. Baron H. stadnar helt förtjust vid anblicken af ett stort och vackert bibliothek, som upptägar väggarne i ett stort och gladt rum. Här var äfven ett pianoforte

och en harpa. Detta sednare är Herveys älskingsinstrument. En rikedom af vackra och väl ansade blomster dofta i fönstren. En heliotrop, bruten af Eduard, doftar snart i Ninas hvita hand. Tama dufvor med glänsande fjädrar flyga in i salen och emottaga sin föda af Herveys och snart äfven af Ninas hand. En innerlig behaglighet har intagit Ninas själ; så hemma, så vänligt, så väl har hon ännu ej känt sig på jorden. Det är såsom tittade ur hvar vrå leende fridens änglar, och hviskade till henne: "här är godt att vara!" Ack hon känner innerligt, att så måste vara! Herveys blick, Herveys ande har här helgat och välsignat allt.

Vill ni se den lefvande helgdagen? Se då den gamla gumman, Herveys mor. I de vackra, rena dragen bo allvar och mildhet tillsammans, och på munnen dröjer ofta ännu ett leende, som låter tänka på sonens. Stilla, hvitklädd, enkel i dräkt som i väsen, saknar hon dock ej en naturlig värdighet, som klär den vackra gamla så väl. Silfverhåret delar sig öfver den klara pannan, för att i en jemu

våg täcka tinningen och åter försvinna i träflorsmössans veck. Vid de höga gästernes ankomst lägger hon bort sin andaktsbok och sina dubbla glasögon och välkomnar dem med okonstlad hjertlighet. Grefvinnan hade beredt sig på att vara nedlåtande, att vara ungefär som grefvinnan i fru Lenngrens qvicka skaldestycke; — men, — det gick ej för sig. Dygd och olycka, en stark och from själ, hade gifvit Herveys mor den adel, den äkta förnämhet, till hvilken verldsbildningen föga kan lägga, af hvilken ett lägre tak och tarfligare omgifningar intet kan borttaga. Kanske äfven kom hennes lugna och oberoende väsen något från den stolthet hon kände öfver sin son. Hon hade ej sett mycket i verlden; hon trodde ej att bland människorna fanns något högre och bättre än Eduard Hervey.

Vid denna frus sida, och något öfverraskad af att märka sina föreställningar så litet inträffa, erfor den sköna, rika och verldsvana grefvinnan Natalie en besynnerlig känsla. Hon kände sig förlägen ur sitt element, med ett ord, litet afsigkommen, och fann till sin egen

stora förvåning ingenting att säga. Friherinnan H. deremot var snart hemmastadd, der hon med sin fina takt spårade natur och sannt människovärde; och snart var hon inbegripen i ett treffligt samtal med pastorskan.

Emellertid går det öfriga sällskapet ut i musikrummet. På grefvinnans bön sätter sig Hervey till harpan, och hans fingrar fara med eld öfver de ljudfulla strängarne. Ur en fantasi, vild, melankolisk och likväl af oändligt behag, går han med mästartarens konst öfver till de enkla och djupa ackorder, som utgöra inledningen till den herrliga roman- sen: *Vikingen*, och med en skön, låg tenor uppstämmer han den nordiska sången, starkt men melodiskt, i vexlande, vexande, hänfö- rande lif, såsom det lefver i sången sjelf. Forntidens lif uppgår i all dess unga, under- bara kraft. Det går dervid såsom friska vin- dar genom åhörarnes själar. Dem tyckes

... "så ljuflig böljornas sång
der de gå i det skummande haf."

Ack!

”de komma från fjerran fjerran strand,
dem hålla ej bojer, de känna ej band
Uti hafvet.”

Filips öga blixtrar vid Edwards sång; äfven den fromma Claras blick glänsar af en henne ovanlig känsla. Nina har sänkt sina ögonlock, och de långa, mörka ögonhåren beslöja blickens uttryck; hon är stilla, men mäktigt griper sången i hennes själ. Dock ej såsom förr en gång. Det kännes underligt derinne, — men det är godt. Hvar ha vi Maria? — Jag är i denna stund litet blyg för Maria, ty ingenting kan vara mindre likt en helgdag, än hon nu. Hon vill blott skaffa den åt andra, och har glömt sig sjelf. Hon står sotig och varm vid ugnen och gräddar bröd. Den största konsternation står att läsa på hennes ansigte, under det hon ångestfull säger högt för sig: . . . ’och pigorna som äro borta! Huset fullt af främmande! . . . grefvinnan! . . . aftonvard! . . . jag här! . . . bullarne *måste* gräddas! Och båda pigorna äro borta!’”

Jag slår vad — mitt exemplar af Shake-

speare mot en styfverspep parkaka, att ingen af mina läsarinor skall läsa det här, utan att djupt deltaga för Maria, och af skön, ren sympati, känna likasom en liten ångest kring hjertgropen; — för hvilken plågas häfvande jag endast ber dem att följa mig vidare.

Maria skulle ha förgåtts emellan ångesten och ugnen, om ej hennes bror snart stått som en tröstens ängel vid hennes sida, och med goda ord, verksam hjälp, och glädtigt skämt på en gång förtagit all förskräckelse. Maria repar mod; — allt skall gå väl! — härtill kommer bakningslyckan; ty i sanning, då bullarne svälla i ugnen, då sväller matmodrens hjerta af fröjd. Maria gläder sig att med sitt färska rågbröd få traktera sina gäster; i synnerhet den sköna Nina, som hon beundrar med äkta flick-enthusiasm. En särskilt bulla utkoras för henne.

Snart dukar Maria i salen den landtliga måltiden. Brodern uppmuntrar och hjälper henne, skär bröd, ställer filbunkarne i ordning, och hon blir lugn och munter.

Vill ni se Maria? Hon liknar tusen andra:

hvit, blond, blåögd, obetydliga drag, godt uttryck; skinn och kläder något slitna, men på långt när ej utslitna; stark benbyggnad, föga behag, varmt hjerta och godt förstånd, der vänner och hushåll och himmel upptaga alla rum; flitig, bekymrad, kärleksfull, outtröttlig, först uppe, sist i säng; — med ett ord, — du ser i henne en af de många som på jorden lefva blott för andra, en som tänker på sig sjelf, kanske först i den stund, då alla verldars Herre säger till henne; ”du goda och trogna tjenare! öfver en liten ting hafver du varit trogen! Gack in i din Herras glädje!”

Men hvad skulle väl denna glädje vara för henne, om icke att friare få lefva och verka för dem hon älskar?!

Men vi försumma oss; — det gör ej Maria; hon har ställt på bordet den kalla steken, den rykande potatisen, det tjärnfärska smöret; hon har fört sällskapet ut i salen, och bjuder nu vänlig och varm och litet högljudd på sin anrättning.

Äfven här fann grefvinnan ingen af sina

föreställningar bestyrkta, och såg ej det aldraminsta som kunde förlöjligas. Dertill var allt för anspråkslöst, och för *godt*. Allt var för gladt och för ledigt. Måltiden liknade mer en af Idyllens fester, än måltiden i "grefvinnans besök." Och sanningen att säga, smakade den förträffliga mjölken med dess läckra grädd-fäll, henne, äfvensom alla andra, så väl efter den varma promenaden, att hon egnade en verklig uppmärksamhet åt sin filbunke. Hon kunde dock ej underlåta att bemärka värdens, mer än någonsin, glada och hjertliga väsen. Hans öga såg omkring sig, såsom för att välsigna alla. Men medan alla äta, prata och skratta, vill jag göra en utflykt, och tala ett litet ord med

H u s f ä d e r !

Du som sitter vid ditt bord, likt ett moln, laddadt med oväder, som grälar på maten, på husfrun, på kökerskan, som låter matbitarne fastna i halsen på hustru och barn, som förgrämer dessa, och skrämmer betjenningen; du som gör af din galla en bitter

sås till hvar rätt, — skam och indigestion
åt dig!

M e n ,

Heder och långt lif, god mage, och allt
godt, åt dig, som vid ditt bords hufvudsäte
sitter som en sol så klar, som ser omkring
dig för att välsigna de dinas njutning, som
med din vänliga blick, ditt goda ord, lockar
fram skämtet och den goda aptiten, och ger
åt Guds gåfvor en kostligare kraft, en högre
smak, än som högsta kok-konst kan åstad-
komma. Heder för dig! — nöjet har du på
köpet. Må välmåga alltid duka ditt bord
och glada anleten le till dina goda rätter;
Heder och fröjd för dig!

Och nu åter in till mitt folk. Baron H.,
ovanligt upprymd, stämmer plötsligen, till
allas förskräckelse, upp en sång, som låter
alla skratta, utom hans fru, som sätter hän-
derna för öronen. Se'n den slutat, bugar han
sig gravitetiskt för de skallande bravo-ropen,
och ber derefter Nina att äfven gifva dem en
sång. Nina rodnar och vill neka, men upp-

muntrad af grefvinnan, som för tillfället är
 hes, efter baron H. ej med sin bön vändt sig
 först till henne, — — och öfverhopad af
 bedjande "sjung! sjung!" samtycker hon slut-
 ligen, och efter någon tvekan, begynner hon,
 med ljuf men darrande röst, Franzéns visa:

"Sörj ej den gryende dagen förut!"

Med sin sköna tenor stämde Hervey in, i
 början blott, som det tycktes, för att stödja
 Ninas röst. Hon tackade honom med en böj-
 ning på hufvudet. Hon sjöng säkrare, hen-
 nes kind färgades, hennes öga strålade af nö-
 je. Hervey följde henne, eller snarare — lyf-
 te henne; en skönare harmoni hade man
 aldrig hört. Alla hjertan lifvades. Ovilkorligt
 började en och annan röst att sjunga med;
 och om ej friherrinnan H. så eftertryck-
 ligt nupit sin män i armen, så hade han ej
 hållit sig från att med full hals instämma i
 orden:

"Glädje och dygd

Elda hvarannan,

Kransad om pannan;

Visheten skämtar i vinrankans skygd."

Vid den sista versen blef frestelsen alldeles oemotståndlig. All vördnad för den sköna konsten uppslukades i den innerliga känslan af den friska, närvarande verkligheten, och vid orden

”Efter en qväll”

kramade friherrinnan H. fåfängt sin mans arm; han skrek desto häftigare

”Måttligen njuten;”

hon tog då sitt parti, och började sjelf sjunga med, ehuru utan tecken till röst. Öfversten röt i en grof men god bas, och hela sällskapet instämde i kör:

”Hjertligen slutan,

Sofver man roligt och vaknar man säll.”

Huru gladt och hjertligt man härefter skakade hvarandras händer till afsked, behöver ej beskrivas. Ett ord måste vi dock säga om Ninas afsked från Herveys mor, ty det var en af dessa stumma scener, som bättre än alla ord föra människor till hvarandra. Vi ha sagt att den vördnadsvärda gamla satte föga värde på blott yttre före-

träden; men för skönhet, särdeles då den syntes vara uttrycket af en skön själ, var hon svag, och denna afton hade Ninas utseende, väsen och sång gjort på henne det ljufligaste intryck. Då Nina nalkades henne för att taga afsked, lade den goda gumman sakta sina armar omkring henne, och förde henne ett par steg närmare fönstret, och betraktade henne uppmärksamt, med ett uttryck af det lifligaste intresse. Rodnad färgade Ninas blygsamma kinder, och då den gamla med ett allvarligt och nästan moderligt uttryck, kysste hennes panna, fattades Nina af en underligt vek och vördnadsfull känsla. Den sköna excellens-dottern böjde sig hastigt ner, och vidrörde med sina läppar den gamla fruns hand.

Det var en hyllning af ungdomen till ålderdomen, — kanske äfven en af Nina för Eduard Herveys mor. Och så hastigt föregick detta lilla upptråde, att ingen såg det utom Hervey. En blixtnad flammade i hans mörka öga, — så gick liksom ett moln deröfver.

öfver. Han blef stående med friherrinnan H:s shawl i sina händer, och glömde att dess ägarinna väntade få känna den på sina axlar, ända tills hon vände sig om, sägande skämtsamt: "vill pastorn sjelf begagna sig af shawlen — så allt för gerna! Jag anhåller blott att i stället få er surtut." Hervey log, satte shawlen på hennes axlar, men förblef tyst och tankfull under det han följde sina gäster ut.

Aftonen var ovänligt skön, och grefvinnan föreslog att man skulle göra äfven en del af hemvägen till fots. Samtycket var allmänt. Hervey följde sällskapet åt, som det tycktes utan att rätt vara med. Vagnarne körde långsamt efter. Friherrinnan H. sökte väcka sin mans slumrande svartsjuka, derigenom att hon gjorde honom uppmärksam på Herveys förändrade väsen, och försäkrade att denna förändring tagit sin början, ifrån den stund, han höll hennes shawl i sina händer. Baron H. lofvade att allvarsamt varna honom för en så olycklig passion, och i fall detta ej

ville hjälpa, besinna sig på en utmaning. Nina var stilla och tankfull som Hervey. Kapten S. hade bjudit henne sin arm och sökte fåfängt nu fästa hennes uppmärksamhet. Sällskapet gick förbi ett litet hus, snyggt och blomprydt. "Hvem bor der?" frågade friherrinnan H. "En gammal, beskedlig toka!" var grefvinnans svar. I det samma syntes inbyggarrinnan i dörren: en ful, besynnerlig, vänlig, nigande och grinande figur.

Sällskapet helsade och gick förbi.

"Denna fru," sade grefvinnan, "skaffade mig häromdagen en odräglig morgonstund, men några goda tankar. Hon talade med en så fånig entusiasm om sin 'religion,' om sin förtröstan på Guds nåd, 'utan hvilken meniskan är ingenting!' Hon beskref med en så hög förtjusning sin sällhet, som förnämligast bestod i att ha ett ensamt rum, i den hushållning genom hvilken hon kunde bli mätt för 6 sk. om dagen; vidare, i de gåfvor hon stundom erhöll af sina gynnare, samt en och annan gudomlig bortbjudning till middagen, m. m. Hon slutade med att under varma

glädjetårar förklara sig för *'den lyckligaste människa på jorden.'*

"Sedan hon var borta, kunde jag ej hindra mig att känna ett slags medömkan, för denna *'lyckligaste människa på jorden;'* och fann att jag mycket hellre ville lida af någon stor och ädel olycka, än vara lycklig af denna usla sällhet. Aldrig var det mig så klart, att hvad den bättre människan söker i lifvet, icke är *sällhet*, så vida dermed menas njutning af det beqväma och angenäma. Den sällhet som en själ söker är fulländning, är utveckling af sitt ädlare lif, är det goda, är Gud *). Denna sällhet utesluter icke lidandet. Glädje och smärta äro här själens ving-par; genom båda lyfter den sig till förädling. Jordiska njutningar äro för en sådan själ intet, och bredvid dess lif, synes fru L:s salighet blott uselhet." Hervey vaknade här ur sina tankar, ty han kunde aldrig fördraga en orättvisa, äfven mot den minsta varelse.

*) Unga läsare! Undrar du öfver att grefvinnan Natalie för ett sådant språk? Underligheter lik denna, kommer du ofta att möta i världen.

”Jag tror” — sade han mildt — ”att ni är för sträng emot henne. En sällhet så oskyldig som hennes, och såsom ni sjelf säger, förnämligast grundad på gudsfruktan, förtjenar i sanning ej förakt. Det lifliga af hennes njutning med en så ringa lott, kan blott förstås af dem som under större delen af deras lif stridt med behofvet. Och hvad? Måne det icke är den allgodes vilja att vi, äfven på jorden, skola finna oss lyckliga och känna oss *hemma* på alla sätt? Ja, huru skulle vi kunna hindra oss från att känna så, om vi i allt följa det gudomliga bud af inbördes kärlek, hvars frukt är frid och fröjd, ej blott i hjertat men i hyddan; som försonar med hvarandra himmelskt och jordiskt lif? Om i det ensliga rum, der en enfaldig men from menniska nöter bort sitt stilla lif, en inträngande solstråle, eller en kopp kaffe gör helgdag nog, — icke är denna lifspjutning mindre god, än dens som dricker drufvans saft vid kärleksqvädens tjusning, eller som gråter af vällustfull sällhet vid ett älskadt bröst. Jordens visaste och bäste ha ej försmått dessa

njutningar. Det är förnämligast *graden* af det timligas njutning, och dess förhållande till viktigare afseenden som bestämmer dess goda eller onda; endast dess förtärande af ett högre lif som gör den låg och föraktlig. Har jag predikat för länge,” fortfor Hervey leende, ”så förlåt!”

”Predikan var god!” sade friherrinnan H. ”och jag för min del tänker väl komma ihåg den, serdeles när jag näst får ögonen på fru L. Men kära pastor! förskona mig från all vidare vänskap med det der beskedliga folket som ni talar för, utom den kristliga: Jag säger pastorn rent ut, att jag aldrig skall betunga mig med sällskapet af någon beskedlig som är odräglig.” Glädtigt gjorde henne Hervey och äfven hennes man, allehanda förställningar öfver denna ofördragsamhet. Friherrinnan H. förblef häftigt vid att neka all eftergift, ja! hon ville afsäga sig himmelen om änglarne voro ledsamma.

Hervey skrattade, och bad henne vara lugn derför. ”Det fina, det ljufva skämt,” sade han, ”det som låter munnen le till hjertats värme

— kärlekens milda, lifvande satyr, är visst ingenstädes så hemmastadd som på en ängels läppar.”

”Det fögnar mig pastor! och jag finner det ganska klokt,” sade friherrinnan H., och utan att ana det, log hon själf så mildt som någonsin ett himmelsbarn.

Clara tog sin väns hand och sade leende: ”har du alltid varit beständig i ditt hat för de ledsamma.”

”Alltid!” svarade friherrinnan H. bestämdt. ”Men en gång var jag närsynt, och togmiste på personen. Ledsamma flicka! du vet att jag aldrig haft så roligt med någon som med dig!”

Baron H. hostade litet frågande.

”Och med Gösta!” tillade friherrinnan H., i det hon hjertligt räckte äfven sin man handen.

Friherrinnan H. var nu trött vid gåendet. Man inväntade vagnarna. Hervey hjälpte fruntimmerna att stiga uti och tog afsked.

”Känna sig lycklig, känna sig hemma på

jorden, i lifvet," — tänkte Nina — "o huru gudomligt skönt måste det ej vara!"

Snabbt rasslade vagnen, snabbt ilade Nina förbi de än vänliga, än vilda trakterna. Det förekom henne att hennes lif så skulle flygta och hon på jorden aldrig känna sig *hemma*.

Filip S. böjde sig ned och plockade en liten blomma som sakta reste sig, sedan Ninans lätta fot lemnat den. Han kysste den och gömde den vid sitt bröst. De båda vännerna gingo nu tillbaka, tagande vägen öfver en äng för att komma fortare hem. Filip talade med Hervey om sin framtid, om sin förestående resa till Stockholm, der han skulle mottaga det rika arfvet efter sin morbror. Ljudet af en vagn afbröt samtalet och förde vännerna att se åt landsvägen, der en resande hastigt rullade fram med sin lätta kalesch. Den åkande tycktes äfven ha bemärkt fotgångarna. Han lät vagnen hålla. sprang ur och gick gångstigen fram mot Eduard och Filip.

"Ah!" sade Filip lifligt, "det är min hedersbror Löfvenheim, den nya godsägaren här i trakten. Han har lofvat tillbringa några da-

gar hos mig. Kom Eduard! jag måste göra er bekanta."

Eduard hade emedlertid fattat den kommande skarpt i sigte, och sade hastigt! "ej nu! En annan gång! God natt!" Han gjorde sin arm lös från Filips, vände sig bort och gick.

Litet förundrad öfver denna ovanliga ovänlighet, gick Filip mot Löfvenheim och välkomnade honom hjertligt. Efter de första vänskapsbetygelserna frågade denne:

"Hvem var mannen som nyss gick med dig och som lemnade dig så hastigt? Hans gång, en viss kastning af hufvudet, påminner mig märkvärdigt om någon som jag mycket väl känt förr."

Filip nämde Eduard Hervey och utgöt, som alltid då fråga blef om Hervey, sitt hjerta i de varmaste loford öfver honom. Löfvenheim hörde tigande och sade sedan blott: "jag har väl då misstagit mig. Det skall fågna mig att se honom mera."

I detta ögonblick hördes ett häftigt barnskri, och kort derpå ropen: "rädda gossen,

rädda gossen! Ack han förgås! Qvarnhjulet!...."

"Det är vid forsen! utropade Filip; ett barn har visst fallit uti!" Båda sprungo hastigt åt den sidan. Qvinnor ropade: "ack han skall krossas! han skall krossas! Gud hjelpe!" Vännerne kommo fram, just i det ögonblick, då Eduard Hervey kämpande med strömmen, i ögonskenlig lifsfara, fattade uti en liten gosse, just då denne var nära att krossas af qvarnhjulet. Två minuter derefter stod han på stranden, drypande, flämtande, men lycklig. En äldre, liten och gulblek man, stod framför honom. Mannen var utom sig af ångest och glädje och kunde knappt framstamma orden: "mitt barn! mitt barn!" Eduard satte den ännu liflösa gossen på sitt knä, och gned med sin hand hans mage och bröst, under det han uppmärksamt såg i gossens dödliska ansigte. Under tiden var Eduard sjelf, utan att veta det, utsatt för en skarp pröfning. Löfvenheim, hvars väsen och blick utmärkte sig genom dess kalla, lugna, observerande karakter, fäste oafslåtligt

och forskande på honom sina mörkgrå ögon. Eduard hade aftagit rocken i den stund han kastade sig i strömmen. Hans bröst var öppet och bart; ett stort djupt ärr visade sig derpå. Från Eduards ansigte gingo Löfvenheims blickar ned på hans bröst, och som skarpa genomborrande pilar fäste de sig vid ärret. "Det är han," sade han halfhögt för sig, "ja, det är han!"

Eduard hade emedlertid lyckats att återkalla barnets lif. En ström af vatten gick ur gossens mun, bröstet hafde sig våldsamt och ögonen slogos upp sköna och blå. Med ett skri af glädje störtade fadren på knä framför gossen. Eduard öfverlemnade det räddade barnet i fadrens armar, med några förordningar för dess vidare vård. Mannen lyftade nu sina ögon från barnet till dess räddare men syntes ej förstå de ord denne talade, och tacksägelsen dog på hans egna läppar; hans blickar blefvo stirrande, under det de forskande voro såsom häftade på Herveys ansigte; en dödligare blekhet än förut spred sig öfver hans

magra ansigte; konvulsiviska drag ryckte kring mun och kind.

Hervey måste nu lemna någon uppmärksamhet åt sin vän Filip, som med tårfyllda ögon slöt honom eldigt i sina armar, i det han sade: "Gud ske lof! du har räddat, och du är räddad! Eduard! tillåt mig att göra dig bekant med min vän, Carl Löfvenheim. Han längtar att lära känna dig."

"Jag är glad, Herr pastor, att ha varit vittne till er hjältemodiga gerning," sade Löfvenheim med kall blick och ton, i det han bugade sig.

"Jag gjorde blott, hvad ni hade gjort i mitt ställe," svarade Hervey enkelt och vänligt, bugande sig äfvenledes; han kastade hastigt öfver sig sin kappa.

"Eduard! Ät middag med oss i morgon!" bad Filip hjertligt.

"Tack Filip! Jag kan ej i morgon. En vigtig förrättning; ... en annan dag! God natt! god natt!" Han räckte Filip handen, hälsade vänligt på Löfvenheim och gick. Han såg sig om efter barnet och fadren. Men de hade

försvunnit. Mannen hade liksom förskräckt
 aflägsnat sig, sägande för sig med upprörd
 ton: "det är han! Ja, det är han!"

Ödet.

"könast är dikten
 Medan den hvilar
 Tyst uti skaldens
 Glödande barm;
 Renast är kärleken
 Innan den talar;
 Lidandet skönast
 Då det ej klagar,
 Tiger och dör."

NICANDER.

Vind på hafvet, luft på bergen, sus uti
 de djupa skogar, friska, friska naturens an-
 dar, sorgens förjagare, lifvets upplifvare; er
 jag prisar! Hvem har gått ut till er ur sorg-
 kammaren, ur salongsqvalmet, ur affärstras-
 let, ur bokdammet, och ej känt sig af er
 stärkt, upplyftad och mäktig att lefva blott
 för er skuld. Underbara, starka, sorglösa

lif, i luft, i våg, i markerna; mäktiga naturkraft! huru jag älskar dig och ville vända alla bröst till dig! Under strid med dig flyr lifvets tyngd, i frid med dig anar man Edens ro. Dina stormar genomföra Ossians och Byrons odödliga harpor; i vikingens sång, i Nordiska romansen, andas ditt lif! för deras friskaste, deras bästa tankar, ha kännande bröst dig att tacka. Äfven den som skrifver dessa rader skänkte du förnyadt lif. Hennes själ var sjuk intill döden, och hon kastade sig i din famn. Du reste henne upp, och hon fick kraft att höja sig till Gud.

Åskorna gingo dundrande öfver en af norrlands vildaste trakter; öfver klippornas hjessor, öfver dalarnas djup, rullade tunga deras mörka molnvagnar. Tvenne vandrare sågos med raska steg ströfva genom den vilda nejden. Den ena var en man i sin fulla kraft och skön, i synnerhet genom det friska lif, den förening af mildhet och styrka, som hans ansigte och hela väsen uttryckte. Det tycktes göra honom nöje att gå fram genom den ödsliga trakten, under de hotande molnen,

nöje att känna vinden kasta om hans mörkbruna, lockiga hår. Ett leende, fullt af lif, öppnade de välbildade läpparne, och ögonen blickade friskt och klart omkring. Den andra gick tung och mulen. Åskluften tycktes nedtrycka honom, hans ungdomliga, vackra, blonda hufvud var nedböjdt såsom af tunga tankar.

”Så dyster Filip?” sade Eduard till sin vän.

”Så glad Eduard?” svarade denne.

”Ja!” svarade Eduard, ”jag är glad, jag nekar ej till det; jag är glad att ha kunnat stilla bond-upproret utan våldsamma åtgärder. Sedan, — har jag svårt att ej känna lifvet lätt, då jag är ute på en längre vandring. Huru mycken njutning och lifskraft ligger ej i fria luften! Den är människans bästa lifsdryck. Denna dystert sköna naturen har dessutom ett eget behag för mig. Sväfva icke Ossiens andar på dessa moln? Var det ej på denna ödsliga hed som Fingal sjöng, och samlade omkring sig de fallna hjeltarnes skuggor?”

”Du är poetisk, Eduard! För mig sväfva dystrare bilder. Nejden påminner mig om lifvets ödslighet. Huru lätt kan ej menniskans bröst likna denna klippmark, om kärlek och tro flygta derur och lemna det öde! Åskorna äro Guds dom öfver den brottsliges hufvud eller ödets dunderslag öfver den oskyldiges. Lycklig den som ej känner ånger eller fruktan!”

Eduard teg. Hans klara blick mörknade. Om en stund sade Filip: ”Vi ha ej långt igen; jag ser redan vårā berg, bergen kring Ume-näs!” Han suckade och återtog: ”Min resa till Stockholm är fastställd tills i morgon bit-tida. Jag blir väl borta ett år. Jag får då säga dig farväl i afton. . . .”

”Så snart!” sade Eduard, oangenämt öfver-raskad; han tillade med stor hjertlighet: ”Fi-lip! jag kommer att sakna dig mycket.”

”Eduard! du vet det, — jag är rik. Jag har slägt och vänner af inflytande; — — säg mig, kan jag på något sätt gagna dig?”

Dessa ord voro uttalade med en viss köld, och med någon köld sade äfven Eduard:

”Jag tackar dig. Jag behöfver intet, utom hvad jag kan sjelf förvärfva.”

”På en högre plats, kunde du, med dina stora gåfvor, bättre gagna ditt fädernesland, — tillfredsställa en loflig äregirighet.”

”Jag är nöjd här!” sade Eduard afbrytande. ”Jag önskar blott att kunna väl uppfylla hvad mitt kall fordrar.”

”Det är dock ett enformigt lif du för — och din verkningskrets är inskränkt. Du — så rikt utrustad af naturen, du — så älskad af människorna, kunde lefva mer, lefva bättre, . . . rikare. . . .”

”Älská, arbeta, tillbedja, det är att lefva; frihet och frid, det är sällhet!” svarade Eduard, varmt. ”Och hvem — som blott fullt lefver som människa — kan säga att hans krets är trång, är inskränkt? Verkan och utsträckningen af hvarje ren verksamhet är oberäknelig.”

”Men ändå! — det gifves högre och lägre platser, trängre och friare kretsar i samhället” vidblef Filip otålig. ”Hvad hade en Oxenstjernas, en Cannings verldsvälgörande verk-

samhet varit, om den ene hade suttit stilla på sina gods, den andre envisats att förblifva en simpel advokat? Eduard; icke kan du vara alldeles främmande för en ädel äregirighet?"

"Nej Filip, nej! Äfven jag har drömt; äfven jag har velat; det var en tid; . . . lät oss ej tala derom!" afbröt han sig hastigt och han tillade lugnare: "Försynens hand leder oss bättre än våra egna djerfva önsknin- gar. Han har här visat mig min plats, och här yill jag förblifva."

Herveys bestämda ton tycktes afvisa alla vidare försök i det ämnet. En tystnad upp- stod; slutligen sade Filip:

"Jag kan då ingenting göra för dig?"

"Jo du kan det!" sade Hervey i det han lif- ligt nalkades Filip och lade sin arm omkring honom, "du kan det! Gif mig igen min vän; gif mig den öppna, glada, hjertliga Filip, åter! Se'n några dagar känner jag ej mer igen honom; och i afton, — alla dina till- bud om protektion och den kalla ton, i sanning Filip, de ha låtit mig frysa! Hvad

kommer åt dig? Filip! min vän! — ha vi upphört att förstå hvarann?"

"Eduard!" sade Filip, med ett uttryck som röjde de mest plågsamma känslor, — "jag erkänner det, se'n några dagar är jag förändrad, se'n några dagar är jag olycklig!"

"Filip! och jag är din vän, och du har dolt det för mig?"

"Jag vill ej göra det mer, Eduard. Jag känner det vore mig odrägligt att skiljas vid dig, utan att ha sagt dig allt, utan att ha hört dig! Eduard!" tillade han vekt och nästan med smärta, "du vet att jag har älskat dig."

"Filip?!" Eduard såg frågande och med spänd väntan på honom.

"Ja," fortfor Filip mycket upprörd, "jag har älskat dig af hela mitt hjerta, hela min kraft, ty jag har ej sett en förträffligare, en älskvär.... hindra mig ej Edvard! I afton vill jag tala ut. Ja, — jag har trott på dig — som på Gud! Jag var en vild människa och hade lust blott att storma fram mitt lif, men du tog makt öfver mig. Jag lärde älska dig

och genom dig de starka, stilla dygder, som göra samhällslifvets sällhet. Min tro på dig har varit mitt samvete i flera år, har varit kraften hvarigenom jag tyglat mig själf. Jag var lycksalig i denna tro; jag hade med glädje följt dig i döden, med glädje dödt för dig. Eduard! Eduard! det är en förfärlig sak när en älskad bild förstörs i människans hjerta; — då förstöres äfven det bästa af hennes lif.”

Filip betäckte sitt ansigte med sina händer, och satte sig ner på stammen af ett omkull-fallet träd. Eduard blef stående framför honom, betraktande honom med oro och djupt deltagande. Efter en stund fortsfor Filip: ”Se'n några dagar synes mig allt förvandladt utom och inom mig. Det tyckes mig att verlden vacklar, jag känner som om jorden bäfvade under mina fötter, — men hvad som vacklar, Eduard, är — min tro på dig.”

Filip såg ner; en ousäglig plåga var i hans själ. Eduard var blek. Han satte sig midt emot Filip på en mossig bergshäll och såg på sin vän, med en klar och genomträngande

blick. "Nå väl!" sade han efter en stund, då denne ännu teg, försänkt i qualfulla känslor.

"Nå väl, Eduard! En man har kommit till mig, som säger sig känna dig, som vågar anklaga dig att bära ett diktadt namn, och mer ännu, en diktad karakter! — som beskyller dig att under en älskvärd larf dölja ett lastfullt hjerta, — som vågar påstå att du — du Eduard, har begått i din ungdom de lägsta och de gröfsta brott!!"

"Filip!" sade Eduard med smärftfullt allvar, "du har dolt detta för mig, du har då trott det?"

"Ej trott Eduard! Nej vid Gud, så olycklig var jag ej! Du såge mig då ej här. Men ett olycksaligt tvifvel har fått rot i min själ. Eduard! om mitt lugn och mitt bättre lif äro dig kära, ryck tviflet ur min själ. Tala med mig, öppna ditt hjerta, visa mig att du är oskyldig, visa mig att din vandel är ren som din blick! Gif mig rättighet att med värjan i handen — så som jag hotat — tvinga lögnaren att återtaga sina ord! Eduard! min vän! Du kan det, du skall det!"

Men Eduards klara blick hade sänkt sig till marken, ett uttryck af djupt lidande sammandrog de mörka ögonbrynen, under det hans bleka läppar långsamt och bestämt uttalade: "Filip, jag kan det ej!"

Den unga S. såg sin himmel instörta. Blekare än Eduard utropade han häftigt: "du kan det ej! du är då brottslig!"

Med blicken sänkt mot jorden och med korslagda armar, sade Eduard, såsom för sig:

"Det var mig en kär dröm, den att bli trodd för min egen skull — att min närvarande vandel skulle förvisa det förflutnas skuggor. Det var mig en skön tro, den att äga en vän som verkligen kände mig, som ej förtal och mistankar kunde vända bort, som trodde på mig mer än på en främmandes ånklagelser... ja... men det var en dröm! — den är borta!"

"Eduard! Var ditt förra, ditt rätta namn D...?"

"Ja!" svarade Eduard med fast röst.

"Var du lärare för grefve R**s yngsta son, vän åt den äldre?"

"Ja."

"Eduard! röfvade du dottren ur dess faders hus?"

"Ja! jag gjorde det!"

"Eduard! är du brottslig?"

"Nej!"

"I himlens namn, bevisa det! rättfärdiga dig!"

Hervey kastade på sin vän en lång och förebrående blick. "För dig!" sade han, ej utan stolthet, "Filip! Jag nekar till brottet, och du känner mig sedan 6 år. Det bör vara nog *för dig.*"

"Har du ej mer att säga mig?"

"Nej!" svarade Eduard kallt.

"Eduard! Är detta ditt sista ord?"

Eduard teg.

"Eduard farväl! Jag tror på ingen menniska mer!" Filip steg upp och vände sig bort för att gå.

'Filip!' sade sakta Eduard.

Filip vände sig om och såg på sin vän; Eduard stod upp och räckte honom sina armar. Med ångestfulla och häftiga tårar störtade Filip till hans bröst, såsom till det sista afsked. Derefter ville han slita sig bort, men

Eduard höll honom fast tryckt till sig i det han sade: "Filip stanna! Jag var öfvermodig; du var för hastig; stanna! vi skola ej skiljas så."

"Eduard!" sade Filip med högsta affekt, "gif mig döden, — men återgif mig min tro på dig."

"Filip!" sade Hervey med yemodigt allvar, "jag har föga att säga. Bevisa min oskuld kan jag ej. Ett underligt mörker hänger öfver mitt lif. Min historia är enkel och — obegriplig. Jag säger den ej gerna. En gång har jag sagt den och då — blef jag ej trodd, och den som var min vän blef min fiende. Och har du ej trott mitt ord och mitt hjerta, Filip, — hvarföre skulle du mera tro berättelsen om oförklarade händelser?"

"Eduard tala! Uppllys mig! Mitt hjerta säger mig att all tvekan skall försvinna, att jag skall se ljus i det mörka, och åter älska, åter tro på dig som förr."

Eduard teg en stund, såsom för att samla sina tankar; hans blick hade derunder fäst sig på äskmolnen, som nu, i spridda och kon-

denserade massor, hade sänkt sig ner åt horisonten, der de bildade liksom en äreport, ur hvars midt den konungslika solen strålade klar och herrlig. Taflan gaf äfven en träffande bild af den Allseendes öga. Allvaret på Herveys panna ljusnade allt mera; ett skönt, mildt leende, öppnade hans läppar och pekande åt vestern sade han till Philip: "Ser du dessa moln som nyss rullade med åskor öfver våra hufvuden? nu ha de delat sig, de äro upplysta af solen, och aftenen af denna stormiga dag är skön och klar. Det är bilden af en tro som följer mig igenom lifvet, som har ljusnat upp mina dystraste stunder. Jag tror Philip på *en klar aftonsol*, på ett ljus som skall förskingra molnen, på lugnet efter dagens stormar. Det mest tragiska af lifvet har nalkats mig; jag har varit dömd till vanhedern och död af bödelns hand, — och denna sol, denna lifvets sista förklaring, har lyst igenom den mörka scenen. Den är en levande bild i min själ. Öfver verldshistoriens, öfver menniskolifvets drama; så mörk, så stormig,

mig, så underlig dess dag än gick fram, står för min egen syn alltid denna lugna, herrliga afton. Det är en välsignelse af kristendomen, ty det är tron på den stora Mästarn som i sitt kärleksfulla bröst bar dramats utveckling och fulländning, hvars konsterns händers utföra det med makt och visshet. Vänliga syn!" fortfor Hervey, i det hans öga tårfullt och med strålande allvar, hvilade på den praktfulla aftonscenen, "vik aldrig ur min själ! Må mitt jordiska lif insvepas i skuggor, blott den stilla klarhet strålar inom mig!"

Hervey teg en stund fördjupad i tankar, sedan började han:

"Jag var ganska ung ännu, och hade blott nyligen slutat mina studier, då jag trädde in i grefve R:s hus. Hans älsta sons, grefve Ludvigs, vänskap förde mig dit. Han trodde att jag skulle uträtta något godt der. Jag äfven trodde det, i det öfvermod man sällan saknar vid mina år. Det var ett dystert hem. Stormiga och mörka passioner hade länge rasat

der. Det yttre var en trogen bild af det inre. Dystert och förfallet låg det gamla slot-
 tet på yttersta udden af Skåne. Gundets vå-
 gor slogo mot dess murar. Jag fann en son,
 i sin ålders blomma, af faderns vilda hårdhet
 förskrämd ända till svagsinnet. Modren var
 nyss död. Dottren var, vid 14 år, ännu blott
 ett barn, men fadrens vilja grodde re'n i hen-
 nes bröst; som en ung ek brottades hon mot
 stormen, och förtrycket framkallade blott star-
 kare hennes unga väsens spänstighet. Det
 var ett skönt, vildt, men varmhjertadt barn;
 — ett ämne för stora verk i godt eller ondt.
 Ehuru blott ett barn var hon re'n genom fa-
 drens vilja förlofvad med en gammal, rik,
 utlefvad man, på allt sätt ovärdig den friska,
 sköna rosenknoppen. Hon lät förlofva sig —
 emedan hon, tanklös som ett barn, blott af
 giftermålet såg det granna brölloppet, och e-
 medan hon ville bort ur sin fars hus. Fadren
 — i sanning, det är en dyster syn, den af
 en människa, som så utrotat allt det gudom-
 liga i sin själ, att endast den fräcka, grym-
 ma egoismen återstår. För en sådan själ är

intet heligt, — den är i stånd till allt, för att tillfredsställa sin vilja eller nyck; ja, den finner nöje i att vara plågoande. För att tro på helvetets tillvarelse, är det nog att ha känt en sådan människa, — och en sådan var grefve Ludvigs far. Jag afskydde honom snart, men dröjde kvar för att beskydda hans barn. Det hade lyst för Elfrida, och brölloppet skulle gå för sig, då hastigt motvilja därför vaknade i den unga flickans själ, och med detsamma ett orubbligt motstånd. "Jag vill ej!" var hennes enda svar på föreställningar och befallningar. Hon nekade att gifta sig med Baron N^t. "Ni kan döda mig," sade hon besluten, "men ej göra mig till hans hustru!" Nu föreföllo några rysliga scener. Jag såg en dag Elfrida blodig, släpas vid håret af sin obarmhertiga far, och jag satte i denna stund våld mot våld, jag hotade honom, och befriade henne. Grefve Ludvig var långt borta i främmande land. Den förskrämda Emil bad blott systemen, att "för Guds skull lyda." Jag stod ensam vid det modiga barnets sida och beslöt att vid fara af mitt lif

beskydda henne. Kampens stund kom hastigt. Grefve R., i samråd med sin värdiga måg, hade beslutit ett våldsamt, nattligt giftermål; en prest var lejd; Elfrida skulle offras. Aftonen före denna mörka stund, upptäcktes försåtet för Elfrida af hennes amma, som, ehuru af grefven betald, för att dervid vara medhjelparinna, dock ej förmådde emotstå de samvetsagg som plågade henne. Elfrida kom till mig, yppade allt och besvor mig med förtviflans ångest att rädda sig. Faran var trängande och tiden kort; jag måste hastigt fatta ett beslut, om jag ville frälsa Elfrida. Grefve R. hade en syster, abedissa i ett kloster på Seeland. Jag beslöt att föra Elfrida till henne och anförtro henne den olyckliga unga flickans vård. Men för att undkomma det förestående uppträdet, måste Elfrida ännu denna natt föras öfver sundet. Jag meddelade Elfrida min plan, och hon förtrodde sig i min vård. Jag skref ett bref till grefve R., i hvilket jag med få ord sade honom hvad jag upptäckt och hvad jag förehade; likväl utan att nämna stället dit jag ämnade föra Elfrida. Jag

lemnade brevet försegladt på mitt bord, viss att, om äfven vår flykt blefve snart upptäckt, dock ingen efterspaning under natten kunde ega rum."

"Det var en September-afton, — mörk och stormig, då jag, väntande Elfrida, stod vid båten som jag skaffat mig, och som låg vid slottsmuren. Vid det öfverenskomna klockslaget såg jag hennes hvita gestalt skymta emellan träden, skymta och försvinna, — ty i mörkret och hasten snafvade hennes fot, och hon föll med ett svagt rop. Jag sprang till henne, tog henne i mina armar och bar henne mot stranden. Jag var nära att nå den, då någon fattade våldsamt om min nacke. Jag satte ner Elfrida, för att försvara mig. Hon sprang beslutsamt i båten. Jag kastade ner den som under vilda eder och skymfande benämningar sökte att hålla mig fast, sprang till Elfrida och stötte ut från land. Nästan i samma stund blixtrade det på stranden; ett skott föll; ett vildt sorl af röster, häftiga rop och förbannelser nådde våra öron; men snart öfverröstades allt af stormens och vågornas

buller. Det var en förfärlig natt. Min afsigt var, att så fort jag fört Elfrida i säkerhet, återvända till grefve R. och stå till svars för min gerning; och ehuru djerft försöket var, att nattetid, under storm, på en så liten båt, försöka öfverfarten på sundet, vågade jag, i förtröstan på min ungdomskraft och min kändedom af farvattnet och stränderna, hoppas en lycklig utgång. Men under mörkret och stormen förvillades jag. Vi drefvos af en ström utåt hafvet; jag kände det, men kämpade fåfängt deremot. Elfrida, hjeltemodig och lugn, prisade i den stormiga natten himlen för sin räddning. Aldrig skall jag glömma denna natt. Omkring mig ett haf i uppror, öfver mig en himmel af svarta, hotande moln, — stormen som med förfärande dunder for genom rymden, — ibland några bleka blixtar, som blott läto nattscenen och mörkret synas rysligare — och framför mig, i hvita kläder, detta barn, denna hjeltemodiga qvinna, denna ängel, som blott lät höra de ljufvaste ord af tröst, af hopp, af tacksamhet. Jag rodde hela natten, och nalkades dock ingen strand; jag visste ej hvar

vi voro, och led för Elfridas skull den grymmaste oro. I daggryningen tilltog stormen förfärligt. En orkan-il kastade oss mot några klippor, och jag ansåg mig lycklig, då jag, simmande med Elfrida och kämpande mot bränningarne, kunde uppnå stranden."

"Vi hade blifvit kastade på en liten ö, långt ut i hafvet. Blott från en sida, och på långt afstånd, kunde vi skönja fasta landet. Det liknade nästan ett underverk, att vår lilla farkost hade kunnat bära oss hit; nu låg den sönderslagen bland klipporna och plankorna drefvos af vågorna."

"Skummande bränningar reste sig högt omkring oss, hafsfoglar flögo skriande öfver våra hufvuden, små gula och hvita blommor växte bland stenarne på stranden och höjdes af vinden, — jag tycker mig se dem ännu, se huru Elfrida plockade dem!"

"Ön bestod af några klippor, beströdda af tallar och låga björkar. En förfallen och öfvergifven fiskarhydda visade att människor förr varit der."

"Vi voro allena i det vida hafvet; faror af

många slag omgäfvos oss; vi ledos brist på allt, och likväl, — så är ungdomen; så är känslornas starka och lyckliga lif vid den tid då hjertat blommar, att vi i denna stund och i denna ställning funnos oss — nästan lyckliga.”

”Elfrida tycktes hastigt ha öfvergått från barn till qvinna; hon syntes större, hennes ansigte, hennes väsen uttryckte en vaknad själ, och jag kände i denna stund för henne, hvad jag hittills ej kännit; vi voro allena i verlden .. vi två allena, . . . korta, förtjusande, förfärliga poëm af kärlek och död!”

”Du älskade henne?” frågade Filip, djupt upprörd.

”Ja! . . . som man älskar vid 20 år, i denna ställning, i dessa förhållanden. Ja, jag älskade henne. Jag gjorde upp eld i hyddan. Elfrida prydde den med löf och blommor. Vi förtärde något bröd och vin, som jag för henne medtagit. Den ljufvaste glädtighet upplifvade Elfrida. Så hade jag ännu aldrig sett henne. Under oron och förtrycket i fadershemmet, hade hennes glädje varit såsom en flygtig pas-

sionsblomma. Försatt på en gång i ett underbart element af frihet och kärlek, lefde hon upp i den renaste, friaste fröjd, men som för ögonblick antog något af det vilda i hennes naturliga lynne. Den vilda scenen omkring oss förhöjde hennes lifsandar. Som ett fébarn, förtroligt med naturens under, sprang hon bland klipporna, trotsig och glad lät hon sig bestänkas af havvets skum och smekas af stormens ras. Jag måste med våld rycka henne från dessa farliga lekar och tvinga henne att dröja i skogens och klippornas skydd, och här förvandlade sig hastigt det vilda barnet i den huldaste grazie. Hon lekte med blommorna omkring sig och prydde med dem den som hon älskade; hennes läppar uttalade melodiska verser, hennes anlete sken af förtjusande löjen; ömsom lydigt barn, ömsom viljefull herrskarinna, alltid ljuf och hänryckande, eldig och skön, syntes hon såsom en af de varelser, fabeln talar om, halft guda-, halft naturväsen, och öfvande ett underbart inflytande på allt som omger dem. Jag var nära henne, förtjust och nästan förtrollad af henne.

Men under det jag såg på Elfrida, under det jag, förlorad i hennes anblick, drack den bägare af ren och öfverjordisk kärlek som hon räckte mig, förvandlades hon å nyo. Färgen på hennes kind blef djupare, hennes ögons glans onaturlig; de ljufva, harmoniska orden förvirrades, och när jag tryckte hennes händer i mina, kände jag hennes pulsar slå, jagade af en förtärande feber."

"Stormen fortsfor. Jag hade knutit min näsduk i toppen af en gran. Men intet fartyg syntes hvarken när eller fjerran. Hafvet var förfärligt. Så förgingo tre dygn. Då började förtviflan gnaga mitt hjerta. Tyst låg Elfrida och stilla som ett lamm, under sjukdomens mäktiga hand, och tyst men oafslåtligt rusade febern, förtärande hennes unga lif. Hon törstade, och jag kunde ej med en droppa vatten förfriska hennes läppar. Det var *lidande!* Hon klagade ej, men sade då och då ett ord af tröst, hon såg upp ibland med en ängels blick. Hon log och bleknade, hon sade sig lycklig och rösten slocknade"

"Den femte dagens afton höll jag ett lik i

mina armar. Jag hade ristat upp mitt bröst, och blodet rann varm öfver hennes förtorkade läppar, fäfanget! . . . de rörde sig ej mer!"

Hervey tystnade. Stora tårar rullade ned för hans bleka kinder. Efter en stund återtog han: "Hon led ej mycket, och hon dog lycklig, ty hon älskade och hon såg sig älskad; — det var, det är min tröst!"

"Hon var ej mer, och naturen tycktes ha uttömt sitt raseri. Storm och vågor tystnade. Jag såg en båt nalkas; lifvet vinkade mig, men lifvet var mig förhatligt i denna stund. Dock — tanken på min mor, på Maria; hoppet att kunna afskudda mig en afskyvärd misstänka, manade mig att lefva. Med Elfridas lik i mina armar, lät jag föra mig till den strand, der jag för få dagar se'n hoppats att i vänners skydd få öfverlemna den räddade ängeln. Jag mottogs nu med den fasa man bär för en mördare, och jag lärde känna de nya beskyllningar som hopade sig emot mig. Grefve R. hade fallit blödande på stranden, från hvilken jag flydde med Elfrida; ett pistolskott hade träffat honom och sårat honom

farligt. Samma natt hade en anseelig penningesumma blifvit honom frånröfvad, — och på mig föll misstanken för dessa låga, mörka gerningar.”

”Grefve Ludvig var återkommen. Ej mer såsom vän, — såsom fiende stod han framför mig. Jag sade honom — hvad jag nu sagt dig; och han — *trodde mig ej!* Ett frö till misstänksamhet låg alltid i hans själ. Han kunde ej skilja sanningens språk från bedrägeriets. Men jag förlåter honom här, — han hade blifvit smärtsamt sårad, — ty han älskade sin syster, — mycket talade emöt mig, — ängeln som jag ville frälsa, hade för alltid tillslutit sina läppar, och det mörka mordförsöket på hans far, — kunde jag ej förklara. Med hat vände han sig ifrån mig. Hela världen vände sig ifrån mig. Jag stod ensam. Bilder af schavötter och bödeln fördes nära mina ögon, — och jag var oskyldig! I känsla deraf, i begär att brottas med hela världen, ropade jag högt på *ransakning.*”

”Jag såg mig med lugn innesluten i fängelset. Mitt ungdomliga mod, känslan af min

oskuld lät mig blott förutse en lycklig och ärofull utgång. Men snart fördunklades mitt hopp. Starka sannolikheter talade för min brottslighet; intet talade för min oskuld. För förklarandet af Elfridas borttröfvande berödade jag mig på mitt bref till grefve R., och brefvet — fanns ej. Mördaren hade ej blifvit upptäckt. En skrifvare hos grefve R., en person som jag knappast hade sett, uppträdde som min anklagare, och genom sammanblandande af falskt och sannt, förstod han att gifva den mörkaste färg åt mitt förhållande till grefve R. och hans dotter, under mitt vistande i hans hus. Omöjligheten att rättfärdiga mig, om ingen lycklig händelse kom att uppdaga sanningen, blef mig allt tydligare.”

”Under denna tid öppnade sig för min blick mången lifvets afgrund; men äfven mången höjd steg molnfri ur den dunkla världen. Helvetet kom mig nära, men äfven himmelen. Under denna tid, — under en tid af få månader, utvecklade sig min karakter, och jag blef då hvad jag är nu. Min filosofi, min åsigt af menniskolifvet, af historien, af den e-

viga ordningen, bestämde sig. Jag blef klar i min själ och såg lugnt emot döden. Af min fängelsetid har jag bevarat nästan blott ett ljust minne, — ja, ty derunder blef jag stark och lugn inom mig. Det bittraste som lifvet äger, bröt der sin udd emot mitt bröst — gudomliga nåd, tack være dig! Hade det ej varit för bilden af den hvita ängeln — af hjeltebarnet som förbleknade i mina armar! . . . Ofta, ofta, under ensliga qvällar, under långa nätter, stod denna bild såsom en syn för mig. Jag såg det upprörda, stormiga hafvet; jag såg den hvita, fina gestalten sväfva på vågorna, långsamt förblekna, långsamt sjunka; — Elfrida! ljufva, olyckliga barn! mången gång under mitt verksamma lif har denna bild förflamat för ögonblick hela min kraft; mången gång, under fredliga omgifningar, i glädjens stund, kastat en skugga öfver allt ljuft och skönt i lifvet.”

”Stunden nalkades då offentliga förhör skulle föregå min dom. Jag beredde mig på dessa. Jag ville sjelf allena vara min försvarare. Jag ville i det yttersta försöka att rättfärdiga mig.

Skulle det ej lyckas, var jag fullkomligt resignerad. Samhällets aktning eller missaktning förlorar mycket af dess vikt, ifrån den stund man känner att den mera skänkes efter sken än efter verklighet, att människans öga ej förmår tränga till gerningarnas källa. Men då reser sig med fördubblad makt vissheten att vara under ett högre öga, — jordebänden lossna, de himmelska dragas till.”

”Men kära band fäste mig ännu vid jorden. Min mor och Maria hade skyndat till mig, och delade mitt fängelse. De älskade hade ej tviflat. De gladde min själ, och tanken på att lemna dem var mig bitter.”

”Jag såg ej grefve Ludvig i mitt fängelse, men tvenne af mina blifvande domare besökte mig ofta. Det är mig en glädje att veta, att jag vann dessa förträffliga mäns hjertan, att de trodde på min oskuld.”

”Dagen till det första förhöret kom nära. Natten derförinnan såg jag plötsligt mitt fängelses dörr öppnas, och man sade mig att jag var fri — till att fly. Jag nekade att på på detta vis bekräfta tron på min brottslig-

het. Då förkunnade mig en man, — som jag ej skall nämna, — att utgången af min process var otvifvelaktig, att jag skulle dömas till döden, eller till lifstids fängelse, men att personer moraliskt öfvertygade om min oskuld hade funnit medel för min flykt, och att deras biträde skulle föra mig i främmande land. Min mor och min syster slöto mig i deras armar och besvuro mig att rädda mig och dem. Jag betänkte mig. Det positiva värdet af samhällets aktning hade re'n sjunkit för mina ögon, i följd af de reflexioner min belägenhet låtit mig göra. Genom min död vann jag ingenting för min heder, — ej heller kunde jag genom den öftra något högre än lifvet, åt sanning eller frihet. — Min död måste vara lika vanmäktig som vanhedrande på jorden. Tanken på ett lifstids fängelse var mig förfärlig. Här stodo min mor och min syster, hvilka min död skulle försänka, ej blott i vanära, men äfven i fattigdom. Hvem och hvad kunde väl min flykt skada? Man tillbjöd mig lifvet och friheten, och lifvet och friheten flammade tjusande upp för

min själ. 'Verlden är stor:' tänkte jag; 'jag skall finna en plats för mig och de mina, dit ej förtalet och hatet skola hinna. Jag skall förtjena mitt bröd, och öfver mig är Gud!'"

"Jag följde rådet, som gafs mig. Jag flydde med de mina. Oväntade hjälpmedel mötte mig, och lättade min flykt till England. Snart derpå reste jag till Indien, der jag fann arbete och bröd. En skrift af mig, som kort efter min flykt utkom i Sverige, gjorde ett gynnsamt intryck för mig. Tron på min brottslighet började vackla. Stormen, som hade rest sig öfver mig, föll småningom till ett tvekande sus. År gingo om. Nya händelser och nya brott upptogo allmänhetens uppmärksamhet. Man glömde småningom mig och min sak. Grefve R. tillfrisknade från sin blesyr, men dog en tid derefter af ett fall från hästen. Min stackars Emil hade fått gå till det hem, der inga hårda ord skulle hinna honom mer, der blott milda kärleksröster skulle locka hans förskrämda själ ur dess gömma. Stackars Emil! Stackars barn!"

"Emellertid tog mitt lif i Indien en oväntad

vändning. Jag var lycklig nog att frälsa en gammal man ur rövares händer. Han bemötte mig, från denna stund, som sin son, och öfverflyttade på mig en ej obetydlig förmögenhet, med det enda uttryckliga vilkor, att jag skulle antaga hans familje-namn — *Hervey*. Den gamle älskvärde mannen var mig kär; hans tillbud kränkte ej någons rättighet, ty han stod ensam i lifvet, och var sjelf sin lyckas skapare; jag visade ej ifrån mig hans godhet, men innan jag antog hvad han bød, gjorde jag honom bekant med min historia. Den gamle trodde mig; han, främlingen, trodde, hvad min ungdomsvän nekat att tro — mitt ord. Han blef min far och jag blef hans son. Min mor och Maria vårdade och gladde hans ålderdom. Mig tog ett oroligt begär att resa, att se verlden och förströ dystra minnen. Som missionär vandrade jag genom flera delar af Asien; jag trängde till det innersta af China. Orientens vetenskapliga skatter öppnade rika källor för min själ; ej mindre den allt djupare bekantskap jag fick göra med mennisko-naturen och religionens

kraft. Det var ett lif, fullt af möda, ofta af fara; men fullt af intresse. Efter några år af detta vandrande lif, återvände jag till de mina — ack! för att emottaga min välgörarens sista suck!”

”Jag ville ej mera skiljas vid min mor och Maria. Jag längtade till ett stillare lif, till en mera ordnad verksamhet. Några vetenskapliga skrifter hade gjort mitt namn känt och aktadt, och jag hade kunnat lefva lugnt i en blomstrande natur, i en krets af älskvärda människor, men mig grep nu en känsla, djupare, oemotståndligare törhända, än alla de som på jorden tära eller skaka människans bröst — mig grep — hemlängtan, det är *hemsjukan*; ty hjertat *sjuknar* i längtan till hemmet, och vissnar om dess begär blir ouppfyldt. Hemlighetsfulla, mäktiga, underbara känsla, sönderslitande dragningskraft! — hvem kan dig beskrifva, och hvem dig emotstå? Människans hjertrötter äro fästade vid fosterjorden; de suga sitt lif af hvad den har ädlast och mest eget i hjeltegerning och sedlig skönhet, i historia och hvardags-lif, i

natur och konst, — ack! barndoms-år, barn-
doms-fröjder och barndoms-tårar, — stranden
der du lekte, vinden som dig smekte, den
första kärleken, den första vetenskapen; —
allt fäster, allt binder innerligt, oupplösligt
dervid!”

”Jag hade burit mycket i lifvet, jag hade
kämpat med mycket, så inom som utom mig;
— och segrat, — och jag höll på att gå under
för denna känsla, som tärde mig, likt en
brännande törst, likt en förödande Samum.
Vi ha hört talas om en Lapp, som, förd till
sydliga klimater, förföll i trånsjuka och bland
all naturens och konstens herrlighet, endast
och enständigt begärde ’litet snö att sätta på
sitt hufvud!’ Jag liknade denne. Det vilda,
det vintriga af norden drog mig till sig med
förtrollnings-makt. Jag dolde mina känslor
för min mor och syster; jag ville ej oroa
dem, och jag ville ej utsätta dem för de fa-
ror, som i fäderneslandet skulle hota oss; men
jag tärdes hemligen, jag blef svag till själen.
Lik den förviste Foscarei längtade jag, ville

jag hem, äfven vid faran att möta en neslig död."

"Snart såg jag att jag ej längtade ensam. Maria, ung och glad, lefde friskt i det närvarande, men min mor föll småningom af, och tycktes förlora all lefnads-lust. Min ömhet, de skickligaste läkares konst, uträttade intet; tyst och melankolisk, dolde hon sig för sin son. En dag öfverraskade jag henne i tårar. Jag slöt henne i mina armar, jag omfamnade hennes knän och besvor henne, att yppa för mig sitt hjerta; då gick sakta och smärtfullt öfver hennes bleka läppar ordet: 'Sverige!' — 'Sverige!' upprepade jag med obeskriflig kärlek. Vi blandade våra tårar, vi upprepade väl hundra gånger ordet, se'n länge bannlyst emellan oss. Det var en galenskap; det var en vällust. 'O min son!' sade hon, 'jag måste återse Sverige eller skall jag dö!'"

"'Vi skola dit, min mor!' svarade jag, på en gång bestämd och lugn, 'der skola vi lefva och dö.' Från denna stund tyckte jag, att all börda var lyftad från mitt lif. Jag

realiserade min lilla förmögenhet. Vi reste. Lyckan gynnade oss. Vi återsågo fädernejorden!"

Hervey tystnade. Hans ögon fylldes af tårar, och han böjde sig ned mot den mossiga klippan! Han kysste den. Om en stund återtog han:

"Jag var mycket förändrad, både af år och af mitt vistande under Indiens sol; man kände ej igen mig. Äfven undvek jag mina fordna bekanta. Men till en af de männer, som hade deltagit för mig under min fängelsetid, gick jag, och upptäckte mig för honom. Han var densamme. Jag fann i honom en vän och en beskyddare. Af honom erfor jag, att någon utsigt till mitt rättfärdigande började visa sig. Man hade fattat starka misstankar just på samma man, skrifvaren hos grefve R., som uppträdt som min anklagare. Man ville försäkra sig om honom, men han försvann plötsligen, och hittills hade alla efterspaningar visat sig fruktlösa. Emedlertid lofvades mig, att dessa nu med fördubblad ifver skulle fortsättas."

”Jag sökte mig en tillflykts-ort, aflägsen från de trakter, der jag tillbringat min ungdom, och jag valde med flit denna vilda, ensliga och föga besökta nejd. Min mor, som var född i norra Finmarken, var glad att andas sin barndoms luft. Maria var lycklig, hvarhelst vi befunno oss väl.”

”Jag köpte mig en liten gård i denna trakt, som äfven lockade mig derföre att mycket var här att göra; genom arbete och odling kunde denna vildmark förvandlas till en bördig och lycklig nejd. Jag gaf mig ut och ansågs för en Engelsman, men blef under mitt nya namn Svensk medborgare och undersåte.”

”Omständigheter, för vidlyftiga att här omtala, orsakade, att jag snart ur det privata lifvet, trädde in i det allmänna, och emottog det embete, som jag i dag bekläder. Sjelf längtade jag till denna slags verksamhet. Jag älskade människorna, jag kände mig ha goda ord att säga dem och visste mig ej vara utan gåfvor att göra dem inträngande. Jag kände ett innerligt begär att verka godt för det

samhälle, som förskjutit mig, jag önskade att låta mitt närvarande lif, inför mina medvarelsers ögon, vittna om det förflutnas oskuld, i fall den mörka beskyllningen skulle återlifvas emot mig, eller ock att sjelf, i min dödsstund, samla omkring mig den menighet, för hvilken jag lefvat, och säga: 'jag är Edvard D... Vänner, som känna mig, dömen om jag är brottslig!'"

'Jag hade höjt mig öfver samhällets dom, då den måste bli orättvis, men o, det var mig dyrbart att förtjena dess rättvisa gillande! Den stilla läraren och odlaren i denna vrå af verlden skulle dessutom föga bli känd af en vidsträcktare allmänhet. Gömd för den öfriga verlden, verksam och känd blott inom denna krets, syntes mig min ställning här för mig den önskvärdaste, så länge ej den hemlighet, som hvilade öfver mitt lif, blef fullt uppdagad. De efterspaningar, på hvilka jag grundat mycket hopp, medförde väl ingen frukt, den misstänkte brottslingen blef ej funnen; men jag sjelf fick lefva fredad

dad för alla misstankar och förföljelser. Jag blef allt mera trygg, allt mera hoppfull, allt mera lycklig; — mången gång, under det lifvande arbetet, under sammanvaron med de goda människorna omkring mig, har jag känt hela min ungdoms glädtighet åter upplefva; jag har glömt det förflutna och sorgfritt blickat mot det tillkommande. År gingo förbi; jag såg min mor bli ung på nytt, jag såg Maria trifvas, vänner samlade sig omkring oss; — jag började hoppas att ostörd här få framlefva mina dagar. Mötet med Löfvenheim oroade mig; jag hade önskat kunna undvika det! Jag hade mycket känt honom i min ungdom. Han var grefve Ludvigs vän, och hans skarpa observerande blick var mig välbekant. Likväl tröstade jag på mitt förändrade yttre och derpå att hitills ingen af fordna bekanta känt igen mig. Att jag bedragit mig har denna afton låtit mig smärtsamt känna. Löfvenheim var aldrig min vän; jag har allt att frukta af honom. Härefter skall jag ej undfly honom, ej

heller det öde, som synes vänta mig. Jag vill lugn afbida den hotande stunden; och om den kommer — kämpa kampen ut!”

”Eduard! Eduard!” utropade Filip dyster, ”du är då oskyldig — och du kan ej rättfärdiga dig inför världen! Du är oskyldig, och måste förbli utsatt för de mörkaste misstankar! Hvad gör då Försynen?”

”Försynen?” upprepade Hervéy med mildt allvar ”Försynens rike störes ej af denna världens villor. I evig klarhet står det deröfver och återkallar allt, förr eller sednare, i dess eviga ordning. Motsägelser, våld, brott, mörker och villor, skola alltid finnas på jorden — men bortom denna världen — en annan, och bortom grafven — uppståndelsen! Det är gåtans lösning, Försynens hemlighet. Och vi ha ju sett den uppenbarad! Har icke det heligaste blödt på jorden och dött emellan missdådare? Har det ej uppstått och underlagt sig världen? Må de som följa den gudomlige, på den mörka, korta vägen, se på honom och ej klaga. Och om än bödelns hand förbinder deras ögon, må de ännu pri-

sa Gud; ty bindelen remnar, och Försynen lefver!’

”Eduard! jag har tviflat på dig — kan du förlåta mig?”

Eduard räckte honom handen. Eldigt tryckte Filip den till sitt bröst, i det han sade: ”Eduard, tack! tack för din godhet, ditt förtroende! Hvad jag känner för dig, vill jag bevisa med mina gerningar. Från denna dag skall jag ingen ro hafva, förrän du står rättfärdigad inför verlden. Frukta ej för Löfvenheim. Han skall tiga; både hans heder och intresse svara mig därför; jag har tagit dem i anspråk. Löfvenheim behöfver min hjälp. Eduard! mitt hjerta säger mig det, jag skall upptäcka den brottslige; du skall bli rättfärdigad och intet skall hindra din sällhet; du skall då kunna vinna det skönaste och älskligaste på jorden”

”Hvad vill du säga?” frågade Hervey förvånad.

”Eduard! du måste veta allt! Jag har ej kunnat se föreningen af himmelsk skönhet och godhet, utan att älska, utan att tillbed-

ja!... Men jag förstod ej min känsla för Nina, förrän jag förstod att hon älskade dig!"

"Mig? Mig!" utropade Eduard häftigt, och nästan med fasa, "mig! Olycklige! Det är ej sant, det är ej möjligt!"

"Jag sökte henne en dag. Jag såg henne sitta i guldpilarnes skugga. Hon trodde sig ensam. Jag nalkades tyst, ty jag hörde henne tala, men de ord hon uttalade, i toner dem änglarne kunnat afundas, de voro, Eduard — ditt namn!"

Hervey var häftigt skakad. "Nej! nej! det är omöjligt! omöjligt!" upprepade han i det han betäckte ögonen med handen, såsom hade de blifvit bländade.

"Hon älskar dig, Eduard! Den himmelskt ljufva ängeln älskar dig, — och du kan ej annat än älska henne. Du är henne värdig, det skall bli dig gifvet att vinna henne!"

"Vinna henne!" upprepade Eduard. Himmel och helvete stridde i hans själ. Han böjde sitt lågande ansigte i sina händer och förblef en stund tyst så. Slutligen sade han med skenbart lugn: "Du har misstagit dig,

Filip! Jag är viss derpå. Dessutom betyder det tillfälliga nämmandet af mitt namn ingenting. Det vore löjligt af mig att bygga något hopp derpå. Jag ber dig, lät oss ej tala derom! Endast hoppet att äga ett rum i hennes hjerta väcker Tantali lidande i mitt. Bort med denna tjusande, förvillande tanke! Säg mig, Filip, har Löfvenheim för någon annan än dig, yppat hvad han trodde sig veta om mig?"

"Nej! Och han skall ej. Jag har hans löfte. Jag kan lita på honom. Jag skall dessutom, på min resa, se honom ännu en gång och binda hans tunga ännu strängare, med både goda och onda ord. Ve honom, om den lossnar öfver den saken. Eduard, du kan vara fullkomligt lugn!"

Solen hade gått ner. "Låt oss gå hem!" sade Eduard; "det blir sent!" De gingo tysta. När de kommo till stället, der vägen tog af till Filips gård, stannade han och sade vekt:

"Eduard! jag måste lemna dig. Säg mig

ännu en gång att du förlåter mitt ovärdiga tvifvel, att du vill ännu kalla mig din vän!"

Eduard öppnade sina armar för honom och tryckte honom till sitt bröst.

Djupt rörd sade Filip! "I lif och i död lita på mig! o, kunde jag återköpa denna stund . . . kunde jag låta dig förgäta min svaghet, mitt tvifvel!"

"Filip!" sade Eduard varm, "jag känner dig! tro mig, när jag behöfver en vän, — så skall jag gå till dig."

Ännu ett hjertligt handtag och de båda vännerna skiljdes. Hervey kom snart till en höjd hvarifrån man såg Umenäs. Aftonrodnaden sken på fasadens fönster. Hervey stannade o-vilkorligt, och hans ögon fäste sig på fönstret till Ninas rum. Bittert-ljufva känslor fyllde hans bröst, hans hjerta brann af innerlig kärlek till henne. Han hade varit häftigt skakad; nu lugnade sig hans själ i en innerlig välsignelse öfver heme:

"Frid vare öfver dig, tillbedda ängel!" sade han sakta, "frid och glädje med dig! Må ingen giftig, ingen störande fläkt nalkas ditt

hjerter, du sköna, ljufva väsen! Jag kan försaka — äfven dig — för din skull. Jag har lidit utan att klaga, jag kan ock älska utan att röja det. Gudomligt skönt måste det vara att lefva för dig; o! huru ljust äfven att dö för dig. Bittert är att försaka dig. Det är min del; men fjärran från vill jag vaka öfver dig. Hädanester skall jag se dig sällan. Tyst! stormande hjerter! tyst!”

Skuggspel.

”Skuggorna, hela bråten,
 Squalpa bak och fram;
 Eolus qväfver gråten
 Charon på pipan hvisslar,
 Hjelp! hör den mörka ståten
 För ett hiskligt larm;
 Stjernorna slockna,
 Stränderna tjockna

Tills i den svarta skuggan inga
 himlar syns.”

BELLMAN.

En afton samlades på Umenäs grannarne från både när och fjärran till en af dessa fe-

ster då vanligen själen fastar. Grefvinnan hade emedlertid ej ämnat sådant; hon hade ämnat ha hos sig en munter, lätt, lustig tillställning. "Det är just allt vårt stök och alla våra kostsamma tillställningar," sade hon, "som förtynga våra samqväm. Vi skulle låta allt gå mera naturligt, mera lätt, mera enkelt och allt skulle bli bättre." Till denna naturlighet och denna lätthet, ville hon nu gifva ton, och inviga nejdens innevånare. Man skulle dansa, för det mesta national-dansar, antingen efter pianot, eller vid egna rösters musik. Detta, tänkte grefvinnan, skulle sätta if i församlingen. Man skulle ha blott några få ljus, ty grefvinnan hade hört om danser i en lada vid två talgljus, och som varit muntrare än någon fest på hofvet. Med soupern skulle man göra helt lätt. Intet stort, tungt, sittande bord. Men en Buffèt lätta rätter; man skulle gå omkring, och herrarne skulle servera damerna. Artighet i umgänget och liflig och lätt konversation hoppades grefvinnan härigenom befordra. Friherrinnan H. skrattade väl och gjorde åtskilliga varnande

anmärkningar öfver denna lätthet med tungt folk; denna tarflighet i en grann salong; men grefvinnan var förtjust i sina enkla idéer och begifven på att göra sig populär. Med en liten hemlig skadefröjd afbidade friherrinnan H. utgången af denna tillställning.

Gästerna kommo. De kommo den ena efter den andra, så tunga, så likadana, så likgiltiga och gjorde rummet trångt och luften qualmig. Nina sökte, med molnhöljdt öga, den goda, den kärleksrika blick som gaf henne lif. Den syntes ej der, och allt syntes henne dunkelt. På flera dagar hade hon ej sett Hervey. Hon hade väntat honom hvar afton och han hade ej kommit. En hittills af henne okänd, plågsam oro, bemäktigade sig hennes bröst. Hon påminte sig hans ovanliga allvar, under de sista stunderna af aftonen på Tärna, och hon frågade sig ångestfull hvad som hade vållat denna förändring. O! huru längtade hon, att veta honom åter vara lugn, vara glad.

Sällskapet dansade. Golfvet gungade. Fönsterna öfverdrogos med imma. Solen hade

ien i obemärkt härlighet gått ned bakom bergen. I salongen var skumt och tryckande heit. "Nu börjas det lätta!" tänkte friherrinnan H. Hon såg på de eviga figurerna som, med trumpna anleten och utan minsta tecken till nöje, rörde sig fram och åter, under ett disharmoniskt frammumladt "*så väfva vi vallmar! så slå vi tillsamman!*" Grefvinnan och öfversten, som hade börjat dansen med höga lifsandar, blefvo småningom mattare och började släpa tyst med.

Friherrinnan H. ville ej vara overksam i dagens nöjen, och hade dessutom lofvat grefvinnan att arbeta i konversationen. Hon försökte med sina grannfruar åtskilliga ämnen, men då hon ej fann något "*lätt*" som rätt slog an och väckte interesse, utom *äppel-soufflé*, tog hon sitt parti och började tala blott om grisar och potates, hvilket, med åtskilliga anekdoter från ladugården i Paradis, gjorde mycket god verkan. Ännu mera sensation lyckades hon att frambringa, i det hon allt emel-

lanåt brydde Mamsellerne Y. för Doktorerna i Umeå *).

Efter att ha dansat ner ett par gånger, ber Nina sin kavaljer om ursäkt och skiljer sig vid dansen, som i denna stund obeskrifligt tröttrade henne. Hon stod nu stilla, lutad vid ett fönster, och blickade omkring sig på figurerne som klädde väggarna. De dunkla, liknöjda blickarne, de ofta grämliga minerna, gjorde henne ondt. Hon tänkte på honom, hvars blick, hvars ord, verkade så välgörande på alla; på det rika hjertat, den friska kraften, det öfverlägsna snillet. Underliga och märkliga känslor svällde i hennes bröst. "När skall jag återse honom? skall jag någonsin mera återse honom?" dessa frågor uppstego häftiga och ovilkorliga. Hon tyckte att det skulle göra henne godt, om hon kunde se en skymt af kyrktornet nära Herveys hem. Hon torkade

*) Förf. har aldrig varit i Norrland. Hon anser det mycket möjligt att frantimmerna der äro lätta som Elfvor, och intressanta som Corinna, att herrarne äro fullkomliga som Grandisson. Hon skildrar ej hvad som finns der. Hon skildrar här blott hvad hon vet finnes någorstädes, — lika mycket hvar.

imman af fönstret och såg ut. Men afton-
 skymningen insvepte granarnes spiror och kyr-
 kans torn. Allt var dunkelt i det blånande
 fjärran. På en gång förekom det Nina, såsom
 kunde hela hennes lif hastigt mörkna och
 bli till natt, såsom vore hela hennes nyss för-
 flutna, ljufva ljuslif blott en dröm. Hon såg
 på de hoppande, tunga, skugglika figurerna.
 De flyttade fram och åter, tungt, enahanda,
 oupphörligt; — och oupphörligt och doft och
 förlamande ljud äfven sången:

”Så väfva vi vallmar;
 Så slå vi tillsammans;
 Väfva vallmar,
 Slå tillsammans,
 Och låta skedarne gå, gå!”

En obeskrifligt qväfvande känsla fattade
 Nina. Hon längtade ut ifrån de hoppande
 skuggorna, hon längtade ut ifrån det skumma,
 kvalmiga rummet; hon behöfde luft, lif! Det
 kom en svindel och en stor mattighet öfver
 henne. Hon reste sig och gick hastigt förbi
 de vallmarväfvande, som flyttade fram och
 åter, och läto liksom hånande ljuda efter hen-
 ne, deras eviga ”gå, gå!”

Clara, som med undergifvenhet arbetade i dansen, kastade efter den flyende Nina, hvars sinnesstämning hon tycktes ana, en blick full af ömt deltagande, och sjelf god och kufvad se'n länge, fortfor hon att glömma egna känslor, för att egna sig till andras tillfredsställelse.

Nina kastade en tyllshawl öfver sitt hufvud och sina axlar, smög sig med ovissa steg utför trapporna, och befann sig snart i fria luften. Ack det var skönt derute! Månljus, stjernljus och purprad aftonglans strömmade öfver henne. Krystallklar och välluktsfull flöt luften omkring henne. Daggens silverskyar lågo öfver träd och ängar. Allt var tyst, fullt af hvila, fullt af njutning; allt så ljust, så paradiskt skönt.

Nina andades djupt, andades högt, sög luften så full af friskhet, såg upp till himlen så full af ljus. Lifvet strömmade i fulla folder åter in i hennes bröst. Bördan, som nyss tryckte det, var borta. "O, min Gud! Din värld är skön!" hviskade hon och räckte ut sina armar mot lifvet och naturen. Ett par tårar trillade ned för hennes kinder. Hon

torkade dem bort med sin slöja. Hon tänkte på Hervey, och en innerlig känsla af lefnadsbegär, af vemodig glädje, genombäfvade henne. Lätt som vinden dansade hon gångstegen fram ner åt dalen. Här rörde hennes klädning vid en daggtung blomma, der väckte hon en liten fågel ur sin slummer som helsade henne med ett ljulligt qvitter. Om man kunde likna de dansande i salongen vid skuggor i Erebus, så kunde man, med ännu mera skäl, likna Nina vid en salig skugga i de elysiska fälten; så hvit, så luftig och lätt, så skön sväfvade hon fram, i den af vårens fullhet druckna naturen. Vid *Ninas* ro stadnade hon. Gullpilarne hade fångat upp daggen. Gräsbänken under dem var torr. Nina satte sig der. Törnroshäckarne, som i lummiga massor klädde klippväggen, stodo i full blomma och andades ut de härligaste ångor. Humlorne surrade doft deröfver, under det de drucko sitt aftonrus ur blommornas kalkar. Lilla källan sorlade stilla lekande, så likt ett gladt barnlif fram; och återspeglande alla himmelens ljus, låg i majestätligt lugn det o-

ändliga hafvet, en hvilande jättekraft likt, djupt, klart, men ogenomskådligt.

O! huru ofta hade ej Nina suttit här vid Herveys sida, lyssnande till hans ord och kännande lifvet skönt och fullt! Hon återkallade i sitt minne hans röst, hans blick, och hon tyckte såsom klingade till dessa minnen melodiska toner. Det förekom henne såsom harmonier andades i luftens fläktar. En stund trodde Nina det vara en lek af hennes egen fantasi, men vid en för ögonblicket stigande vind, blefvo tonerna fullkomligt tydliga för hennes öra. De tycktes komma ur gullpilens hviftande grenar. Snart upptäckte Nina en eolsharpa fästad i dessa. Hon påminte sig då, att en afton ha yttrat för Herveys sin önskan att höra dessa ännu för henne främmande toner; och tårar af tacksamhet stego nu i hennes ögon. Hon tänkte på honom, på hans vänskap, ljufvare än rosornas ånga, än harpans sång i vinden; mer välgörande än böljans friskhet, än himlens ljus. På en gång framstod grefve Ludvigs bild för hennes själ. En iskyla sammandrog hennes

hjerta, hon vände hastigt bort sin blick. Hon vände den till Hervey åter, och allt var godt. "Vore han min broder!" suckade hon. Det förekom henne i denna stund som en skugga kastades öfver hennes bröst och öfver hennes armar, som lågo mjukt hvilande öfver hvarandra. Hon tänkte med smärta på den som förmörkade Herveys lif. Lekfullt öppnade hon sina armar och slöt dem åter, såsom för att fasthålla skuggan, i det hon sade: "Jag skall taga dig bort från hans lif, jag skall behålla dig fången, du skall ej mer skymma hans dag." Men gestalten, hvars skugga Nina omslöt, undanböjde en gren af törnros-häcken, och Eduard Hervey stod framför Nina. Hon sprang upp med ett svagt rop af glädje. Han steg hastigt tillbaka, frågande: "Stör jag er? skall jag aflägsna mig!" "O nej, nej!" svarade Nina, och stod darrande, men såg på honom med en glädje och ett förtroende, som genomträngde hans hjerta med den renaste vällust. De visste ej sjelfva hur det gjorde sig men ovilkorligt var han vid hennes sida, och hennes arm hvilade i hans,

som förr så mången gång. Båda gingo de ned mot hafsstranden. Han såg att hennes ansigte var blekt och bar spår af lidande. Han kände ett oändligt begär att göra henne godt, och hans ord blefvo ljufvare, innerligare för henne, än de ännu varit det. Hon hörde honom med ett leende fullt af lycksalighet. O! huru lyckliga voro de i denna stund, huru deras hjertan älskade hvarann!

Snart stodo de vid hafsstranden; — de två allena i den oändliga rymden. Tystnad var öfver djupet, tystnad i det omätliga hvalfvet öfver dem. Tysta stodo äfven de. Men deras hjertan slogo. Utur skogarnes och hafvets djup stego ångor, underliga, vilda, re-tande, vällustfulla, lika de fantastiska gestalter hvarmed inbillningen fordom befolkade dem. I Herveys bröst var oro, men öfver Ninas själ hade kommit det ljufviga lugn, som hon alltid kände i Herveys närhet. Den syn, som nu öppnade sig för dem, hade alltid på henne gjort ett nästan öfvermäktigt intryck; äfven i denna stund betrycktes hennes hjerta, ehuru ej smärtsamt som förr.

Sakta och med en nästan bäfvande röst sade hon, i det hon blickade upp emot stjernrymden: "hvilken oändlighet! hvilken makt! Den nedtrycker mig! Se dessa millioner millioner verldar öfver oss, och bortom dessa, andra — för vårt blotta öga osynliga — millioner — bort, bort, dit aning ej hinner, dit tanke ej räcker, der, i det oåskådliga, födas de, vandra de, ur den ena oändligheten i den andra! Bottenlösa skapelse! Dess betraktelse nästan förtar min anda! Hvad är menniskan, jordmåssan, inför oändlighetens Herre! Ser han henne! Kan han märka oss?" Och Nina böjde ner hufvudet och skyddade med handen sina bländade ögon?

"Ville ni sätta en gräns för hans skapelse, en gräns för hans kärlek, för hans makt att upplyfta, utveckla, lyckliggöra?" frågade Hervey. "Ack! denna skapelsens oändlighet, är hjertats, är förnuftets bästa hvila!"

"Hvila?" upprepade, sakta frågande, Nina.

"Hvila i Gud!" fortfor Hervey med djup känsla; han tystnade och återtog: "alla dessa verldar lefva för hvarandra, verka på hvar-

andra, om äfven i osynliga förhållanden; tyst verka de alla på den väf af skönhet och helig lycksalighet, som den Allgode vill veckla ut för sina varelser, ifrån evighet till evighet. Stor är Skaparen, tillbedjansvärd, ja! men derföre att han lefver i det allraminsta, att den ringaste af hans kännande och tänkande varelser är honom värd såsom den störste af solarne. Öfver den jord, der Gud älskade och led med människorna, har han hvälft sin stjernhimmel, på det hans barn måtte se att han är lika mäktig som han är kärleksrik. Ack, se upp! se fritt, se lugnt upp, till denna fulla himmel, och säg er med ödmjuk glädje, att äfven för er är den gjord!"

"Jag tror, o! jag vill tro det!" sade Nina i det hon åter mot den strålande rymden upplyfte sina tårfyllda ögon. "Edla äfven har sagt mig ord lika dessa, — och likväl har jag stundom svårt att bära denna syn. Det har varit stunder, då, vid en blick mot stjernhimmeln, jag har känt mig liksom sjunka i jorden. Ack! det var länge, som äfven före-

målen nära omkring mig gjorde blott ett främmande och ängsligt intryck, länge som jag sjelf förekom mig blott som en irrande skugga. Det var ofta en oändlig ödslighet utom och inom mig. Nu är det bättre — mycket bättre! Lifvet är lättare, klarare sedan!” hon stannade.

”Sedan?” Upprepade Hervey, törstig på de ord som skulle komma.

”Ni har gjort mig mycket godt! återtog Nina innerligt men lungt. Sedan jag lärt känna er, är jag lyckligare, bättre!”

”Gud är god!” sade Hervey med djup rörelse.

”Ja! oändligt mycket godt har ni verkat för mig!” fortfor Nina, hänförd af den känsla som stundom låter oss tala, såsom vore vi re'n innevånare af himmelens fria salar. Äfven i denna stund, då jag står med er framför det gränslösa, känner jag att det ej fattar mig så som förr. Jag känner mig starkare då ni är med mig. Jag har aldrig haft en bror, — jag tycker att det skulle ha gjort mig lycklig! Låt mig säga er det, — jag har

ofta önskat att ni vore min bror! Jag ville vara er syster som Maria. Jag har ofta känt huru lugn jag då vid er hand skulle vandra igenom jordelifvet och se'n oändligheten igenom, och ej frukta och ej bäfva mer *)."

Han såg på henne med osäglig kärlek, och mäktiga, passionerade känslor höjde sig i hans bröst. Han såg henne bredvid sig så skön, så ljuf, så hängifven; nu trodde han på hennes kärlek, och det förekom honom såsom *måste* hon bli hans. Han brann af begär att sluta henne till sitt bröst såsom maka för evigheten; att skyddande, vakande, älskande, bära henne på sina armar, oändligheten igenom, hjerta mot hjerta, öga mot öga, ifrån verld till verld, ifrån utveckling till utveckling. Outsägliga salighet! Re'n öppnade sig ofrivilligt hans armar, re'n ville hans läppar uttala den heliga bönen om en evig förening; — då fattade honom med för-

*) O! om någon tror att Nina ej här talar ur ett hjerta rent som änglarnas; om någon tror att hon här blott spelar en vanlig Agnes — rol honom ville jag — ville jag slå ihjäl!

färlig smärta, känslan af hvad som skiljde dem åt — af skuggan som låg öfver hans förflutna lif. Med ett obeskrifligt qual vände han sig bort och sade blott häftigt:

”Mitt lif ville jag ge för att bidraga till er sällhet, — om sällhet jag kunde ge; — men — jag är fattig, — dömd att försaka! . . .”

”Ni lider!” sade Nina i det hon nalkades honom med smärta uttryckt i sitt sköna anlete, — ”ni som är så god! Säg mig kan det ej lindras? Kan det ej utplånas. Säg att det kan, — eller säg att ni ej är olycklig!”

”Ej nu kan jag säga det! Nu känner jag bittert min olycka. Händelser inträffade i min ungdom, som ha fördystrat mitt lif, dock mest i denna stund, då jag känner att de skilja mig från er!”

”Hvarföre ifrån mig? sade Nina förvånad och ängslig. Låt det ej ske! Var som hittills min vän, blif min broderliga vän! Hvarföre skulle något skilja oss åt?”

”Kan ni tillintetgöra det förflutna? Kunna de döda uppstiga ur grafven och vittna för sanningen? Kan ni, ängel, hindra lögnens orm-

tunga att stinga, om jag söker.... kan ni gifva mig lugn för.... Nej nej! sällheten är ej för mig! Och likväl... likväl..... han tystnade nästan öfverväldigad af sina häftigt upp-rörda känslor.

Nina förstod honom ej, men smärtsamt rörd af hans ord, och med begär att mildra spänningen i hans sinne, sade hon med qvintlig finhet:

"Kanske jag kan det! Hvem vet? I många svag hand nedlade försynen undergörande krafter."

"Finns der hopp? finns der möjlighet? är der någon utsigt? sade Hervey såsom för sig, Men nej! allt är mörkt i framtiden! Nej ängel, du skall ej;... jag skall ej begära! Aldrig! aldrig!"

Tysta gingo de en stund fram bredvid hvarandra. Ett grannt stjernfall bröt med sin stråle genom himlarnes stillhet och spann sin lysande tråd fram öfver vandrarnes hufvuden. Denna lilla händelse som syntes Nina profetisk, framlockade hos henne en rörelse af öfvermodigt lif. "Bort med tviflen, bort

med skuggorna till skuggornas rike! De äro lifvets fiender! sade hon. Har icke lifvet nu som förr orakler, som gifva ljus öfver människornas öden, och säga ordet till mången dunkel gåta. Jag vill fråga dem i den tysta natten, — jag vill fråga dem för oss båda; — äfven jag vill se klart en gång i mitt lif!”

Hastigt sprang hon några steg fram, tog lekfull några småstenar i sin hand och vände sig mot hafvet fantastisk, behagfull och skön, med tillbakakastad slöja, och det himmelska ansigtet bestråladt af stjernornas ljus. Underligt, behaglig ljud, i tystnaden, den silfverklingande rösten, som långsamt och med lekande allvar utsade dessa ord:

”Osynliga makt som ger dina tecken i stjernorna, i djuren, ja stundom i de liflösa tinggen! — Mystiska röst som stundom talar, när den mensklige visheten tystnar! Ande, ängel, eller dämon! du som hviskar till de dödlige hvad du förnummit om den eviges rådslag, — hör i denna stund min bön! svara på frågorna i våra bröst; gif en klarhet

åt framtida öden! Säg oss hvad som skall komma! Gif oss ett tecken öfver”

Ninas röst hade ofrivilligt blifvit allvarlig och slutligen darrande, vid djerfheten af dess egna ord. Hon afbröt sig hastigt och kastade utåt hafvet stenarne som hon höll i sin hand. Hervey lyfte i samma ögonblick upp sin arm, liksom för att tillbakahålla hennes; men det var för sent; han lät den åter falla, med ett uttryck som tycktes vilja säga: ”ack barnslighet!” Och småstenarne föllo sakta plaskande ner i vattnet, som slog ringar omkring dem, och allt blef tyst åter, och stjernorna brunno stilla, och ingen röst höjde sig för att besvara Ninas fråga. Men på en gång steg framom klippan kallad *den svarta mannen* eller *bonden*, liksom ur hafvets djup, en hvit vålnad upp, liknande en menniska i svepningskläder. Långsamt skred den på vattnet, fram mot de på stranden stående; — kalla fläktar andades emot dem. Hervey qväfde en rysning som dennå syn väckte hos honom. Med korslagda armar betraktade han oaf-

vändt den underliga gestalten, med en blick, mera stel än lugn. Dess verkan på Nina var häftigare. Med ett svagt rop af: "o rysligt! ve mig!" gömde hon sitt ansigte i sina händer.

"Tro mig" sade Hervey dystert, "denna syn gäller ej er!" Nina hörde honom ej. "Ack! jag vet, jag vet hvad det betyder!" sade hon ryssande; "se! det är dimman, kölden, mörkret; — mitt lifs fiender, som komma för att återtaga mig och kyla ut mitt hjerta. Ni hade bannlyst dem ur mitt lif, — — jag har uppkallat dem; — jag skal tillhöra dem åter. O, hvilket svar på min fråga!"

Emellertid hade den svepningsklädda gestalten förändrat sin skepnad och visade sig vara blott en töckenkropp. Den förde med sig, liksom i släptåg, en här af formlösa gestalter, som kommo allt tätare, allt hastigare fram bakom den *svarta mannen*. Horisonten var inom ett ögonblick blefven mörk, och hafvet öfvergöts af töckniga massor. Hervey såg oafvändt på de bleka dunstformerna och upprepade såsom för sig: "således dim-

mor! blott dimmor! Ack barnslighet, barnslighet!"

"Säg icke så!" bad Nina med sorgligt allvar. "Ack dessa dimmor äro, fruktar jag, det verkligaste i mitt lif. Och denna gestalt!... den säger mig... den påminner mig om..."

"Om hvad?" frågade Hervey förvånad och orolig i det han nalkades henne.

"Om honom.... vid hvilken mitt öde är fästadt..... Honom som jag ej älskar och som jag skall tillhöra! o den kalla, fruktansvärda bilden!"

Hervey fäste på henne en blick stirrande af namnlös fasa.

"Jag hade bordt säga det förr!" fortfor den darrande Nina. "Jag har velat det;... jag har ej förmått;.... ack jag ville dölja det för mig sjelf! Men det är så, — Edlas önskan, min fars, min egen svaghet ha bestämt öfver mitt öde, mitt löfte är gifvet, —..."

Hervey fattade hennes arm med konvulsivisk styrka, i det han med qväfd! röst upprepade: "Nina förlofvad?! Och nu, nu

först, får jag veta deraf!" Och han såg vildt och hårdt på henne.

Det var för första gången; hans stränga blick förkrossade henne; hon kunde ej återhålla ett svagt rop, och orden: "Ack! ni gör mig ondt!" Han släppte hastigt hennes arm, och lade handen öfver sina ögon. "Förlåt mig!" sade han doft. "Jag vet ej hvad jag gör!"

"Ni har gjort mig ondt!" upprepade hon, med en blandning af smärta och kärleksfull glädje och visade på sin arm fläckarne efter den hårda omfattningen. Hon kysste dem.

Hon visste icke hvad hon gjorde; men, unga flicka! gör du ej som hon!

Hervey såg på henne, i det han kämpade med den vilda storm som rasade i hans själ. Plötsligt kufvade han den, betäckte henne med en kärleksblick, och sade med en röst, hvars uttryck man fåfångt skulle söka beskrifva: "Farväl!" Och hastigt försvann han bland bergen och dimmorna.

Dimmorna kringhvärfde Nina med deras töckengestalter och svepte toma och kyliga

omkring henne. Var hon sjelf något verkligare än dessa? Hon visste det knappt. Hela lifvet, hvad som nyss föregått, hennes eget väsen: allt var mörkt, otydligt, obegripligt för henne. Lutande sig mot en klippvägg, såg hon stilla ut i töckenverlden, och upprepade sakta för sig, utan att förstå dem, Herveys sista ord:

”Farväl! farväl!” suckade hon stilla och sorgset. Hon hörde ropas sitt namn. Hon kände igen Claras röst, men blott då rösten kom henne nära hade hon styrka att svara. Clara omgaf henne snart med sin kloka ömhet och sin omsorg. Hon svepte omkring henne en varmare shawl, hon gjorde henne inga frågor, men tog vård om henne som om ett sjukt barn och förde henne tyst mot hemmet åter. Nina lät henne göra. Ninas kraft var likasom förlamad. ”Luta dig mot mig! Stöd dig mot mig!” bad Clara, i det hon lade sin arm omkring Ninas veka lif, under det Nina sakta lade sin på hennes axlar.

”Du gör mig godt!” sade Nina svagt men

hjärtligt. Och *det finnes* varelser, hvilkas ty-
sta vård, hvilkas blotta närvaro gör oänd-
ligt godt.

Byffeter m. m.

Ack mera! ack mera!

Älskare.

"Låt oss ge våra små mamseller
Vin och sviskon och karameller."

BELLMAN.

På Umenäs pustade man efter en tung pol-
ska. Friherrinnan H. bad grefvinnan "att göra
pinan kort och låta servera soupvern." Äfven
rådde hon henne att med något godt cham-
pagne kröna den lätta måltiden. Grefvinnan
samtyckte att så låta ske, ehuru kl. ej var
mer än 11, och hoppades att det skulle bli
mera animeradt efter maten. Friherrinnan
H. "hoppades äfven." Grefvinnan tillsade att
man skulle servera. Småningom försvunno
alla herrarne ur salongen. Fruntimmerna

sutto tysta och tålīga, i väntan på hvad som skulle komma. Men det syntes på länge ingenting komma. Grefvinnan blef orolig. Om en stund gick hon själf ut, för att uppmuntra herrarne att papillionera omkring damerna, med allehanda läckerbitar. Men, o Jupiter! — eller snarare — o Saturnus och Minotaurus! — ty de voro gourmander som hvar man vet — hvilken syn mötte i salen grefvinnans blickar?! Herrarne stormade byfeten, — och kycklingar och smörgåsar och sallater och bakelser försvunno som en sky i deras öppnade munnar. Bedröflig utsigt för damernas välfägnad! Alldeles förtviflad skyndade grefvinnan att uppsöka baron H., hvars åliggande det hade varit att underrätta herrarne om de lättheter och artigheter som grefvinnan ville införa i umgänget, samt att häruti föregå dem med godt exempel. Han var ej i salongen. Syndaren! hvar var han då? Grefvinnan störtade nästan andlös in i friherrinnan H...s rum, der han fann baron H. ängsligt och ömt sysselsatt omkring sin fru, som af hettan och arbetet i konversationen

hade befunnit sig illamående. Den förskräckliga nyhet som grefvinnan medförde, hade den verkan att försätta den sjuka i en paroxysm af så omåttligt skratt, att grefvinnan höll på att bli stött och baron sväfvade emellan lusten att göra sin hustru sällskap och ängslan att hon genom denna ytterliga lustighet skulle skada sig. Emedlertid, rörd af grefvinnans ångest, och nästan med våld utskjuten af sin hustru, gick han att ställa till rätta hvad som ännu möjligtvis rättas kunde. Baron H. tänkte inom sig, att det ingalunda nu var en lätt sak, att göra revolution vid byffeten och i gamla vanor, men beslöt att göra sitt bästa, för att hjälpa hvad hans försumlighet vållat. Han förskaffade sig snart gehör vid byffeten och framförde på ett ganska godt och muntert sätt grefvinnans proposition, aktande sig noga att skratta, då han märkte den gränslösa förvåning och äfven konsternation som denna kungörelse verkade. Några af herrarne syntes benägne att protestera mot denna innovation, såsom något alldeles konstitutionsvidrigt. Andra togo saken lustigare.

Hvad var att göra? Här var ej fråga om ar-
 tighet blott, här var fråga om sjelfva men-
 skokärleken, — och ehuru Eva gjorde Adam
 en dålig tjenst dermed att hon delade med
 sig af äpplet, så har man aldrig hört att han
 till straff låtit henne svälta. Herrarne beslö-
 to att damerna, kosta hvad det ville, skulle
 ha mat. Man kom öfverens om en utvan-
 dring med hvad byffeten hade qvar: baron H.
 gick i spetsen med en tallrik smörgåsar; bruks-
 patron P. P. följde efter med en asiette ci-
 tron-crème; doktorn från U. hade försett
 sig med sallat; kronobefallningsmannen hade
 en kyckling; häradshöfdingen bar såsen. Det
 gick på alla sätt, utom lätt och nätt till; fru
 R. fick börja med citroncrème, — fru T. fick
 ej smaka någon sådan; mamsellerna Y. åto
 ideligen blott sallat; grefvinnan ville förtvifla;
 damerna, som fingo njuta soupern alldeles
 upp och nervänd, voro illa belåtna; herr-
 nomaderna ville helst beta sjelfva, och buro
 sig dessutom ej rätt zefyriskt åt; villervallan
 växte till; knuffar och förargelse, spilda så-
 ser, glas i kras, stor förbistring och allmän

förbittring! Men, "klang, plang, klang, plang!" Champagne-korkarne springa! — Friherrinnan H. kommer in med glaset i handen och proponerar en kunglig skål. Sällskapet lifsandar börja bornera åter, och i glasens djup hämtar man friskt mod och godt lynne igen. Man dricker, man skålar, man myser, man kommer sig före, man blir uppspelt, och hej! går qvarndansen åter, men nu con amore.

Skada att den blir afbruten; — nej! icke skada, ty afbrottet är pikant. Resande anlända midt i natten till Umenäs, och sällskapet ser sig förstärkt med en Fransos, en Tysk, en Engelsk lord med sin lady, hvilka alla resa tillsammans uppåt Torneå, för att se midnattsolen. De hade rekommendationsbref till grefvinnan Natalie, som under sina resor utomlands gjort bekantskap med deras föräldrar, onklar eller tanter. Grefvinnan var glad att emottaga främlingar och att få uppfriska sina ungdomsminnen. Äfven det öfriga af sällskapet på Umenäs fann sig särdeles väl af de främmandes ankomst, dels derföre att de

med sina personer gåfvo ett galaspektakel — isynnerhet lady Louisa, hvars dräkt och väsen ej kunde nog betraktas och *besturas*, — dels äfven emedan två af herrarne snart deltog i dansen.

Ehuru fransosen fann "la charmante danse nationale 'vaivà vallmår' tout a fait piquante!" och lady Louisa förklarade den "a very pretty dance," och tysken "herrlich!" så öfvergafs den snart för angläser och valser, i hvilka Norrlandsboarne voro lika väl hemma som utländningarne, och för françaiser, hvilkas svängningar och vändningar Fransosen med otrolig möda sökte meddela en tung skönhet från Piteå.

Öfverste Kugel allena var olycklig. Han var svårtsjuk på lord Cummin, som från första stunden af sin ankomst egnade en utmärkt uppmärksamhet till den sköna värdinnan; och han skickade på den eleganta lorden alla Westmanlands regementes bomber och granater, ljungande fram under hans mörka, buskiga

ögonbryn. Lord Cummin fann honom ”a very amusing fellow!”

Man hade varit så upptagen, dels af soupern, dels af dansen, dels af de främmande, att Ninas frånvaro hade blifvit föga bemärkt, och en lätt opasslighet, som Clara förebar till hennes ursäkt, befriade henne från att återvända till sällskapet. Grefvinnan Natalie hade den hugnaden att se sin fest sluta ganska muntert; men då alla voro borta, sade friherrinnan H. ganska allvarsamt till henne:

”Kära Natalie ställ aldrig mer på det viset ihop det lätta och det tunga! Det är att fresta vår Herre! ’Allt har sin tid’ säger Salomo. Och derföre nu god natt!”

Ej den misslyckade lätta feten, så mycket som ej mer nya planer, störde något grefvinnan Natalies sömn. Hon hade länge önskat att under sin *förvisningstid* i nordens, se en af dess prakttaflor — midnattssolen. Hon beslöt nu att göra sällskap med de resande främlingarne, och följa dem till Torneå, jemte de af hennes släkt, som voro hugade för denna lilla utflygt. Hon framställde sitt förslag

vid frukosten dagen efter "den lätta festen" — som den härefter alltid kallades af friherrinnan H., — och se! hennes förslag vann allmänt bifall. Äfven friherrinnan H. ville se midnattssolen. Utländningarne, särdeles lord Cummin, voro högst förnöjda öfver det förökade res-sällskapet. Resan fastställdes till två dagar efter denna dag. Öfverste Kugel åtog sig alla resans ekonomiska bestyr, skjuts, skjutsbönder, skjutspengar, m. m. Grefvinnan och friherrinnan, som visste att Hervey ganska väl kände dessa nordliga trakter, och hade sjelf rest så långt norr ut, man åt denna sida kunde komma, önskade båda mycket, att få hans sällskap, och att ställa hela resan under hans ledning. Man skickade därför ett bud till honom, men detta återkom med svar att Pastor Hervey tidigt om morgonen samma dag hade rest bort, och man visste ej när han skulle återkomma. Denna mötgång var obehaglig, men resan kunde ej uppskjutas, och till synnerligen friherrinnan H.'s stora ledsnad, måste man besluta sig att företaga den utan Hervey.

Under den korta tid som föregick resdagen var grefvinnan för mycket upptagen af tusen omsorger, särdeles af sin svartsjuka öfverste för att hinna märka Ninas ovanliga blekhet och djupa nedslagenhet, hvilken gjorde henne mera lik en marmorbild än ett lefvande väsen. Fransosen var i högsta grad förvånad öfver hennes skönhet och hennes "immobilité" och fann en träffande likhet emellan henne och nordens snö. Han upprepade det ofta, och då han af den illpariga friherrinnan H. fått veta att "statue de glace" hette på svenska "snögubbe," så kallade han henne ständigt: "la belle snögubbe!" Ninas förändrade väsen undgick ej friherrinnan H.'s skarpa blick, och hon frågade Clara hvad som fattades. "Säg ej *åt mig* Clara" sade hon, "att det är frossen eller ältan, eller Gud vet hvad som Natalie kan tro; den der hyn och minen kommer af helt annan sjukdom än kroppens." Men Clara kunde ej upplysa sin vän. Sjelf anade Clara törhända något af det som föregick inom Nina; och hon närmade sig till henne med tyst deltagande, frågande in-

tet, lärande intet, sökande blott stilla att undanrödja allt, som för Nina kunde vara störande eller oangenämt. Goda Clara!

Nina var stilla och slöt sig tyst inom sin molnhöljda värld. Ibland tycktes brinnande afgrunder gapa upp derur. Men Nina vände fasande bort sina blickar och drömde åter. Ibland äfven stod Edlas stilla, höga gestalt fram och tycktes räcka henne handen, — men denna bild försvann. Så blef det så kallt, så is omkring henne, inom henne; dimmorna kommo som om natten då hon sist såg Hervey, — och fattade henne i fuktiga armar och kylde ut hennes lif, — så bröt en ljustråle derigenom, och hennes själ betäcktes af Herveys sista blick; — då blef det varmt i hennes bröst, och hon hvilade. För allt omkring sig var hon i denna stund fullkomligt likgiltig. Utan vilja och nästan utan önskan lät hon föra sig af andra, gjorde vänligt som de ville, följde då man bad henne; på gästernas bön *sjöng* hon äfven. Men allt var liflöst och nästan hemskt. Clara trodde

att resan skulle upplifva Ninas döfvade sinnen och bad henne komma; och Nina kom.

Resan börjades vid ett härligt midsommarväder, och större delen af resällskapet var vid det aldramuntraste lynne. Mylord och mylady Cummin ansågo sig med midnattssolen ha satt kronan på deras minnesamling af Nordens Märkvärdigheter. De hade i Stockholm sett den kungliga familjen och det kungliga slottet. I Upsala hade de beskådat biblioteket, domkyrkan, Linnei bildstod, skurit stycken ur trädet "that he planted himself," och sett på afstånd "the hillocks af Old Upsala." Nu återstod dem blott att se "Laponia" och "the Midnight-sun," samt att på återresan till England kasta en blick på Polhems slussar, och få en stänk af Trollhättan, — och de hade fuller nog af Skandinavien. Mylord Cummin hade väl ännu en önskan för sig sjelf allena, en liflig och varm önskan, — och den var, att få se björnar, och — ville Gud! — få skjuta ett par! Fransosen iakttog hvart tillfälle, som raststunderne under resan medgafvo, för

att med lorgnetten för ögat plira inåt skogen, och betänkligt yttra till lord Cummin: "jag tycker mig der borta se något grått!" Eller utropade han med mera liflighet: "Parbleu! der promenerar visst en björnhona med ett halft dussin ungar!" Eller sade han med hemsk röst, "ett besynnerligt rytande når mitt öra!" Mer behöfdes ej för att sätta Engelsmannen i eld, låta honom springa ur vagnen och ropa på sin betjent, sin bössa m. m. oaktadt alla lady Louisas axelhöjningar och "my dear!" För sin egen del spejade Fransosen ifrigt efter originalerne till Victor Hugos nordmänner, "*Han d'Islande, Oglypiglap, Culbusulsum, Spiagudry,*" m. m., m. m. och var helt förvånad att äfven här se folk som folk är mest, och med namn utan ringaste slägttycke med Victor Hugos hjeltars. Endast öfverste Kugel motsvarade något hans föreställning om en Nordlandens son, och han kallade honom "*Derstrombidès,*" men var derigenom nära att ådraga sig en duell med öfversten, som ej förstod sig på namnet à la Victor Hugo.

Tysken som var i begrepp att ge ut en resa "durch Schweden und Norrwegen," full af romantik och norrskensglans, förtjuste sig i naturen, i människorna, och fann allt "*herrlich! gross! erhaben! auserordentlich!*"

Vid Mattaränghe, i Tortula socken, nära Torneå stad, hade de resande beställt rum. Från en kulle der skulle de betrakta det högtidliga skådespelet. Trakten nära gästgifvaregården var öfvertäckt med tält. Skaror af lappfamiljer, halfvilda horder från Finnmarken strömma hvar midsommar till denna nejd för att der vid det aldrig nedgående ljuset, under tre dygns tid, gästa, bada, pryda sig, gå i kyrkan, leka och dansa. Här såg Fransosen med förtjusning, väl ej originaler till Victor Hugos nordmänner, men figurer *originella*, vilda, granna, besynnerliga, med små blixtrande ögon och breda, bara bröst, envisa, barn af möda och gröt, hvilkas kulturgrad och inre lif ännu ingen romanskrifvare återgifvit med sanning, troligen derföre att romanen blefve mager om född af verkligheten i denna krets, att kärleken — denna ro-

manens kärna — ej här hunnit ett ädlare sträfvande, ett skönare språk, än det som Helvetius fåfängt ville göra till denna passions egentliga: "Moi vouloir coucher avec vous!" samt att makarnes lif kunde till fullo beskrivas i dessa ord:

"Och så lefde di båa
Och stekte palt på kåa."

Jord-anden har fångslat dessa folk, och likt mullvaderna arbeta de blott i mullen kring rötterna af lifvets träd. Stundom likväl, under deras klara vinternätter, vid snöns och stjernornas obeskrifliga, underbara glans, när, löpande på skidor de jaga björnen och renen, då vaknar lifvets högre strängaspel i deras bröst, då andas de ut djupa och ljufva känslor, i vemodiga melodier, i enkla, sköna, kärlekssånger. Men snart domna de åter i lapphyddans natt.

Emedlertid var Tysken i tredje himmelen öfver denna syn och öfver detta bjerta afbrott mot den civiliserade världen. Lady Louisa fann allt detta "*rather curious.*" och skref härom i sin dagbok.

Vädret — sällsynt nog — gynnade alla sällskapets planer. Himlen var klar, och en lugn midnattstid såg våra resande församlade i det glada solljuset på den gröna höjden. Sakta sjönk solen nedåt horisonten, släckande stråle efter stråle. Allas blickar följde den. Ännu sjönk den, ännu, ännu, ännu, nu! stod den stilla, såsom uppehållen af en osynlig hand. Åskådarna återhöllo deras andedrägt. Naturen tycktes såsom de, vara i spänd väntan, ingen insekt rörde sin surrande vinge; allt var tyst, ett dödt lugn herrskade, under det solen glödande röd, kastade ett dystert, underligt sken öfver nejden. O Allmakt! o underbare! nu började den åter sakta stiga, återtagande sina strålar, likt ett återvaknadt snille, likt en renad och försonad ande. En fläkt! — naturen andades, och foglarne jublade åter.

"Oh!" sade lakoniskt lord Cummin, och tog en pris ur sin guldsnusdosa. Lady Louisa tecknade ifrigt af solen och trakten och gruppen på höjden, på ett blad i sitt album. Fransosen försäkrade flera gånger att det var "très

imposant! très majestueux!" Några steg bakom de andra, låg Tysken på knä i en enbuske. Grefvinnan Natalie njöt med tåradt öga och verklig känsla af det egna skådespelet. Öfversten stod som Guden Thor, och med armen i sidan såg han solen i syna, såsom hade den varit ett fiendtligt batteri. Baron H. hade ovilkorligt och med fromt allvar knäppt händerna tillsammans öfver kappen mot hvilken han stödde sig. Clara lutade sig till Nina hvars arm hvilade i hennes, och sade sakta: "ser, du! solen sjunker ej! Den stiger åter. Det blir ingen natt, — den blott hotade..." Nina tackade henne med en blick, men svärade ej. Friherrinnan H. såg ömsom på solen, ömsom på sin man och på de unga flickorna med ett uttryck af innerligt nöje.

Vid den allt högre stigande solen, och den tilltagande värmen, vandrade sällskapet åter till herberget för att der njuta någon hvila. Finn- och Lapphorderne voro i full rörelse på fältet. De kokade, de klädde och prydde sig; bröst och hufvuden betäcktes med guld och silversmycken. En liten underlig Lapp-

gubbe nalkades sällskapet med besynnerliga åtbörder. Vid hans spetsiga rehnskinnsmössa, hängde små binglande bjellror, och brokiga grannlåter voro utan smak här och der sydda på hans bröst och axlar. Det ramsvarta håret hängde i nakna testar omkring hufvudet. Man förstod lätt på hans tecken att han var spåman och ville säga de främmande deras tillkommande öden. Man samtyckte viligt, och på en temligen råbråkad svenska, sade han några ord i verstakt, till hvar en som lemnade honom sin hand att beskåda. Friherinnan H. fann det ej underligt, men tog det heller ej illa, att höra sig förkunnas en son, som skulle bli en stor man. Grefvinnan kunde ej hindra sig från en förlägen rodnad, vid den spådom hon fick, men som utsades så sakta att blott hon hörde den. På en gång röjde gubben undan de händer som ännu räcktes emot honom, bröt sig fram genom de som stodo omkring honom och gick rakt fram mot Nina som stod på något afstånd från de öfriga. Med sina små, svarta, klippska ögon, betraktade han henne länge och med förvä-

ning, tog 'derefter nästan med våld hennes motsträfvande hand, betraktade den och utsade med mycket eftertryck ord hvilka hade allt det mörka och underliga af ett orakelsvar, och som ljödo ungefärligen så:

”När dödens rike du får se
 Skall lifvets gåta bli dig klar,
 När tyngst du trycks af lifvets ve,
 Då malkas dina bättre där,
 Och kölden skall dig värme ge,
 Och ödemarken ge dig svar!”

Efter denna profetia, uti hvilken han tycktes ha uttömt hela sin spådomskraft, ville ej gubben spå någon mer; han räckte väl ännu ut handen, men blott efter penningar. Under samtal öfver solen och spåmannen kommo de resande till herberget och hvar och en gick in till sig.

Gubbens ord gjorde ett underligt intryck på Nina, och väckte i hennes bröst en dunkel oro. Men öfver den och öfver allt inom henne, låg nu en slöja af medvetlöshet; och en djup sömn, — för Nina den vanliga följeslagaren af detta tillstånd af moralisk matthet — förde henne snart till det stilla Lethe, i

hvars vågor är så ljust att hvila, att drömma, att glömma.

På det öfriga sällskapetets sömn verkade det klara dagsljuset något störande. Lady Louisa vaknade med en ljus idé, som hon genast meddelade sin man, hos hvilken den likaledes inlyste som "a very good idea! a famous idea!"

De voro här så nära nordpoln, sade lady Louisa, hvarföre icke gå fram ända till snögränsen. De hade hört och sett allt hvad verlden har rikt, praktfullt och förtjusande, Paris, London, Taglionis steg, Talmas spel, Malibrans och Pastas sång, Paganini, Allmacks, m. m. Men hvad? Om de nu äfven skulle se dödens rike, den eviga snön vid Nordpoln! då först kunde de säga att jorden ej mer ägde något nytt för dem, och de hade sett mer än de flesta af deras vidtberesta landsmän. Det låg i lady Cummins täcka hufvud en dunkel föreställning om att snöfjällen i Norrland utgjorde gränsen för den lefvande verlden, och att bortom dessa vidtogo Nordpolens eviga isar. Ehuru ej i stånd att dela myla-

dys

dys smickrande hopp att så hastigt komma till världens ända, var dock lord Cummin högeligen förtjust öfver tanken att få trampa snön vid midsommartid, och skåda de omätliga, eviga glaciärer, i hvilka nordstjernan speglar sin stilla stråle.

Högst förtjusta af denna utsigt, skyndade mylord och mylady Cummin, att meddela grefvinnan Natalie denna plan. Företagets sällsynthet smickrade äfven hennes fantasi; hon samtyckte med nöje att vara dem följaktig. Friherrinnan H. var ej utan lust att äfven komma med, men gaf vika för sin mans och Claras föreställningar och samtyckte att i *deras* sällskap afvakta i Torneå stad de fjällresandes återkomst. Hon ville äfven behålla Nina, men Nina drifven af en hemlig oro började frukta hvilat och längtade bort, bort; hvart visste hon ej.

"Då måste *du* äfven följa med, min goda Clara!" sade friherrinnan H., — "du måste vara hufvud och hand för Nina, som ej rätt tyckes veta hvad hon gör. Jag kan ej ta

det på mitt samvete inför Edla, att låta hennes dufunge, så der illa skyddad, flyga ut i ödemarken. Natalie är nu förbryllad af sina egna idéer; Cumminskan är — med förlof sagdt — just ett sjåp, och herrarne äro alla litet galna. Du Clara är den enda kloka af hela sällskapet. Du allena kan ta Nina under dina vingar och hålla henne vid makt. Vill du, min Clara? helst ginge jag sjelf med för att se efter dig, om ej min man, den tyrannen, höll mig fast.”

Clara hade sjelf tänkt säga sin vän ungefär detsamma om sällskapet och tillbjuda sig att vaka öfver Nina. Saken blef snart afgjord. De främmande herrarne begärde ej bättre, än att i godt sällskap få resa till verdens ända. Tvänne personer läto finna sig i Torneå som åtog sig att vara vägvisare och föra sällskapet till snögränsen. Man försåg sig i Torneå med klädesplagg, matvaror och allt hvad som till denna resa kunde behöfvas. Grefvinnan lät göra åt sig och Nina högst pittoreska dräkter, rikt bebrämade med bafver-skin. Hon bannlyste hattarne, och ersatte

dem med fantastiska, men smakfulla mössor. Nina i denna drägt, och på det blonda, sköna hufvudet en mössa af mörkrödt sammet, prydd med guldtofsar och hermelinsbräm, återkallade allt hvad sagoverlden framtrölat mest förtjusande. Tysken kallade henne "Göttin Freija." Men Nina förblef stum och var likgiltig för egen skönhet och för andras lof. Grefvinnan och lady Louisa njöto deremot fullt af deras förhöjda behag och af deras beundrares förhöjda beundran. Fina masker anskaffades, hvilka skulle värja fruntimmerna för myggornas stygn och luftens skärpa.

Vägvisarne voro åtföljda af flere bönder med stafvar och tåg, som skulle biträda att göra vägen så beqväm som möjligt för de resande. Den ena gick ett godt stycke framför den andra, för att bestämma vägen så mycket säkrare; sällskapet kom efter, ridande på små, lifliga och tama hästar, vana vid att bana sig fram bland bergen och moraserne. De resande voro till större delen vid mer än vanligt lifliga lifsandar, och Fransosen gjorde "l'impossible" för att upplifva "la belle snögubbe."

Men redan första resdagens morgon hotade att gifva resan ett tragiskt slut. Man hade rastat för att frukostera. Under det fruntimmerna med hvita händer delade ut bjerp-halfvor och oststycken, började Fransosen åter lorgnera inåt småskogen öfver "något grått," något, som han bedyrade, omöjligt kunde vara annat än en lefvande björn. Den något närsynte lorden såg nu äfven "the Fellow!" och skyndade med laddad bössa i dess spår. Fransosen följde honom skrattande i mjugg. Lorden förlorade sig hastigt i småskogen. Fransosen sökte honom något orolig, då han fick höra ett skott och straxt derefter ett häftigt nödrop. Han skyndade till stället hvarifrån det kom, och fick med fasa se sin vän liggande baklänges på marken, under det en blodig björn höll tassan på hans bröst och öppnade sitt vilda gap öfver hans dödsbleka ansigte. Lord Cummins slut syntes oundvikligt, då ett skott från sidan träffade björnens tinning och sträckte honom till jorden under rysligt vrålande. Nästan i samma ögonblick sprang en

man fram ur tallskogen, kastade ifrån sig sin bössa, skyndade till den olyckliga lorden, och drog honom med Fransosens tillhjälp undan den döende björnen, som till hälften låg öfver honom. Lord Cummin syntes sjelf ej i bättre tillstånd; han var betäckt med blod, och blek som ett lik. En grop med vatten var ej långt derifrån. Den främmande fyllde sin mössa dermed och slog det öfver lorden, som vid denna dusche återfick betydlig sansning. Snart upptäckte man att blodet som betäckte honom tillhörde allena den af honom sårade björnen. Då lord Cummin blef öfvertygad derom och såg sin fiende död, återfick han snart sina krafter och befann sig ej ha den minsta skada, utom en temmeligen stark tryckning på bröstet. Han omfamnade sin räddare och blef högst lycklig öfver sitt byte, på hvilken denne genast afstod alla anspråk. Den främmande, som, till utländningarnes förundran, ledigt talte deras eget språk, frågade och erfor snart ändamålet med deras resa, samt deras följeslagares namn. Han syntes bestört vid några

af dessa och skakade hufvudet åt sjelfva företaget. Efter en stunds betänkande sade han: "Jag är en af grefvinnan G...s vänner, och önskar göra mitt till, för att skydda henne för de olägenheter och äfven faror, hon på denna resa är utsatt för. Men jag önskar följa med, okänd af henne. Vill ni här ett ögonblick vänta på mig?" De samtyckte gerna, och sågo förvånade efter deras nya reskamrat, som gick in i en liten lappkåta, omkring femtio steg derifrån. Om en stund återkom han klädd i lappdrägt och så förändrad att de ej kände igen honom förr än på rösten då han sade till dem. "Lofva mig att ingenting upptäcka om hvad ni sett eller hört af mig, för någon af sällskapet; sägen blott att ni funnit en skogslapp, som vill biträda vid er resa, hvilken han sjelf gjort en gång förr. Jag lofvar deremot att tiga med björn-bytets historia, — hvilken dessutom kunde oroa damerna." Lord Cummin räckte ut båda händerna till detta paktum. Fransosen var förtjust af det romantiska i saken. Alla tre hjälptes nu åt att släpa den ovanligt stora björnen

fram till frukost-platsen. Fruntimmerna voro verkligen mycket oroliga och emottogo nu lord Cummin som en verklig hjälte. Björnen frades som en vördad och slagen fiende. Lappen bemärktes föga, oaktadt Fransosens försök att presentera honom, för hvilka han äfven sjelf ställde sig döfstum. Snart blef dock hans role betydligare, och ingen visste hur det kom sig, men ovilkorligt ställde sig hela karavanen under hans ledning. Han talade dock nästan intet, och orden kommo blott enstaka fram ur halsduken som steg upp öfver munnen, men hans vink, hans handtag, gaf en impuls som alla följde, under känsla af den kunskap och säkerhet som de antydde. Vid vägvisarena talte han stundom sakta, och hade för öfrigt intagit sin post emellan grefvinnan och Nina, hvilkas hästar han ofta fattade i bletslet och förde varsamt fram öfver de svåraste ställena.

Björnens byte hade gifvit ett förhöjdt lif åt sällskapet's goda lynnen. Märkligt var emidlertid att fransosens syner af "något grått!" helt och hållet hade upphört och med det-

samma äfven lord Cummins björnjagtlust. Han talade nu blott om att skjuta hjerpar och snöripor. Lady Louisa antecknade i sin dagbok namnen på alla de ställen hon hörde nämnas, och var förtjust i välljudet af orden Valli, Almajalos, Laisan, Silbojock, Kama-jocks-dal, Karvek, Tjorris, Kaskajvo, Sulitelma, o. s. s.

Resan blef allt mera besvärlig och vådlig — man måste färdas ömsom på båtar, ömsom; men vi göra ingen resebeskrifning, och äro dessutom trygga — såsom de resande sjelfva, under den hemlighetsfulla Lappens anförande och verksamma omsorger. Dessutom gjorde sällskapetets goda lynnen äfven besvärligheterna till roligheter. Småningom blef likväl det goda lynnet mindre högljudt, och slutligen till och med nedstämdt. Allt som de resande framskredo uppåt fjällen, intogos de af en viss tryckande känsla. De voro tysta, och hvar och en höll sällskap med egna betraktelser. Ur grefvinnan Natalies, ur lady Louisas, och särdeles ur Tyskens reseminnen, skulle jag lätt kunna hemta och

meddela orsakerne till denna sinnesstämning, men jag föredrar att framvisa dem ur de blad, der en vida kraftfullare och i Sverige välkänd penna, i följande ord tecknat djurlifvets och vegetationens häfder, under deras sista suckar och kamp med köldens och stormarnas andar:

”Då man längst norrut nalkas fjällen, råkar man först gränsen der granen upphör att vaxa. Den har redan förut antagit ett ovanligt utseende; fullsatt ända från marken med svartaktiga qvistar, och med likasom bränd topp, ger den ett bedröfligt skådespel i de ödsliga skogarna. Åkerbären ha med detsamma upphört att mogna; de sista bäfverhusen synas vid bäckarna; gäddan och abborren försvinna ur sjöarna; granens vextgräns är i Lappmarkerna vid pass 3200 fot nedom gränsen för den eviga snön. Sedan återstår tallskogen, men ej reslig som vanligt, utan med låg stam, grofva, vidtutsträckta grenar, fordrande århundraden för att uppnå äfven en medelmåttig höjd; kärren antaga ett högst ödsligt utseende; kik och harr saknas i vatt-

nen. Blåbären komma ej väl fort. Högre går ej björnen. Kornet har upphört att mogna; men små gårdar, hvilkas innevånare lefva af fiske och boskaps-skötsel, finnas ända till 2600 fot nära snö-gränsen. Tallen upphör 2800 fot nedom denna gräns, och björken utgör derefter ensam den låga skogen. Med en kort, vresig stam, samt stela, knotiga grenar, tyckes den sätta sig till motvärn mot den häftiga fjällblästen. Dess ljusgröna, lifliga färg fägnar väl ännu ögat, men är tillika ett bevis på vextlighetens vanmakt. Snart blir denna skog så låg, att man uppstigen på en tufva kan öfverse den hel och hållen. Den glesnar allt mer och mer, och då derigenom solvärmen får obehindradt verka mot fjällsidorna, finner man ofta på dem en stor ymighet af fjällväxter. Torrare fält höljer renmåssan. Vid 2000 fot nedom snögränsen upphör äfven den låga björkskogen, och längre upp finnes ej fisk i något vatten. Rödningen är den sista. Alla berg som hinna uppöfver den gräns der något träd kan vexa, kallas egentligen *fjäll*. Ännu 400 fot längre

uppgå buskar, svartaktigt ris af dvergbjörken: hjortron mogna; men ej högre. Jerfven eller silfrasen besöker ännu dessa höga trakter. Derefter upphöra äfven alla buskar; backarna betäckas af mera bruna än gröna fjällörter: de enda bär som mogna äro kråkbär. Högre än 800 fot nedom snögränsen sätter ej gerna *Lappen*, dessa obyggders vandrande innevånare, sina tält; ty äfven betet för renarna saknas. — Nu vidtar den eviga snön, betäckande först marken i fläckar, mellan hvilka, ur den bruna, svampaktiga jorden gleša fjällörter ännu uppsticka. Men nu upphör också all vextlighet. Snösparfven är den enda lefvande varelse som kommer så högt. Slutligen fuktas alldrig snön af någon regndroppa och mjuknar alldrig af solens strålar.....”

Så arm, så ödslig, så dyster, utbreder sig här naturen; — enformig — men stor! — Stor, ty den är *enig*, utan vaxel, utan oro. Stolt och obeveklig i sin fattigdom, förkastar den all människans flit, alla odlingens skatter; förviser all glädje, men äfven all boja.

Den vänder sitt ansigte från lifvet, drar svepningens slöjor omkring sig, och tyckes hafva nog i skötet af den eviga hvilan.

Allt hemskare blef det inom de resandes bröst, mången suck efter lifvet åter höjde sig der. Ängsliga aningar — enda gäster på dessa ödsliga fält, — svepte omkring dem, såsom fordom skuggorna kring de lefvande som vågade intränga i dödens rike. Aftonen nalkades och äfven målet för resan, —

Den eviga Snön.

”Hu!”

Resande.

”Ha, ha, ha!”

*Amor, under skepnad
af en snöripa.*

De resande stodo nära fjällets spets. Himlen låg klar, mörk och kall deröfver. Is-luft låg öfver fältet och tryckte vandrarens bröst. Man rastade en stund innan man steg vidare uppföre. Obemärkt af de öfriga, försvinner Nina, och ilar ensam framåt. Såsom

molnet, jagadt af viudar, ej kända på jorden, såsom menniskan, då hon vill möta sitt öde, hastar Nina blindt framåt, framåt! Endast den *okände* märker hennes vådliga färd, och som en blixtn är han vid hennes sida. Trogen och tyst som hennes skugga, vaksam som ängeln öfver sitt skydds barn, följer han hennes steg. Snart ha de lemnat de andra långt bakom sig. Höjder och fördjupningar ligga emellan. Man ser hvarann ej mer. En öfvernaturlik kraft tyckes föra och bära Nina. Med renens visshet och snabbhet klättrar hon bland klipporna och afvisar tyst den obekantes ömsom bejdande, ömsom ledande hand. På en gång stannar hon; — en omätlig utsigt öppnar sig; — framför henne ligger *den eviga snön* — ej en fläck, ej en bergstopp vacker att se mot den blå himmelen, — men ett *snö-haf*, först genombrutet af några mörka, ensliga klippor, se'n utvidgande sig allt jemnare, allt ödsligare, allt omätligare, allt rysligare! — Det omfattar horisonten, det sluter sig till den mörka och kalla himmelen. Ingen vind andas, ingen fogel, ingen

insekt rör sin vinge. Man kan säga med Alfieri: "en viss onämnbär tystnad herrskar i denna atmosfär, i hvilken man tror sig liksom vara utom jordkretsen." Endast från det höga Sulitelma, som ej fjerran från, sträcker mot skyn sina snötäckta spetsar, höres, likt den Allsmäktiges åskor, ett doft brakande och dån; ty glaciernas is-pyramider störta ständigt ned öfver de djupa hvalfven "som synas vara öppningar till sjelfva underjorden."

Nina betraktade den hemska taflan af kölden och döden; — denna jord i evig svepning, denna himmel utan värma, denna tystnad, denna tomhet, — och det *för evigt så*. Djupt, djupt i sitt bröst, kände hon denna verklighet af lifvet, kände att det fanns i människans hjerta, hvad som kunde motsvara denna tafla, — en köld, en död, och som dock lefde och kände, — och det *för evigt så*. Hon aftog sin mask, hon behöfde luft. Hon tyckte sig qväfvas. En oändlig känsla af lidande, ett obeskrifligt qual fattade henne. Hon kände såsom hade hon här skådat ordet, profetian för sitt lif: *en*

evig snö! Med djup ångest sammanknäppte hon sina händer, betraktande oafvändt den ödsliga rymden, och hennes tårar runno utan att hon sjelf visste deraf. Ett stilla, ett undergifvet men hopplöst elände låg uttryckt i hennes sköna, bleka ansigte. "Se der!" sade hon högt för sig, "se der bilden af mitt lif på jorden, — kallt, tomt, dödt, utan glädje, utan kärlek"

"Utan kärlek?!" upprepade, nära henne, en röst, hvars älskade ljud gick igenom Ninas hjerta. Hon vände sig om. Den obe-kante hade afkastat sin vanställande hufvudklädnad, och Edvard Hervej, med lågande blick och hög rödnad på kinden, stod tillbedjande framför henne. O! var det väl underligt om han inför den eviga döden kände öfvermäktigt det eviga kärleks-lifvet i sitt bröst, om han dermed omslöt den älskade varelse, som fiendtliga makter ville fatta? Var det väl underligt att han här sade henne, att han älskade henne, att han ville helga sitt lif åt henne, var det underligt, att

han gjöt öfver henne, såsom en ljusflod, all den oändliga kärlek han bar till henne?!

De ord som han sade, dem gaf hon igen. Han slöt henne till sitt hjerta. Deras själar smälte samman, de sade sig ord af vansinnig, gudomlig kärlek, under tårar af salighet. De sade dem tusen, tusen gånger, såsom till trots af döden och kölden omkring dem.

En af de älsta myther säger, att då chaos dagades, steg jorden derur ensam med kärleken. Huru ljufvigt!

Här var dikten blefven verklighet. Jorden var öde och tom, men Guds ande sväfvade deröfver, — och aldrig har gudomligare, lycksaligare kärlek, förenat två varelser än här Nina och Hervey. Lät mig stanna!... ord äro fattiga, — hvad musiken har ljufvast, hvad blomman har mest tjusande, hvad ethern har skärast — melodi, doft, färg, ljus, — det kan närmare låta ana *den saliga kärleken*, än orden. Orden taga glansstoffet af Gudens vingar. Kanske en gång, i en högre ordning, då roman-skrifvaren får taga sin

penna ur en ängels vinge, då kanske skall himmelen andas äfven ur hans ord!... Då må han våga försöket!

Men kort var på jorden förtjusningens stund för de två älskande. Steg och röster, som nalkades, lät dem återgå i den verklighets-verld som de ett ögonblick hade förgätit. I spåren af den första vägvisaren, skyndade den bleka och ångestfulla Clara, nämnande Ninas namn. Vid åsynen af Hervey förstummades hon. Grefvinnan blef knappast mindre förvånad, och var dertill förtjust öfver den öfverraskande anblicken af Hervey, hvilken ej mer sökte att fördölja sig, men lät sitt romaneska företag gälla hvad det kunde. Under det han med en sinnens-närvaroelse som friherrinnan H. skulle ha beundrat, sökte glädtigt att reda eller oreda saken för grefvinnan, fortsatte Nina sin saliga dröm och visste föga hvad som föregick omkring henne. Denna seen af igenkännande var, för flera af sällskapet, en stark förströelse ifrån intrycket af den eviga snön. Emedlertid vändes snart uppmärksamheten dit.

Vid anblicken af snö-riket sade lord Cummin åter blott sitt lakoniska *oh!* Lady Louisa fann utsigten *frightful!* Fransosen tyckte *le Paysage un peu monotone!* Tysken var blek af köld och *erhabene Gedanken.*

Solen hade gått bakom fjället. Skådespelet blef allt blekare; så äfven dess intryck i åskådarnes själar. För Eduard och Nina var det ej till. Hvad var dem det stela och döda? Brunno icke lifvets och kärlekens lågor högt och himmelskt i deras bröst? De gjöto ett förklaradt sken öfver verlden.

Det öfriga sällskapet började småfrysa, och aningar om att den eviga snöns förvandling i kokande thé-vatten skulle vara något högst angenämt, genomfor mångens själ. När Fransosen högt yttrade denna tanke, fann den stort medhåll, biserdeles hos lord Cummin, och man begaf sig på återvägen nedför fjället och till det ställe, der man uppslagit tältet för nattlägret. Detta var midt ibland klipporna. Åt en sida var utsigten fri öfver nejden, de öfriga voro af höga bergväggar skyddade för fjäll-blåsten. Ren-måssan och

några gröna fjällvexter uppsköto här och der, och från klipporna ljöd snö-sparfvens glada qvitter.

Grefvinnan Natalie inbjöd sällskapet till aftonmåltid i sitt tält, och köld och ödslighet befunnos förträffliga retmedel för aptiten och skämtet och skrattet. Hervey saknades snart i den glada kretsen. Hans glädje, äfvensom Ninas, var i denna stund af ett annat slag. Hans hjerta var fullt, han behöfde vara ensam. Han gick ut, och då han såg den fria rymden omkring sig och kände nattvinden svalka sin kind, blef det honom väl till mods.

Sällsam var den tafla, som i denna stund låg framför honom. Likt "ett haf i uppror, som plötsligen stelnat," utbredde sig de oändliga fjällsträckorna åt alla sidor; deras hvita, oregelbundna, gigantiska massor reste sig sträfvande mot himlen, som mörkblå och klar såg lugnt ner på dem. Intet lif rörde sig i den omätliga rymden. På domnad vinge för vinden öfver nejden. Ännu flammade snöbergens spetsar i den blånande rymden.

Det var dessa bilder af evig hvila, af orubb-
 lig ro, som i jordens ungdomsdagar så oemot-
 ständligt drog söderns söner till nordnen.
 Här vid middagens eld-streck brände solen
 hett, jorden bäfvade under deras fötter, eld
 rasade i bergen och vilda begär i människor-
 nas själar, — der uppe "hos Hyperboreerna"
 stodo sjelfva stjernorna stilla, der var jorden
 sval och skogarne djupa och tysta. Från
 nordnen lyste i nätternas djup underbara klar-
 heter som tycktes vittna om Gudars hem-
 vist, om ett ljus som ej gick ned, — och en
 oändlig trånad fattade de qvalda folken, och
 de vandrade ut ur deras glödande hem och
 upp mot nordnen att der söka en frid, som
 — fåfångt man söker på-jorden.

Eduard hade trampat snön på Indiens Him-
 malajah, han hade sett solen uppkalla alla
 jordens krafter i dalarne vid linien; han ha-
 de sett dess förtärande glöd förbränna lifvet
 i öknarnas sand; han tänkte på jordens vex-
 lande scener, tänkte hur den sjelf i sekel-
 dans vände omkring bland oräkneliga plane-
 ter och oräkneliga solar, och likväl — bland

dessa vexlande scener, på denna vandrande jord, kunde ett lif uppgå som ej fruktade förvandling, kunde två varelser sammangjuta sig i en lycksalig känsla och uttala ordet: *för evigt!*

Varmt blef vid dessa tankar Eduards hjerta. Lycksalig och tillbedjande stod han på den snöiga höjden inför den stora och goda Skaparen.

Snöbergens spetsar grånade allt mer; stjernorna trädde strålande ur det hemlighetsfulla djupet, vinden föll, allt blef stillare, dunklare;

”Östan om Elivåg kommer

Den rimkalle jättens

Sömntorn så mäktigt;

Med hvilken hvarje

Dufven midnatt

Slår allt folk

Å härligan midgård.

Då domna dåden,

Händerna sjunka,

Faller ett slummer

Å svärdsguden hvita;

Sömnyrsel afbryter

Jätteqvinnans fröjd,

Sinnets begrundningar

Och vaksamma hämnden.”

Så sjunger Edda om sömnen, när natt sänker sig till jorden. Men en hemlig makt tycktes i denna stund plötsligen hindra nattens framsteg. Midnatt var ej fjerran och nejden mörknade ej; den ljusnade. Underliga klarheter foro öfver himlen och lingo återsken af fjälens snö. Det tycktes såsom hade dessa traktens slumrande genius blifvit väckt af de två älskandes röster och blickar, och gaf nu ett eko af det korta kärleksdramat — det första som blifvit uppfördt i hans rike. Bleka flammor började dansa i vexlande gestalter vid horisonten. Än flögo de klart fram såsom ljusblickar ur människans öga; än upprullades på den dunkla skyn lysande blad beskrifna med regnbågens färger. Strålar sköto oupphörligt upp mot midten af himmelen; de blefvo allt klarare, allt tätare, sträckte sig allt vidare omkring, uppstego slutligen från alla sidor af horisonten, och *Aurora Borealis* omfattade himmel och jord med sin gloria.

Hervey fann sig i denna stund omgifven af resällskapet, som nattens underbara klarhet lockat ur tältet och nu, under beundrande

utrop öfver det sköna skådespelet, samlade sig på höjden omkring honom. Hervey såg på Nina. - Som en himlaflamma klar och varm trängde blicken in i hennes själ. De stodo nära hvarann i denna stund och öfver dem väfde rymdens ljusalfer en härlighetskrona.

Tysken låg på knä i den eviga snön, och ansåg detta uppträde enkom tillstäldt för att upplysa hans resa "durch Schweden und Norwegen." Grefvinnan vände sig till Hervey, för att få veta orsakerne till detta naturfenomen och ryckte honom dermed ur den stilla hänryckning, i hvilken han vid Ninas sida var försjunken. Hvad Hervey sade grefvinnan om en elektrisk och magnetisk luftström våga vi ej upprepa, af vördnad för vetenskapsmannen som icke torde godkänna den olärdas minnes-anteckningar. Lady Cummin skref upp Herveys ord i sin dagbok.

Vid ljuset af de dansande men småningom bortbleknande flammorne återvände sällskapet till tälten. Grefvinnan, som tycktes ana något oråd, bevakade Nina med Argus-ögon. Så äfven var det under resan den andra da-

gen, och Hervey fick ej — hvad han med brinnande håg sökte — tillfälle att tala ensam med Nina. Men han var nära henne och omgaf henne med dessa små grannliga omsorger, som äro så ljufva att gifva, så ljufva att emottaga då man älskar hvarann; men oro lästes i hans väsen, och en slags feber tärde honom. Med en otålig hastighet som ej liknade honom, dref han resan framåt.

På resan sistnämnda dag, tog sällskapet sitt nattläger i en dal vid foten af Gardafjällen. Här var det som Nina, sväfvande emellan qual och salighet, fann en stund att aflägsna sig ifrån sällskapet, och söka ett ögonblicks ensamhet. Hon gick djupare inåt dalen som var full af en rik vegetation. Gardafjällen reste rundt omkring henne deras gigantiska pyramider, kuber och koner. Deras snöiga spetsar flammade i den sjunkande solens strålar, och stodo som tända facklor kring den skuggiga dalen. Dufkullan med granna blomhufvuden, brudborsten, toffelblomman, Linnea, tusen smågräs i blomman, klädde marken

i en obeskriflig prakt; sylvier och bofinkar sjöngo i de vilda törnroshäckarne. Nina stannade här, ty här var skönt; hon satte sig på en måssig berghäll, och lugnet omkring henne andades lugn öfver hennes själ. Här fann henne Hervey, här, vid hennes knän, sade han, med hela elden och allvaret af sin djupa och älskande själ:

”Ord ha föregått emellan oss på hvilket endast ett kan följa: ’för evigt din! för evigt min!’” och han höll hennes händer emellan sina, och såg på henne med den blick stark af odödlig kärlek, som har makt att tillegna sig en annans själ. Också svarade Nina utan strid, stilla, men med en djup öfvertygelse: ”ja *din* eller dödens!”

Nu besvor henne Hervey, att för honom yppa allt hvad som rörde henne. Han ville veta med hvilka hinder han hade att strida; *hinder* skulle de ej mera bli. Allt som ville skilja henne från honom, skulle härefter med lätthet öfvervinnas. Bojan, som hämnat hans

eget lif, skulle brista. Hon älskade honom, och det gaf honom makt till allt.

Öppet och enkelt berättade Nina allt. Hennes läppar hade uttalat grefve Ludvigs namn, och dödsblekhet spred sig öfver Herveys drag.

"Således han han!" stammade han, och lutade pannan mot handen.

"Ja han! Ack! hvarföre är du så blek?"

"Han var min vän; — jag var hans. Händelser skiljde oss — för alltid! Hvarken han eller jag rådde därför. Dock, detta nya sår af min hand hade jag velat spara honom Det *måste* ske!" tillade han med fasthet. "Du kan ej tillhöra honom härefter. Nina kan tillhöra blott mig. Hon är min, min för evigheten!"

Ninas hand hvilade i hans, hennes öga på hans öga, och tycktes bekräfta hans ord. Nina fortgick nu att berätta vidare. Hennes tunga sväfvade, men hennes ord undandöljde intet, då fråga blef om Don Juan; — ej mera för Hervey än för Gud kunde hon dölja sitt hjertas inre. Med den erkänsla hon kän-

de för grefve Ludvig, omtalade hon hans uppförande vid detta tillfälle. Med tusen blandade känslor och nästan andlös af oro, hörde henne Hervey; men då hon kom till det som uppsköt förlofningen emellan henne och grefve Ludvig, då hon omtalade hans afresa efter en blott muntlig öfverenskommelse om en framtida förening, — då andades han högt upp och betäckte hennes händer med kyssar och glädjetårar.

”Således ej fästmö! således fri ännu!” utropade han. ”Gud vare lofvad! Huru lätt, huru kär skall kampen bli mig för att vinna dig. Men hör mig, Nina! Hör mig, tillbedda ängel; — ännu fjettra mig band som blott din älskade hand kan lösa. Säg Nina! om mitt rykte vore befläckadt, om misstanken af ett afskyvärdt brott hvilade öfver mig, om underliga skickelser förbjödo mig att från mitt lif afkasta denna skugga, om jag under jor- delifvet måste blifva utsatt för mina medmen- niskors misstankar, ja, törhända för deras förföljelser, säg Nina! skulle du då ännu älska mig, skulle du vilja förena ditt öde med mitt?”

Herveys ansigte var blekt som döden, men hans blickar lågade.

"Jag älskar dig!" svarade Nina. Hela hennes själ, hennes tro, hennes hopp, hennes framtid, hennes himmel, ordet till hela hennes lif låg i dessa ord.

"Och om, för att skydda mig mot hvad jag ej förtjenar, om, för att ej trotsa ett samhälle inför hvilket jag ej kan rättfärdiga mig, jag alltid skulle förblifva gömd i denna vrå af verlden, der naturen är sträng och lifvets nöjen blott få.... skulle du vilja lefva här med mig?"

"Jag älskar dig!" svarade Nina.

"Och om hatet här uppsöker och hinner mig, om jag tvingas att i främmande land söka en fristad, — följer du mig?"

"Jag älskar dig!" svarade Nina. "O Eduard! hvarhelst du har ditt hem, *der* är jag hemma. Jag fruktar ingenting med dig!"

Innerliga lycksalighet af en fullkomlig kärlek! för dig bortfalla alla stängsel, alla bojor, all lifvets tyngd och tvekan; för dig heter

det: "o död, hvar är din udd? o helvete, hvar är din seger?!"

Känslan af att kunna trotsa verlden svällde med gudasällhet i Herveys bröst. En djup, obeskriflig rörelse af glädje, af tacksamhet, af lågande kärlek, bemäktigade sig hela hans väsen. Han såg på Nina med tillbedjande, saliga, kärleksdruckna blickar. "*Du min egen!*" sade han, med en röst innerlig och stark som hans känsla. Han ville taga henne i sina armar, han begärde att sluta henne till sitt bröst. Men sakta sköt Nina honom bort, steg upp, lade sina händer bedjande tillsammans, och med oändlig ljuflighet, med den slags milda, heliga värdighet, som kan tillhöra ett himmelsbarn, sade hon till Hervey dessa ord:

"Och nu, — hör min bön! Du vet min kärlek, du känner min svaghet; o Eduard! var du min goda ängel! Begär ej af mig något löfte! Bind mig ej; lemna mig fri till dess Edla kommer; — intet moln på din panna, älskade! — du har ju bundit, för evigt bundit mitt hjerta! Men hör min bön! — af barmhertighet tala ej mer med mig om

din kärlek, till dess Edla kommer! Hon allena kan lösa det löfte som fäster mig vid en annan; hon allena skall gifva bort min hand; — hon allena har rätt att bestämma öfver mig. Att bryta mot Edlas vilja, skulle vara att belasta hela mitt lif med ånger, — det vore ryslig otacksamhet! Eduard! älskade Eduard Hervey! vänd dig ej bort, se på mig! hör på mig! Jag skall tillhöra dig, eller skall endast döden kalla mig brud! — Men Edla måste bestämma öfver lifvet och döden för mig. Hon gaf mig lifvet, Eduard! hon gaf mig mer, hon bildade den själ hvarmed jag älskar dig. Det måste bli så; — o Eduard, säg att du känner det äfven! Älskade, älskade, stärk mig mot min egen svaghet. Du vet det — emot din vilja har min ingen kraft. — Ack, Eduard, känn din makt, — du måste svara för oss båda! Men aflägsna dig ej! Jag kunde ej bära det. Var mitt stöd, var min styrka i denna stund af väntan, af oviss-
 het. Ack! blif mig nära, blif mig nära såsom förr...
 "Nina, Nina! Du vet ej hvad du begär!"

utbrast Hervey häftigt upprörd, i det han vände sig bort, med handen hårdt tryckt till sin brännande panna.

”O, jag vet det!” sade hon, full af himmelskt förtroende, af öfvermenschlig kärlek. Är du ej en ängel? Har jag ej älskat dig så högt, derföre att du stod så högt i lifvet, och ville det rätta och goda allena, beherrskande dig sjelf och andra. Se, älskade! Jag lägger mitt lifs lugn, min samvetsro, mitt allt uti dina händer. O! bevara mig fri för ånger, fri för blygsel inför Edlas blickar, inför mitt eget samvete — ack! inför ditt öga; — ty icke kan du, du förträfflige, — ogilla och älska mig?!... Må denna stund vara det sista vittne till ord af kärlek emellan oss, ända till den, då vår kärlek välsignas af Edla! O då, *då*, och genom hela lifvet, skall jag tacka dig! Du älskade, du evigt älskade! uppfyll min bön!”

Och bedjerskan låg vid Herveys knän, med till honom lyftade, tårfyllda ögon, med upp-räckta händer. Hervey steg tillbaka, förlorad i hennes anblick! ”Sköna qvinna!” uttalade

hans glödande läppar; men detta ord var passionens sista seger i hans själ. Långsamt förde han handen öfver sina ögon, såsom för att skingra ett förvillande intryck, och blek men stark åter, går han till Nina och reser henne upp, i det han säger med bruten röst: "Nina var lugn! Din bön, din vilja skall vara mig helig. Du skall ej se de qval den kostar mig!"

Han böjde sig djupt; han kysste fällen af hennes klädning; — i denna stund hördes en gåendes sakta steg. Det var Clara, som blek och med darrande röst sade: "Man väntar er till aftonmåltiden!"

De återvände alla tre tillsammans, tysta och tankfulla.

Inom Hervey hade en stor förändring föregått. Efter uppträdet emellan honom och Nina, sedan han sett hennes kärlek, var han mäktig till allt utom att försaka henne. I hans kraftfulla själ låg nu den fasta viljan att vinna henne, trots allà hinder. Stilla försänt i sig, och med glödande blick, utkasta-

de han planen för sin framtid. Hoppet att offentligt kunna bli rättfärdigad och frikänd, lefde nu i hans själ. Ett bref från Filip gaf honom anledning dertill. Man trodde sig vara den skyldige på spåren. Gick detta hopp i fullbordan, kunde Hervey öppet söka att erhålla Ninas hand. Det tidevarf af fördomar var förbi, då en sådan förbindelse kunde fördömmas såsom *mesalliance*. Slog hans hopp felt, — bibehöll han ännu det att kunna vinna Edla för sig, att få hennes samtycke, och då ville han nedlägga sitt embete och med Nina, med sin familj, ännu en gång söka ett annat fosterland — åtminstone för en tid. Eduard hade under kampen med världen lärt känna huru mycket var möjligt för en fast vilja. Som förr en gång, sade han, i kraftigt begär till lifvet: "Verlden är stor! Jag skall finna en fristad för mig och de mina, — och öfver oss är Gud!"

Grefvinnan kastade en skarp blick på de ankommande, men dessa, upptagne af egna känslor, märkte den ej. Sällskapet åt smul-

tron och mjölk, — men hvad frågade våra vänner, hvad fråga vi sjelfva nu efter smultron och mjölk?!

Bilder ur hjertats lif.

”Det fanns en gång en sjuk, hvars hela sjukdom var att ingen glädje ega.”

— — — — —
 ”Hon kunde bli frisk genom en stor glädje.”

AZOURAS.

”Jag lärde *älska* och på samma gång
 Jag lärde *lefva*.”

ATTERBOM.

Hvarför var Clara så blek? Hvarföre ve-
 modet i hennes milda öga. Nina kände be-
 hofvet att fråga Clara derom. Hon önskade
 att genom ett fullt förtroende af hvad som
 rörde henne sjelf, tacka Clara för hennes öm-
 ma deltagande, och derigenom äfven öppna
 sig sjelf vägen till hennes hjerta.

Dessutom var Ninas själ nu så öfverfull.
 Hon längtade efter en vän, en syster, till hvil-

ken hon kunde meddela sig, af hvilken hon kunde hemta råd, vid hvars trogna bröst hon kunde vinna lugn och stöd för kommande strider.

Dagen efter deras återkomst till Umenäs uppsökte hon Clara, om aftonen sedan sällskapet var åtskiljdt. Friherrinnan H. hade påtagit sig att i ett allvarsamt samtal varna grefvinnan för öfverstens salfvor ur ögongevären och för hennes eget koketteri. Clara var ensam på sitt rum, då Nina sakta smög dit in.

Nina fann Clara sittande på sin säng, med hufvudet lutadt mot handen och ansigtet något bortvänt. Nina gick fram, satte sig på sängen bredvid henne och kysste hennes kind, i det hon hviskade: "Clara!" Kinden var våt af tårar, och tårar stodo i ögonen som Clara mildt vände till Nina.

"Clara:" utropade Nina med smärta, — "du är ej lycklig! Du lider?!"

"Och hvad gör det om en människa lider?!" sade Clara lugnt, i det hon sorgfälligt vek

ihop linonshalsduken som hon hade tagit af sin hals.

"Clara!" sade Nina, — "säg mig hvarföre lider du? Kan jag hjälpa, kan jag lindra det?"

"Tro mig," sade Clara, i det hon torkade af sina tårar med hörnen af sin halsduk, — "tro mig, det gör ej så ondt! Man blir bättre deraf. Man lider mer — man älskar äfven mer. Man lär att glömma sig sjelf! — — Det är allt mitt fel," fortfor hon efter en stunds tystnad, "det är ingen annans; — och det är ej ett fel. Måste man ej älska det förträffliga, det gudomliga?! Om hjertat blir för varmt deraf, ... om det klappar så att det känner plåga, — så gör det ändå ingenting, så är det ändå godt!" tillade hon med ett förklaradt leende.

Ett smärtsamt ljus bröt genom Ninas själ. Hon gömde sitt ansigte i sina händer. "Clara!" hviskade hon — "o huru mycket bättre du är än jag!"

"Säg icke så!" bad Clara; "det är ej så; ty du kan göra honom lycklig. Jag kan det

ej. Jag har aldrig haft anspråk aldrig förmåtenhet att tro jag känner min ringhet alltför väl. Jag har blott önskat att kunna tjena honom, tjena dig, — tjena er båda! Men låt oss ej mer tala om mig! Låt oss tala om dig, om honom, — jag vet att ni ha nu blott ett gemensamt intresse.”

De unga vännernas samtal blef här hastigt afbrutet. Friherrinnan H. kom in, och hennes misslynta utseende, hennes hastiga rörelser vittnade om hennes bemödandens mindre lyckliga framgång. Nina dröjde ännu en stund, men friherrinnan H. var kall emot henne och samtalet blef så tyunget, att Nina måste, ehuru motvilligt och med nedtryckt sinne, aflägsna sig. Clara gick då till fönstret för att dölja sin upprörda sinnesstämning, men friherrinnan H. följde henne sakta, tog med sina händer om hennes hufvud, vände ansigtet till sig och frågade, i det hon såg på henne med trofast och forskande blick:

”Clara, hvad felas dig? Du är ej lik dig se'n den der eviga snön! Och du döljer dig

för mig! Det är ej rätt, det är ej godt Clara!"

Clara kunde ej motstå denna blick och denna ton. Hon öppnade för sin vän hela sin själ.

Den stilla natten såg den mest sköna och undergifna själ, kämpande med den fysiska kraftens svaghet; ett fromt försakande hjerta och en kropp skakad af konvulsioner. Den såg äfven hvad vänskapen har mest skönt och stärkande, och slutligen — de goda andars seger.

Dagen derefter stodo friherrinnan H. och hennes man resfärdiga. De förkunnade att angelägna ärender fordrade deras närvaro vid Paradis, och re'n på förmiddagen afreste de med Clara. Kort förut satte sig friherrinnan H. ned för att skrifva ett bref till Hervey. Men efter de första raderna stannade hon och sade: "Skall jag lära denna man tio Guds bud? Bedrar jag mig ej mycket, så känner han dem bättre än jag!" Hon refsönder brefvet. Hon tänkte ånyo, och började en biljet till grefvinnan — men afbröt sig, sägande: — "spion och angifvare! Jag

skall ej *nu* börja med den rollen!" Hon ref sönder biljetten. Hon företog en epistel till Nina. Hon afbröt äfven den, ref sönder hvad hon börjat och sade till Clara: "Clara, jag har lust i dag att bannas på alla människor men det duger ej *nu*, hvarken för mig eller för ändamålet. Skrif du hvad ditt änglasinne inger dig till Nina, — och låt oss snart komma hädan! så blir det bäst." Hon kysste Clara och gick ut.

Clara, som efter nattens skakningar kände sig för svag till ett muntligt meddelande med Nina, skref till henne följande ord:

"Jag ville tjena honom, tjena dig; det är min innerligaste önskan. Ni äro skapade för hvarandra; ni skola göra hvarann oändligen lyckliga. Kan jag göra något — tjena er med något; o! så säg det, säg det! Skrif till mig, goda Nina, säg mig allt om dig, om honom, — säg mig hur du älskar honom; säg mycket derom. Säg mig era planer för framtiden. Fröken Edla!... grefve Ludvig!... skall jag komma till dig vid den tid du väntar dem åter? Säg blott ett ord."

”Var ej orolig för mig, älskvärda Nina. *Jag har frid*, och jag har en vän, som är Guds bästa gåfva till mig hans svaga barn. O, huru god är ej han! Fullt lycklig skall jag först bli, då jag är fullt trygg för din och för Heryceys sällhet. Då du skrifver till mig, tala ej med mig om *mig*; — uppfyll denna bön! Jag har nu mer än någonsin behof att glömma bort mitt sjelf. Ack! det gör så godt! Men tala om dig, om hela ditt lif, om allt som rör honom och dig. Jag längtar der-efter. Jag skiljer er ej mera i min tanke. Jag ber för er båda:

”Stilla saligheter brede
sina vingar öfver er!”

Nina till Clara.

”Har du ägt en syster, Clara? En syster lika dig i år; med hvilken du från din födelse delat allt, — modersbröstat, vaggan, lekar, smekningar, läror; — och har hon blifvit dig

tidigt frånryckt, och har ödslighet sedan lagt sig öfver ditt lif och ditt hjerta? o! då vet du äfven min barndoms sällhet och smärta.”

”Jag kan ej tänka mig ett skönare lif, än det af två systrar som hand i hand gå fram igenom lifvet; som tillsammans vakna för dess njutningar, som dela känslor, dela tankar; som gråta vid samma smärta, glädjas af samma högtid, det må nu vara en midsommarfest eller en helig nattvard. De stå tillsammans i lifvet lika två unga träd, och hvar ny vår, hvart nytt löf flätar fastare tillsammans deras grenar. De lyckliga! Huru innerligt bekanta måste de ej bli! Huru väl måste de förstå hvarann och kunna skåda i hvarann som uti klara speglar! Kan lifvet någonsin bli mörkt och tomt för en af dem? Om den ena lider så har ju den andra nyckeln till hennes hjerta; — hon kan gå in i sorgkammaren der, — hon känner hvar vrå, och kan upplåta det stängda rummet för dagens stråle.”

”Äfven jag hade en syster, — en tvillingsyster — en liten älskad vän. Lif och lekar

delade vi. Vi hade blott ett hjerta, en tanke, en vilja. I sju år hade vi varit lyckliga tillsammans; då bleknade hon bort, och dog ifrån mig. Det var min första sorg; — dock såsom sorg kändes det ej. Det var ett döfvande slag. Jag tyckte att halfva mitt lif togs bort, — och jag trånade och tärdes; — slutligen följde jag henne — ja! jag dog, — dog till egen känsla, dog efter hvad som syntes för alla andra; — hvad, — hvem, — som uppehöll mig på den hemlighetfulla gränsen och befallte mig återvända och fullbor-da, — vet ej jag; — o min Gud, du allena vet det! jag syntes död; — man lade mig i min lilla likkista. Den heta tiden nalkades, och jag flyttades ut i ett mörkt och kyligt rum.”

”Clara hör! hvad jag ännu i dag ej utan rysningar kan berätta!”

”Jag låg i min likkista, och allt var mörkt och tomt och tyst omkring mig; och jag sof djupt, djupt, — som de döda sofva. På en gång kände jag en frost, ett qual; det var lifvet! Mina ögonlock voro tunga; med möda lyfte jag dem upp — och såg blott

natten. Jag hade alltid varit mörkrädd, och äfven nu skrämde mig mörkret till mera sansning. Mina små händer kände omkring sig. De kände silfverbeslagen på kistan. Jag hade sett sådana på min lilla systers likkista. Jag lyssnade; allt var tyst; — då trodde jag att jag bodde i grafven. Förmåga att ropa eller tala saknade jag alldeles. Jag hörde råttan gnaga vid kistans fot; — något kröp öfver mitt ansigte; — jag tänkte på maskarne som skulle förtära mig. Ack! ehuru liten jag var och ehuru svag, — så kände jag dock i denna stund en fasa och ett qval, som inga år och ingen salighet kunna utplåna ur mitt minne. Jag trodde mig skola fortlevva så i grafven, bland mörkret och kölden och men länge kände jag ej detta qval, — jag domnade, jag somnade åter.

"Clara, o hör! hvad jag aldrig utan en underlig glädje och smärta kan ihågkomma!"

"Jag förnam lätt sken, det blef starkare och starkare; jag hörde en rörelse — den kom närmare mig; jag kände en värme, — den blef allt innerligare, den lät mitt hjerta slå.

Heta tårar föllo på mitt ansigte, ack! de kallade mig till lifvet åter. Jag vaknade, jag slog upp mina ögon. De mötte Edlas som gräto öfver mig. Jag låg vid Edlas bröst, — der hemtade *mitt*, värme och lif.”

”Dagen efter denna natt var utsatt till min begrafningsdag; — Edla hade om natten velat göra ännu ett afskedsbesök till den lilla bortgångna system; — i Edlas armar fördes jag från dödsbädden, och till hennes rum som jag ej lemnade mera.”

”Af tiden näst efter denna händelse vet jag ej mycket. Man har sagt mig att jag i nära två års tid, låg vissnad och matt på min bädd, och mera tynade än lefde. Jag hade sett min lilla systers likkista, och jag hade hört min gråtande far säga: ’Herren gaf och Herren tog; välsignadt vare Herrans namn!’ Jag hade sjelf sett döden nära och känt dess rysningar, dess fasa. Denna syn, detta intryck och dessa ord sväfvade beständigt för min själ. Fåfängt sökte man att bibringa mig gladare känslor; fåfängt försökte man att genom en liten leksyster, återgifva mig min

Mina. Jag kunde ej fördraga minsta buller, minsta oro omkring mig, och den lilla främlingen var mig blott en plåga och måste aflägsnas. En slags dödsfrost hade betagit mitt lif, och under det jag låg i min långa dvala minns jag tydligt blott ett enda fortfarande intryck af lifvet. Jag förekom mig sjelf såsom en skugga, såsom en dröm; — jag kunde ej fatta mig såsom något verkligt, och föremålen omkring mig hade för mig föga mer verklighet. Allt var så dimmigt, så dunkelt, så lifflöst! Jag tyckte att allt flöt bort som en sakta ström, — och jag låg i min likkista och flöt med, — allt mot ett gränsöst haf uti hvilket allt förlorade sig. Detta 'Herren gaf, och Herren tog,' hade för mig blott en dunkel och dyster mening, — och tidigt anades skaparen af mig som ett oändligt djup ur hvilket allt utgick och i hvilket allt återvände; men detta icke i kristna lärans mening. Öfver min barndom sväfvade samma syn som öfver meniskoslägtets vagga, — den af blind, allt frambringande, allt förtärande makt."

”Men Edla satt bredvid min sjukbädd. Jag hörde dagligen hennes säkra, milda röst, såg hennes lugna blick, hennes stilla väsen, hennes ordnande verksamhet; jag njöt hennes vård, hennes stärkande närvaro. Småningom kände jag verkan häraf; mina ögon, mina tankar fäste sig vid henne; jag började likasom lefva genom henne; en droppa af hennes kraft flöt sakta genom mina ådror; jag vaknade, jag reste mig till själ och kropp. Jag hade varit ett bortklemadt och sjelfvilligt barn. Edla lärde mig att lyda, — och jag vände mig snart ej mera bort från läkemedlen och födan som hennes hand bjöd mig. Edla var aldrig sträng mot mig i ord eller handling, men hon har öfvat en förunderlig makt öfver mig. Det har aldrig fallit mig in, att man kunde annat än lyda hennes vilja. De första yttringarne af mitt nyväckta lif voro en omåttlig känslfullhet. Minsta sinneströrelse, minsta glädje, minsta sorg, aflockade mig floder af tårar; — ja, de strömmade ofta utan all anledning. Mitt lif hade, tror jag, kunnat upplösa sig i tårar, — men

hvar gång jag började gråta, gick Edla ifrån mig och ur rummet. Inga rop, inga böner kunde återhålla henne, och detta straffande aflägsnande kunde jag ej bära. För att behålla Edla nära mig, qväfde jag mina tårar och de konvulsiviska skakningar, som dessa bemödanden ofta förorsakade i hela min lilla kropp."

"Det vecka, varma af mitt hjerta yttrade sig i ett stort behof af att smeka. Jag närmade mina läppar till Edlas, — jag kunde ha tillbragt hela timmar, blott med att kyssa hennes hand; men hon tillät det ej, — hon kysste mig aldrig. Ack, hvarföre gjorde hon det ej?! Det var så bittert för det barnsliga hjertat att se sin ömhet förskjuten! Jag kan ej beskrifva huru Edla verkat på mig. Hon var min lag, min tro, min försyn, mitt allt. Jag lefde blott genom henne, — jag ville lefva blott för henne. O! hade Edla tillåtit det, — hade hon tillåtit mig att älska henne, — hade hon behöft min ömhet, — jag skulle ha varit lycklig! Edla har varit en mor för mig, — och ändå vet jag ej om hon älskar mig;

ja, jag nästan tyfflar derpå. Ack! jordens älskvärda svagheter äro ej för Edla; — en *menniska* är litet för henne; blott dygden, blott det odödliga älskar hon; — hennes stora själ omfattar världen, omsluter menskligheten.”

”Med vaknad kraft, och hungrig på ömhet låg jag på min bädd; — då tillbjöd mig Edla ett annat bröd, — och jag grep begärligt derefter; — jag kände tomhet, jag ville fyllnad. Edla blef min lärare, hon gaf mig kunskap, och jag sög hennes ord och följde hennes vinkar. Så lefde jag åren fram vid hennes sida. Lära, lära, var min enda bön; — min bästa lön var Edlas tillfredsställelse. Denna sysselsättning, umgänget med Edla, hennes samtal, rörelse i fria luften, allt detta stärkte mig småningom till själ och kropp. Glädje af hvad jag lärde hade jag ej; det var mig alltid såsom förstode jag ej meningen af orden och tingen, och aldrig kände jag den njutning, för ungdomen så egen — njutningen af att lefva. Ibland genomfor mig en underlig

derlig känsla, liknande en blix; — det var en bäfvande aning om lif och glädje, om att jag äfven en gång kunde fatta verlden på ett annat sätt och förstå tillvarelsens sällhet. Men det var ögonblick; se'n var allt skumt åter och dimmigt. Det hände mig ofta att med förvåning betrakta min hand, min fot, eller mitt ansigte i spegeln, och fråga om detta verkligen tillhörde mig, om det verkligen var *jag*? Aek! mitt hjerta förstod jag ändå mindre. Ofta lade jag handen på mitt bröst undrande hvad som så oroligt rörde sig derinne. Ibland fattade mig ett outsägligt vemod, och med detsamma en längtan till min lilla bortgångna syster, som är omöjlig att beskrifva. Gerna hade jag velat gå till henne, blott icke genom döden. Min underliga bekantskap med den mörka ängeln hade gifvit mig en skräck för döden och grafven, som ännu räcker, — o men nu, nu vet jag hur den kan förgå! — Detta vemod var åtföljdt af ängsliga aningar öfver mitt kommande lif, samt en matthet och likgiltig-

het som spred sig öfver allting omkring mig. Mitt tillstånd oroade Edla, och hon hörde aldrig gerna hvad jag yttrade om mina ängsliga aningar, om mina tysta qual; — hon tycktes missakta dessa foster af en svag själ, af en sjuk fantasi. Det gaf mig kraft att undertrycka dem, d. v. s. att *dölja* dem; ty fri ifrån dem blef jag aldrig; — och ännu Clara! ännu, då så mycket är förändradt inom mig, och ett nytt lif har öppnat sig för min själ, — ännu återkomma dessa känslor, dessa aningar, stundom så mäktiga; — då förekommer det mig att jag här blott lefver ett skenlif, och en hemlig röst säger mig att jag aldrig här skall bli lycklig, och att mitt lif ej blir långt på jorden. Dock dröja nu dessa aningar allt kortare i min själ. Herveys ljusa blick har makt att förjaga alla natt-tankar.”

”Religionsläran verkade välgörande på mig, den upplyfte min själ, och den gaf mig ett föremål att älska, — *Gud*. O Clara! är jag värdig att säga så? — kunde jag älska, kunde jag förstå den allfullkomlige? Jag kunde det ej. Min känsla var en suck upp mot ho-

nom; ej mer: dock var äfven det godt. Genom Edla såg jag upp till honom. Genom Edla lärde jag att beundra dygden, att afsky lasten och svagheten, — allt ännu blott genom henne. Grefve Ludvig verkade ej godt på mig; han lät dygden synas hård, i honom lärde jag nästan att frukta den. Genom Edla hade jag lärt att beundra, att vörda den; — Hervey allena har lärt mig att älska den. Jag beundrade Edla, — hvem skulle det ej som på nära håll såg hennes stilla, oafbrutna verksamhet, hennes sjelfförsakelse, de välgerningar hon i tysthet öfvade och den sorgfällighet med hvilken hon dolde allt som hade kunnat förskaffa henne pris af sina likar? Edlas inre var en *sträng* helgedom.”

”Jag var nitton år då min far gifte sig med grefvinnan M. Vårt stilla hem, der jag länge sett Edla verka till ordning och trefnad, blef såsom med ett trollslag förändradt.”

”En viss svaghet, som följde på mitt sjukliga tillstånd, hade under många år gjort det omöjligt för mig att fördraga sällskaps-lifvet. Sorlet af röster, mängden af folk, ljusen, rö-

relsen, förorsakade mig ett smärtsamt qual, och ofta häftig hufvudvärk. Jag fann mig bäst ensam med Edla. Småningom försvann dock denna svaghet allt mera; och jag var nästan fri derifrån vid tiden af min fars andra giftermål. Ack! på detta följde ej blott yttre förändringar, men äfven inre, som djupt smärtade mig. Man tillät mig ej mer att mycket vara med Edla; och jag tyckte att Edla kallnade för mig. Hon yttrade dock aldrig en önskan att det skulle vara annorlunda, och egnade sig med ifver till de allvarliga sysselsättningar, som jag visste voro henne kära. Kanske var Edla ej missnöjd med mitt aflägsnande; hon vann derigenom mera tid för sig sjelf; — ack jag vet ej, — men i dessa sysselsättningar tycktes hon glömma mig. Det gjorde mig ondt, men jag vågade ej klaga. Äfven kan jag ej neka, att det nya lif, jag förde, smickrade och roade mig, och jag sökte att der glömma Edlas förbehållsamhet och köld. Någon tid efter min fars giftermål, lemnade oss Edla. Hvarföre gjorde hon det? Hvarföre lemnade hon mig så ung och

så oerfaren, allena i en förförisk verld? Kan-
ske ville Edla pröfva mig! Ack, hon trodde
mig starkare än jag var. Med henne var min
styrka borta. Jag blef nu i min styfmors
sällskap och öfverlemnad till hennes ledning.
Du vet det, Clara, du har sjelf en tid erfa-
rit allt det tjusande som kan ligga i hennes
väsen och hennes ömhet. Hon visade mig
stör och liflig ömhet; och icke blott hon,
men alla, som omgäfvade henne, egnade mig
en slags dyrkan. Det var mig ljuft att se
mig älskad, att höra mig prisas; — jag blef
ett ögonblick liksom berusad af denna nya
njutning. Mina dagar egnades till fåfänga nö-
jen och en lättjefull njutning.”

”Prakt och elegans rådde i min styfmors
hem. Hennes sällskapskrets bestod af konst-
närer, konst-älskare, af allt hvad hufvudsta-
den ägde mest behagligt och lysande; skön-
het, qvickhet, talanger fann sin samlings-
punkt der. Jag såg mig vara medelpunkten
i denna förtjusande krets; jag såg mig före-
målet för allas blickar, allas beröm. Jag lät
mig föras af floden och njöt. Jag kan ej sä-

ga, att jag kände mitt lif verkligare än förr; men min dröm var nu så behaglig. Jag lemnade mig till det lättjefulla lif, min mor af ömhet skapade åt mig; jag läste en mängd af de nyare romanerna. De tjuste mig, men uppkallade oklara och vilda fantasier. Menniskorna, som jag såg omkring mig, hjälpte ännu mer till att förvirra min alltför svaga själ. Då jag betraktade dem, kände jag ej igen de karakteriserande dragen af dygd och last; allt syntes mig oredigt, sammanblandadt. Hvad var verkligt, hvad var sant och beståndande? Om jag hade sett en satan, och han hade frestat mig, då hade jag haft kraft att säga: 'vik ifrån mig!' Men jag såg blott omkring mig menniskor, goda, älskvärda, behagliga; — väl alla felfulla, — ja, jag visste att många bland dem lefde högst oordentligt; — men de erkände sjelfva sina fel, — och dessa hindrade dem ej, att vara goda, att förtjusas af det sköna, att göra vackra gerningar, att vara älskvärda och älskade. Sjelfva fördrogo de utan tadel andras fel. Man hade då ej rätt att mot dem vara strän-

gare. Öfver hufvud rådde i denna krets en slags behaglig, till utseendet harmlös, lätt-sinnighet; en mildhet i omdömen öfver alla menniskor och allt menskligt felande. Skil-jemärkena emellan godt och ondt blefvo mig allt otydligare.”

”Edla hade visat mig det onda och goda i utsagda gestalter; hon hade lärt mig känna de båda polerna af lifvet. De otaliga graderna deremellan, hade hon ej lärt — kunde ej lära mig känna: det kan blott lifvet sjelf, och umgänget med menniskorna. Dag och natt hade jag hittills betraktat, ej skymningarne; jag hade sett en tafla utan mellanteinter. Och nu var jag fången i dessa, och i detta orediga spel af skuggor och dagar förlorade jag min väg.”

”Och hvilka läror hörde jag ej dagligen yttras omkring mig. De voro de af en allmän tolererande slapphet och ett allmänt tvifvel. Jag hörde sättas i fråga allt, hvad jag hade lärt anse heligt. Ord af förlöjligande flögo som pilar hit och dit. Det var ingen bestämdt förnekande ande; nej! snarare ett le-

kande erkännande, ett suckande tvifvel, en lätt ironi, ofta äfven en flyktig hyllning, — och så lefde hvar och en åter för ögonblicket, för sitt nöje, sin lust, eller sin egennytta. En stor fasa bar man inom denna krets, för hvad man kallade *svärmare*, eller människor, som göra upp systemer af idealisk förträfflighet, omöjliga att följa. Jag hörde Edla hviskande nämnas såsom en af dessa *enthusiaster*, som lefva i fantasiens verld och ej duga för det verkliga lifvet.”

”*Det verkliga lifvet,*” hvad var det då?” så frågade jag mig, Skulle ej verkligheten vara annat, än denna underliga blandning af svaghet och godhet, af dygder och fel, af nöje och sorg, af alla meningar, alla möjligheter, alla förirrelser, som jag såg omkring mig. Var ingenting visst, ingenting förträffligt i lifvet? Var allt blott händelsevis, blott jmförelsevis godt? Man sade mig det. Man upprepade till öfvermått, att hvar och en tid hade sitt goda, sitt onda; så äfven hvar människa; att detta berodde af natur och tillfälligheter; — att Gud ej dömde någon

derföre; att ej något helvete fanns m. m.; ord och begrepp lika halfva, lika oklara, som min egen själ. Dessa meningar och dessa menniskor gjorde på mig ett underligt, förvirrande intryck. Jag uppfattade likväl ej detta intryck, då, klart som nu. Jag förmodade ej reda det; och min medfödda lättja gjorde att jag skydde att anstränga min tanke deröfver. Jag vände min blick från de svåra frågorna och sjönk djupare in i mitt lif. Ett visst begär till njutning, till en fullhet af tillvarelsen af hvad slag som helst, intog allt starkare min själ. Jag var likasom på Calypsos ö, och tjustes och försvagades utan att sjelf veta huru. Edla skref ofta, alltid ömt, klokt, varnande. Men en förbländning låg öfver mina ögon, och Edlas ord gjorde ej deras vanliga verkan."

"Huru kom det sig, Clara, att jag under denna tid ej närmades till dig? Jag minnes dock så klart det milda intrycket af ditt lugna, helgonlika väsen, och huru du satt der stilla, sluten inom dig sjelf, liknöjd för det vilda och veka lifvet omkring dig. Men

det var då så många emellån oss, — och jag förtjenade ej din vänskap.”

”Jag såg dagligen grefve Ludvig. Jag visste att han önskade en förening med mig, jag visste att denna förening var Edlas högsta önskan. Ack, för hennes skull hade jag velat kunna älska honom! Men hans närhet ingaf mig ett tvång, en hjertats frost. Ett bittert förakt för människorna — ja, äfven för deras dygder, röjde sig ofta i hans ord. Man visade honom allmänt en utmärkt aktning; älskad tycktes han ej vara. Jag såg mången buga sig djupt för honom; — jag såg aldrig någon öppet och hjertligt räcka honom sin hand. Han syntes mig hög och kall, lik en snötäckt Alp; jag frös i hans närhet. Jag visste mycket godt om honom, — jag kände Edlas innerliga vänskap för honom, och därför förebrådde jag mig de känslor jag mot min vilja hyste.”

”Clara! jag kommer nu till en tid, på hvilken jag ej kan tänka utan blygd och smärta. Låt mig skona oss båda med att blott hastigt vjdröra den. Du vet det mesta. Du vet den

slags makt, som en ovärdig fick öfver min försvagade själ, — men du vet ej, huru nära till förnedringen min straffbara oförsigtighet förde mig. Jag älskade honom ej, min vilja var ren, — och likväl lät jag honom tjusa min själ och mina sinnen med hans orena kärlek, med hans toner! Jag har bittert begråtit denna stund af mitt lif, då jag var så ovärdig Hervey, så ovärdig Edla.”

”Edla återkom. Grufliga, välsignade stund! Gruflig, ty djupt var jag sjunken, — välsignad, — ty hon frälste mig! — Men o! huru var det mig sedan, då jag såg den rena, höga Edla missakta mig, då jag såg henne gråta öfver mig, och kunde ej upplyfta mitt öga till henne och säga: ’jag är oskyldig!’ Nej det kunde jag ej. Men ödmjuka mig, erkänna, ångra; det kunde jag, det gjorde jag. Det var min frälsning att jag ännu kunde förakta min svaghet och erkänna det goda, det rena, hvarifrån jag fallen var. Med Edla återkom mitt bättre sjelf, med henne min renare kärlek, min beundran för den förträff-

lighet, som hon hade lärt mig känna. Hon syntes mig bättre och ädlare än någonsin. Öfver hennes stilla väsen hade dygden kastat sin gloria. Ack! den spridde äfven öfver mig fallna, sin renande glans, och jag längtade upp till Edlas klara himmel. Jag kände det djupa behovet af att låta mig ledas af henne, att i allt underkasta mig hennes vilja, hennes beslut öfver mig. Edlas makt öfver mig blef mera uteslutande än någonsin. Hade hon förblifvit nära mig, hade jag fått lefva nära henne och under hennes inflytande, då kanske hade inga nya skakningar träffat min själ; den hade ordnat sig vid hennes kraft, och jag hade vunnit, om icke sällhet, åtminstone lugn. Men en högre makt beslöt annorlunda. Du känner grefve Ludvigs ädla uppförande vid Ramlösa, och huru han begärde min hand, i den stund då mitt rykte blef — och med rätt — ett rof för tvetydigt tal. Du vet äfven hvad som följde, — mitt samtycke, min fars sjukdom, och uppskofvet med vår förlofning. Edla reste; ödslighet fattade åter mitt lif;

men för Edlas skull, af pligtkänsla, af begär att återvinna min egen aktning, slöt jag mig vänligt till grefve Ludvig, och var undergifven mitt öde. Men äfven han lemnade mig. Jag kände glädje deröfver. Ack jag kände då att jag aldrig skulle älska honom. Och denna känsla gjorde mig olycklig.”

”Jag följde min mor till denna trakt, der hon beslutit att tillbringa ett år. Jag var nöjd deråt. Jag ville försöka att i ensligheten samla mig, och vinna, om möjligt, mera klarhet, mera lugn.”

”Lugn och klarhet vann jag ej. En djup ofrid grodde i mitt bröst. Med Edla var min styrka borta. Spännkraften, som hon framkallat, ville åter förslappas i min själ. Jag kallade upp de fordna älskade bilder, — men min själs spegel hade blifvit grumlad, — den återgaf intet med klarhet. O, det är svårt att rena det en gång befläckade! Jag kände en slags trötthet vid mig sjelf; jag tyckte mig så utan allt eget värde. Jag hade förlorat intresset vid mitt lif. Om jag doge i morgon — hvem skulle bli fattigare deraf? Jag var

så ringa, och jag kände mig utan framtid. Det låg liksom ett dök öfver mig och min värld.”

”Det dystra i årstiden och i naturen omkring mig förökade ännu denna sinnesstämning. De mörka, oändliga barrskogarna, klipporna, det brusande hafvet, nordanvinden som jemt hven deröfver, de korta mulna dagarna, — mörkret, kölden! — mitt bröst bekländes, min helsa led. Edla älskade det stora och kraftfulla i lifvet och i naturen. Vid en vidsträckt utsigt, vid anblicken af hafvet, under det öppna stjernhvalfvet, hade jag ofta sett hennes blick liksom vidga sig och stråla af nöje. Hon älskade äfven naturens vilda scener, åskorna, stormen, ja, ty de lyfte hennes starka vingar. Huru olika kände jag ej! Allt stort, starkt och gränslöst var ett slags qval för mig. Hafvet med dess oroliga vågor, som förlorade sig i oändlighet, var mig likt en afgrund; öga och känsla funno ingen hvila. Jag längtade efter en strand; — min lefnadsjulle var gjord att följa dess lugna bugter åt. Jag behöfde känna lifvet innerligt, varm, ömt,

inskränkt, men skönt. Aek! sol, lugn, blom-
mor, fogelsång, ett stilla hem och kärlek der-
inom; det var min värld! Jag var en dim-
mornas dotter allt ifrån min barndom. Blott
under ett fortsatt och mildt solsken kunde
jag återfå lif.”

”En kall Novemberdag for jag med min mor
till kyrkan. Rimfrost betäckte marken och
träden; en tjock dimma låg öfver hela nej-
den. Snabbt rasslade vagnen fram derigenom,
och träd och berg och kojor flöto vålnadslikt
förbi. Starkare än någonsin betog mig i det-
ta ögonblick den känsla som hvilat i djupet
af mitt hela lif.”

”Hur allt far” — tänkte jag — ”hur allt
flyter bort, som en ström, som en skugga! . . .
Dagarna, åren, händelserna, tingen, alla kän-
slor, alla tankar, fara och flyta som töcken;
lifvet är den stora drömmen som bär allt.
Också den far, som en susande vind, som en
våg, och människorna alla, stora och små,
goda och onda, de följa; — de stiga, de sjun-
ka med dess svallande bölja, — de födas ur
dimmor och försvinna i dimmor. Hvem kän-

ner sig sjelf? hvem den andra? Vi gå förbi hvarann, förbi; — ack det är så kallt! Hvem kan tro på sitt, hvem på en annans hjerta? Hvem kan tro på lifvet, hvem kan säga om sitt tillkommande: 'det skal bli så!?' Vi se genom töcken, vi gå fram genom töcken, ... hur det flyter, — hur det far! och är så kyligt och dunkelt men sofva är godt; — jag vill sofva!"

"En oändlig, obeskriflig likgiltighet för lifvet, hade fattat mig. Orden morgon, glädje, lif, vän, *Gud*, vore för mig icke till. Jag tyckte att all önskan, all känsla slocknade i min själ, och att jag skulle bortsväfva som en dimma, och förlora mig som en ånga i rymden. En stor mattighet betog mig. Jag lutade mitt hufvud i vagnshörnet. Allt hvimlade för mina sinnen; allt förlorade sig uti ett djupt, mörkt töcken, — men en slags frid var i min själ, och min tunga sökte att uttala orden: 'Herren gaf och Herren tog, välsignadt vare Herrans namn.'"

"Min mors omsorger återkallade mig till medvetande. Jag hade svimmat. Luften som kall

och skarp strömmade in genom de nedsläppta vagnsfönstren, gaf mig min sansning igen. Orolig öfver mig, ville min mor återvända hem, men jag förmådde henne att afstå derifrån. Vi voro helt nära kyrkan. Med döfvade sinnen gick jag ur vagnen och steg in i vår bänk. Den var några steg ifrån predikstolen och midt emot altaret. Altartaflan föreställde uppståndelsen; änglar lyftade stenen från grafven ur hvilken Frälsaren strålande steg; morgonrodnaden färgade horisonten och sken på Golgatha. Jag såg på den vackra målningen utan att begripa den. Mitt sinne var dödt; solen, som bröt genom dimman, sken nu in genom kyrkfönstren och lyste upp uppståndelse-scenen såsom hade den velat säga: 'Skåda!' En stråle hvilade äfven öfver mig. Jag kände den ej. Man sjöng psalmerna; jag sjöng med utan att tänka derpå. En obeskriflig tyngd låg öfver mig. Men då Syndabekännelsen lästes, genomträngde mig en djup känsla af min svaghet, af mitt intet. Jag sjönk med tårar ned på mina knän. Jag bad ej — ej med ord åtminstone, — men hela min själ,

hela mitt tillstånd i denna stund, var ej annat än ett: 'Herre, förbarma dig öfver mig!'"

"Det blef en tystnad. Ett sakta sus gick öfver träden på kyrkogården och hördes in i kyrkan. Jag tyckte att denna fläckt gick öfver min själ. Jag upplyfte mina ögon. Eduard Hervey stod på predikstolen med allvarlig och strålande blick. Ifrån den stund han började att tala, hängde min själ vid hans läppar. Jag lyssnade, jag förstod, såsom jag aldrig ännu hade lyssnat och förstått."

"Han talade om det lif som är urgrunden af allt, i hvilket alla varelser återfinna hvarandra i glädje; om det lif som förklarar världen och hvar enda människas lif och sträfvan; om det lif utan hvilket allt är mörkt och söndradt; om det lif som förenar och upplyser allt; — om *kärleken*. Han visade den såsom det första och sista, bildande i hvart frö, doftande i hvar blomma, skönheten och sanningen af allt. Med en eldblick såg han ner uti människohjertat, och talade till hvar och en, och till alla. Han straffade lika slappheten som allt tål och hårdheten som allt för-

dömer. Alla kallade han till rening, till klarhet, till inre helgelse; till den kraft som odlar godheten, till den godhet som helgar kraften; alla till att inom eget bröst sluta försoning med himmelen; då skulle människorna snart lefva i ett heligt samhälle, i en förklarad verld."

"'Tron icke' — sade han — 'tron icke mina vänner att jorden är en jämmerdal. Tron ej att denna verld är ett hem för blott pröfningar och qual. Gud vill ej att så skall vara. Har icke den oändliga kärleken sjelf vigt den in till en boning åt sig och der-uppdagat sitt rikes hemlighet, sitt väsens fullhet? "Älskom oss inbördes såsom han har älskat oss," och vi skola förstå denna hemlighet, denna fullhet. Älskom Gud, älskom oss inbördes, och vi skola se huru lifvet ljusnar, huru mödorna bli lätta, huru ljust det blir att lefva; sorger och sjukdom och död skola sväfvä blott som moln öfver vår himmel, och vi skola ej kunna vara olyckliga på jorden. Låt hvar och en fråga sig hvad som vållat hans bittraste lidanden, och han skall finna det i

bristen af kärlek hos sig sjelf eller hos andra. I kärleklöshetens mark gro afund, harm, hat, hämd, — alla lifvets bittraste giftvexter; — der börjar helvetet. Men helga ditt sträf-vande i kärleken, erkänn kärleksfullt hvar och en annans. Det är ingen kraft som ej är god i sig; intet pund som ej kan gifva glädje och gagn. Omfatta hvart och ett med delta-gande, gif heder åt allt godt. Våldför intet rent mennisko-anlag. Lät hvart och ett ut-veckla sig i kärleken. Lifvet har rum för alla, och behöfver alla. Och då mina vän-ner skall småningom glädje och frid råda i de dödligas hyddor. Så ville det Gud. Kär-lekens Gud är äfven glädjens Gud, ty kärlek är glädje, är oändlig salighet.”

”Jag upprepar det: älskom oss inbördes så-som Gud hafver älskat oss, och det skall bli glädje på jorden, och vän skall sluta sig till vän, och ingen skall stå ensam i lifvet, och lifvet skall bli godt för oss alla; den sköna och skördrika jorden skall bättre njutas; ty alla naturens verk förklaras i det rena ögat, i det älskande och lyckliga hjertat. Så lät

oss lefva, så lät oss vandra med hvarandra, genom jordens dag; och när dess afton kommer, lät oss välsigna de fält der vi lekt såsom odödlighetens barn; vi ha slutat våra timmar der, och i det vi hörsamma rösten som kallar oss bort, skola vi säga? o, Fader! gifvare af allt godt och af all glädje, mäktige kärleksfulle Gud! jag prisar dig för den sällhet jag njutit på jorden. Du kallar mig derifrån. Jag kommer glad min Fader. Jag vet att din kärlek är evig såsom du, och de gåfvor som äro af dig, min oskyldiga glädje, min vän, min verkningskrets har du förvarat åt mig i det skönare hem, der jag skall lära att ännu bättre känna och älska *dig!*”

”Svagt — jag vet det — har jag här återgifvit de sköna orden, såsom de stå qvar i mitt minne. Men hvilken beskrifning kunde återgifva röstens, blickens makt, det genomträngda hjertats uttryck som i hvart ord lade en lefvande ande.”

”Ack! denna kärleks- och glädje-lära, så uttalad af Herveys läppar, af en själ hvars innersta väsen den var, fattade min i dess in-

nersta djup. Ett underbart ljus genomträngde mitt hjerta; en ännu aldrig känd glädje sväfvade öfver min själ; och i denna, hvilken frid, hvilket lif, hvilken onämnbar salighet! Så dagas en gång det eviga lifvets morgon öfver jordens uppståndna barn. Jag böjde mitt hufvud i mina händer och lät mina tårar flöda. Aldrig hade de runnit af en så ljuslig smärta. Det var förhoppning om ett nytt lif, det var aning om en okänd sällhet, det var tillbedjande i mina tårar. Jag satt liksom förlorad i dessa känslor, till dess öfver mig uppsteg ett Hallelujah, så ljuft, så starkt, som om en ängels röst hade sjungit det. Hervey stod för altaret och prisade Gud. Himlen log blå och klar in genom de höga kyrkfönstren; änglarne på altartaflan tycktes le emot mig och hviska: "glädje! glädje!" Och jag uppstod glad med församlingen för att tacka och lofva. Hela min själ var ett Hallelujah! Då jag åter hade böjt mig ned, och hörde Herveys röst välsigna mig och alla, då kände jag mig i sanning välsignad, kän-

de att Herren hade upplyst sitt ansigte öfver mig.”

”Ifrån denna dag föregick en stor förändring inom mig. Hela världen liksom förvardlades inför min blick. Det var icke blott den djupa rörelse som ett ögonblick hade framkallat, det var Herveys närvaro, det var hans samtal, hans inflytande som verkade det. Lifvet klarnade, världen klarnade, min själ fick lif och ljus. Jag vaknade ur min långa dröm för att älska och tillbedja. Älska — ja! — jag älskade Hervey och genom honom Gud, naturen och lifvet. Men det var länge innan jag förstod att det var kärlek till honom som förskönade min verld, som uppklarnade mitt inre. Denna känsla uppgick såsom sjelfva lifvet inom mig. Jag önskade honom vara min bror och mig en medlem af hans hem, — af detta hem der jag såg honom så älskad, så tillbedd; detta hem der fromhet, kunskap och glädje gjorde lifvet så rikt, der hvar dag hade sin betydelse, sitt vänliga solsken, och morgon och afton som dess heliga väktare stodo lugna och bedjande. O! detta stilla,

enkla, heliga och så glada lif, det var hvad min själ behöfde; det var mitt väsens rätta hemluft!"

"Jag vill ej dröja vid beskrifningen af de vexlande känslor min själ genomgått till den stund då det blef mig klart att våra väsen utgjorde blott ett; att vi tillhörde hvarandra för evigt. Jag har darrat emellan djupaste förtviflan och högsta salighet, — nu är jag lugnare, — ty jag vet dock *ett* — och i detta är hvila, och klarhet och sällhet nog; — jag vet att han älskar mig, och att ingen skiljsmessa, ingen död, skall skilja våra hjertan åt. Edla skall afgöra mitt öde. Både Hervey och jag ha beslutat att innan hennes återkomst och utan hennes bifall, ej binda oss genom något löfte. Men ingen annan än Hervey skall kalla mig maka. Grefve Ludvig är mig intet mer, jag kan ej vara något för honom; han skulle i mig äga blott en halft lefvande varelse, blott en skugga af Nina. Hervey har framkallat mitt lif, honom tillhör det. Ack! jag känner att det är

mera

mera hans än mitt. O Clara! med honom och genom honom, skulle jag bli en varelse behaglig inför Gud och nyttig för mina medmänniskor. Jag skulle likt honom göra människornas hjertan glada; jag skulle sitta vid de sjukas plågebäddar; jag skulle lära små barnen att bli goda, att älska den eviga kärlek som omfattar dem och alla; arbetet skulle bli mig kärt, mödan lätt; sorger och nöd skulle jag kraftfullt bära; — allt för hans skuld, för ett bifallsord, för en blick af honom. Borta vore mitt dimmiga drömlika lif; jag skulle vinna *Menniskovärde*,”

”Hervey skall ej öfvergifva den medborgerliga väg han valt. Han har valt den af kärlek. Han älskar den. Att följa honom åt på denna väg, är den enda lott jag önskar, — ack! den bästa, den högsta. Ingen rang, ingen lott är högre än den att vara hans värdiga maka. Huru ljuft att vara ett bihang till hans lif! Huru gerna vill jag vara, blott lampan som lyser hans arbete, blott vinden som uppriskar hans panna! Hvad skall jag

kunna sakna vid Herveys sida? Han har kärlek och vishet nog för att lyckliggöra en hel värld! Hans hem, mitt hem, — omsörgerne der, de dagliga, de kära för honom och för dem han älskar, — huru ljufligt skola de ej fylla mina dagar! ve mig! om jag under ett sådant lif skulle kunna känna saknad; om icke hvar afton, hvar morgon som *han* välsignade skulle framkalla mitt hjertas varma tackoffer för rikedomen af min lott. Rullen då framåt livvets dagar och år! Ehvad pröfningar, ehvad sorger j kunnen bära, så fruktar jag dem ej! *Han* skall vara nära mig, älska mig och visa mig himlen. Står han vid min dödssäng och lyser mig med sin blick, då fruktar jag ingen mörk tanke. Jag skall se honom och den Gud som han ser. Han skall välsigna min graf — och jag fruktar ej mer dess dystra gömma; med honom är ljus och lif, med honom himlen! Evighet! oändlighet! för dina djup syndlar jag ej mer; mig bära hans vingar, mig skyddar hans bröst.”

”Ack stanna! Hvad har jag sagt? Hvart för-

de mig salighets-drömmen? Edla! Min höga, rena Edla, skall du väcka mig derur? Skall du göra ditt barn olyckligt? o nej, Edla! du kan det ej, du skall det ej! Clara! Edla känner ännu ej min kärlek! Jag har ej vågat skrifva derom. Edla har sett mig så svag, hon skulle ej nu förstå mig och mina känslor. Edla måste lära känna Hervey. Då skall hon älska honom. Deras själar äro gjorda att förstå hvarandra. Edla skall vilja vår sällhet. Skulle hon ej!.. Gode Gud! Min hand darrar, mitt öga blir skumt vid tanken att Edla ej skulle vilja. Clara! Jag har ibland ett behof af glädje och sällhet, ett begär att lefva lifvet så som jag vet mig kunna lefva det, som är obeskrifligt! Men vore blott fråga om att försaka detta, vore endast min egen sällhet i fråga, så tror jag att jag kunde undergifva mig, och säga med dig: 'hvad gör det om en meniska lider?' Men Hervey! Hervey! O huru jag tycker tusende röster ropa till mig detta älskade namn! Hervey älskar mig! Det är äfven *hans sällhet* som är i fråga. Mitt hjerta bäfvar vid tanken på en strid emot Edlas vil-

ja, men Eduard Hervey kan jag ej försaka! Allsmäktige Gud! led mig och böj Edlas hjerta till *den* som är lifvet för mig! Stunden nalkas snart törhända, då allt skall afgöras, — lif eller död för mig.. Men jag kan ej misströsta; ej nu, då jag ser Hervey; jag måste tro, måste hoppas på lifvet och och sällheten. Hvem skulle ej älska Eduard Hervey? Edla skall vilja min sällhet."

"Jag har uppfyllt din önskan, Clara. Jag har blott talat om honom, om mig; jag har ej talat med dig, om dig. Låt mig dock säga ett ord, — det kommer ur mitt hjertas innersta: Jag känner dig stå högt, mycket högt öfver mig, och det stärker min själ, det gör mig godt att tänka på dig. O Clara! goda hulda! Skulle jag pröfvas hårdt, skulle jag bli dömd att försaka all lifvets och tillvarelsens glädje, — då, — vill du då stödj mig? Vill du då komma till

Nina?"

Mera Bref.

”Det hvilar uti menskans hjerta
Ett undransvärdigt strängaspel:”

GEIJER.

Omkring samma tid som de två unga vän-
nerna brefvexlade, skref en vän af grefve
Ludvig, till honom ett bref, ur hvilket vi
vilje framdraga följande strof:

”Jag ville ej göra dig orolig. Men jag må-
ste gifva dig en varning. Sök att komma
hem så snart som möjligt. Din tillämnade
fästmö torde eljest gå förlorad för dig. En
viss Eduard Hervey, som förrän han gjorde ett
visst brott hette Eduard D., hotar att göra
dina anspråk stridiga. Jag kände igen honom
ehuru han är mycket förändrad; men du vet
att min blick är temmeligen säker. Dessutom
fick jag genom en händelse se på hans bröst
ett ärr, hvartill du visst äfven så väl som
jag erinrar dig uppkomsten. Nu är den-
ne Eduard D. kyrkoherde i församlingen der
grefvinnan G*** bor. Han lefver här —
obegripligt nog — såsom ett mysterium för

alla, och ingen känner hemligheten af hans förra lif. Han är allmänt älskad och har stort inflytande i orten. Man säger att han sökt vinna fröken Nina G...s hjerta, och — lycats! Som jag bor aflägsset ifrån grefvinnan G***, så har jag blott en gång haft tillfälle att se fröken Nina och den nämnda mannen tillsammans. Jag såg ingenting som kunde ge anledning till *vissa rykten*, men likväl nog för att ge dig rådet att påskynda din hemkomst. Ingen förtrolighet råder emellan dem, men något som mycket liknar — verklig kärlek. Fröken Nina är skön som kärleksgudinnan, och denna Eduard Hervey är verkligen en ovanligt interessant man.”

Vi veta nu nog om gnistan som föll i en redan färdig mina.

Edlas bref gånge, sedan någon tid, blott underrättelser om hennes fars aftagande krafter. ”Hans tillstånd är smärtofritt,” skref hon, ”hans lynne är mera mildt och godt än någonsin; men han mattas af dagligen, hans minne är oredigt, och hans medvetande af det närvarande oftast ytterst svagt. Jag har

hyrt en liten vacker villa nära staden. Min far kan der njuta den friska luften, och läkaren kan besöka honom alla dagar. Han njuter äfven Gudskelof! Hans lif är lugnt och vänligt. Han går i trädgården vid min arm, plockar oranger af träden, och gläder sig åt den sköna frukten; han röker sin pipa i trädens skugga och fägnar sig öfver luftens ljuflighet. Han är lycklig. Han nämner ofta Nina, tror henne gift med grefve Ludvig, och gläder sig deröfver."

"Man ger mig ej hopp om hans återställande. Men jag kan ej öfvergifva detta hopp. Detta gudomliga klimat har, på många sjuka och svaga som min far, småningom verkat återlifvande. Som Gud behagar! Att göra hans dagar ljufva — de må bli flere eller färre, — är min kära, dyra pligt."

Tanken på faderns sannolika bortgång spred en stilla sorgsenhet i Ninas själ. Men Herveys närvaro, hans lif, hans vård hindrade henne att öfverlemna sig till nedslående tankar; — mer än någonsin var han allt för henne — lag och evangelium.

Och emellertid var det sommar, och naturen var härlig, och skördarna mognade, och lifvet stod i blomma, — och våra älskande sågo hvarann alla dagar. Jag ser, min läsarinna, hvad du väntar dig, jag ser hvad du hoppas på, — kärleksqual och strider, smärta, vansinne, försoning, förtjusning, storm, passion, slutligen ett litet mord, eller ett hemligt giftermål; . . . Ära vare dygden och den sanna kraften! Jag har intet sådant att omtala. Hervey ville ej listigt tillvinna sig Nina; han ville vinna henne i öppen handling, med dem som hade rättighet att bestämma öfver henne. Han kände hennes hjerta, han hade hört hennes bön, derföre fäste han henne ej genom något löfte, ej genom utbrott af den kärlek och smärta han kände. Han ville att hon utan förvillelse och utan ånger skulle möta sitt öde. Derföre vakade han öfver sig med Anachoretens stränghet, öfver henne med en ängels himmelska kärlek. Besluten att våga det yttersta för att äga henne, afbidade han med djup otålighet stunden då han borde handla, — Edlas och grefve Lud-

vigs återkomst. Emellertid var Nina lycklig, och det var hvad Hervey ville. Han spred en oupphörlig vår omkring henne, och aldrig förmörkade det minsta lilla moln, dem emellan, denna sällhetsdag. Genom sin kärlek, genom sin lära, stärkte han och upphöjde hennes själ, och då hans eldiga känslor ville spränga de band, som han pålagt dem, då lemnade han henne, sökte arbetet och mödorna, för att återhämta kraft och sinneslugn. Så kom han åter till henne, lik en himmels välsignelse. Kunde han stundom ej dölja kampen eller dysterheten i sin själ, och hennes ömma, frågande blick sökte läsa i hans, då sade han: "Nina du vet hvarföre?" Hon visste det, hon räckte honom handen, och de förstodo hvarann.

Grefvinnan, djupt sysselsatt med öfversten, blundade med flit för det förhållande emellan Hervey och Nina som hon ej kunde undgå att ana. Hon ville dermed vinna undseende för sin egen böjelse, äfven törhända såg hon ej ogerna bilda sig en klippa i Edlas väg. Den slags köld och aflägsenhet hon alltid ha-

de känt för Edla, hade småningom urartat till ett verkligt hat. Vi vilja se på hvad sätt.

Grefvinnan kände på sig att Edla ej bar aktning för henne, allt sedan scenerna vid Ramlösa. Edla hade utan att rådfråga henne föranstaltat förlofningen med grefve Ludvig, och hade, allt sedan presidentens sjukdom, både muntligen och skriftligen behandlat henne med köld. Grefvinnan visste väl med sig att hon ej förtjente bättre, men det hindrade ej en hemlig förbittring emot Edla. Den stegrades ännu iföljande:

Verlden är som en menniska, den förtjusar sig, upphöjer, prisar, ledsnar, vänder om, vänder sig emot, och drar ofta ner hvad den förr högt upplyftat. Så uppkomma, så falla stundom stora rykten, så inom samhället som inom societeten. Ofta är fallet förtjent; ofta icke. Säll den som ser sig i en trofast väns klara öga! Den starka har nog af Guds. Grefvinnan G*** hade fordom varit den afgjorda gunstlingen af det stora kottteri, som i Sverige utgöres af nästan alla bildade människor, ifrån norr till söder. På den tiden

talles Edla ej om, utan för att utpekas som det fulaste och ledsammaste på jorden. Nu hade grefvinnans stjerna gått ner, Edlas hade re'n länge börjat stiga, och stod nu hastigt i sitt zenith. Resande Svenskar, som i Nizza hade besökt presidenten, kunde ej nog berätta om Edlas sjelförsakande ömhet och prisa den klokhets hon ådagalade i vården af den svaga och retliga fadern. Edlas uppförande började småningom bli ett allmänt talämne och upphöjdes och beprisades i motsats till grefvinnans. Man gaf Edla tillnamnet af *Antigone*, och i bredd med hennes dotterliga dygder upphöjdes hennes "instruktion," hennes blygsamhet, hennes förträffliga och rena karakter. Grefvinnans korrespondenter — och hon hade många — tröttade henne med oupphörligt pris för *Edla-Antigone*, och ofta med ej otydliga pikar, på den role grefvinnan, såsom presidentens maka, nu spelade i jernförelse med hans dotter. Några kringfarande rykten om den vackra Herkules-öfversten ingåfvo de brefskrifvandes pikar ett visst salt, som grefvinnan kände i hela dess

skärpa. Hon hämnade sig genom att afsky Edla, och genom att för sig sjelf afmåla henne såsom en stolt och herrsklysten varelse, som sökte att triumfera öfver henne.

Öfversten reste bort för en kort tid. Under hans frånvaro, tycktes grefvinnan återbära något af sin förra ömhet till Nina. Men i sjelfva hennes ömhet låg egoism. Hon ville liksom pryda sig af den hon höll af. Hon hade länge burit afund till den beundran som Nina hade för Edla, och nu, då hon anade Edlas snara återkomst, började hon arbeta på att från henne locka ett hjerta, som var Edla så dyrbart. Hon talade ofta med Nina om Edla och berömde henne på ett sätt, hvars hemliga syfte var att göra Ninas hjerta kallt för henne.

”Det är en högst ovanlig varelse!” sade hon ibland; — ”så stark, så lugn, så viss! Lycklig hon som ej har att strida med ett svagt och vekt hjerta.”

Och en annan gång: ”Edla tillhör mera himmelen än jorden. Hon behöfver intet af

hvad som gör andra människors sällhet. Hon är tillräcklig för sig sjelf."

Och en annan: "Edla älskar menskligheten; en människa är intet för henne. Hon skulle alltid vara färdig att uppoffra individens väl för hvad hon anser vara det stora helas."

"Edla hade bort vara konung eller minister," sade hon ibland, "ty hon har en stark och bestämd vilja; hon frågar ej efter hvad hon uppoffrar för att utföra en stor plan. Det är något af Carl den elfte i Edla."

Småningom började grefvinnan tala om sin egen motvilja för grefve Ludvig, sin förundran öfver Edlas stora bevågenhet för honom, och lät skymta en aning om att väl en ömmare känsla i Edlas bröst gjorde henne blind för grefve Ludvigs brister. Grefvinnan kastade ofta på Nina en ömt beklagande blick.

I Ninas närvarande ställning, och under det tillstånd emellan fruktan och hopp hvaruti hennes själ sväfvade, kunde ej grefvinnans ord förfela all verkan. Dessutom kommo de ofta sanningen nära; — de buro sakta en förgiftad saft in i Ninas känslor. Ack! det är svårt

att emotstå den ständigt återkommande, ständigt fallande droppan, — den tär, omärkligt men säkert, äfven genom den fastaste mur. Ninas känslor för Edla fingo allt mera en blandning af fruktan. Edlas bild liksom sammansmälte med grefve Ludvigs; — af en oemotståndlig makt drog sig hennes själ bort, och slöt sig allt innerligare, allt kraftigare till Hervey, den milde, starke, kärleksfulle! På Edlas, på grefve Ludvigs sida syntes lifvet så kallt, så glädjelöst, så blekt! På Herveys — ack! der var lifvet sjelft, varma, sollysta, älskeliga lifvet, fullt af kärlek och glädje. Utan att Nina märkte det sjelf, kom hennes vilja i en motsats till Edlas. Hon trodde sig undergifven då hon i sjelfva verket ej var det mer.

Sommaren var ovanligt het och torr. Mau var i början på Augusti. Grefvinnan, som på allt vis sökte att göra sig populär och ville nödvändigt saknas och sörjas såsom en glädjebringande gudomlighet då hon om hösten skulle lemna orten, — grefvinnan hade beslutit att ge en högst originell skördefest åt

følket på godset och åt alla grannar rundt-
omkring. Hon hade med detsamma tänkt in-
stifta söndagsdansar för allmogen, och hade
till den ändan låtit på slätten, ej långt ifrån
Ume-elf, uppbygga en vacker rotunda, hvars
öfra våning bestod af en stor danssal och den
nedra af några täcka boningsrum. Den lätta
och behagliga byggnaden var omgifven af
unga björkar, som gaf den skugga. Dit flyt-
tade grefvinnan med Nina, kort före festen
skulle gifvas, dels, som hon sade, för att för-
bereda allting till denna, dels emedan man
här fann en svalka, som man förgäfvets sökte
på den kala höjden der hufvudbyggnaden
låg. Grefvinnan torde väl ha ännu en plan
in petto, men som vi vilja dröja med att
förråda.

Allt var färdigt till den landtliga högtiden;
allt lofvade att göra den glänsande, då en
dödspost gjorde den om intet. Tvenne bref
från Edla ankommo på en gång; — man ha-
de sedan en månad ej fått underrättelser från

henne, — det ena och älsta innehöll underrettelsen om presidentens död. "Han har somnat in ljufligt," skref Edla, "utan plågor, utan bitter försmak af sin upplösning. Jag tror ej man kan dö lättare, och jag tackar Gud för denna hans lugna bortgång. Några timmar före sin död åt han ännu frukt med nöje. Han var god och vänlig mot alla, in- till det sista, och hans medvetande återvände kort före döden. Jag har ömma hälsningar från honom till alla som voro honom kära. Till Nina medför jag en särskilt. Jag har haft den obeskrifliga hugnaden att dela vården af min fars sista dagar med grefve Ludvig. För hans verkligen sonliga omsorger har min far tackat honom med dessa ord: 'Nina skall tacka dig för mig, måtte hon bli för dig allt hvad jag önskar!'"

Det andra brefvet var skrifvet fjorton dagar senare. Edla talade der om sin fars begrafning och om sin egen snara återresa till fäderneslandet. "Jag längtar," skref Edla, "återse de gamla, kära fjäll, jag längtar att återse min Nina och att se henne förenad

med en man värdig henne. Jag återkommer ej ensam. Grefve Ludvig följer mig i spåren.”

I ett post-skriptum talade Edla några ord om sig.

”Jag har” — skref hon — ”under de långa nätter jag vakat vid min fars sjuksäng, gjort utkastet till ett litet arbete, hvars materialier länge ha samlats i min själ. Det är öfver intellektuell bildning med afseende på mitt eget kön. Dess läror äro barn af min egen erfarenhet, af mina egna lidanden, och endast derföre vågar jag hoppas, att, bland så många böcker i detta ämne, min skall ännu kunna ega något värde. Jag har skickat en prospectus deröfver till professor A * * *. Han skall säga mig om mitt arbete kan uppfylla sitt ändamål.”

Ur några reflexioner vårdslöst framkastade, till slutet af detta postskriptum, och som tycktes sprungna ur hjertats djup, vilja vi blott framlägga följande stycken :

”Felet nu för tiden är icke, att vi *icke* tänka; men frågan är, att vi ur det grubb-

lande och orediga tänkandet komma till det enkla och klara”

”Tusen obehag, tusen små plågsamma känslor fräta och oroa sinnet, då man går fram i världen såsom någon hvilken famlar i mörkret”

”En känsla af obeskrifligt väl, af stort och ljusligt lugn intar själen, då man ser klart inom och utom sig. Göra rättvisa! hvad är gudomligare? Kunna erkänna och värdera hvar kraft, hvar gåfva, — hvilken mångfald af intresse, hvilken rikedom af ren njutning ger det ej åt vårt lif? hvilket mäktigt medel till förädlande af våra medmänniskors tillvaro! Men just därför måste man lära *förstå*, och ej ytligt, men djupt, men innerligt, — och i sammanhang. Man måste se det enskilda i det allmänna, det allmänna i det enskilda. Då ordnar sig världen, då fyller sig själen med värdiga tankar. Då riktas, då förädlas lifvet.”

”De rika må gerna lefva för sina nöjen, — blott dessa nöjen riktas så, att de bli till det

allmännas bästa. Låt dem blomstra upp i kärlek till vetenskap, konst och litteratur; åt tidig och sann kunskap bilda sanna kännare, sanna konstälskare, och snart skall en åder af högre lif genomlöpa alla samhällets kretsar. Forskarens blick, ej längre skynd af jordiska bekymmer, skulle fritt få höja sig till det eviga förnuftet och tolka dess lagar för människorna. De industriella klassernas arbete skulle i större massa rikta sig, att med lifvets 'comforts' förse de 'intellektuella kapitalister,' som upplysa och förädla deras värld. En flärdfull lyx skulle försvinna, i samma mån en större mängd *verkliga behofver* skulle sättas i stånd att vinna uppfyllelse. Mig tyckes jag känner den fläkt af allt renare humanitet, af friare tanka, af friskare lif och tilltagande trefnad, som skulle derigenom utgå igenom samhället, — och hvarifrån? Från de rikas nöjen, från de rikas penningar! Och hvilka skulle väl dervid njuta rikare välsignelse än just dessa så kallade lyckliga på jorden, — och som ofta ännu äro dess fattigaste barn. Gode Gud! de kunde genom dessa för-

ädlande nöjen sjelfva vara så rika och verka så oändligt mycket godt! De vilja väl, — och de ge kalaser och allmosor!!” — — — — —

”Det finnes i lifvet varelser, som jag för deras egen sällhet skull ville mer än alla andra locka att söka den kunskap af lifvet och tingen, som gör god och klar. Jag vill här tala om *den ensamman*.”

”Jag har sjelf till en tid varit 'den ensamman.' jag har vunnit lugn på den väg dit jag visar andra; mer än lugn, — den renaste glädje, och ett intresse i lifvet, som gör alla stunder rika. Ensam i mitt trånga rum, alena med mina böcker, har jag haft timmar af njutning och rikedom, som icke kunna öfverstigas af någon lycksalighet, — och jag har ej *snille*. Jag säger det med glädje; ty jag vet då att ingen särskilt och ovanlig gåfva gör min sällhet. De flesta människor kunna, om de vilja, vara lyckliga och rika som jag. Min ungdom är borta, — och nu först är mitt hjerta rätt ungt, — lifvet är mig oändligen

rikt, och jag säger ur själens innersta: det är skönt att lefva!"

Stilla och ömt begrät Nina sin far. Men denna länge väntade sorg var ej bitter. Ett djupare-qual blandadt med fruktån upptog efter dessa brefven Ninas själ.

Edla återkom full af tankar och planer, dels främmande, dels stridande med Ninas lycka. Nina så full af kärlek, af begär till en sällhet som ej var Edlas, kände i denna stund blott fruktan för Edlas himmel. Hon önskade Edlas återkomst och bäfvade därför, ty Edla hade en makt öfver Ninas själ, som ingen fruktan och intet tvifvel på Edlas ömhet kunde förtaga.

Aningar.

"Det går en liklukt genom menskolifvet."

TEGNÉR.

Man väntade Edla, men man visste ej ännu dagen då hon skulle ankomma. Herveys sken-

bara lugn och kärleken till honom uppehöll Ninas svigtande styrka. Hon kände allt djupare att hon kunde våga allt, blott icke försaka honom.

Ett litet sällskap var en afton församladt hos grefvinnan. Grannarne berömde det vackra lusthuset, drucko lemonad, sittande på bänkar i skuggan af björkarne, politiserade med lugn och funno sig välbehagliga. Eduard Hervey ensam var denna afton ej lika sig. Han var tyst, och gick orolig fram och åter. Med någon otålighet afbröt han samtalen som en och annan af gästerna ville spinna ut med honom, och öfver hans vanligen så vänliga och klara blick låg en skugga af dysterhet. Slutligen började han sjelf samtalen med en tjock och förnöjlig herre, i det han litet tvärt sade:

”Tror du på aningar?”

”Jag bekänner, min hedersbror, att jag ej kan annat än tro på dem, och på drömmar med, efter hvad som händt mig, eller snarare min hustru.”

”Nå väl?”

”Jo, i fjol somras, — låt mig se, . . . Nej! i somras två år sedan drömde min hustru en natt, att tre af våra bästa kor fingo mjeltbrand och dogo. Hon berättade mig sin dröm. Det var en Onsdags morgon, — nej! Thursdagsmorgon var det. Lördags afton samma vecka voro alla tre de samma korna döda i mjeltbrand! Hvad säger du om det, min bror?”

”Jag tror,” sade en af sällskapet som hört Herveys fråga, — ”att vi ha för många bevis af aningars och drömmars sannspåddhet, för att kunna tvifla derom. Ett faktum i denna väg, allmänt känt, är Henrik den fjerdes hörande af ständig begravningsringning en tid före hans död, och den ängsliga oro hvarmed det uppfyllde honom. Brutus' genius före slagtingen vid Philippi, Napoleons varnare i Egypten, m. fl. dylika exempel, synas mig höra till samma familj af aningar, hvilkas mystiska härkomst är lika oförklarlig som deras verkliga makt är oneklig.”

”För min egen del,” sade grefvinnan, ”har jag gått genom lifvet utan minsta bekantskap

med aningar. Men jag har sett dem verka, — och ganska sorgligt, bland personer omkring mig. En af mina nära släktingar, en ung, glad och älskvärd fru lycklig med den bästa man, intogs ett år efter sitt giftermål af en ängslig aning om olycka, utan att för den kunna ge något skäl eller sjelf veta någon anledning. Fåfängt sökte hon och andra, att genom förnuftsskäl och förströelser öfvervinna denna sorgligt hemska känsla; den följer henne öfver allt. Öfver den klaraste dag, öfver den skönaste natur kastar den sitt sorgflor; i de muntraste dans-toner hör hon blott sorgmusik, sjelfva glädjen och skrattet bli hemska för henne. Förtviflad öfver hennes sinnesstämning och i hopp att skingra hennes svårmodighet genom vänners sällskap och nya omgifningar, företog hennes man med henne en resa till några af henne ömt älskade släktingar. Hans förhoppningar tyckas gå i fullbordan; han tackar henne därför med fördubblad ömhet. Alla omgifva henne för att glädja och upplifva hennè. Midt ibland

de

de goda och de glada måste slutligen nattens ingifvelser fly. De nygifsta hade tillbragt flera veckor under jul- och nyårs-tiden på landet, i den glada och älskvärda sällskapskretsen, och den unga Rosinas lynne och hälsa voro synbart förbättrade. Alla ängsliga aningar tycktes ha försvunnit. En dag hade Rosina med sin man åkt öfver sjön till grannar, hos hvilka de spisade middag och qväll. Om aftonen, i månskenet, skulle de fara hem igen. Kort före afresan, var Rosina ett ögonblick ensam. Hon får då höra en obeskrifligt skön musik utanför fönstret. Hon lyssnar och hör en begravningspsalm. Darrande går hon till fönstret och lyfter upp rullgardinen. Ett skönt barn står der utanför strålande i vinterqvällen, och sjunger ljusligt men sorgligt. Vid hennes ankomst försvinner det hastigt, skenet slocknar och tonerna förklinga i suckar. Intagen af förskräckelse och ånyo fattad af en outsägligt hemsk aning, skyndar Rosina blek till sin man och säger sin syn och sin ångest; hon besvär honom att ej fara ut i den mör-

ka vinterqvällen. Det vänliga värdfolket förenar sina böner med hennes, men förgäfvets. Djupt ledsen öfver detta recidif af hennes sinnessjukdom, och besluten att äfven en gång sätta manligt allvar emot dessa spöklika inflytelser, framhårdar Rosinas man i sin föresats att fara. För första gången är han döf för hennes böner och tårar. Han för henne till vagnen, han sätter sig der bredvid henne och trycker henne fast till sitt bröst. Till detta lutar hon sig undergifven, säger sorgligt till de som omgifva vagnen: "Farväl! farväl!" och hvilande i sin mans armar, väntar hon stilla hvad som skall komma."

"Tjocka moln voro på himlen och skynde den nytända månan. Kusken var ej nykter, och till olycka hade ingen gifvit akt härfpå. En medtagen lykta slocknade snart för blåsten. I den tillslutna vagnen var allt mörkt och tyst; men hästarne sprungo muntert fram på vintervägen öfver sjön, och bjellrorna klingade lustigt. Men de förstummas! Isen brakar, fönsterna springa, vattnet frusar, vagnen sjunker i en öppen vak. Kort var stri-

den, döden hastig under isen, ty inom få minuter sjönk allt till djupet. Man återfann de båda makarne i hvarandras armar. Döden tycktes blott innerligare ha förenat dem."

Ninas tårar runno. "Denna död var ej bitter," sade hon sakta, "och borde ej ha varit bebådad af så ängsliga känslor!"

Hervey såg på henne med en outsäglig blick.

Sällskapet teg en stund, ty grefvinnans berättelse hade verkat en viss sorglig sinnesstämning, men snart började man åter meddela hvarann' egna och andras erfarenheter.

"Jag känner ganska väl en familj," sade någon, "inom hvilken ett sken, som synes nattetid för husfadren, alltid förebådar någon af dess medlemmars frånfälle."

"Men med tron på sådana sken och syner och sånger och förebud," sade nu med ifver en af herrarne, "ha vi öppnat dörren för tron på vidskepelse af alla slag, och för de orimligaste inbillningar. Jag är viss på att ingen människas aningar kunna i kraft jämföras med den jag som gosse hade — att bli

uppslukad af lejon; — och ännu står jag här, utan att i min dar ha sett lejon, utom i kopparstick, och har nu det hoppet att jag skall dö helt stilla i min säng. Min syster, som läst Miss Radecliffs romaner, hade åter en stark aning att hon skulle bli bortröfvad af en rövvarhöfding och gjord till sultaninna i Turkiet. Men på denna sidan om hennes femtio år, har ännu ingen amatör visat sig. Allvarsamt! jag tror att man kan med viss-het säga, att af tjugu märkvärdiga aningar och drömmar, blott en eller par inträffa ungefär, och dertill kunna då gifvas ganska naturliga och goda skäl. T. ex. känslor och tankar ha länge varit sysselsatta med ett visst ämne, inbillningen blir upphettad och förespeglar syner; i vår vexelrika verld är svårt att ej finna någon händelse som skulle pass a in på synen, och inbillningen, som framkallat den, arbetar vidare för att lämpa den på verkligheten. En stor mängd aningar komma äfven efter händelsen, m. m. s.”

”Medgifvet!” svarade Hervey; — ”och likväl återstår oändligt mycket som ej låter så

förklara sig. En erfarenhet som genomgår hela historien häntyder på att det finnes en dyster, en mystisk sida af tillvarelsen, som skenbart ej följer någon ordning eller några bestämda lagar, men som tyckes ge tillkänna att människan är omgifven af en andeverld, som har en viss makt att inflyta på hennes lif. Så omöjligt det är för oss att förklara dessa fenomen, äfvenså omöjligt är det att neka deras tillvarelse. Sannolikt utgöra de en nödvändig länk i den ysa ordning, som vi först bortom denna värld kunna fullt erkänna. Den Allgode hade besparat oss de qual sådana obegripliga intryck stundom verka, om hans eviga ordningslag hade tillåtit det."

Det var en nedslagenhet i den ton med hvilken Hervey talade, som gjorde att Ninas öga med ömhet och djup oro hvilade på honom.

Med förnäm min och afgörande ton sade herr N.: "Jag har trott att vi voro ifrån de tider då man trodde på spöken och skrock;

och jag tillstår, min kära pastor, att jag ansett er vara mera förständig.”

Hervey log. Han log såsom väl stundom en ängel ler åt vår förmenta vishet. Ninas sköna och kärleksfulla öga hade mött hans och verkade der en ovillkorlig förklaring; vänd till sin granne, sade han vänligt: ”dåraktigt vore det åtminstone att låta sådana mörka ingifvelser få välde öfver oss; och deremot är äfven sörjdt: derföre är solen på himmelen, och i människans öga en himmel af godhet och skönhet. Hvilka skuggor skulle de ej förjaga?”

I denna stund lemnades till Hervey ett bref som han hastigt bröt, i det han gick afsides. Försänkt i tankar, gick Nina ned mot elfven, som hvälfde sina oroliga vågor hastigare än vanligt. Här uppsöktes hon af Hervey, på hvars ansigte stod att läsa en stark och orolig känslornas spänning.

”Jag måste lemna dig,” sade han, ”jag måste resa!” Och han lemnade i hennes händer ett bref. Det innehöll följande rader, skrifna af en darrande hand:

”Om ni vill lindra en döendes samvetsqual, om ni vill se uppdagad en vigtig hemlighet, så res genast till W. På gästgifvargården der, fråga efter en man vid namn Erik B. Han skall föra er till den som skrifver dessa rader. Men res genom natt och dag, ty jag är svag och mina lefnadstimmar äro räknade!” Blek återlemnade Nina brefvet, i det hon sade: ”du måste fara! snart, snart! o den olycklige!”

Ett lifligt hopp, att den omtalade hemligheten rör honom sjelf och kan lyfta bojan från hans lif, blixtrar in i Herveys själ; men glädjen deröfver motväges i detta ögonblick af tanken att lemna Nina. Den skrifvande bor långt derifrån, i en annan provins. Herveys frånvaro skall räcka flera dagar. Edla kan hemkomma under denna tid; . . . Grefve Ludvig och Nina äro allena! Denna tanke var för Hervey ett olidligt qual. Han kunde ej dölja sin oro, sin djupa sinnesrörelse. Nina var nu den mildt tröstande och upplyftande vännen. Men han hörde henne länge ej. Han gick, han kom, tycktes vilja tala, men

tystnade åter. En gång fattade han häftigt hennes hand och utbrast: "lofva mig lofva mig Nej! afbröt han sig sjelf i det han lemnade henne, nej! intet löfte!" Han kom åter, han såg på henne med outsäglig kärlek, "Nina! sade han långsamt och starkt, jag kan ej; jag vill ej förlora dig!" Han tog hennes händer i sina, böjde sitt ansigte öfver dem, — och Nina kände hans brännande tårar.

Nina grät äfven, men hon fann ord att trösta och stärka:

"Hvad skall väl kunna skilja oss åt?" sade hon med en innerlighet som profetiskt tycktes bemäktiga sig framtiden. "Är jag ej fri att tala, att handla. Tro mig! Edla kan ej, skall ej skilja oss åt. Ack Eduard! du är mig mer än hon, än hela världen. Se'n jag älskar dig, är jag ej svag mer. Jag har kraft att stå emot mycket, — ja! jag känner det, äfven mot Edlas vilja. Men Edla skall se, Edla skall förstå, att intet lif, ingen glädje finnes för mig på jorden, ingen salighet i himmelen — utan genom dig. Eduard! jag skall be henne, jag skall be henne Ack jag känner

det! Jag skall beveka henne. Hon skall ej skilja mig från dig!”

Så talade Nina länge, innerligt och ljuft. Hervey hörde henne, såg på henne. Ett häftigt begär brann i hans själ att trycka henne till sitt hjerta, att kalla henne *brud*. Han ville dermed likasom besvärja de hemska aningar, som i hans bröst talade om skiljmesa, och fästa henne vid sig för evigt. Lågande af kärlek och smärta nalkades han henne; — då såg han fruktan i hennes ansigte . . . han blef ett ögonblick orättvis: ”Nina?!” frågade han med flammande blick.

”Älskade!” svarade stilla, den bleka, sorgklädda gestalten, — ”det är i din makt att göra mig lycklig, att göra mig brottslig. Ser du böljan vid mina fötter — kasta mig i dess djup, och jag skall vara stilla, och jag skall ej klaga, — jag skulle bäfva mindre därför än om du skulle glömma min bön och dina löften. Eduard! Gif mig hellre döden! Ack! den skulle vara mig ljuf af din älskade hand!”

För dessa ord, för dessa toner lade sig det vilda svallet i Herveys bröst. Han böjde knä

för den älskade varelsen, han tryckte hennes hand mot sin brännande panna. "Nina förlåt mig!" sade han med bafvande röst — "men, kom ihåg! *Mitt lifs väl och ve ligger i dina händer!*" Med dessa ord slet han sig lös ifrån henne, och försvann.

Darrande sjönk Nina ned bland klipporna på stranden. Så upprörd, så häftig, hade hon ej ännu sett Herveys. Tårar öfver honom, kärleksord till honom, böner för honom, lugnade äntligen hennes känslor. Hela hennes själ var blott en tanke för honom, en känsla för honom.

En kort tid efter denna skiljsmessa tillbragte Nina en dag hos Herveys mor. Hon hade behof att hos den goda och visa gumman hemta styrka och lugn. Hon hade behof af att höra Maria tala om sin bror. Herveys mor emottog Nina med öppna armar och tryckte henne moderligt till sitt bröst. För första gången talade hon med Nina om sin sons och om sina egna förhoppningar. Hon var för stolt öfver sin son för att kunna vara stolt öfver hans älskade. Hon fann det så naturligt, så

nödvändigt att man skulle älska honom och vara lycklig af att tillhöra honom; men hon visade ett så djupt behof af hans sällhet, en så moderlig ömhet för Nina, att Ninas hjerta genomträngdes deraf och öppnade sig ovillkorligt för ljufva känslor och ljusa förhoppningar. Maria var lycklig och glad, och satte fram för henne det bästa som huset förmodde, — och detta var ej ringa, tack vare hennes egen skicklighet. Nina sjöng ljuft, och framlockade sina åhörarinnors tårar. Hvilka varma, sköna ord blefvo ej sagda om Eduard Hervey? Nina lyssnade till dem med tjuvsta känslor. Denna dag var ljuf och klar såsom en dag kan vara emellan goda och bildade människor som ha ett innerligt, gemensamt intresse.

Maria följde mot aftonen Nina hem. Himlen var mulen och luften tung, men vännerna märkte det ej. Nina sjöng under vägen för Maria små visor som voro dennas förtjusning. Maria knöt för Nina en krans af stora fövgätmig ej. Nina såg förtjusande ut med den himmelsblå glorian öfver sitt madonne-

sköna ansigte. Vid *Ninas* ro skiljdes Maria vid henne, omfamnade henne systerligt ömt, och återvände hem. Nina stod vid källans spegel och såg der sitt ansigte. Det blickade så himmelskt fram ur den blå kransen och omfläktadt af törnrosäckens lätta löf. Nina fann sig skön; hon kände det med glädje, ty hennes skönhet var för *Hervey*; med den, med hvad hon ägde af behag, af lyckans och bildningens gåfvor, ville hon gå till honom och linda sig såsom en blomsterranka omkring hans lif. I denna stund var *Ninas* själ full endast af sällhetslöften, full endast af den älskades bild.

I denna stund blef Nina sakta och ömt omfamnad. Hon såg sig om. Nina var i *Edlas* armar. En rysning gick igenom Nina. Hon kände sig omfattad af sitt öde, och i den djupa sorgdrägten syntes *Edlas* ansigte mer än vanligt blekt och strängt. Men stränghet var ej nu i *Edlas* hjerta; hon hade aldrig varit ömmare, och snart låg Nina med tårar och barnslig hängifvenhet vid systemns hals. Efter det första ögonblickets utgjutelse, drog

Edla sig tillbaka och betraktade Nina med en förvåning full af glädje. Ninas skönhet hade nått sin fulla utveckling, och förtjusande var den. Hon var ej mer den bleka, veka flickan, som en fläkt tycktes kunna mörda; hon var en blommande Hebe full af hälsa och lif. Tårar af glädje fuktade Edlas ögon, och hon tryckte å nyö den älskade systemen till sitt bröst. Ninas tystnad och hennes tårar hennes ömhet blandad af en synbar oro, oroade Edlas själ, men hon lät ej märka det; stilla satte hon sig bredvid Nina på gräs-soffan och talade med henne om deras far och om hans sista dagar, på ett sätt väl gjordt att lugnæ de känslor som upprörde Nina. Hon lyckades deri, ty intet är så egnadt att lugna hjertats oroliga slag för jordisk sällhet eller smärta, som tanken på den stund då de skola upphöra, då allt skall förvandlas omkring oss. Äfven låg det en mer än vanlig mildhet i Edlas röst och väsen, som gjorde Nina godt. Ovilkorligt hemtade hon hopp för framtiden, och hennes bröst andades lättare.

”Och nu” — så slutade Edla — ”har jag en

bön till dig. Kom med mig, följ mig upp till mina rum, och blif qvar hos mig. Jag har mycket att säga dig, och — jag väntar ett besök i afton; — ett som förnämligast gäller dig, och som ej kan förefalla dig oväntadt. Nina! Grefve Ludvig följer mig nära. Ett år har gått om se'n ni skiljdes. Nina jag medför till dig din fars välsignelse till din förestående förbindelse. Under de rediga stunder han hade före sin död, talade han nästan blott om din förening med grefve Ludvig och sände till sin älskling den bön, att göra den ädlaste man lycklig. Kom Nina! Vår mor skall ej i denna stund afslå min begäran att ensam få rå om dig, — kom, att jag må få lägga din hand i den redligaste mans."

Nina var van att låta Edla läsa i sin själ; i detta afgörande ögonblick kunde hon ej tillsluta den utan att vara falsk. Klokheten skulle ha rådt henne att söka uppskjuta det fruktansvärda mötet och fördröja en bekännelse. Men stundens öfverraskning, enkelheten i Ninas själ, vanan af förtroendet, och ett djupt behof att vara öppen inför Edla, påskynda-

de den farliga förklaringen. Med bleka läppar och med en darrning som gick igenom hela hennes väsen, stammade Nina:

”Edla!... Edla!... jag kan ej ej nu följa dig!”

Edla bleknade äfven och lade handen på sitt bröst, såsom hade hon der känt en häftig smärta. Men hon öfvervann sig och sade med en nästan bedjande röst, och som blef allt innerligare: ”Och hvarföre ej nu? Ej nu; Ack, på detta nu har jag väntat så länge, så otåligt! Jag har så gladt mig åt detta nu, då jag skulle få återse min Nina, mitt hjertas barn, då jag skulle se henne nöjd att följa mig, nöjd att lyda sin fars sista bön! Hvarföre ej nu?”

”Edla, Edla! ack! tala ej så!” bad den djupt skakade Nina.

”Och hvarföre ej *så*?” frågade Edla allvarsammare. ”Hvarföre dessa utrop, dessa häftiga tårar? Nina! Hvad gör du?”

”Edla! låt mig ligga här — vid dina knän! Låt mig få öppna för dig hela mitt hjerta!” bad Nina, i det hon sjönk till systemens fötter,

och gömde sitt ansigte i hennes händer. "Edla! se ej så strängt på mig! min syster — min fostermor"

"Nå väl!" afbröt Edla, med en flyktig rörelse af otålighet.

"Nå väl, Edla! Jag kan ej återse grefve Ludvig, utan att upplysa honom och dig, . . . att jag icke kan tillhöra honom, . . . att jag af hela min själ, hela mitt hjerta älskar en annan!"

Edla vände bort sitt ansigte. Med djup smärta sade hon: "Så är det då sant, hvad man har sagt mig, — hvad jag nekat att tro, . . . hvad som Nina hittills fruktat att yppa för sin syster. Nina, Nina! kom ihåg Don Juan!"

Nina reste sig. Ödmjukt, men med själfkänsla, och glödande kinder sade hon:

"Jag vill komma ihåg honom, Edla, men för att afsky honom och den svaga varelse jag förr var; jag vill komma ihåg honom för att så mycket innerligare beundra och älska Eduard Hervey."

"Eduard Hervey!" utbrast Edla, nästan

med ett rop af förskräckelse. "Eduard Hervey är då hans namn. Äfven detta är då sant! O min Gud! Olyckliga, bedragna Nina!"

Nina betraktade systemen med stilla fattning.

"Nina!" fortfor Edla — "om jag sade dig att den man du älskar ej är det värdig, att han bedragit dig, att hans behagliga yttre döljer en falsk själ, hans godhet vällustig svaghet, att han bedragit sin vän och välgörare, att han förfört denna väns syster och varit orsaken till hennes död, — att han brutit de heligaste pligter, — skulle du ännu älska honom, Nina?"

"Edla!" svarade Nina lugnt, "jag vet att en dyster hemlighet ligger öfver hans lif, jag vet att man har misstänkt honom för hvad han ej förskyllat. Han skall en dag rättfärdiga sig, och skulle han ej — så är han dock oskyldig; *jag vet* att han är det."

"Och om jag skulle kunna skaffa ett vittne på den sanning som du fruktar att tro af mina ord, — om grefve Ludvig just vore den vän som han bedragit, hvars syster han gjort olycklig....."

”Så skulle jag likväl ej tro! Ej honom, ej någon menniska, som vittnade ondt om Eduard Hervey. Mitt lif vill jag våga för hans oskuld!”

Edla såg Ninas starkt spända tillstånd. Hastigt lugnade hon sig sjelf, tog systemens hand och drog henne sakta till sin sida på grässoffan. ”Hör mig med lugn, Nina!” bad hon, ”och låt din bättre känsla, ditt förstånd, döma oss emellan. Din förening med grefve Ludvig har länge varit min älsklings-tanke, jag erkänner det gerna. Jag har känt honom sedan hans ungdom, och alltid sett honom ädel, rättrådig och fast i allt godt. Jag tyckte honom gjord att bli ditt stöd och din ledare, jag tyckte dig skapad att försköna hans lif, att mildra det alltför stränga i hans väsen. Jag såg er dygdiga och lyckliga gå igenom lifvet tillsammans. Ack, jag såg mer! O Nina! jag drömde så skönt; jag måste tala derom. Jag såg grefve Ludvig, sålunda mildrad och lycklig genom dig, sträcka vidt omkring sig ett välgörande inflytande. Jag såg, — o det var en ljuslig syn! — genom din

och hans förenta verksamhet, väckas mången kraft, upplåga månet ljus som skulle välsigna fäderneslandet. Jag tyckte mig se mennisko-värde befrämjadt, mennisko-sällhet tryggad genom er. Jag tyckte mig höra mångas välsignelser öfver er, och tyckte mig se himlens nåd bestråla ditt älskade hufvud. Säg mig Nina, har ett sådant lif, en sådan verksamhet intet värde för dig? Är tiden förbi då ditt hjerta var varmt derför? Är din egen lilla lycka dig mer än mångas väl?"

"O nej! nej!" svarade med tårar Nina. "Men Edla"

"Hör mig ännu," afbröt Edla, "jag har ännu några ord att säga. Sedan vill jag lyssna till dig. Nina! med dessa tankar, med detta länge närda, dyrbara hopp återvänder jag; grefve Ludvig har vunnit förökade rättigheter till uppfyllande af det honom gifna löftet, din fars sista helsning är en bön och en välsignelse för din förening; — och du, Nina, vägrar! Alla dessa skäl äro inga för dig. Du älskar en annan! Din egen lycka, eller tillfredsställandet af dina begär, äro allt

för dig. Allt annat — *intet*. Nina! — Om det blott fordrades att uppgifva mina egna, mina käraste önskningsar, mitt lifs glädje och hopp — för *din* sällhet: — och denna sällhet vore en verklig, en ädel; — om den man du älskar vore det värdig, — jag skulle ej fråga efter om han vore af ringa stånd och villkor, om hans verkningskrets vore inskränkt, om han i en hydda skulle dölja den blomman, öfver hvars fågring jag så fågnade mig, — ty jag trodde att den skulle bli en välsignelse för många, — ja Nina, mitt hjertas käraste hopp, mitt lif skulle jag kunna uppoffra för din sällhet, din *verkliga* sällhet! Men den man du älskar är ovärdig”

”Han är det ej!” utropade den våldsamt upprörda Nina. ”Edla! se honom! hör honom, lär känna honom innan du dömer öfver honom och mig. Se hans verksamhet, hans människokärlek; hör allas röst om honom i bygden. Du skall höra honom kallas en ängel! Ack, Edla! min själ var så kraftlös, mitt lif så utan värde, då jag lärde känna honom. Han har gifvit mig styrka och

glädje och lif; genom honom har jag lärt att varmare älska allt godt. Genom honom har jag fått kraft att vilja det goda och att verka därför. Hvad du, Edla, lärt mig beundra och älska, det beundrar jag och älskar i honom. Skilj oss ej åt, Edla. Min far, om han hade känt Hervey, skulle ej ha skiljt oss åt. Lär att känna honom, och du skall lära att älska honom och tro på honom. Inga heliga löften förena oss ännu. Du allena skall bestämma öfver våra öden. Så ville jag; så ville han. Men skilj oss ej åt, Edla; jag kunde ej bära det, — skilj ej blomman ifrån sin stam, sin rot; — Hervey är min stam, min rot; — skiljd från honom, skulle mitt lif förtyna, förtvina. Grefve Ludvig — bedrag dig ej, Edla! — förenad med honom, hade jag aldrig kunnat uppfylla hvad du väntat. Utan kärlek, utan sällhet, hade jag blott matt som förr, drömt mig fram i lifvet, kraftlös, glädjelös. Hervey äger mitt hjerta, min kraft, mitt lif! Edla, hör mig! Låt mig bedja dig! o lät dig bevekas! Skilj oss ej; eller skall jag säga: hvarföre gick du emellan mig och döden,

när den ville taga mig bort i mina unga år? Jag hade då aldrig känt tillvarelsens tyngd, ej kärlekens och lifvets himmel, ej stridit, ej längtat, ej stått nu bedjande inför dig och tiggat om sällhet. O! om du ej vill för alltid släcka det jordens ljus som du i den natten lät uppgå för mig, om du ej vill för alltid låta kyla ut det bröst, som du värmdes vid ditt, — Edla, o! gif mig lifvet ånyo! Gif det för andra gången; — fördöm ej min kärlek, välsigna den som jag älskar, och — skilj oss ej!”

”Du säger, att han brutit mot heliga pligter. Förtalet må svärta honom, Edla! Det kan vara att han aldrig kan befria sig från den skugga som ett ovänligt öde kastat öfver hans rena lif. Han har sjelf låtit mig anad. Låt det vara! Hvad gör det, min Edla? Gud ser ju till hjertat! — och jordelivet är ej så långt. Jag vill dela hans öde; jag vill bära hans skam, om skam skall hvilas öfver honom. Lifvet, döden, sorgen, nöden, allt är mig godt vid hans sida. En hög-

re makt har för alltid förenat våra själar. Edla, skilj oss ej åt!"

Edlas tårar runno: "Så mycken kärlek!" sade hon, såsom för sig, — "och för en bedragare!"

"Han är ej brottslig!" bedyrade Nina med innerligaste öfvertygelse. Såsom jag tror på Guds eviga godhet och sanning, så tror jag på Herveys, hans ädlaste verk. Är han brottslig inför dig, Edla, så är jag det äfven. Du kan ej förkasta honom, utan att äfven förkasta mig. Edla! är jag så sjunken inför dig, att du ingen tro, intet förtroende har till mig mer? Edla, tag min ed till borgen för hans oskuld!"

Edla vände bort sitt ansigte, hon betäckte sina ögon med handen, sägande med djup smärta:

"Jag tror dig ej! beklagansvärda! Du älskar en ovärdig!"

Blott orättvisa emot Hervey kunde i Ninas själ framkalla ett verkligt uppror. I denna stund förbittrades hennes hjerta, och det vände sig bort från Edla. Med en stilla förtvif-

lan, men som bar utseende af lugn, sade hon: "Du föraktar då, du förkastar mig! Välan, jag vill luta mig till ett bröst, som ej skall göra det. Edla! jag ser nu — hvad jag anat — att du aldrig älskat mig; — och det skall bli mig möjligt härefter att lefva, äfven utan din aktning!" Hon steg upp såsom för att gå.

Med en upplågande häftighet, som Nina för första gången såg hos henne, utbrast Edla: "Du vet ej hvad du säger, hvad du gör! Passionen förblindar dig. Jag måste rädda dig mot din vilja. Följ mig!"

Edla fattade Ninas hand, med den befalande blicken, med den säkra hållningen, som förr hade haft så mycken makt öfver henne. Äfven nu kände hon sig oförmögen att motstå. Men en rysning gick igenom henne; hon tyckte sig se grefve Ludvig nalkas, hon såg Edla lägga hennes hand i hans, och hennes syn förmörkades, hennes knän svigtade, hennes ansigte blef dödsblekt, och hon skulle ha fallit till jorden, om ej grefvinnan, som kom i detta

i detta ögonblick, hade emottagit henne i sina armar. Nina drog sin hand ur Edlas, lade den om grefvinnans hals och hviskade matt: "öfvergif mig ej!"

Edla hörde orden. Det var en stund af outsäglig bitterhet för henne. Hon såg sig öfvergifven, misskänd, fruktad af hvad hon ömmast älskade på jorden, och denna älskade på branten af sitt fall.

Häftig smärta och något likt afund brände i Edlas själ under det hon stod betraktande Nina och grefvinnan, som under de ömmaste smekningar och de ljufvaste namn höll henne i sina armar och sökte återkalla hennes sansning.

Sakta nalkades Edla åter, tog Ninas hand och sade med en röst som smärtan vanställde: "Nina! min syster, följ mig!"

"Nej! nej!" var Ninas brutna svar och hon tog bort sin hand.

"Låt henne vara i fred! Låt henne blifva i ro hos mig öfver natten;" sade grefvinnan, med ett uttryck af beskydd för Nina. "I

morgon kunna vi ju träffas der uppe i slottet. Nu behöfver hon ro. Du ser att hon sjelf önskar helst bli hos mig.”

”Fruktar du mig?” frågade åter Edla med blicken forskande rigtad på Ninas ansigte.

Nina svarade ej. Hon blott vände sitt bleka ansigte mot grefvinnans bröst, och kanske hörde hon ej en gång Edlas fråga.

Men Edla hörde, i denna tystnad, i detta bortvända ansigte ett svar. Dödssjuk till till hjertat, och stum, aflägsnade hon sig.

Grefvinnan förde Nina till hennes rum, lät henne lägga sig till sängs, gaf henne in stillande droppar, och då hon såg en välgörande sömn nära att i sitt sköte taga den halft medvetslösa Nina, gick hon ut, läste igen Ninas dörr, lät de tvänne pigor som voro i huset gå till en dans i närmaste by, och gick sjelf upp i öfra våningen för att der afvakta öfverstens besök till ett länge lofvadt möte.

Med långsamma steg vände sig Edla hemåt. Hennes hufvud var nedböjdt, hennes ar-

mar hängde vårdslöst vid sidorna, hennes gång var ojemn, hennes väsen saknade dess vanligen så lugna hållning, -- något hade blifvit sönderslitit i hennes bröst. Arma Edla!

En fuktig vind susade ilvis i granarne; deremellan var det ett dött lugn. Regndroppar föllo tunga i långa mellanrum. Doft bakom henne brusade hafvet. Hon gick långsamt vägen uppföre bland bergen. Syrsan sjöng i gräset och lysmaken slog der sin lilla klara ring, men Edla märkte dem ej. Hennes väg tycktes henne tung och lång.

Anländ till sitt rum, tyckte Edla luften der vara qväfvande; hon slog upp fönstren, såg ut åt den vida rymden och andades djupt.

Dyster var rymden. Hafvet var stormigt och svart. Tunga, formlösa, raggiga, fula, svartgråa, hängde molnen deröfver och betäckte hela himlahvalfvet. Blott vid horisonten drog sig emellan himmel och haf ett smalt, blodrött bälte, men utan glans och utan klarhet. Småningom mörknade det och

sjönk i natten, och allt var öde i nejden, men en orolig ande tycktes sväfva deröfver och röra sina osynliga, olycksvinkande vingar.

Stilla stod den höga Edla och betraktade den nattliga verlden, som i detta ögonblick var en trogen bild af hennes inre. Känslan af lifvets tyngd, af smärtans bitterhet, — den som var hennes ungdomsbekant och som sedan länge hon hade hållit fjärran, återvände i denna stund med blytyngd till hennes bröst. Hon tänkte på de många menniskolif som på jorden framgå utan glädje; på de bedröfvades långa aftnar och nätter. Hon tänkte på nationer hvilkas lif under århundraden varit lika denna natt; deras lif en nattvandring, deras enda ljus ett blodigt, deras lugn — qvalm, deras andetag — storm-ilar. Edla såg upp till himmelen, men inga stjernor brunno der; allt var mörkt och molnhöljdt. Edla tänkte på Nina, och hennes hjerta blödde och hennes själ blef "bedröfvad intill döden." Och det syntes henne att intet skönt och godt var bestående i lifvet, att ingen vänskap,

ingen kärlek uthärdade profvet af tiden eller frestelsen. Hade icke Ninas hjerta vändt sig ifrån henne?! Såsom en blek vålnad stod lifvet fram ur den mörka natten, och det enda lefvande draget i dess anlete var — *smärta.*

Men blott för ett ögonblick kunde Edla så känna, så tänka. Kraftens ebb räckte ej länge i detta bröst. Med sin viljas makt, med sin ljusa tanke återkallade hon dess flod, och hennes själ reste sig åter. Såsom klara stjernbilder uppsteg, inom henne, minnet af de vissas ord, af de godas gerningar. Hon tänkte på lifvets öfvergångar, på den eviga kärleken, på den uppståndne, på den trofaste; hon pröfvade sitt eget hjerta; en tår af glädje föll på dess sår, — och hon blef lugn. Ännu en gång glänste hennes tankes blick öfver de förtryckta folken, öfver de lidande människorna, — de till hjertat skeppsbrutna, utarmade; hon liksom försänkte sig i allas lidande; hon förstod dem alla, och hon tryckte händerna hårdt till sitt bröst, och för alla

såsom för sig, uttalade hon, med djup och stilla kraft, orden: *tro! bära!*

Och vid det hon åter lyfte till himmelen sin lugna blick, si! då slet molnen sig från hvarandra, och stjernorna blickade vänliga och klara öfver hennes hufvud ur det djupa blå. Edla kände sig lifvad och stärkt. Hon stod stilla betraktande de älskade himlaljusen, tills de å nyo öfverdrogos med moln. Då gick hon att besörja några anordningar för grefve Ludvigs ankomst, och aldrig var hennes väsen mera lugnt, hennes ord vänligare, hennes blick mera klar.

Återkommen till sitt tysta rum, lyssnade hon till den stigande stormen, till regnets fall mot fönstren, till hafvets dofva, djupa brusande; men på hennes bord brann ljuset klart ehuru flämtande. Edla såg derpå med nöje; i hennes bröst bodde på en gång djupt vemod och högt lugn. Hon tog sin penna och skref denna afton bland sina anteckningar följande:

”Hvad är frågan om i denna lilla del af det oändliga lifvet? att bli jordiskt lycklig?

Bort det! De dygdigaste, de störste ha blivit törnekronor!”

”Att utveckla, att fullkomna sig i ett högre ljus, i en högre kraft? Ja! Andens lif och förklaring, — det måste vinnas! *måste*. — Hon sjunker tillbaka för striden. Ja! den är bitter jag vet det väl, och hon är ung och svag, men min arm skall hålla henne fast, skall kämpa för henne. Hon får ej sjunka; — på mitt blödande bröst vill jag bära henne tills dess sista kraft är tömd. Hon skall ej tillhöra denna man. Nej! Aldrig. Hennes hjerta skall blöda; — hvad gör det? Detta blodbad stärker. Mitt skall blöda ändå mer för henne. O! kunde det lida ensamt och bära allt för henne! Det skulle då vara lyckligt!”

”Vara ensam! . . . vara ensam? . . . ej vara älskad af någon, ej nödvändig för någons sällhet, ej följas i grafven af någon tår, af någon suck; hvarföre synes denna tanke för de flesta människor så förskräckande, så

spöklikt hemsk? — de ensamma bli rädda för sig sjelfva.”

”Vara ensam? Hade vi aldrig innerligt älskat, aldrig djupt fäst vid vårt hjerta vid en menniska, — så skulle det, tyckes mig, — ej vara svårt att lefva ensam, och ensam vandra genom det oändliga lifvet, med tanken rufvande öfver skapelsens mysterier och tillbedjande den store enslige derofvan, ’alla solars himmel,’ alla tankars tanke, all hemlighets, all gåtas ord. Ja! detta är ett lif sådant som jag önskat mig det. Men ifrån den stunden man uteslutande älskar en like, då behöfver man dess kärlek åter, — eller kännes lifvet öde och tomt, — men detta är sorglig svaghet.”

”Tomhet och qual måste bäras. *De upphöra.* Att veta det, att tänka det, är re'n en hvila, en kraft.”

”Då känslan af millioners lidande förenas med vårt eget och faller uppå oss med förqväfvande tyngd, gifves en tröstande tanke. Genom massan af lidande varelser förökas ej

summan af smärta. I denna million lider alltid blott en individ, *en människa*, och denna — huru länge?”

En Natt!

”Stjernorna blinka
Ned på din ödsliga stig,
Stjernorna vinka
Tröttade vandrarn till sig.”

Stjernsången.

Nina låg på sin bädd. Hennes häftigt skakade känslor hade gifvit efter för en slags bedöfvelse, och så sjönk hon allt djupare i en orolig sömn, eller rättare, drömmande dvala. På en gång tycktes det henne, att väggarne och taket af hennes rum försvunno, och det öppnades för henne en omätlig ödslighet. I dess djup rullade det gränslösa hafvet; deröfver sköt i den tomma mörka rymden fram ett askgrått moln. En gestalt, mäktig men förfärlig, med anletet af en förskräcklig Gud, låg hvilande på molnet, och

slungade blixtrar omkring sig. Hans blick ljungade ner till Nina, och hans läppar åskade fram dessa ord: "afsäg dig kärleken! Afsäg dig sällheten! Afsäg dig Eduard Hervey!"

Och det förekom Nina att hennes hjerta våldsamt upprördes och nekade, men att en oemotståndlig makt tvang hennes läppar att säga: "ja." Hon hörde sig sjelf säga detta lifvet förnekande "ja," och hon ryste. Då höjde sig molnet med skräckgestalten högre upp i luften och försvann ur hennes åsyn. Scenen förvandlades och hafvet var borta. Luften var qualmig och tung. På en kal och ödslig höjd, såg hon en stilla vålnad stå, och höjden flöt henne närmare och vålnaden blef henne tydligare, och hon kände igen honom som hon så djupt, så outsägligt, så öfver allting annat älskade. Hon räckte sina armar mot honom. Då stavnade höjden uppehållen af en osynlig hand, och gestalten stod stilla, höll handen på hjertat och fästade på henne ur dunkelt brinnande ögon, en lång och sorgfull blick. Kring munnen drog sig ett matt leende fullt af oändlig smärta. Hon

bad honom att tala till henne. "O! säg mig, säg mig" — bad hon — "att du ännu tror på min kärlek, att du förlåter mig!" Då föll hans hand långsamt ned från hjertat, men der dess ställe var, syntes blott ett blodigt, vidt gapande sår; och hans ögon sågo med slocknande blick på henne, så sorgfullt, så förebrående! — Nina tyckte sig dö. Men på en gång genomträngde henne en stark och hoppfull känsla, och hon kände att det var kärlekens kraft, och hon sade: "med mina kys-sar vill jag läka såret, med mitt hjerta vill jag fylla ditt bröst, med min kärleksblick vill jag å nyo tända lifvets strålar i dina ögon!" Hon räckte ut sina armar och kände sig af en osynlig kraft sakta föras fram emot honom. Hans blick ljusnade, och hennes hjerta försmälte af ljufhet. Då trädde en hög gestalt förbjudande emellan dem. Det var Edlas. En iskall hand gick öfver Ninas bröst, och lamhet betog hennes lemmar. Hon såg ej Eduard mera. Hon såg blott Edla stå vid hennes hufvudgård. Edlas blick var sträng, och hon höll i sin hand en bågare som hon

närmade till Ninas läppar, och befallte henne tömma. Nina ville lyda, men drycken var bitter; hon kände att den var *lifvets bitterhet*, och med obeskriflig afsky vände hon sig bort och nekade. Men Edla lyfte upp hennes hufvud, närmade ånyo kalken till hennes mun och tvang henne. Nina kände smärtodrycken gå öfver sina läppar och ned i sitt bröst; hon tyckte sig dricka döden.

Ett förvirradt rop af menskoröster, fullt af jämmer och fasa, ett brus, ett häftigt brakande, trängde nu till Ninas öra, och väckte henne ur den kvalfulla drömmen, — men till nya fasa. Hon kände som om jorden bäfvade. Ett doft och förfärligt dunder uppfyllde luften, och stormen hven fruktansvärdt deremellan; och nej! det var ingen villa, ingen dröm, — en kall och bitter bölja slog verkligen öfver Ninas läppar. Förskräckt reste hon sig upp och kände omkring sig. Vågor kretsade omkring hennes bädd och lyfte den. Nu sken månen in genom storm-molnen. Den sken på ett haf derutom, som genom det sönderbrutna fönstret, störtade sina häf-

tiga vågor allt högre och högre in i rummet. Huset tycktes hota att kullstörta; rop af nöd och förtviflan hördes från flera håll.

Nina påminste sig att hon hört talas om öfversvämningar som här och der inträffat i dessa trakter *), och förstod den närvarande faran. Hon sökte att sansa sig för att kunna bedöma hvad hon hade att göra. Hon gick upp, och hållande sig vid muren uppe mot vågornas svall, nådde hon med möda dörren. Men den var läst utifrån och hon kunde ej få upp den. Hon ropade på hjälp, men nästan utan hopp att blifva hörd i den allmänna förvirringen. Nina ledde sig fram mot fönstret, och såg härifrån förstörelse — men i all dess ryslighet; mörk, våldsam och stormig, betäckte floden allt; träden störtade i dess väg; spillror af hus vräktes på vågorna; simmande kreatur, höjde ännu klagande hufvudet, och tycktes anropa hjälp. Månens stilla stråle låg stundom öfver nejden men visade ingen räddare. Floden tycktes

*) Se Hülphers beskrifning om Norrland.

ha öfverraskat alla såsom Nina. Då Ninas rop förblefvo besvarade blott af andra nödrop, då vågorna stego allt högre och högre, då kände hon att det var fråga om *att dö*. Och tanken var henne bitter, och genom henne gick, med en ryslig tydlighet, försmaken af hennes sista stund. Hon kände huru vågorne skulle stiga öfver hennes läppar och qväfva hennes rop och hennes böner; huru de skulle dricka tårarne ur hennes ögon och tvinga dem att tillslutas för alltid. Och ingen hand skulle trycka hennes i denna stund, ingen älskande blick ge henne tröst och kraft! Nina grät, och de heta tårarne föllo och försvunno i böljorna. I behof att bevara sitt lif så länge som möjligt, steg Nina upp på fönsterposten. Hät ännu stego vågorna ej högt öfver hennes knän; hon lindade sina snöhvita armar kring fönster-korset, och förblef der stilla stående, under det vind och vågor slet i hennes hår och hennes hvita kläder. Nina tänkte på Edla. En outhärlig känsla af ånger och smärta genomträngde henne; hon längtade att kyssa hennes hand, att få hennes förlåtelse innan

döden. Hon tänkte på Hervey; hon kände huru oändligen kär han var för henne; huru bittert det var att skiljas från den värld der han bodde. Med det himmelska anletet vändt mot den stormiga skyn bad hon för honom, bad hon om förbärande öfver sig sjelf.

Högre och högre slog vågen, floden steg med fruktansvärd hastighet; Ninas nedfallna, rika, ljusa hår badades af böljorna; öfver hennes snöhvita bröst slogo de samman kalla och mördande. "Den kommer, den kommer den bittra döden!" tänkte det bäfvande offret. "O min fostermor! Kunde du se mig nu, — du skulle förlåta ditt barn! o Eduard! o Edla!" och med ett rop af längtan och smärta, räckte hon ut sina armar, såsom till afsked från dem som ännu i döden hade hela hennes kärlek.

En mörk punkt rörde sig på vågorna, men tycktes ej drifvas af dem; tycktes beherrska dem. Nina såg den, bäfvande af hopp. Den sjönk, den steg med vågen, men syntes alltid åter, och alltid närmare och närmare. Genom det förvirrade brusset af störtande hus,

ropande röster och vilda vågor, tyckte Nina sig förnimma årors lugna taktmässiga slag; och då hon aningsfull och utom sig ropade: "Eduard! Edla!" då nådde till hennes öra doft men säkert, ljudet af hennes eget namn. Snart blef det tydligare. "Nina! Nina!" ropade genom stormen och natten en välbekant och älskad röst. Åter sken månan fram öfver den vilda natt-scenen. Högt ur vågen steg en båt och skiljde de fräsande böljorna. I den voro två personer. En kvinno-gestalt låg på knä i båtens förstäf. Det var Edla. Nu var båten vid fönstret. Edla räckte ut sina armar och omfattade Nina; Nina omfattade henne. I nästa ögonblick låg den räddade på ett mjukt täcke ner i båten. Edla böjde sig såsom ett skyddande tak öfver henne. Ännu ett ögonblick höll roddaren vid huset, ty förtvillade röster ropade der oppifrån: "frälsa oss! frälsa oss!" "Frälsa! Frälsa!" ropade äfven Edla, men liksom medvetslös och utan att se upp, — hon såg på Nina. "Bort med oss! Huset ramlar!" skrek roddaren. Taklaget gaf efter. En sten lossade

från taket, föll ned i båten och krossade Edlas axel. Hon sjönk ned åt ena sidan, men höjde sig, såsom förr, skyddande öfver Nina. Med förtviflade ansträngningar mot de pådrifvande vågorna lyckas det roddaren att aflägsna båten från det störtande huset. Men fåfängt tyckas de kämpa mot undergång. Döden sväfvade öfver dem. "Vi äro förlorade ropade roddaren doft. Edla såg opp. En bjelke slungad af takets fall sköt fram öfver dem, och hotade att under sin tyngd begrava deras farkost. Edla stod upp framför Nina, höjde afvärjande sin ännu friska arm, och ljöd den blinda mördaren sitt bröst. Den slog deremot, men slungades af en förvånande armkraft på sidan om båten. Häftigt slog den ned, högt slog vågen opp och sköljde öfver båten, — full af blod, af ångest och af kärlek. I detta ögonblick rodde en annan båt förbi, och fram mot det störtande huset. Baron H...s röst ljöd ifrån denna, lugn och stadig, och hördes bestämma dess kosa. "Hvem har ni räddat?" ropade han i förbifarten. "Nina!" svarade en röst som var grefve Lud-

vigs. "Godt!" ropade baron H. tillbaka, redan långt ifrån. Och vågorna rullade och stormen hven; regnet forsade ner, och genom dånet och förödelsen gjorde sig människosmärta hörd. Genomträngande rop af kärlek och förtviflan genomsкуро luften såsom hvassa svärd hjertat. Orden: "Min hustru! Mina barn! Moder! Broder!" vräktes om i stormen. Från halfdränkta kojor hördes ångestfulla böner om räddning. Mödrarne räckte genom fönstren ut sina gråtande barn. Men grefve Ludvig var döf för deras klagan. Han vakade outtröttlig blott på sin farkost. Och säkert sköt den sin fart, och det var tyst derinom, tyst som döden. Med ångestsveltens droppar på sin dödsbleka panna satt roddaren tyst och vek sina åror med kraftiga armar. Då något hinder uppehöll båten, såg man honom vadande i vattnet ända upp till halsen, arbeta att göra den lös. Nästa ögonblick rodde han åter af alla krafter, och såg sig allt närmare och närmare landet vid höjderna. Der skimrade ljus, der ropade

röster, der gratos tårar, der stammades böner. *Der slutligen landade han.*

Den sista stunden.

"Låt oss upplyfta våra tankar!"

THORILD.

Matt sken solen fram ur grågula moln, dagen efter den förskräckliga natten. Matt skendess strålar på Edlas säng och på hennes ansigte, der döden teknat sitt tydliga, obevekliga: "*du är min!*"

En djup tystnad herrskade i rummet, afbruten blott af sakta uttalade böner. Med silfverkalken i sin darrande hand, aflägsnade sig en åldrig prest ifrån Edlas säng. Han hade räckt henne den heliga spisen, han hade stilla förenat sina böner med hennes, och drog sig nu tyst afsides, väl kännande att hans röst ej här behöfde styrka och trösta.

Vid foten af sängen stod professor A., som begäret att återse Edla hade fört till Ume-

näs, ack! i samma stund då hon lyfte vingen för att öfvergifva jorden. Med smärtan af en menniska och lugnet af en tänkare, betraktade han nu sin vän, och var tillfreds att vara henne nära i detta högtidliga ögonblick. Bredvid honom stod, med stilla fattning, grefve Ludvig, och vid Edlas hufvudgärd Clara samt Edlas vän, den bedröfvade läkaren, båda med blickarne fästade på hennes anlete der ett allt högre lugn, en allt mer stigande klarhet började utbreda sig öfver de af smärta vanställda dragen. Nina var ej der. Nina hade legat sanslös sedan stunden då hon såg sig öfversköld af Edlas blod. Blott för få minuter sedan hade hon återvunnit sitt medvetande och inträdde nu stödd på friherrinnan H...s arm.

Blek och darrande, såsom en vålnad uppkallad ur grafven att ännu en gång skåda jordens dag, skred Nina fram, schön att se men hemsk. Hennes händer voro sammanknäppta, hennes ögon mörka af tårar, hennes andedrägt var djup och konvulsivisk. En innerlig fasa skakade hela hennes väsen: De

hvita läpparne kunde blott framhviska: "Edla! Edla!"

Med oändlig klarhet, med outsäglig ömhet, strålade Edlas blick emot henne, och då hon knäföll vid Edlas säng, lade denna sin friska arm omkring hennes hals och böjde sakta hennes ansigte mot sitt.

"Barn af mitt hjerta! Mitt räddade barn! min älskling!" så talade Edla i de ljufvaste toner, och hennes kalla läppar hvilade för första gången innerligt smekande, på Ninas mun och ögon. Nu kunde hon tillåta sig det. Det hårda i Ninas smärta upplöste sig under dessa ljufva ömhetsbetygelser, och hon badade med tårar det bröst som blödde för henne. Ack! i denna stund kände de båda systrarne ännu med glädje, att de älskade hvarandra och voro älskade. Men Edla afbröt snart dessa utgjutelser, och i det hon sakta aflägsnade Nina, frågade hon med en röst full af djupt allvar:

"Vill du gifva ro åt mina sista stunder?"

"Begär, befall öfver mig!" sade Nina med en slags törst att uppoffra sig, att lida.

”Lägg din hand på mitt bröst!” sade Edla.
Nina gjorde så.

”Lofva att aldrig bli Eduard Herveys maka.”

”Jag lofvar!” svarade Nina. Ödets åskor
rullade öfver henne.

”Lofva att undvika hans åsyn!”

”Jag lofvar!” svarade den fullkomligt kuf-
vade och undergifna Nina.

”Jag tackar dig!” sade Edla. Men ännu
var ej lugn i hennes anlete. Hennes blickar
gingo från Nina till Ludvig, från Ludvig till
Nina, men hennes läppar uttalade intet ord.
Nina såg länge på henne och räckte grefve
Ludvig sin hand. Nina hade behof af att
uppföra sig, att dö för Edla. ”*Lydnad* vill
jag lofva!” sade Nina till grefve Ludvig. Han
tryckte hennes hand fast i sin. Edlas ögon
fylldes af tårar. Hon såg offrets storhet, men
hon tog emot det. Att lemna Nina ensam,
obeskyddad i en verld der Herveys lefde, der
grefvinnan Natalie hade närmaste rätt att rå-
da öfver henne, var för Edla en afgrunds-
tanka. Hon såg länge, pröfvande och genom-

trängande på Nina och på grefve Ludvig. Ovanlig mildhet förskönade i denna stund beslutsamheten i hans drag, — en underbar kraft hade upprest Ninas väsen; — lugn och fattad som Iphigenia i offeringsstunden, stod hon beredd att emottaga slaget som skiljde henne vid lifvet. Edla såg i detta lugn, ej förtviflans kraft, men makten af ett högre lif, profetian om kommande klarhet och frid öfver ett länge vacklande väsen. — Ett strålande hopp förklarade hennes ansigte, i det hon lade sin hand på Ninas och Ludvigs förenade händer, och till allas förvåning reste sig till hälften upp, under det hon med ingifvelsens klarhet sade:

”Dygden förenar er! Gud skall välsigna er! Älskade! älskade! Lefven för det evigt goda, för fosterlandets väl! O! jag ser de bättre dagar komma! Hafven tack! tack innerligt, du barn af mitt hjerta; du det käraste jag ägt på jorden! Nu är jag lugn, nu kan jag gå bort i frid!” Edla föll matt ned på bädden. De förlofvade drogo sig tillbaka. Nina satte sig på en pall vid Edlas fötter och lu-

tade sitt hufvud mot hennes säng. Alla verdens fröjder voro slut för henne.

Men på dödens vinge tycktes Edlas ande resa sig och andas högre och friare. Är det ej så med mången dödlig? Så har man sagt mig, så har jag äfven sett. Vid dödens analkande höjer sig mången i lifvet nedslagen blick och kastar en förunderlig flamma förr än den slocknar för alltid; mången bunden tunga löses och talar evangeliskt sköna ord. Månget bröst andas på dödssängen för första gången fram sin kärlek. Det var så tyst derinom, — och man trodde det vara öde, men befriaren nalkas, och nu hör man sjunga den himmelska fogeln som derinne satt fången och stum. Ack de menniskor gifvas, som först i dödsstunden rätt begynna lefva!

Edlas sönderkrossade bröst och skuldra, hennes starka blodförlust, hennes hastigt aftagande krafter, förbjödo allt hopp, ja, äfven alla försök till räddning. Edla sjelf kände klart sitt tillstånd och bad läkaren att man måtte lemna henne så stilla som möjligt. Han

rättade sig efter hennes önskan, och sedan hon blifvit förbunden, lades hon i en beqväm ställning ned på sin säng. Hon såg mycket lugn, mycket klar ut. Blott då hennes öga föll på Nina röjdes der ett uttryck af smärta.

"Mina goda vänner!" sade hon till de kringstående med stilla hjertlighet, "varen ej sorgsna! Styrken mig i denna stunden genom ert lugn. Och hvad sker här väl mera än hvad som sker öfverallt, alla dagar, alla stunder: ett jordens barn går bort till dess himmelska Fader; det är ju en enkel, en ljuflig väg, och som förestår oss alla. A***! min goda vän!..." och Edlas blick aflägsnade bedjande de andra, under det den förde professor A*** närmare till hennes hufvudgård. Nina allena satt qvar vid hennes säng, de öfriga spridde sig i rummet. Med sänkt röst fortfor Edla till A***: "hvarföre denna så djupt dystra blick, min vän? Ack, låt den ej skymma den ljusa dag, som re'n genom dödens natt kastar till mig sina strålar. Jag ville gerna .. jag behöfver se er lugnare! Är det så mörkt nu

inom er, eller — är ni missnöjd med mig? Dölj ej i denna stund någon tanka från er vän!”

”Edla!” sade professor A * * *, ”hvad ville jag ej gifva, hvad ville jag ej lida för att vara viss på att den *dag* ni vill skåda, verkli- gen är till, — att det ej är ett återsken af jordens solglans som ännu bländar era sista stunder, barmhertigt — men bedrägligt! Jag erkänner det, — jag kan ej försona mig med tanken på er död. Jag har sett varelser gå bort, som lefvat fullt deras lif på jorden, i vetenskap eller i kärlek, — för dessa klagar jag ej. Men ni, Edla! Ni var i er början, ni var ännu blott en sökande, en törstande, hvartill? Ni skall gå bort; den käl- lan till hvilken ni närmade era läppar skall upphöra att rinna för er. Jorden med dess rika skatter skall försvinna för era blickar, — grafven är der. Edla! Hvad i denna stund är kunskap för er? Hvad törsten dertill?”

”Hvad?!” utbrast Edla med hög liflighet, — ”jo, hvad den varit hafver, lifvet, glädjen! Tro mig, denna törst är ej släckt. Den är i

denna stund kanske starkare än någonsin, och den är mig en profetia om högre källor. Jag går bort, ja! Det är en förunderlig gång! Det hvirflar om mina sinnen. Men tror nej att inom mig i denna stund darrar en hemlig och förunderlig glädje vid vissheten att jag snart skall se bortom denna dimhöljda gräns, att jag snart skall intränga i detta obekanta land? Ja, min vän, — jag erkänner det, — min ande är otålig; som ett barn sitter den framför scenens förlåt, och längtar att se den uppdragas!”

”Barnslig nyfikenhet vid grafvens brädd!” sade, förebrående, professor A * * *. ”Är detta värdigt er, Edla?”

”Jag tror” — sade Edla med mild rörelse — ”att jag har en renare känsla. O min vän! min själ är så glad derföre att jag snart skall bättre förstå — — *Gud!* (och Edla knäppte tillbedjande ihop sina händer). Jag skall se de gåtor, som här plågat mig, upplösta. Jag skall bättre fatta *Hans* vishet, bättre känna *Hans* kärlek, bättre kunna tillbedja *Honom*. Jordelivets djupaste mysterium är döden. Men

i mysterierna invigdes man ju fordom till högre ljus, min vän? Min invigningsstund är kommen. Jag hälsar den med fröjd. Jag tror att den skall föra mig närmare urgrunden till allt ljus och all salighet. Jag känner att min själ derifrån skall suga lif och förtjusning. På hvad sätt, genom hvilka organer, lemnar jag trygg i den store konstnärns hand som byggt min jordiska hydda. Han skall göra det väl, Han skall sätta mig i stånd att förnimma Honom och beundra Hans verk. Ja, jag känner, att, befriad från materiens höljen, skall jag bättre förstå mig sjelf, skall jag bättre känna och älska er alla."

"Hvarföre," fortfor den knotande A *** att fråga, "hvarföre blef er bana afbruten, just då ert sträfvande skulle bli fruktbart för era medmenniskor? Ert påbegynta arbete, Edla! — det hvaråt jag så mycket gladt mig, — skall nu ligga der ofullbordadt, ofruktbart"

"Denna tanke" — svarade Edla — "har kostat på mig, — jag tillstår det. Jag tyckte. . . . ack, barnslighet! Jag vill ej omtala den.

Den är öfver. Stora verk af forntidens visaste män ha gått förlorade, — och jag skulle våga klaga öfver mitt lilla arbete — denna droppa! Kraftfullare andar skola utföra hvad jag började. Jag vet det, och det gläder mig.”

”Och hvad, Edla, gör er så viss derom?”

”Det eviga förnuft, som oafbrutet fortsätter sin uppenbarelse i menskligheten,” svarade Edla. De ord som jag hörde, skola ljudas i en annans öra, och uttalas törhända af en vältaligare tunga än min. Äfven min gnista kraft skall bevaras af Honom som tände den, och fortfara att verka enligt dess art. Och kanske — tillade hon glädtigt skämtande — ”skall jag skrifva färdig min bok, i den vackra stjernan som börjar tindra der borta.”

”Vi kunna utan svårighet,” sade professor A*** — ”efter godtycke göra oss upp mångfaldiga fantasier öfver vårt tillstånd härefter. Hufvudfrågan blir dock alltid — på hvad grund? En sådan godtycklig och grundlös fantasi är visst er tanke, bästa Edla, att skrif-

va en bok, då er händ — förmultnar i grafven.”

”Jag skämtade!” sade Edla; ”och likväl måste jag tro att konsten är evig som människonaturen. Och finnes en gång ett lif, en kraft, så måste den finna eller bilda sitt organ. Från mitt lilla verk har jag tagit afsked; min hand lemnar jag snart till jorden; men min tänkande, min bildande förmåga tar jag med mig; den är en del af min ande. Jag har här begynt min skolgång; nu är jag i begrepp att inträda i universitetet och studera högre läror. Min tro och min glädje är, att min rätta arbetsdag nu först skall begynnas.”

”Änglarne hvarken forska eller grubbla; de skåda i Gud;” sade professor A * * *. Äfven kristendomen visar oss ej efter döden ett annat tillstånd. Men detta tillstånd af abstrakt och sysslolös komtemplation, huru än man må smycka det med sånger och harpor, — blir dock för en själ sådan som Edlas — man måste säga ut ordet — ledsamt!”

”Skåda i Gud!” upprepade sakta Edla, och en underlig förklaring sken ur hennes insjun-

kande ögon — ”skåda i Gud!” Och hvad är väl allt högre lif, all ren själens upplyftning, all sann ingifvelse, om ej ett skådande i Gud, ett förnimmande af Honom, verklighetens verklighet, sanningarnas sanning, skönhetens urgrund? Hvad är allt kraftfullt lefvande, all ren handling, allt skönt verk, om ej uttalande af denna åskådning? — Skåda i Gud är lefva i Gud med tanka och gerning. Det är salighet!”

”Och skola vi känna denna salighet med den varma verklighet som är vår rikedom här på jorden?” sade Professor A * * * djupt uppörd. ”Skola vi trycka lifvet till vårt hjerta starkt och visst som nu? Edla! skall jag återse er, känna igen er? skall ni lyssna till er väns röst som ni gjorde här? skall jag der få trycka er hand? . . .” han tystnade, ty hans röst vacklade.

”Hvad skall jag säga derom?” svarade Edla. ”Har ni ej hört om en dödad och begrafven, som uppstod ifrån de döda och kallade sina vänner vid namn, och älskade dem som förr, och skänkte dem frid och välsignade dem?”

Öfver denna klarhet vet jag ingen, — och jorden ej heller. Men jag känner, — så skall det vara. Först natt, . . . skuggorna nalkas mig redan, . . . natt, — så strimmar morgonen. Och de sofvande vakna, . . . de morra sig, . . . ack huru skönt! Vän ropar till vän! Vän svarar vän! Så dagas himlarna . . . Hvarföre fråga, frukta? Allt är ju klart! *Han* har ju genomträngt”

Men jordens ljus slocknade för Edla under hennes himmelssyn. Hennes starka själ sökte förgäfvets att bekämpa naturens vanmakt. Hon svimmade, och vaknade ur den dödliska dvalan först sent på aftonen, då re'n stjernhimmeln stod i all sin prakt öfver jorden. Långsamt drog sig floden åter inom sina bräddar. Skymningen kastade sin slöja öfver förödelsen; vinden teg stilla. Aftonen var lugn och härlig.

Edla bad att man skulle bära hennes sång till fönstret. Man gjorde så, och hon såg upp till de älskade himlaljusen med stilla förtjusning och sade: ”snart skall jag vara er närmare!” Hon såg på Nina och vinkade henne

till sig och kysste bort tårarne från hennes kinder. Nu såg hon äfven de som stodo i professor A***s ögon. Hon räckte honom handen och sade:

”Om ni visste, min vän, hvilka ljusa förhoppningar, hvilka vänliga syner omgifva mig i denna stund, — tack vare den eviga kärlek som genomträngt döden med sitt ljus! — Ni skulle glädja er med mig.”

Professor A*** teg, och Edla fortfor efter en stunds tystnad: ”Jag har hört sägas, att vi här på jorden se blott tjugonedelen af det ljus som är ofvanom jordens atmosfer. Denna tanke gör mig ett synnerligt nöje. Min vän! är det väl förmätet att hoppas, att då vi lemna denna jordens dunstkrets, skall det blad af odödlig lära, på hvilket vi kärleksfullt fästat våra blickar, belysas af ett högre ljus, och dess mening blifva oss tydligare? Ni vänder er bort, — ni är missnöjd, — A***, min sanna vän, säg mig hvarföre?”

”Jag vill säga det Edla,” svarade professor A**. ”Hvar tanke, hvar känsla af er, är mig af oändlig vikt i denna stund, och jag gjorde

orätt om jag tvekade att äfven med ett hårdt ord uppkalla deras klarhet. Edla! — detta Jubileum i dödsstunden är mig motbudande. Den lära ni bekänner, fordrar — tycker jag — mera ödmjukhet. På hvad bygger den kristne — som ej missförstår sin religion — sitt hopp om högre frihet och glädje? Är det ej på vissheten att ingen synd är i hans hjerta, intet mörker i hans själ som skiljer honom från *den Helige*? Edla! Jag lyckönskar er — till denna *säkerhet!*”

Edla teg länge, och då hon svarade, gick en darrning öfver hennes läppar. ”Er förebråelse är sträng;” — sade hon — ”men jag tackar er. Och likväl, — jag har ju älskat Honom af hela mitt hjerta, den helige, den allgode! Jag har sökt att gå den väg han visat; hvarföre skulle jag då ej hoppas, ej vara glad? Edla tystnade ånyo, men utbrast snart med högt lif och förklaradt uttryck: ”Och vore det äfven så? vore mitt hopp förmätet? Skulle jag ha irrat mig öfver mig sjelf; — skulle jag, vid ett högre ljus, se mitt hjerta och min vandel i en annan da-

ger än nu; . . . o så välkommen ljus som visar mig mitt mörker! välkommen heliga rättvisa som bestraffar mina fel! Eviga, heliga, härliga sanning, välkommen! Om ock mig till förödmjukelse. Dig vill jag, — dig älskar jag, dig söker jag allenast! Det djupaste qual är mig kärkommet, om det kan föra mig renad till dig. O min vän! Låt mig vara glad, låt mig med jubel höja min röst! Mitt hopp och min glädje hvila ju i tron på honom, den allsmäktige, den trofaste; min tro att han, igenom ljufv och ledt, i godo och i ondo, skall föra alla själar till sig, att alla skola kunna erkänna honom och hans sanning!"

"Edla förlåt mig!" sade professor A ** , och hans kind blef blekare, medan hans blick såg klarheten i hennes.

Men vänliga bilder och förhoppningar tycktes åter helt och hållet intaga Edlas själ. Hon vände sig till A ** med ett ljusst leende och sade:

"Är det ej märkvärdigt, min vän, huru filosofi och religion förena sig att kasta ljus öf-

ver vårt tillkommande lif, i en punkt, vigtig för vårt hjerta. Förnufts-forskningen visar oss att tiden och evigheten icke äro, — som man vanligen tror, — tvenne åtskiljda världar eller lif. Den säger oss att de existera på en gång, att de lefva i hvarandra, och ej kunna lefva på annat vis. Det timliga utan det eviga, vore lika tomt, som det eviga utan det timliga. Menniskan tillhör tvenne världar. Hennes lif är på en gång förgängligt och oförgängligt. Det är en fortsatt ingång och utgång i och utur det timliga lifvet; men lefver det eviga lifvet, d. ä. Guds lif, Guds rike, rent i hennes själ, då kan intet fångsla eller förmörka henne. Under alla vexlingarne af ett oändligt lif förblir hon fri och klar och salig, ett förnuftigt och kärleksfullt organ för den eviga kärlekens vilja, i innerligt och harmoniskt förhållande till naturen, samhället och Gud."

"Så det af den eviges förnuft upplysta människoförnuftet, — och uppenbarelsen? Hvad lärer den Guda-sände:

"Jag" — säger han — "är dörren för tåren.

Hvilken som ingår genom mig, han skall blifva salig, han skall ingå och utgå och finna bete.”

Hur klar, och hur enkel, är här den djupa läran! Anden pånyttfödd genom Jesus, till kärlek och helgelse, skall under alla lifvets utvecklingar, alltid återfinna sig sjelf, sin vän, sin rena kärlek, sin verkningskrets, födan för sitt lif.

”Han skall utgå och ingå och finna bete.”

”O du!” fortfor Edla med oändlig klarhet och innerlighet, ”i det hon lade sin arm omkring den knäböjande Ninas hals, du, så kär, så obeskrifligt kär för mig; äfven ditt sköna, älskade anlete, skall jag återse i ett skönare hem. Låt mig återse det, en trogen bild af samma ljufva själ, men äfven af en högre och starkare. Min sista bön för dig, är ej om sällhet på jorden, men om förädling om förträfflighet. Och nu, . . . tillade hon, i det ett uttryck af häftig plåga röjde sig i hennes anletsdrag, — nu talar jag ej mer många ord med dig, ty jag känner att döden har börjat sitt arbete med mig. Jag

vill låta den verka i ro, och stilla känna den lösa de jordiska banden. Gå ej bort! Kan du skåda min dödskamp, så önskar jag det. Meniskan bör ej vända sin blick ifrån menskliga smärtor; allt bör bäras, skådas, förstås, man skall lära af allt, — lifvet af döden! A * *! Gif mig din hand. Tack för trogen vänskap! Nina din på mina läppar!”

Edla förlorade målet, och tycktes lida stora plågor, men hennes ögon bibehöllo deras lugna blick, och voro oafbrutet riktade på Nina, stärkande och välsignande henne. De blefvo allt skummare, men sågo ännu på henne, och bibehöllo deras riktning, äfven då de ej sågo mer.

Icke hvar och en god dör som en blomsterånga; icke hvar och en ond af vatten-skräcksqual. Det sker ofta tvertom. På dessa disharmonier af det yttre och inre lifvet, borde vi ej frukta att stadigt blicka. De äro kraftiga profetior om ett försonande ackord, bortom gräfvens orgelpunkt.

Edlas dödskamp var långvarig och svår.

Lifskraften var stark inom hennes bröst. Hon lefde ännu i tre dygn, utan att ge tecken till medvetande. När vid det fjerdas morgon Nina skön och blek, som vi tänka oss barnets döds-ängel, stod lutad öfver Edla, och torkade svett dropparna ur hennes pannå, slog hon på en gång klart upp sina ögon, såg stort och starkt på Nina, och sade med ett uttryck af glädje! "Ack, det är du!" Hon log, slöt dem åter, och få minuter derefter stod det flämtande bröstet stilla. Nina kysste igen ögonlocken.

"En skön, en redlig kraft, är borta från jorden!" sade med bruten röst professor A** i det han tryckte sina läppar på Edlas kalla hand. "Farväl du ädla, du starka qvinna! Edla farväl! Du har lemnat mig fattig!"

Vi alla kände så i djupt bedröfvade hjertan. Baron H. och Clara buro Nina bort ifrån dödssängen.

"Skrif till Eduard Hervey!" Bad sednare den arma, till friherrinnan H. "skrif till honom hvad som förefallit, hvad jag lofvat. Jag förmår det ej."

Friherrinnan H. lofvade det. Sedan Edla var död, och grefvinnan, sjuk efter öfversvämnings-natten ej frågade efter något utom sig sjelf, tog hon en riktigt moderlig hand om Nina.

Edla dog med ansigtet vänt mot fönstret och himlen. Stjernorna blickade vänligt strålande på de bleknade dragen och vakade öfver henne i den stilla natten.

Brottet.

”Jag har mycket ångrat, och mycket lidit af denna ånger! Låt det beveka er.”

Våra läsare torde fråga: huru och hvarifrån komma baron H:s så plötsligen öfversvämnings-natten? Till upplysning härom vilja vi nämna, att baron H:s under en utflygt från Paradis oförmödadt stötte på greve Ludvig stadd på sin resa till Norrland, och genast fattade det beslut att vara der på sam-

ma gång som han; läsaren skall lätt gissa i hvad afsigt och på hvilkens önskan. Deras föresats utfördes, och de kommo för att rädda, för att trösta, utan att likväl kunna afböja de olyckor, som krossade mer än ett bröst.

På Ninas bön skref nu friherrinnan H. till Hervey. Med trogen noggrannhet, berättade hon allt hvad som nyss förefallit och hon slutade sitt bref med dessa ord:

"Ni ser så väl som jag, hvad härefter är att göra. Viktigt synes det mig för Ninas ro att hon ej återser er mera. Det är äfven hennes egen önskan, hennes bön till er. Ett möte med er kunde blott förorsaka henne de gruffigaste qval. Den bortgångna Edlas sista vilja, löftet gifvet till henne, bör och måste bli henne heligt. Gud allsmächtig styrke henne! Och måtte er kraft till försakelse bli ett stöd och ett efterdöme för henne! Sedan Edlas död ligger hon i en beständig slummer, och jag tackar Gud därför, ty hon behöfver hvila efter hvad som förefallit; hon behöfver samla kraft till hvad som förestår.

Jag känner er, och jag förlitar mig på er. Ännu en gång! *Hon bör ej återse er!* Tro att jag känner för er. Jag hade önskat att kunna i handling bevisa hvad jag i själen är, —

Er sanna vän,

Gr. H."

I slutet af brefvet stod skrifvet af Ninas darrande hand:

"O Eduard! farväl, förlåt!... farväl för alltid."

Men innan detta bref kommer till Hervey måste vi besöka honom och flytta oss derföre tillbaka några dagar före öfversvämningsnatten.

En känsla lik den som sönderslet honom i den stund han skiljdes vid Nina hade Eduard Hervey ännu aldrig erfarit. Lättare hade det varit för honom att skiljas vid lifvet, och hans sanguiniska temperament, hans djupa, religiösa sinne voro denna gång ej mäktiga att aflägsna ett obegripligt qual, som under hela resan bort, vägde på hans själ, som ett olycksförebud. Ändtligen hinner Eduard

målet för sin resa. En liten snygg gård vid Wenerns strand, omgifven af löfträd, möter hans blickar. Den ser vänlig ut, såsom bodde dygd och trefnad derinne. Eduards vägvisare för honom in i ett rum, hvars tilldragna gardiner endast insläppa ett sparsamt ljus. En man med pennan i handen, sitter vid ett bord betäckt med papper; en prest står der bredvid.

"Nå, är det färdigt?" frågade en hålig röst som kom ifrån en säng med tillbakadragna sparlakan.

"Det är färdigt!" svarade den skrifvande med ett slags strängt allvar, — det felas blott er underskrift."

"Är ingen ännu kommen?" frågade rösten med oro och otålighet. I detta ögonblick steg Eduard Hervey fram. En konvulsivisk rörelse gjordes i sängen. Ett ansigte, gulblekt och hemskt, förvildadt af lidelser mer ännu än af lidande, tittade fram ur sparlakanen, och de vilda, vidt öppnade ögonen sågo spejande i Eduards ansigte: "Det är han, ja, det är han!" sade den sjuke, såsom för sig,

”det är han som frälsade mitt barn! Ert namn är Eduard Hervey?”

”Ja!” svarade Eduard.

”Har ni alltid hetat så?”

”Hvartill den frågan?” sade Eduard, som å sin sida uppmärksamt betraktade den sjuke.

”Känner ni igen mig?”

”Det är ni, hvars gosse föll i strömmen vid Tärna-hed”

”Och som ni frälste med fara af ert lif . . . ja; men ni har sett mig förr, förr”

Eduard betraktade honom länge. ”Det tyckes mig så,” sade han, ”men jag kan ej erinra mig när och hvar.”

”Herr Eduard D. . . ! jag var skrifvare hos grefve R. på samma tid som ni var der. Mitt namn är Christian Malm.”

Eduard gjorde en häftig rörelse, men den sjuke vinkade med handen sägande: ”Vänta! Ni skall få höra! Läs, herre! läs högt!”

Häradshöfdingen läste med hög stämma:

”På min dödssäng och i begrepp att träda inför den Allsmäktiges domstol, betygar jag och bedyrar inför Gud den Aldrahögste och

inför människorna på jorden, att herr Eduard D. är oskyldig till de missgerningar, han varit anklagad för att ha begått mot grefve Rudolf R.; och att jag allena är skyldig till dessa. Det var jag som sköt på grefven om aftonen på stranden; det var jag som röfvade hans penningar. Det var jag ock som vållade att man för dessa brott misstänkte Eduard D.; spridande allehanda falska rykten om honom och hans uppförande; ej af hat till honom, men för att vända allas tankar ifrån mig. Hvad fröken Elfridas bortröfvande angår, är jag viss om att Eduard D. deri handlade i goda afsigter, och ville blott som en hederlig karl frälsa dottren från fadrens nedriga och lömska tillställningar. Allt hvad jag sjelf såg och hörde, låter mig tro detta, och man betänke, att dessa äro en döendes ord och försäkran. Mera visshet häröfver kan troligen inhämtas af herr D.'s egenhändiga bref till grefve R., som jag efter hans flykt fann försegladt på hans bord, och hvilket jag behöll. Det följer ouppbruttet härmed. Att detta är sanning och

med full sans och fri vilja af mig erkänt, bedyrar jag vid Gud, inför hvars domstol jag snart skall stå, och vill det underskrifva med egen hand."

"Det är bra!" sade den sjuke med svag röst. "Gif hit!" Man gaf honom papperet och en penna, och med synbar ansträngning undertecknade han sitt namn. Härefter föll han utmattad ner på sängen.

Eduard trädde närmare sängen. På hans vackra manliga ansigte läste man en djup sinnesrörelse: "Christian Malm!" sade han, "hvad hade jag gjort dig, att du så skulle handla emot mig?"

"Intet! Intet i världen! Men ser ni, — jag blef rädd för döden, och djefvulen hvi-skade till mig att kasta all skull på er, — då det så kunde låta sig göras."

"Och hvad förde er till mordförsöket på grefve R.?"

"Hämd, herre! Hämd!" Han hade miss-handlat mig, sparkat mig, kallat mig en skälm, — och det inför tjenares ögon! Och jag blef hvad han skällde mig för — en skurk!

blef det, emedan han re'n hade vanhedrat mig, emedan jag behöfde hämnas. Men jag dolde mig under en ödmjuk larf till dess tillfället kom; jag gjorde mig hal och mjuk som en orm, till dess stunden kom då jag kunde stinga. Den kom. Gynnad af mörkret och förvirringen, kunde jag, utan fara att bli upptäckt, skjuta på honom och sedan rövva honom. Jag ångrar ej hvad jag gjorde då! Han förtjenade det, den grymme, den nedrige..."

"Stilla!" afbröt honom Hervey med stränghet. "Olycklige, tänk på dig sjelf, — och hvad som väntar dig. Tänk på att förlåta, ej att förbanna!"

"Hycklarens tid är ute, herre!" svarade den döende med svag och rosslig röst. "Jag har ljugit mycket. Nu vill jag vara sann. Hvad jag gjorde mot grefve R. kan jag ej ångra. Gud förlåte mig det — om han kan. Men hvad jag gjort mot er, det har jag ångrat, så att jag ingen njutning kunnat ha af mitt orättfångna gods; så att jag har gulnat och vissnat till kropp och själ. Se'n ni räddade mitt barn, med fara af ert lif, se'n den-

na stund har helvetet bott i mitt bröst, och jag beslöt att före min död göra er rättvisa. Jag har mycket ångsat, och mycket lidit af denna ånger — låt detta beveka er. Om ni kan, skänk mig er förlåtelse! det skulle göra min död mindre bitter. Ack, ni ser god ut, herre! god och allvarlig som en Herrans ängel, . . . förlåt mig!”

”Jag förlåter dig!” sade Hervey och han lade sin hand på den döendes hufvud.

”Tack! tack! . . .” sade denne med slocknande röst. ”Bed för mig! Mitt barn lefver i ert grannskap, . . . se till barnet! Mitt barns räddare, bed . . . för . . . mig”

Han förde Eduards hand till sina läppar; hans ögon brusto. Bedjande böjde Hervey knä vid den döendes säng. Presten, som var närvarande, följde hans exempel. Det tycktes mörkna i rummet; dödens skuggor sväf-vade der. En fjerde man stod nära, som uppmärksamt betraktade uppträdet. Han såg på den döendes hemska ansigte, han såg Herveys starka, djupa uttryck af innerligaste andakt,

han

han lyssnade till hans inspirerade, halfhögt uttalade böner och han tänkte inom sig:

”Nej, detta är ingen tom formel, ingen blott ceremoni. Något skönt, något viktigt föregår verkligen här. Och hvad, — när den kämpande, olyckliga själen öfverger sin hydda och allt är mörker inom och utom den, skulle väl i denna stund de godas förböner ej vara af vigt? Jo, de omge den stridande som goda änglar, de finna väg till hans hjerta och bereda det till försoning, de följa honom på vägen in i det obekanta landet, de böja knä med honom inför Konungens thron och hjälpa honom att bedja, nej, detta är intet fåfängt verk!” och vid det den stränga, verldsliga domaren såg den länge förorättade så brinnande bedja vid sin fiendes sida, bedja för hans väl, förde han handen till sina ögon och strök bort en främling der — en tår.

Några timmar sednare stod Hervey resfärdig. Fasan af det uppträde, han nyss upplef-

vat, hade måst vika i hans själ för det öfvermäktiga intrycket af sällheten att se sig rättfärdigad inför världen och se upphäfvat det väsendtligaste hindret för sin förening med Nina. Hans hjerta lågade af tacksamhet till Försynen och af obeskriflig längtan att återse Nina, att vaka öfver henne, att vinna henne. Han reste genom natt och dag. Hvad som förefallit, hvad som förestod, hopp, kärlek, otålig väntan, allt bidrog att försätta honom i ett slags febertillstånd, och rastlöst jagade han framåt, framåt. Och han kom fram mot bekanta bygder; då mötte honom förskräckande rykten. Han hastade till sitt hem och der emottog han friherrinnan H... s bref.

Månsken.

”Stilla, o stilla!
 Somna från storm och snö.
 Ensliga lilla,
 Nu är det tid att dö!
 Kallt är kring dal och sjö.
 Stilla, o stilla!

”Tystna då, tystna,
 Töm i en suck din själ!
 Upphör att tyssna,
 Lifvet dig bjöd farväl:
 ’Arma, god natt, sof väl!’
 Tystna då, tystna!”

Svanhvits sång.

ATTERBOM.

”Kärleken gör allting möjligt.”

LAMENNAIS.

Det finnes månsken äfven i det menckliga lifvet, det finnes i menniskohjertat. Det kommer gerna efter en orolig och stormig dag, Det är en försoning emellan ljus och skugga, en klar skymning, ett stilla vemod, en känslornas slummer, ett ve, men äfven ett väl; —

då falla stilla tårar, mildt som daggen på förbrända ängar.....

Men länge dröjer det ofta, innan denna hvila, detta himmelssken nedstiger i hjertat; — *der* stormar så länge!.....

En hemsk dag var öfver. Nina hade för första gången rätt erfarit hvad en själs-storm är. Hon låg nu på sin soffa. Dörrarne till salen stodo öppna, och från soffan, der Nina låg, såg hon ut i det stora; dystra rummet, der Edla nyss stod lik. Månan sken genom fönstren. Vännerna voro vid Edla's graf, och Nina var ensam. Hon hade bedt derom som om en gunst. Allt var nu tyst omkring henne, och blott hafvets brus hördes entonigt och dåft. Nina hade öppnat fönstren, men aftonluften-hemtade nu ingen svalka till hennes bröst. Tanken på Hervey stod med ett oändligt qual i hennes själ: hon fann sig så brottslig mot honom: hon anklagade sig att ha gjort honom olycklig. "Skall han kunna förlåta mig?" frågade hon sig.

Då hon tänkte att hans älskade öga skulle blicka med smärta och tyst förebråelse på

henne, — o! huru längtade hon ej att sjunka till hans fötter; — men då såg hon Edlas förbjudande, blodiga gestalt, — och hon ville åter försaka allt för den som dödt för henne; — men Hervey! Hvarföre skulle han lida genom henne? Så kastades hennes själ emellan stridande känslor och tvekan och frågor. Hon visste ej mer hvad hon skulle göra, hvad som var rätt, hvad som var orätt. Hon anklagade sig såsom orsaken till allas olycka; hon hatade sitt eget lif. Och sedan o läsare käre! har du någonsin förlorat en vän dig kär såsom lifvet, och gjorde orätt af dig er skiljsmessa mörk; — har du känt brännande ånger och vetat att du *aldrig* på jorden skulle få säga den för den förlorade? Har du haft stunder, då ditt hjerta längtat till honom eller henne, så så att din själ varit söndersliten, att det kändes som ett marter, — att du ville ge lifvet — ack! din eviga salighet, för att ett ögonblick återse den förlorade, för att trycka den trogna handen, för att luta dig mot det älskade bröstet och gråta gråta. . . .

Har du känt så?... o då skall du förstå Nina, förstå huru hon kände, då hon ofrivilligt, med våldsamt klappande hjerta, med utsträckta armar utropade: "Eduard! Eduard!"

Dörren i fonden af salen gick sakta upp. En svartklädd man stod der. Vid hans åsyn genomilade Nina en rysning af förskräckelse och glädje. Med ett svagt rop reste hon sig upp.

Den svartklädde mannen nalkades ända till dörren af hennes rum. Här stannade han, stödde sig mot dörrposten och betraktade Nina oafvändt med en ousäglig blick; men ansigtet var blekt och fullt af sorg. Ack! det var blicken som Nina sett i drömmen, det var de älskade dragen; — handen låg på hjertat, — var det för att dölja det blodiga såret? Nina hörde hans tunga åndedrägt.

Hennes första rörelse var att störta i hans armar, att dölja sitt hufvud vid hans bröst; den andra: — att fly i den mörkaste del af rummet, och liksom gömma sig der. "Eduard! Eduard!" ropade Nina, hvarföre kom-

mer du? Ack! vet du väl att vi äro skiljda att jag har försakat dig?"

"Jag vet allt!" sade Hervey.

"Förlåt mig!" bad Nina förtviflad, och föll ned på sina knän.

"Jag kommer ej att förebrå, — jag kommer för att välsigna dig!" sade Hervey, med den gudomliga mildheten i röst och blick. Han gick till henne, han reste upp henne, han förde henne till soffan och satte sig der bredvid henne. Han höll hennes sammanknäppta händer emellan sina, och såg på henne med en allvarfull men genomträngande blick.

"Du har ej tviflat på mig?" sade han.

"O nej! nej!" var allt hvad hon förmådde svara.

"Jag ej heller på dig!" sade han; hans ansigte ljusnade upp till ett himmelskt leende. "Nå väl älskade! vi skiljas ej — skiljas i evighet ej. På jorden aflägsnade för en liten tid — skola vi bortom den förenas åter, i samma himmels kärlek, i samma fasta tro. Våra själar skiljas ej."

”Innerligt älskade! Guds gåfva till min själ!
 Haf frid, — frid med dig sjelf, frid med den
 eviga makt som styr våra öden! Du har gjort
 .. rätt! Du kunde ej handla annorlunda.
 En högre vilja har talat. Vi måste lyda!”

”Måste lyda!” upprepade Nina matt. Hon
 hade böjt ned sitt hufvud, och lutade sin
 panna mot deras förenade händer.

”Blif lugn — blif lycklig, äfven på jorden!
 jag skall då vara — ej olycklig.”

”Ej olycklig;” eftersade Nina.

”Tro på den evigt gode! Han är med dig!”

”Med dig!” eftersade Nina, hennes tårar
 runno.

Hervey steg upp. Hans röst darrade. ”Jag
 ville se dig” sade han, — ”jag behöfde höra
 dig ännu en gång, — jag ville tacka dig!
 Din kärlek har gjort mig outsägligt lycklig;
 dess minne skall förljufva hela mitt lif,
 skall låta mig skynda glad mot det land der
 vi förenas åter. Frid öfver dig, du ängel!
 du älskade! Fyll dina pligter; lef
 för Guds skuld!”

Äfven Nina stod upp. Hon visste ej hvad

som föregick inom henne. Och han välsignade henne, i ord och toner så mäktiga, så ljufva, att dervid en förunderlig glädje uppfyllde hennes bröst. Hon lyssnade till honom som till gudomlighetens röst. Och när han slöt henne till sitt hjerta, när för första och för sista gången, han tryckte sin mun på hennes mun, då är jag viss på att änglar stodo osynliga omkring dem och sänkte sina odödliga hjessor, i beundran för två älskande och lidande dödliga.

Såsom ur en dröm vaknade Nina. *Han* var borta. Hon förde handen öfver sin panna och kände tårar i håret som delade sig öfver den. Hon kysste dem ifrån sin hand. ”*Han* har välsignat mig!” sade hon, och det blef ljus inom henne. Och vid det hon stod, — en uppstånden lik, — bäfvande, anande, tillbedjande, med anletet vändt mot den klara himlen, då såg hon som en gång förr, korsets bild ligga öfver hennes bröst, och hon var begjuten med himmelsglans. Nu var gåtan af hennes lif förklarad. Inga vällustfulla toner lockade derute mer, men en kraftfull

sång ljud inom hennes eget bröst och väckte der en högre och högre himmel.

Men han?

Då han hade gifvit henne frid, då svigade kraften i hans bröst. I dörren af sitt tysta hem stod han ensam, och såg ut åt den vilda nejden; och betraktade sin förstörda sällhet, sitt lif utan Nina. En af honom ännu aldrig känd förmörkelse kom öfver hans själ, och med den gudomlige lidande på korset klagade han: "Min Gud! min Gud, hvi hafver du öfvergifvit mig?"

Den kämpandes sång.

Blekna kind! men stärk dig hjerta!
 Kropp förfall, men själ haf ro!
 Hell dig pröfvarinna, smärta!
 Tag mitt lif, men höj min tro!

Synd som smekt mitt jorde-sinne,
 Lamhet som min kraft förtär,
 Bort med er, ur lif och lynne!
 Bort! Mitt kors jag hellre bär.

Upp att med ett renadt öga
 Läsa himlens helga bud;

Upp att offra för det höga,
Goda, sanna; upp till Gud!

Upp att verka, upp att skaka
Veklighetens bojer af,
Upp att bedja och att vaka,
Tills jag somnar i min graf.

Somnar, . . . vaknar . . . ack! . . . och skådar
Anlete mot anlete,
Den som syndaren benådar,
Den som änglarna tillbe.

Hvartill den sången? skall läsaren säga.
Den passar för en botfärdig synderska, för
en blifvande nunna, för en martyr, ej för
den veka och snart bröllopsklädda Nina. Jo
äfvén för henne, men icke blott för henne,
— för alla kämpande och till förklaring sträf-
vande. De skola känna igen den; — den har
toner och ord ur deras bröst.

Vigsel. Vagga. Graf.

”Gråten ej för för mig, fast från min sommar,
Från min höst jag dog;”

TEGNÉR.

Vi kläda oss i blommor till den förra högtiden, i djupa sorgdräkter när det sista hemmet öppnas för en af de våra. Det kunde dock ofta med skäl vara tvärtom. Men det är skönt — en ung brud och hennes åsyn locka ovillkorligt hjertat till glädje. Den festliga klädseln, myrtenkransen kring den jungfruliga pannan, allas kärleksfulla blickar som tyckas pryda och försköna henne, aningarne och framtiden som gå sköna fram med henne, — allt förtjusar! Med henne, genom henne, ser man åter ett hem bildas på jorden, en Noe-ark på världens vilda flod, der fridens hvita dufva skall bygga och bo; och der skall bli sköna barn och ljufva smekningar och glada blickar och kärleksvarma hjertan, och vänner skola hvila under det gästfria taket, och mången verksamhet, och

mången skön gåfva skall der finna sin medelpunkt och derifrån sprida välsignelse i lifvet. Hon står der den unga bruden, skaparinnan af allt detta, — förhoppningar och fröjder gå fram med henne. På lidanden tänker man ej på en bröllopsdag.

Och om brudens ögonlock synes tungt af återhållna tårar, om hennes kind är blek, om hennes väsen, då brudgummen nalkas, vittnar mer om fruktan än om blyghet, — så vill man dock ej tro på olycka. Mostrar och fastrar vinka åt hvarandra och hviska: ”jag var så äfven jag på min bröllopsdag; — men det går öfver med tiden!” Och om ett mera känsligt eller mera pröfvadt hjerta, i tysthet höjer en suck för bruden, så tröstar det sig, i fruktan att störa sitt nöje af högtidligheten, med: ”det är så verdens gång!”

Den som på detta vis tröstade sig vid Ninns bröllop, och som dock i den trösten ej fann någon tröst, var friherrinnan H. Hon omsade, väl hundra gånger, för sig, den välvisa frasen, men hvar gång hon såg upp på Nina, behöfde hon blinka med ögonen,

för att förströ framqvällande tårar. Baron H. såg det. Han gick till henne och tog hennes hand. "Gossen sofver sött!" sade han, "Clara sitter vid vaggan, och vill ej derifrån." Friherrinnan tryckte sin mans hand. "Nina skall bli mor tänkte hon!" Och hon blef lugnare för henne.

Det var äfven vid hennes bröst, i hennes armar, som Nina om aftonen låg, kall och nästan sanslös.

"Jag skall sjelf taga vård om min dotter, sade grefvinnan Natalie; lemna henne till mig!"

"Jag släpper henne ej ur mina armar i afton, må komma hvem som helst!" sade friherrinnan H. med fast bestämdhet, och såg utmanande på brudgummen som inträdde. Grefvinnan gick hastigt emot honom.

"Omkring ett år efter denna dag återsåg jag Nina, och aldrig glömmet jag denna syn. Blek af öfverståndna lidanden låg hon på en

snöhvit säng. En hvit bindel slöt sig tätt till hennes panna, bortgömmade hennes hår. Tyllmössans spetsar föllo deröfver och lekte kring hennes lena kind. Allt som omgaf henne var bländande hvitt; hon sjelf var lik en snödrifva, belyst af några solstrålar, af några bleka törnrosblad. Vid hennes sida låg, i sin första morgonslummer, hennes lilla dotter. Jag såg att Nina kände modersglädje. Det var skönt att se det vackra ögat stråla, att höra de älskeliga läpparne säga:

”O! man vet ej hvad det är, förrän man erfarit det; — att på en gång vara fri från alla plågor och veta barnet födt; — att räcka ut sin hand och känna det der, — bredvid sig!”

Och hennes hvita, matta hand smög smekande öfver den lilla, som tycktes förnöjligt känna det. ”Hon skall heta Edla!” fortfor Nina med ljuf innerlighet, — jag vill gifva henne en skyddsängel. Må hon likna den himmelska!”

Jag lemnade Nina, trygg i känslan af att hennes lif ej skulle blifva glädjelöst. Men

bilden af den bleka, unga modren stod sorglig i min själ. Jag hade aldrig sett någon lefvande så blek.

Jag såg henne några år sednare, blekare ännu; men det var naturligt. Hon låg i sin likkista och var skön ännu der. Hennes lilla dotter hade gått förut, och hon följde. Jag såg vid liket den hårdsinta Ludvig. Han grät deröfver som ett barn.

Då Nina kände dödens annalkande, skref hon till Hervey följande ord:

”Jag har lefvat, — derföre att du ville det. Derföre att du välsignat mig, har jag fått kraft att göra lyckliga långt ifrån dig, — och jag har ej varit olycklig. Jag har känt modersglädje, men äfven moders-smärta. Jag dör, och jag tackar Gud. Om jag under mitt lif älskat dig högre än allt annat, skall den allgode ej fördömma mig. Det var min kraft, det var min dygd. I denna stund, då världen är dunkel omkring mig och min blick skum, i denna stund är min själ ännu ljus och fast och hoppfull genom dig. O! som en ljusstråle klar bröt du igenom mitt dimmiga

lif, och gaf det värma och färg! Ack! — och jag förmörkade ditt; — men äfven min stund att glädja dig skall komma. Hör mig! min ande flyr, tag dess sista suck, dess sista glada förhoppning, — hör! I din dödsstund skall jag synas för dig! När det blir afton för dig, och din klara blick blir skum, och jordens kyliga dimmor stiga omkring dig, — då, då skall det bli mig tillåtet att komma till dig och hemta dig till denna ljusare värld, dit Edla gått förut, der hon skall lära att känna och att älska dig, der vi evigt skola vara tillsammans, *du min, jag din*. Jag klagar ej öfver att vi blifvit skiljda på jorden. Jag var dig ej värdig. Gud har velat pröfva och rena mig, för att närma mig till dig. Edla! jag kommer! När var jag din vilja olydig, Edla? Eduard, älskade! O Gud välsigne dig och vare för din skull mig nådig! Gud välsigne, Gud välsigne dig!

Nina."

En Kristen.

"Låt offret af min vilja dig behaga,
o Du! som djupet af mitt hjerta ser;
jag vill af *Dig* min kalk med kärlek taga,
liksom *Du* mig den utaf kärlek ger."

VITALIS.

När ett hjerta, tyngdt af djupa sorger, brister derunder, när sjukdomen slår sin rot i det sår som smärta öppnat, och se'n fräter på lifvet tills det dör, — icke vill någon af oss säga, att det sorgtyngda hjertat ej borde ha brustit, att kraften hade kunnat hålla sig frisk, att lidandet *borde* ha burits, — nej! vi vilja ej fälla ett ord af tadel öfver de dignande som ej resa sig, — förrän i uppståndelsen bortom grafven!

Men skön, men stärkande, men härlig är anblicken af den man, som bjuder ett modigt och tåligt bröst mot lifvets giftpilar, som utan trots och utan svaghet går orubbad fram sin väg, som lider och ej klagar, hvars käraste hopp ödet tog bort, och som dock sprider glädje omkring sig, som lefver blott för

att lyckliggöra; ack! huru skön är åsynen af den som bär sin törnekrona, men som bär den till förklaring!

Jag har sett mer än en så konungsligt lidande, och dervid alltid innerligt känt: ”o! jag ville vara denne — hellre än någon blott verldsligt lycklig!”

Jag måste göra en åtskillnad. Det gifves olyckor i hvilka vi se en högre hand, en ofvänderbar skickelse; de äro såsom åskslag ur molnet. Det gifves lidanden af annan art, som kunna liknas vid tortyren af stundliga knappnålsstygn. De gifvas af människor, de uppkomma oftast inom familjerna, då makar, föräldrar och barn, lefva med hvarandra och för hvarandra liksom blott för att inom hemmet skapa det värsta af helveten; — der finnas plågoandar, der finnas plågade, — svårt att säga hvilka äro mest att beklaga; — de olycksaliga! Det första slaget af olyckor är lättast att bära. Det är mycket, mycket lättare att lida under Guds än under människors hand. Blixten från höjden ger döden eller ock ett ljus, en kraft. Styngnen af men-

menniskohand förtära kraften likt en långsam kräftbrand. Så förbittras hjertat, och bitterhet — det är lifvets samumvind; — hvar den framgår blir ödemark.. Dock finnes äfven här frälsningsmedel. Det gifves ett ängla-tålmod som förslöar all sårande udd, som låter den lidande under tortyr-lifvet helga sig sjelf, och slutligen äfven de andra. Det gifves ett sokratiskt mod, som förvandlar alla Xantippas störtskurar till stärkande regn; — finnes äfven ett hjeltemod, som bryter bojan som var för tung att bära. Hvar och en så plågad, pröfve sig sjelf — men pröfve sig inför ett högre öga — och välje och låte ej sitt hjerta förvittra eller förbittras, ty det gör godt åt ingen.

Betrakta denna nejd, der förr sågs blott ofruktbara myror och ändlösa skogar och kärr. Den är ej mer densamma. Treffliga gårdar äro spridda i mängd, i dal och på höjd. Himalaya-kornet vaggar sina långa ax öfver vidsträckta fält. Talrika hjordar betäcka feta betesmarker. Allt vittnar om en bygd som har sin goda bergning, om ett folk som

älskar ordning och milda seder. Hvem har verkat allt detta? En man, hvares lefnadsglädje ödet förkrossade, en som ingen sällhet hade i verlden, utom den han beredde för andra; Eduard Hervey hade verkat det. Ur den sorg, som grep in i hans lif, frälste han sig blott genom den mest ansträngda verksamhet till själ och kropp. Så öfvervann han, och från den stund han visste Nina död, var det honom lättare.

På ett lysande sätt rättfärdigad inför samhället, såg Hervey sig snart ett föremål för allmän och enskild hedrande utmärkelse. Ära och anseende sökte honom. Men stilla afböjde han dem. De hade nu förlorat all makt öfver hans själ. Han dröjde qvar i den krets der han re'n var känd och älskad och fullbordade der sitt påbegynta verk. Han odlade trakten och ordnade samhället som bildade sig under hans ögon. Han gaf det rot i ordningen och fliten, han gaf det krona i Guds ljus. Hans vänliga blick, hans visa råd, hans kraftiga hand, voro der för alla. Glad var han sällan, men lugn och ljus alltid; han älskade människorna, värderade innerligt

allt godt och såg med kärlek det sköna på jorden. Hans ålder var såsom hans ungdom. Hans lif var en Gudstjenst.

Och kunde vi ej, mina lidande vänner, bära lifvet bättre, om vi med kraftig föresats vände tanken från hvad som plågar oss, till något ljust eller något högt? Är väl brist deraf på jorden? Ack! det finnes så mycket godt, så mycket ädelt hos människorna, så mycket friskt i naturen, så mycket lugn med böckerna, så mycket hopp öfver stjernorna, och framför allt, i allt skapande, allt skaffande, en så förnyande kraft! Hvem ympar ett fruktträd, som ej bär intresse för den vexande qvisten, som icke vill gerna smaka dess frukt? Läsaren skall här påminna mig att jag glömt nämna tröste- och glädje-källan, af alla den djupaste, den största, ofta den enda; men hvarföre upprepa hvad vi alla väl veta? Dessutom — vore ej denna källa — hvad vore då värdt att tala om någon. Hvad som ger lif i dem alla, är en droppa ur den Eviga. Men tiden skyndar.

Vår historias dag lutar mot sitt slut. Det är afton.

Dimmorna stiga kring Tärnas kullar. De uppstiga som vinkande, flygtande andar. De fara fram och sjunka och stiga åter. De andas svalt och fugtigt öfver jorden. Sakta bredda de svepningsslöjor öfver ängen; den skall sofva derunder. Der de gå fram blir det tårar. Vinden suckar döende i träden. Det är afton.

Dimmorna stiga kring Herveys boning; de draga skymmande kring hans fönster och dölja för honom den vänliga jorden. De tyckas vilja hemta honom derifrån, och rulla fram med lätta, luftiga ångvagnar. De synas ana att hans sista stund är inne, att han är färdig till resa.

Skolen J ej undra, mina vänliga läsare, att den som egnat sin penna till att göra er nöje, nu för er från dödssäng till dödssäng, att Hvardagslifvet blifvit såsom en likprocession?! Men frukten ej nu; och följn mig gerna ännu denna korta väg; j skolen ej möta någon dyster bild. Glada, unga flicka, frukta ej!

Hvad jag vill visa dig, är endast glädje; klar hänryckande glädje. Låt ej heller störa dig af tanken att denna teckning är en fiktion; *Jag försäkrar dig, den är sanning!*

Vid fönstret i den beqväma hvilostolen, sitter den redliga lidande som vår historia omtalat. Mot de hvita kuddarne lutar hans hufvud, så kraftlöst men så stilla. Öfver det förtärda anletet hvilar en förunderlig klarhet; på den himmelsklara, höga pannan falla glesa, några mörka men grånande lockar. Han är ej ensam. Modren hvilar i den stilla jorden, men Maria står troget vid hans sida. Blott henne vill han i denna stund ha nära sig. Huru lifvets låga flämtar förrän den slocknar! sjunker och stiger, skymnar och klarnar åter, och vill icke lemna hyddan, der den länge bott inne. Hervey sjunker stundom i en slummer liknande en dödsdvala, men han vaknar åter, för att sammanknäppa sina händer och utropa med en glädje som ej liknar en jordisk hänryckning:

"Ack hvilken ljuflighet! Är det möjligt att

jag

jag ännu lefver qvar på jorden? Kan så mycken salighet hafva rum der?! Gud, min Gud! hvilken himmelsluft! Är jag väl densamme? Är det möjligt att Eduard Hervey kan på jorden känna denna glädje! Jesus, kärleksrike! detta är ditt lif. Eviga kärlek! Ja, det mått du ger, är rågad!.....”

Natten går; morgonen gryr. Ännu dröjer Hervey på jorden, smekt af salighetsfläktar. Då bröt en stråle af den uppgående solen genom dimmorna och låg på den döendes anlete. Ett förklaradt lif färgade Herveys kinder. Hans ögon strålade. Han reste sig hastigt upp, utträckte armarne och ropade med en ännu aldrig hörd ton af kärlek och öfverjordisk glädje:

”*Nina!*”

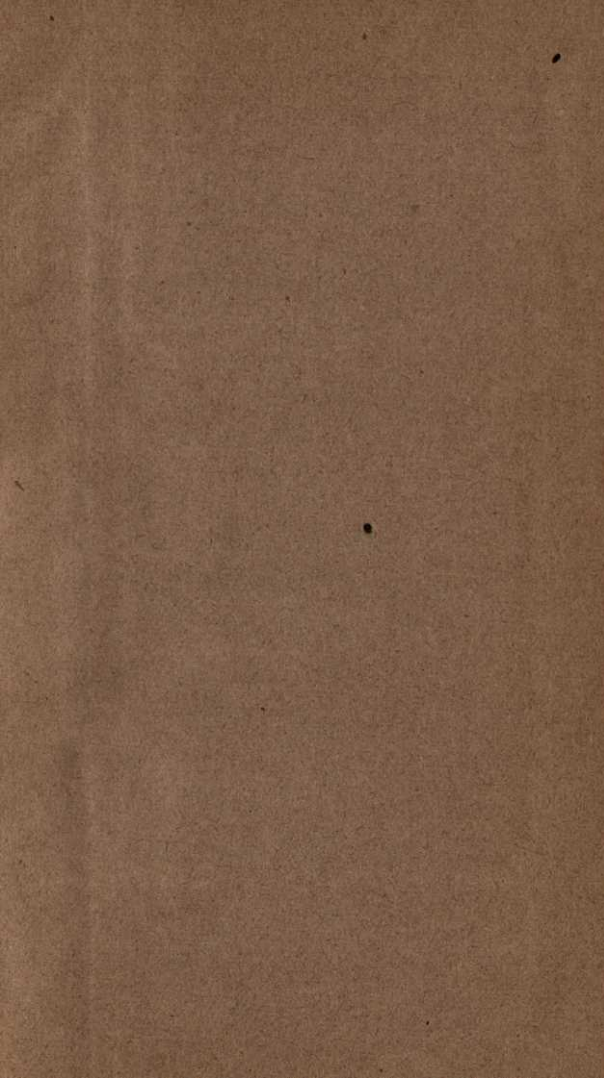
Han sjönk tillbaka — ett lik. Anden var borta. Hon hade hemtat den.

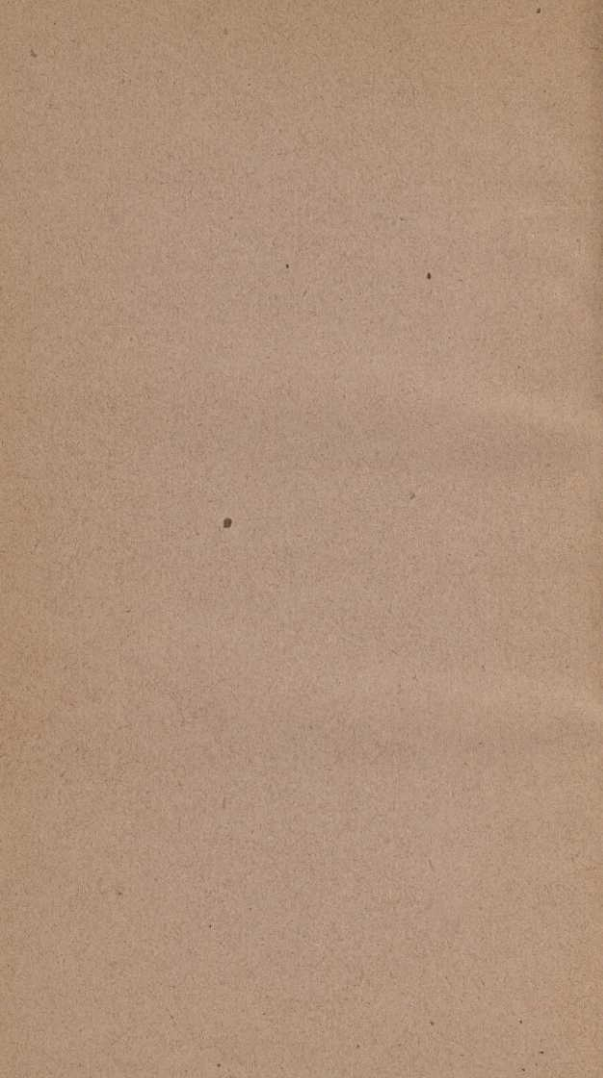
Slut på Sednare Afdelningen.

84
Jag ämnar lofva dig på jordens ämnar
kan salighet hava rum om Gud, min Gud!
vilken himmelstaf! Ar jag väl den ämnar
är det möjligt att Edward Hervey kan på
jorden känna denna glädje! Jesus, kärleks-
full, som är ditt hj. Hervey kärlek! Ja, det
skall du gerna få säga!

Natten går; morgonen går. Ännu dröjer
Hervey på jorden, smärta af sårighetssår.
De höra en stämma af den uppstående solen
genom dimmorna och läg på den böendes
ansikte. Ett lökkrand till Hervey's kin-
der. Hans ögon strålar. Han reste sig in-
stigt upp, utsträckt armarne och ropade med
en önn stilig hörd ton af kärlek och öf-
verlyst glädje:

"Vinn!"
Han sjönk tillbaka — ett lik. Anden var
döda. Han hade trötat den.
Står på Sveriges Afdelningen.

6000070583

Göteborgs universitetsbibliotek

